

พระพิฆเนศ

คุณา ของ แสงทอง
น้ำใจทหาร นะโปลีเลียน ของ ข. โกมลิสร์
จดหมายพระนามหุ้ม
บทร้อง ของ หมั่นศรี
และเรื่องของ ศ.ร. เรื่องศิลป์ ๑๑๑

กันย.

๒๔๖๗

๑/๕

ระเบียบการของหนังสือรายเดือน "ไทยเชรม"

กำหนดเวลาออกของ "ไทยเชรม"

หนังสือ "ไทยเชรม" จะออกในวันที่ ๑๕ ของเดือนทุก ๆ เดือนไป หากจะคลาดเคลื่อนไปบ้าง โดยข้อผิดพลาดต่าง ๆ คณะก็ตั้งใจว่าจะพยายามไม่ให้เกินกว่าวันที่ ๑๕ ของเดือนนั้น ๆ

ฉะนั้น ท่าน ผู้ใด ที่ได้ขอรับข่างหนังสือ "ไทยเชรม" ยังไม่ได้รับหนังสือ "ไทยเชรม" ภายในกำหนดเวลาที่แจ้งไว้ข้างบนแล้ว ขอให้ ไปรับเดือนไปยังสำนักงานด้วย

อัตราค่าบำรุง

๑ ปี (๑๒ เล่ม) เป็นเงิน ๑๐ บาท

๒ ปี (๒๔ เล่ม) เป็นเงิน ๕ บาท

การบอกรับ

ถ้าไม่สะดวก ที่จะ ส่ง คนไปขอรับ ที่ สำนักงาน "ไทยเชรม" เลขที่ ๓๕๕ ถนนหน้าพระลาน พระนคร โปรดเขียนจดหมายแจ้งความประสงค์, นาม และตำบลที่อยู่ ให้ชัดเจน ส่งไปยังบรรณาธิการ ณ สำนักงานที่ใดก็ได้ว่าไว้ข้างบนนั้นแล้ว โดยทางไปรษณีย์ ส่วนเงินค่าบำรุงจะส่งโดยทางธนาคารไปพร้อมกับจดหมายขอรับที่เก็บไว้ได้ ๆ ๆ จะ ส่งมา ภายหลัง เมื่อได้ รับ หนังสือ ๓ เล่มแล้ว ก็ได้ ถ้า ท่านอยู่ใน กรุงเทพฯ จะให้ ไปรับที่ธนาคารได้

อัตราค่าลงแจ้งความ

ก. ในแผ่นกระดาษหลังปก พิมพ์ด้วยหมึกสี เต็มหน้า บัตร ๖๐ บาท
ข. ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ มีสีเขียว, เหลือง, แดง, ชมพู, แดง คิวพิมพ์
สีค่า สอดอยู่ภายในเล่ม เต็มหน้า บัตร ๕๐ บาท ครึ่งหน้า บัตร ๓๐ บาท

การบอกลงแจ้งความ

ถ้าท่านมีความประสงค์จะลงแจ้งความใน หนังสือ "ไทยเชรม" ตั้งแต่ เล่ม บัระจำ เดือนใด หรือ เมื่อลงแจ้งความแล้วต้องการจะเปลี่ยนแจ้งความในเล่มหน้าต่อไป ขอให้ ท่านแจ้งไปยัง สำนักงาน "ไทยเชรม" ภายในวันที่ ๑ ของเดือนนั้น

ส่วนเงินค่าลงแจ้งความจะเก็บเมื่อใด แล้ว แต่ จะได้ กระทำความตกลงกัน.

มาศานุสร	“แสงจำกร”	หน้า ๖๓๓
น้ำใจของแม่ศรี	“กมเลิศ”	,, ๖๓๔
ศรีอนุสร (ต่อ)	พระราชเดชภักดี	,, ๖๔๓
ประเพณีของคนขาว	“สมร”	,, ๖๖๒
เค้านักแตรกลุ่ล่า (ต่อ)	“สระระ”	,, ๖๗๖
กุงาน	“แสงทอง”	,, ๗๑๓
ค่ายศึกให้ล็กน้ำพิ (ต่อ)	“อายันโนน”	,, ๗๑๘
ลึงของท่านสมภาร	ฉ. ถ. พิชญาคติ	,, ๗๓๕
พุทธศาสนานุสรณ์	“อุบลวรรณ”	,, ๗๔๔
ไซเบอิก	“ศ.ร.”	,, ๗๔๖
วิชชานำรู้	จ. โรจนพันธุ์	,, ๗๖๐
น้ำใจทหารนโปเลียน	ข. โกมลมิศร์	,, ๗๖๒
นิยายอิคาลิเยน	“เรื่องศิลป์”	,, ๗๘๐
จดหมายพระนมหิรัญ	“ศาสตราชีวะ”	,, ๗๘๖
กำไลยาทว (ต่อ)	จ. โรจนพันธุ์	,, ๗๙๒
ยंत्र้องลาวเลื่องเทียน	“หมื่นศรี”	,, ๘๐๑
สารเชษม		,, ๘๐๒
ปริศนาวงเวียน	ศ. เทสะแพทย	,, ๘๐๔
อินทวาท		,, ๘๑๗

๓๐๘ ..	"เอกอักษร"			
๓๐๙ ..	"ทศนถ"			
๓๑๐ ..	จักรกษัตริย์ราชระพ		(๕๓) รัตนอักษร	
๓๑๑ ..	"นท"			
๓๑๒ ..	"ระพ"		(๕๔) รัตนอักษร	
๓๑๓ ..	"เอกอักษร"			
๓๑๔ ..	"นทไม่มีอ"		(๕๕) รัตนอักษร	
๓๑๕ ..	จักรกษัตริย์ .๕ .๕			
๓๑๖ ..	"นทระพ"			
๓๑๗ ..	"."			
๓๑๘ ..	รัตนอักษร			
๓๑๙ ..	รัตนอักษร			
๓๒๐ ..	รัตนอักษร			
๓๒๑ ..	รัตนอักษร			
๓๒๒ ..	รัตนอักษร			
๓๒๓ ..	รัตนอักษร			
๓๒๔ ..	รัตนอักษร			
๓๒๕ ..	รัตนอักษร			
๓๒๖ ..	รัตนอักษร			
๓๒๗ ..	รัตนอักษร			
๓๒๘ ..	รัตนอักษร			
๓๒๙ ..	รัตนอักษร			
๓๓๐ ..	รัตนอักษร			
๓๓๑ ..	รัตนอักษร			
๓๓๒ ..	รัตนอักษร			
๓๓๓ ..	รัตนอักษร			
๓๓๔ ..	รัตนอักษร			
๓๓๕ ..	รัตนอักษร			
๓๓๖ ..	รัตนอักษร			
๓๓๗ ..	รัตนอักษร			
๓๓๘ ..	รัตนอักษร			
๓๓๙ ..	รัตนอักษร			
๓๔๐ ..	รัตนอักษร			

มาศานุสร

กัณยาน

คุณนงเจ ธรรมานันท์ อุรุ กุณนที ปุณโกโว

สาธุพา ตา อุรุ กุณนที เนตเต อุรุ กตตติ

• สกลินันท์ •

“โอ โคโคเป็นนายฝูง เสมือนขุนคณาร

ข้ามลุ่มแหล่งสาคร จะคดตรงประการใด

มวลโคที่ตามด้อย ก็ได้เด้าฉันไป

พรรณนี้ย่อมมีนัย ประชุมชนก็เช่นกัน

••แสงจำกร••

“เฮีย! เจ้าหนุ่มน้อย จะไปไหนกัน
หยุกก่อนชะ” เสียงพ่อค้าคนโตเมือง
ชล ซึ่งพึ่งเลิกจากการเลี้ยงโต๊ะโรงเตี๊ยม
จีนเก่า ขึ้นมาเฝ้าขวางทางอยู่เต็มถนนกับ
พวกอีก ๔-๕ คน

“อะไรกัน” ชายหนุ่มผู้ถูกรังทักจึง
ถามขึ้น แล้วก็หยุดยืนอยู่เป็นปรกติด้วย
ท่าทางอันสง่า

“ช่วยหมอนมันทำทำของทอง” คน
หนึ่งพูด

“เอามันเสียเถอะหรือ พัก” อีกคน
หนึ่งเสริม

“อย่าอายน้องชาย กันเอง” พ่อค้าพูด
อย่างวางใจเต็มที

“จะทำไมกัน” ชายหนุ่มร้องถามด้วย
ความสงสัย พลังทั้งท่าเตรียมตัว เพราะ
เห็นท่าทางไม่ซื่ออกต พ่อค้าชักจูงเท้าที่จะ
ไถ่ถายนักเลงโตหรืออย่างไรวางหนึ่ง จึง
ตรงเข้ากระโดดค้อยโดยเต็มแรง หากชาย
หนุ่มผู้นั้นไวจึงหลบเสียทันที แล้วถามอย่าง
ใจเย็นเป็นปรกติว่า “เรื่องอะไรกัน คุณได้
ทำผิดคิกร้ายอะไรหรือ” พ่อค้าคนหนักขึ้น
เมื่อได้ตั้งหลักจากท่าที่เขวจนจะล้ม มาเป็น
ท่าที่มั่นคงงทงใหม่แล้วก็เช่นเขี้ยวพรวา

“อ้าย! เอ็งไม่ค้องพดมาก เมื่อชะโย
ก็โยกันชะ” นั้นและเขาวาคนมาซึ่งม
นิสสัยพาลมันเป็นเช่นนั้นและ พอชาคำพ่อค้า
ก็กระโดดเข้าใส่ชายหนุ่มผู้นั้นอีก ฝ่าย
ลูกน้อง เมื่อเห็นเพื่อนผู้เป็นลูกพลงมือ
เล่นงานกับฝ่ายปฏิกฤษเช่นนั้นแล้ว ก็ตรง

เข้าล้อมหน้าล้อมหลังช่วยกันกลุ้มรุม รว
กัจะร่วมมือกันขยช่ายหนุ่มผู้นี้ให้เป็น
มหาอุปราชไปละนั้น เป็นการสุกวิสัย ที่ชาย
หนุ่มผู้นั้นจะหลีกเลี่ยงให้พ้นไปเสียได้ จึง
จำใจ ต้องใช้กำลัง จาก ร่างกาย อัน แข็งแรง
ของเขา และเชิงมวยที่ไ้เรียนรู้อันประจักษ์
มาไว้ข้างนั้น ออกชกต่อยกับพวกข้าทางอัน
ฝั่งฝ่ายเป็นสง่ามากยิ่งนัก

สู้พลงถอยพลง พยายามยังยัก
และหลีกเลี่ยง มิให้ศัตรูทำร้ายได้ คอย
เผอิญ กล้าหาญ ช่างไชย ชิง ชัยล้ำ เข้ามา
ใกล้กับข้าอันไม่มีรู อย่างงาม ๆ ส่ง
กลีบเข้าไ้หาพวกใหม่ ถ้าใครไ้ฆ่าหยา
มันจากหมัดครั้งแรก แล้วก็โผล่หน้าออก
มารบ หนัก อัน แข็งแรง แล มี น้ำหนัก ครั้งที่
สอง-สาม-สี่กลีบเข้าไปใหม่อีก เป็นครูใหญ่
จนเจ้าพวกเหล่านี้ได้รบยาพิษเห็นหน้า
ขวม ปากแตก คายัก ไปอย่างทุใจทั่วหน้า
กันแล้ว เจ้าลูกน้องคนหนึ่งโน้นมีพิษของพ่อค้า
ผลออกได้ ก็เข้กแน่นโดยไม่เหลือยหลัง
หันหน้ามาไ้เอาตัวอีกเลย พวกที่เหลือ
จะเห็นชอบพอกับเจ้าคนก่อน จึงพากัน
กลีบหลังหนีเร่งศึกมเ้าจนถึงซัดซัด วิ่ง
หายไปพร้อมทั้งพ่อค้าด้วย

กว่าจะเสร็จปราบศัตรูที่ มา ขวาง ทาง

เวลาก็กว่พอที่ เมื่อชายหนุ่มผู้นั้นรู้สึกตัว
ว่าเวลาไ้ล่วงพ้นมาจนถึงปานนั้นแล้ว ก็
ให้รู้สึกโกรธจนงานหนักนั้น ควบคุม ขน มา
ทันที พลงสายตามองดูรอบ ๆ ข้าง ขณะ
นั้นถ้าศัตรูคนใดยังเหลือตกค้างอยู่ ก็คง
เคราะห์ร้ายถึงชีวิต เขาช่างเสียเวลาที
ล่วงไปแล้วนั้นเสียจริง ๆ

ชายหนุ่มผู้นั้นไม่ใช่ใครอื่น คือนายฉวี
เศรษฐีสิน บุตรคุณผล เศรษฐีสิน ผู้นั้นคือ
ชื่อพ้องอยู่ในถิ่นแถบเมืองชลนเอง คุณผลผู้นั้น
ใครๆก็รู้จัก เพราะท่านเป็นคนสมบุรณผลสุช
มั่งคั่งพร้อมไปด้วยผู้คนใช้สอย และ
ทรัพย์สินเงินทองออกกองกำย ยากที่จะ
หาผู้ใดในถิ่นตำบลนั้นเทียมเท่า ทั้งยังกอย
ไป ด้วย ความ โอบ อ้อม อารี มี เมตตา จิตต์
กิริยามรรยาทอันอ่อนโยน ตลอดจนอุปนิสัย
ใจอกซื่อสัตย์อยู่หว่างธรรม ฉะนั้นเป็น
ที่นารถไ้ใคร่นับถือของชาวชลนบริทั่วหน้า

คุณผล เศรษฐีสิน ไ้เลือกเอาถิ่น
เมืองชลน เป็นที่สถารมณมาช้านาน นำ
เสียค่ายที่ภรรยาผู้เพอนยากของร่านไ้กล้าไป
สู้พวกกิสขเสียเมื่อสักสามปีมาแล้ว เหลือ
บุตร สุก ที่ รักไว้ ไ้ให้คุณผล ชมต่าง หน้า แต่
เพียง ๒ คนเท่านั้น แม้คนผู้บุตรหวัไ้
ทำให้ท่านหายเป็นห่วงไปคนหนึ่ง คือไ้

เลือกคู่ผู้ปกครองตน เช่น ที่ เวียงร้อยมาแต่
กลายไปแล้ว ยังอยู่แต่ชายฉิวอีกคนเดียว
เท่านั้น ซึ่งพึ่งแตกเนืองหนุ่มรุ่นกำกั อายุ
ย่างเข้า ๒๐ ขนบใหม่ นายฉิวได้ถ่ายทอด
คุณผลผู้ปกครองด้วยเป็นพิมพ์เดียวกัน ตลอด
ทั้งรูปร่างลักษณะ กิริยามรรยาท แล
อุปนิสัยใจคอช่างคล้ายกันเสียจริง ๆ แต่
แม่ผีนมีนิสัยตรงกันข้ามกับน้องชาย หาก
นายฉิวคอยอนุโลมตามอยู่เสมอ จึงอยู่ด้วย
กันเป็นที่เรียบร้อยตลอดมา

นอกจากตระกูลเศรษฐีสิ้นแล้ว ยังมี
ตระกูลจิตต์มันอีกตระกูลหนึ่ง ซึ่งนับว่าออก
ระเขื่อง ๆ อยู่ ในแคว้น เมืองชลัน เหมือนกัน
กำนันสอนจิตต์มันผู้ต้นตระกูล พอใจใน
กิจราชการ นิยมทางยศฐานบรรดาศักดิ์
มากกว่าการพานิช แต่ก็ไม่ได้เกลียดการ
พานิช แม่ศรี จิตต์มัน เป็นบุตรวิญชอกสศ
สวาทของท่านแต่ผู้เดียว และได้อยู่ใน
ความอมรมถนอมเลี้ยงของแม่สะอาคผู้มารดา
เป็น อย่าง ดี ยี่ มา ตั้ง แต่ น้อย จน ใหญ่
ฉะนั้นแม่ศรีจึงมีคุณสมบัตินั้นอันดี

เกือบแม่ศรีอายุย่างเข้า ๑๘ ปี กำลัง
แตกเนื้อสาวผิวขาวเปล่งปลั่ง ดวงหน้า
กลมก้นพระจันทร์เมื่อดวงเพ็ญ ผสมคำสยาย
เส้นละเอียดอ่อนเป็นฝอยฟู รวากับหมู่คลื่น

ในท้องสมุทร คือโค้งเป็นวงประคองคันศร
เมื่อนั้น สายศาคมวาวราวกับลูกศร
เมื่อแล่นออกจากแล่ง เพียงระแหงอก
แห่งผู้ลบล้างการเทพให้บุตรเป็นจุลไป แก้ม
ทั้งสองแกงสูกใสราวกับสีสุทหลายแต้ม เมื่อ
ยามขมหรือแม่แต่แม่ก็หวานฉ่ำ รวากับ
น้ำตาลซึ่งจะหยดลงมาให้มกหลง ตลอด
ทั้งทรวง ทรวง แล สิริระว่าง เจ้าหล่อน งาม ทุก
อย่างทุกลักษณะ งามพร้อมสิ้นทั้งกิริยา
แลววาใจ กระนั้นหรือจะมีเป็นทักต้องจิตต์

จิตต์มีแม่แห่งชายผู้ประสพทุกบุรุษ นายฉิว
เศรษฐีสิ้นไต่อยู่ในจำนวนคนด้วยผู้หนึ่ง และ
ได้หลง รัก เจ้าหล่อนอย่าง ที่ ว่า ลิ้มคำไม่ ชน
จะเป็นด้วยบุญวาสนาขามรมีของนายฉิว หรือ
บุพเพสันนิวาสที่ไต่เคยเป็น คู่สร้าง กันมาแต่
ปางก่อน แม่ศรีจึงมีไต่สัดกับรักของ
นายฉิวเสียให้ขาดหาย กลับมีความซื่อตรง
จงรักถอย เห็นชอบในความรักของนายฉิว
ว่ามีค่าอันประเสริฐยิ่ง ตรงกันข้ามกับ
นายสนธิท ใจระกา ผู้เป็นหลานห่าง ๆ
ของกำนันสอน หากนายสนธิทจะไต่อยู่ร่วม
ร่วมไม้ขายคาเกี่ยวกับแม่ศรีก็จริง แต่ก็
นับว่าไต่ได้กลัดอกกันต่าง เพราะนายสนธิทเป็น
คนโง่มรรยาทขาดคุณความดีต่าง ๆ แทน
ที่แม่ศรีจะมีอาลัยใจการุณ บ้างแม่แต่สัดกัน

กลัวยังเกลี้ยทรงซังเฮาเสียจริง ๆ ค่าย
เหตุนี้นายฉิวจึงตกอยู่ในห้วงความพยายาท
มาทร้าย และความอัสสาศิยาของนายสนธิ
ทุกขณะ

ทุก ๆ เวลาเย็นนายฉิวเ็นต้องไปขึ้นชม
โฉมงามแม่ยอก-ดวงใจเสียก่อน แล้วจึง
จะกลับไปกินเข้าได้ ไม่ผิดคอก ถ้าวินโค
นายฉิวไม่ได้คุยหรือไม่ได้เห็นโฉมหน้าของ
แม่ศรีแล้ว เ็นจริงอย่างที่เขาว่า “ไม่
เห็นหน้าเจ้ากินเข้าไม่ลง” วันทีนายฉิว
ต้องผจญภัยในคราวที่แล้วนั้น ก็เนื่องจาก
นายสนธิผู้ คิกย่องร้าย คอย ชักขวางใน เรื่อง
แม่ศรีนั่นเอง ส่วนข้างก้านั้นสอนและแม่สะอาค
ก็มีไว้ร้งเกียใน ความ สัมพันธ์ ระหว่างหนุ่ม
สาว ทั้งสองนเลย เหตุทั้งนี้ก็เพราะนายฉิว
เ็นเด็กก็มีเงินนำรักใคร่นั่นเอง

ย้ายวันหนึ่งนายฉิวเห็นบิดาว่าจึงตรงเข้า
ไปหา กรายแล้ววอนว่า

“พ่อจ๋า พ่อจะกรุณาฉันสักอย่างหนึ่งจะ
ได้ไหม ?

“อะไรลูก” คุณผลถามด้วยความ
กรุณาเช่นเคย

“เียนฉันรักผู้หญิงอยู่ คนหนึ่งชื่อ แม่
ศรี ลูกก้านั้นสอน พ่อช่วย ไปรคขอให้
ฉันด้วย”

“อ้อ! ลูกพ่อสอนนี่เอง เจ้าและเขา
ต่างรักกันก็หรือลูก”

“ก็ทุกอย่างจะพอ ในชีวิตของฉัน นอก
จากแม่ศรีคนนี้แล้ว จะไม่ขอรักใคร่อีก”

“เขาเถอะ ถ้าจริงอย่างนั้นก็ให้ลูก
แล้วพ่อจะจัดการให้ แต่พ่ออยากจะให้เจ้า
ยวชเสียก่อน เพราะอายุเจ้าก็ครบ ๒๐ ปี
เข้าแล้ว”

“ได้ จะฉันก็ตั้งใจ เช่น นั้น เหมือนกัน”
นายฉิวยิ้มแย้มคอย

“ก็ให้ยวชลูกรัก” พลังนายผลลุลย
หลังบุตรสุดที่รักด้วยความปลอดภัยเป็นที่ยัง

พอตก เวลา เ็น นายฉิว ก็ไปหา แม่ ศรี
เช่นเคย

“แม่ศรี แม่ศรีจ๋า” พอถึงที่ตะโกน
เรียกแต่ไกลทลายใจแทบไม่ทัน

“จ๋า” แม่ศรีขานรับ ออกมาพบนายฉิว
พอที นายฉิวกระโดดเข้าจัมมืออย่างลึงโลด

“พี่จะขอกอะไรให้เาไหมล่ะ”

“เรื่องอะไรจะ พี่ว”

“พี่มาขอกี่มาขอกี่ล่ะ คือพ่อของพี่ได้
รับปากกับพี่แล้ว ว่าจะมาขอแม่ศรีให้แก่พี่”

แม่ศรีเลือกชนหน้า “แม่ศรีคงก็เามา
เหมือนพะจะ” แม่ศรีนั่งก้มหน้าอาย
นายฉิวยังกระเข้าหนักขึ้น

“พี่สาว ก็รู้จักใครก็อยู่แล้ว” แม่ศรี
เลยตอบ

“ไม่เอานะ บอกให้พี่สนใจสักคนเถอะ
เถอะ ใจล่ะ”

“ยินดีอะไร” แล้วก็ค้อนแถมให้อีก
วงหนึ่ง

“งั้นซี แม่ชื่นใจของผิว” นายผิว
เขยิบเข้าชิด แม่ศรีถอยห่าง ยึดข้อ
พอเป็นที่ แล้วพูดว่า

“พี่ผิวอย่าทำช้าลงใจไปน่ะ ควรจะวัง
ตัวไว้บ้างเพราะเรามีศัตรูอยู่คนหนึ่ง มันคิด
คอยจะทำร้ายพี่ผิวอยู่เสมอ เมื่อ ๒-๓ วันที่
แล้วมันมันพา พวก ซิมา ๔-๕ คน มา เลียง
เหล้ากันที่สวนหลังบ้าน”

นายผิวเอะใจจึงย้อนถามว่า “เฮ้ !
ใครกัน”

“จะมีใครเสียอีกเล่า ก็เจ้าสนั่นนี่ซี”
นายผิวนึกได้ “อ้อ! นึกได้ละ ถ้างั้น
ก็เห็นจะแน่แล้ว คือเมื่อ ๒-๓ วันที่
ทำร้าย”

“ซู้ตาย ! แล้วพี่ผิวเป็นอย่างไรวีบ้าง”

“เคราะห์ที่ ที่คุณพระท่านไม่เข้าข้างคน
ผิด พี่เลยคอยเจ้าพวกนั้น หน้ายวม ตาบัด
ไปคาม ๆ กัน”

“สนั่นเคราะห์ไปที” แม่ศรีพูดอย่าง

โล่งอก “แหม! นี่ยาเคราะห์ที่คิมาก
ที่มันไม่ทันทำร้ายพี่ผิวได้” แล้วทั้งสองก็

คุยกันกระจุ๊กกระจะที่เป็นที่แสนผาสุก จนเวลา
สมควร นายผิวจึงจำใจลาแม่ศรีกลับบ้าน

นายผิวมีความสุขยิ่งขึ้นเป็นลำดับ จน
ถึงคราวววช คุณผลจึงจัดการอุปสมบท
นายผิวณวัดใกล้ ๆ นั้นเอง กำนันสอน
แม่สะอาค และแม่ศรีก็ไปช่วยเหลือนั่งเด่น
ในงานนี้อย่างแข็งแรง

อันว่า “วัดโกโลโก” โลกย่อมหมุน
เวียนไปตามโลก อนิจจาโลกหมุน โลก
อันกว้างใหญ่ไพศาลของเรานั่นหา
สิ่งใดที่เที่ยงแท้แน่นอนมิได้ สิ่งใดที่ยุติ
มาแล้วก็ย่อม ต้อง แดก ก็ไป ตามอายุกาล
แห่งสิ่งนั้น ๆ อันความเกิดความตาย และ
ความมีความจนของคนเราก็คงเช่นกัน ย่อม
เวียนว่ายตายเกิด มีแล้วก็กลับจน แล้ว
ก็กลับมีไม่เป็นสิ่งที่แน่นอนได้ เมื่อก่อนหน้า
นี้สักเดือนหนึ่ง คุณผลเศรษฐีสิน ได้ทำการ
อุปสมบทนายผิวผู้บุตรแสนสุดที่รักอยู่หลัก ๆ
แต่เงินจามาบัดนี้ โอ ! พระยามัจจุราชเจ้า
เฮ้ย พระยามัจจุราชผู้มีอำนาจอันศักดิ์สิทธิ์
ควรหรือมาเร่งคว่ำพลาเอาชีวิตของคุณผลไป
เสียได้ ออกของพระภิกษุผิวเพียงจะแยก
แตกทำลายออกสู่ที่นรกเสีย ขวัญใจ

นำความโครกกำครมมาสู่ชาวชนบทชลบุรี
ทั่วหน้า ต่างก็ทำให้รำลึกรักออกเชิงแซ่
พระภิกษุผิวไ้พยายามรรับ คับโคกเสียให้
เหือกหายไ้ชั่วคราว อุต้าห้สวคมนต์ภาวนา
ธรรมอุทิศส่วนกุศลไ้ให้ทุกเข้าคำ มิไ้ขาด
จนครบหนึ่งพรรษาบริบูรณ์ ครั้นแล้วก็ลา
จากสมณะเพศมาสู่เพศฆราวาสทั้งเดิม พอ
ตกเวลาบ่ายก็เดินออกมาจากวัด ย่ำหน้า
ตรงไ้ยังบ้านอันเป็นที่สำราญมาแต่เก่าก่อน
หวังไ้ไปเคาะพศพิคาผู้ยังเกิกเกล้า และ
ไปหาผู้สืบลายโลหิต เพื่อจะไ้ปรึกษา
หารือในการที่จะจัดการทำศพิคา พอเดิน
มาใกล้จะถึงบ้าน นายผิวแททหมกศธิร้อง
ขึ้นด้วยความแปลกใจเป็นล้นพ้นว่า

“คุณพระช่วย! ทำไ้จึงเจียยสังกัณ
ปานนี้” เจียยจริง บ้านซึ่งเคยสนุกครึกครื้น
เคยมีผู้คนอยู่คึกคักมาจนเจียย และเจียย
อย่างไ้มีอะไรจะเจียยเท่า จนซึ้งจน
ตึกแกกไ้ไ้ไ้ยินเสียงนายผิวขึ้นงวงงคล้าย
คนไ้รลือคึกคักเป็นครู่ แล้วก็เดินมุ่งตรงไ้
ยังห้องเก็บศพิคา แต่อันิจา แทนที่จะไ้
พบพี่และพศพิคาด้ว้คาค นายผิวกลับพบ
แต่ห้องและบ้านอันว่างเปล่า ไ้ไ้มิไ้รู้ค้น
สายปลายเหตุเลย ทันไ้ทันสายตาไ้
เหลือยไ้เห็น ซอง จกหมาย ขนาดใหญ่ของ

หนึ่ง วางอยู่บนหีบไม้ฉิมฉาเก่าๆ นายผิว
จึงรีบคว้าม้าถักอานด้วยมืออันล้นรรัก ใน
จกหมายนั้นมีความเพียงสั้นๆ ว่า
ถึงพ่อผิว น้อง

พี่จำเอนคอง จากไปอยู่ เมืองพิศณ โลก
เพราะจะไ้ค้าซ่ง ทรัพย์สินสมบัติแลสิ่งของ
ทั้งปวง พี่ไ้ขายและเก็บรวบรวมเอาไป
ด้วยสิ้น เพื่อจะไ้เป็นทุน ค่อไปพี่ไ้มอຍ
เงิน ๑๐๐ บาทกับโฉนคที่ข้านไ้ไ้แล้ว ถ้า
ทุกซ่ซ่ซ่อย่างไรให้ฉันไปหาพี่ ส่วนศพพื่อ
นั้นพี่ไ้ นำไ้ฝากพระท่านไ้ คิดว่าแล้ง
น่าะลงมาเผา ขอโทษที่ไ้ไ้ปรึกษาและ
บอกไ้รู้ก่อน เพราะรีบ หวังว่าคงสบาย
จากพี่

ณ
พออ่าน จกหมาย ของ พี่ อัน เป็น ที่รัก จย
นายผิวหน้ามิสดนสกลิมพยอยู่ยที่ เป็น
ครู่ใหญ่จึงไ้ล่ล่ รวบรวมกำลังลุกขึ้นเดิน
ตรวจทุกๆห้องทุกๆหลัง เกลยง เกลยง
จนไ้มีอะไรที่มั่วคาเหลืออยู่เลย นอกจาก
ที่ไ้กล่าวไ้ไว้ในจกหมายเท่านั้น ความ
เศร้าสลดอันแสนสุระพรรณนาไ้ได้มา ประคัง
อยู่ในทรวงอกของนายผิว เพียงจะคว่าเอา
ดวงชีวิตอันมีค่าประเสริฐไ้ให้ออกจากร่างเสีย
ให้ไ้ ไ้ไหนจะต้องจากบิดาผู้ยังเกิกเกล้า

ซึ่งไม่มีหวังจะได้พบอีกแล้วมีหน้า มาช้า
 พลุ สีสลายโลหิตกิมิชอบด้วยอีกเล่า เป็น
 อภิเษกบ้าง ใครจะไม่เศร้าเสียใจเป็นที่ยิ่ง
 แต่มาเนลลผู้ชาย นายฉวีจึงระงับกับโคก
 ไก่ ๆ เสียให้เหือดหายไปไ้สิ้น ภายในไม้ซ้า
 ครั้นแล้วภาพ ภาพแห่งโฉมหน้าอันแลลัม
 แซ่มซ้อย ของแม่ศรีก็ไปปรากฏขึ้นเฉพาะ
 หน้าแทนที่ โอ ! ความรัก ความรักอัน
 มีค่าเท่าเทียมดวงชีวิต ซึ่งโคตรวณันฝั่ง
 ไว้ ในดวงจิตรของนายฉวีผู้มีรทัย ความ
 รน ความประสพโชคด้วยคราวนี้ แม่ศรี
 จะดำรงคงรักอยู่ต่อไปอีกละหรือ ความเป็น
 ทุกข์ให้ทำให้ให้นายฉวี หนักใจ และทุกข์ใจ
 ยิ่งกว่าความทุกข์ที่ไ้ ผ่านพ้น มาแล้วหลาย
 เท่า ชั่วขณะที้นายฉวีได้รับความทุกข์ใจ
 อย่างใหญ่หลวงเท่าที่เป็นมาแล้วนั้น ไ้ทำ
 ให้หน้าตาของ นายฉวีซีก สลดราวกัน เป็นคน
 ละคน สติเลือนลอบไปร้อบแปดทิศปล่อย
 ให้เทวพาเกินเอื่อยๆ ออกจากบ้านมาทุกข
 นั้นไปคล้ายคนไม่มีสติ พอรู้สีกตัวก็เห็น
 แม่ศรีกำลังเฝ้าเล่นอยู่น่าเรือนพอดี

“อัยคุณพระช่วย ! พัสวีเฒ่าอะไรไป
 หน้าตาเป็นเช่นนี้” แม่ศรีถามเร็ววิธี
 ด้วยความแปลกใจ

“นั่งลงเดี๋ยวจะเล่าให้ฟัง” เมื่อไ้

นั่งลงเรียบร้อยแล้ว นายฉวีก็เล่าประพฤติ
 เหตุตั้งแต่ต้นจนจบสาน แม่ศรีฟังด้วยความ
 ตั้งใจ แล้วทวงหน้าซึ่งเต็มไปด้วยเลือดผา
 และเคຍข้มแย้มอยู่เสมอ ก็ได้เปลี่ยนสี
 รางลง ๆ จนกลายเป็นซีกสลดความระยที่เล่า
 แล้วสลุซีกก็ไหลรินอยู่เรื่อย ๆ เห็นว่านายฉวี
 พลาญพว้าพรวณว้า

“โอ ! เควาะหักกรรมอะไร ของ พัสวี
 เช่นนี้”

“อย่าเสียใจเลย แม่ทวงใจของฉวี
 สิ่งทีแพ้เสียตายยิ่งก็คือ แต่ไปความรัก
 ของเราจนระลกลดน้อยลงทุกที” แม่ศรี
 ดอยห่าง เลิกท้วงถาม

“ทำไมพัสวีจึงคิดเช่นนั้น ทพยสมบัติ
 ของพัสวีดอกหรือทีทำให้ความรักของเราเกิด
 ขึ้น” แล้วก็เม้นหน้าที้น นายฉวีเขย
 เข้าใกล้

“แม่ขึ้นใจของฉวีเมื่อยามยาก พเห็น
 ใจแม่ศรีเป็นอย่างคิยงแล้ว” นายฉวีต้องเฝ้า
 ังอและหาเรื่องอื่น ๆ กลยอยู่ อีกเป็นครู่ จึง
 เข้ารูปเดิม

ต่อจากนั้นมานายฉวี ก็ได้เฝ้าครียอยู่
 ณะบ้านจิตร มันตาม คำชวน ของ กำนัน สอน
 และแม่สะอาก ค่อยมีความสุขขึ้น แม่ศรี
 ก็คอยช่วยเหลือเขาให้อยู่เสมอ แต่ก็ตั้ง

รวังควอยู่รอยบ้าน เพราะมีนายสนธิเป็นผู้
ศึกร้อยอย่างร้ายกาจอยู่ทั้งคืน

ต่อมานายฉิว ไก่ขายที่บ้านของคนเสีย
และได้ จักการ ทำศพ บิดาให้เสร็จสิ้น ห่วงไป
คนหนึ่ง บังนาวันนายฉิวยังรู้สึกอึดอัด
ใจมากจน เพราะตัวก็เจ็บลงและความหวัง
ในแม่ศรีก็น้อยลงเป็นลำดับ ด้วยนายสนธิ
ได้เล่าเรื่องที่นายฉิวสนทนอประคำตัวให้ก้าน
สนฟังและคอย ยุง หา ชื้อข้าว เค็มอยู่ เสมอ
จน นาย ก้านสนสอน ชัง นายฉิว มาก จน ทุก ที่
ข้างครัวรวมถึงกับหามแม่ศรีมิ ให้ ใกล้ กับ นาย
ฉิวเช่นเคย

เช้าวันหนึ่ง นายฉิวเห็นตระกูลจิตต์มัน
อยู่พร้อมหน้า จึงตรงเข้าไปหาด้วยน้ำตา
คลอบอกว่าจะลาไปอยู่กรุงเทพฯ พ่อแม่ศรี
ได้ ยินยอมขยักจะพูด แต่ใจคอได้ คับตันไป
หมด พวกไม่ออกได้แค่มองดูหน้าน้ำตาไหล
อยู่พราวๆ แม่สะอาอกก็พลอยน้ำตาคลอ
หน่วยได้ด้วย ช่างก้านสนก็อนุญาต
เป็นที่ซัดไม่ได้ เมื่อนายฉิวได้กราบลา
เจ้าของบ้านลงบรรทมไถมาแล้ว ไก่กลับเหลียว
หลังแลดูแม่ศรีผู้สุดท้าย เป็นครั้งสุดท้าย
อีกครั้ง แล้วก็แข่งขันผิงใจเดินออกจากบ้าน
ด้วยความอาลัยเพียงใจระอาค นายสนธิ
ผู้มีศรัทธาได้ไล่ล่าหน้าออกมาเยี่ยมเบาะส่งหลัง

นายฉิว อย่างระอาใจ

จึงตามคำที่ผู้ใหญ่ท่านว่า “คนคัม
ราชอยู่ในตัว” นายฉิวได้มาทำราชการ
อยู่ที่กระทรวงเกษตร์ ด้วยความอดทน
ของคุณหลวงเชตรไพศาล ผู้ซึ่งเคยได้
รู้จักมักคุ้นกับคุณผลมาแต่กาลก่อน นาย
ฉิวเป็นคนก็ด้วยประการทั้งปวง ฉะนั้นจึงไม่
เป็นการประหลาดอะไร ที่ผู้ใหญ่นายเหนือ
และตลอดจนเพื่อนฝูงทั้งหลาย ได้มีเมตตา
อาวจิตต์ต่อนายฉิวเป็นอย่างดีทุกคน

นับชาติแต่ที่นายฉิวได้จากไป แม่ศรี
จิตต์มัน มิได้เป็นอันกินเป็นอันนอน ฝ่ายแต่
คร่ำครวญทลถึงนายฉิวผู้ซึ่งได้เลือกแล้วว่า
จะมอบหมาย ภาย ชีวิตให้แก่ผู้ เกียว เท่านั้น
มิใช่ใครจะพลอยโยนเอาอกเอาใจอย่างไรสัก
เท่าใดก็มีไถ้นำพา จนก้านสนและแม่
สะอาค่อสนใจ ร่างกายก็ซูบซีดฉิวพรรณก็
ผิกไปกว่าแต่ก่อนมาก

วันหนึ่งแม่ศรีได้รับจดหมาย ของ นายฉิว
ฉบับหนึ่งมีความว่า ตั้งแต่จากไปอยู่กรุง
เทพฯ แล้ว ก็ได้เข้าทำราชการได้เงิน
เดือนๆ ละ ๓๐ บาท และได้ว่าพรรณถึง
ความรักและความคิดถึงอย่าง หน่มสาวอื่น ๆ
มาถึงกันอีกมากมาย แล้วแม่ศรีก็เขียนตอบ
ขณะที่กำลังเขียนเพลินอยู่นั้น พระเณกก้าน

สอนมาให้เข้าใจตาม แม่ศรีทอว่าเขียนถึงนายฉิว แม่ศรีรู้จักใบไม้ไผ่ก็จริง เล่าถึงเรื่องที่นายฉิวส่งข่าวมา ว่าได้เข้าทำราชการและได้รับเงินเดือนทั้ง๓๐ บาทแล้ว ก็กำนันสอน เกรง แม่ศรีจะช่วยหนักขึ้น หรืออย่างไรไม่ทราบ จึงเดินคุ่มออกไปมีไผ่ ว่าอะไรเลย

ต่อมานายฉิวได้รับจดหมาย ๒ ฉบับ ฉบับหนึ่งนั้นพอฉีกออกอ่าน เลือกลงถึงหน้า แกลงถึงปรกตินี้ก็ คือเป็นจดหมายของแม่ศรี ผู้เป็นยอดชีวิตจิตใจของเขานั่นเอง เรื่องก็ไม่ มีอะไรนอก จาก แสดง ความยินดีที่เขาทำราชการได้ แล้วนอกนั้นก็รัก ๆ ใคร่ ๆ และคิดถึงในทำนองเดียวกัน แต่พอฉีกฉบับที่ ๒ ออก ออใจ! นายฉิวนี้ น่าสงสาร นายฉิวผู้ชั่วเพราะทำกรรมต้องทำพราหมณ์มาแล้วมีหน้า ขำต้องตก

ทุกซอกซอกเพียงแสนเข็ญ เหลือญาติอยู่ก็แต่แม่ผัวคนเดียวกับเท่านั้น แต่มาเขียนถึงแม่ผัวและสามีผู้มั่งคั่ง ได้ถูกใช้ยาคร่ำเอาทวง ชีวิต ของเขาทั้งสองไป สู่ กรรมโลกเสียแล้ว ทั้งไว้แต่พินัยกรรมและถ้อยคำ ลมแกไทย ๒-๓ คำ ที่นายฉิวกำลังถ้อยอยู่ในมือนี้เท่านั้น

นับว่านายฉิวได้ สั้นเคราะห์ โศกโศกร้าย แต่เพียงเท่านั้น เมื่อได้ ขนไปจัดการเก็บรวบรวมทรัพย์สินของลงมาทั้งสิ้นแล้ว ก็ได้ทำการ เสก สมรส กับ แม่ศรี จิตต์มัน ผุดผ่องลิ้นหาโดยกำนันสอนมิได้ขัดขวาง ประการใด สมหวังถึงจิตต์ปรารถนาที่นายฉิวได้บูชา “น้ำใจของแม่ศรี” ว่าก็ยังสมลักษณะ การวงศ์ตระกูลเศรษฐี เป็นที่สาธุสยมา ข้างนายสนธิทัก หาย เข้า กลืนเมฆ มิได้ มาให้พบหน้าคำทวงอีกเลย

ศรีอเนก

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

(ต่อจากหน้า ๔๘๒ ฉบับ सिंह)

๑๖๑ ถึงภูเขิงพระแม่
แสงลาตังไครแป
มีอ่างศิลา
ก่อเกิดกับน้ำต้น

๑๖๒ มาตลพทุทฐปฐ
ไศลเล่ห์สยัมภู
สี่ศอกสิบนิ้วเพล
สมยศพระตอตั้ง

๑๖๓ หลายหลากรูปพระเจ้า
นายช่างหากวังสรวค์
เจ็ดองค์นั่งแนบผ
องค์ใหญ่องค์น้อยบ้าง

พิศวง ใจเย
ปรับพื้น
บุณฑริก
แตกตรู

เพียรเหลา
พระยั้ง
พระพุทธรูป
แต่บรรพ

จอมนรา ศกเย
เศกสร้าง
เพียรแกะ เกตานอ
บ่เสมอ

๑๖๔ หินเห็นเปนแท่งทั้ง
 เฉากเช่น ไครมาเฉย
 ยิงตุ๊กที่ยิงเพลิน
 ลำดับจับซ้อนกัน

ทูนเทิน กันแฮ
 ยกซ้อน
 พิศวง ใจนา
 ก่ายกัน

๑๖๕ บางแห่งเปนหุบห้อง
 ชะโงกช่องนอนชงัน
 เปนบ่อนนักบวชมา
 ลำนักในท้องถ้ำ

คูหา
 แ่งน้ำ
 พาเวศ
 ท้องบุญ

๑๖๖ ไทรกตรอกชอกแซกซึ่ง
 ซ้อนซับซ้อนทับหนูน
 เพลินเนตรเที่ยวทัศน
 รุกขชาติต่างล้อม

ศิลา ลาดแล
 เน้นน้อม
 สุนกจิต
 พรวพรา

๑๖๗ มลารวาระวิขึ้น
 ชรมวิไทยเมืองมา
 สากหนุ่มสอางเอ
 อุไซษจับพ้อนเข้า

เมษ
 กราบเกล้า
 อวกไธ กันนา
 ปี่แคน

๑๖๘ บงจบใจปลาบปลื้ม
 ปิติเกษมแสน
 ประณามพระสัมมา
 เทียนธูปบนน้อมแล้ว

ปรีดา
 สดแล้ว
 ลาลาด
 อธิษฐาน

๑๖๙ เสรีจัสตรพักดับเมืมมุง มาเรือน พักแฮ
 เอนอาศน์อกรวาคาน คติน้อง
 ฉั่นโตจักโตยื่อน ยลพักตร์ นางนา
 อำแม่ที่นี้จ้อง จิตคณึ่ง

๑๗๐ ภาศกรจรรย่ายัย เทียบสิ่ง สติยเฮ
 สมรมึงแม่ม่าถึง พี่พ้อง
 เปรมจิตจักอ้างอิง โตเปรียบ ปานนอ
 เณตุร่ายฟ้าตอ้ง กลับผลา

๑๗๑ ปรีดาทาลดับไว้ ในทรวง
 ดำริห์การไทรทรา เขตแดน
 ไทรทราแต่กระทรวง สำหรับ ราชฏ์แฮ
 ไตสุขโตแซนแคน เขตขง

๑๗๒ จำป๋าวราศเมือ เมืมเมืง
 จัตุรคัมภีร์เจณรงค์ เทียวต้อม
 วิเคราะห์ดับเชญเคื่อง คำสั่ง เหนาน
 เทวียมทรวงเกวียนล้อพรวม พรุกเมือ

๑๗๓ จวนฤกษ์จวบรุ่งขึ้น เกวียนพลัน
 สงเหล่งเทียม โคเชื่อ ขั้บคล้อย
 เมืลภักษ์ต่อตะวัน ตกทิศ ทางเฮย
 โคทุ่มเดินต้อยต้อย ทั่ว่นไป

๑๗๔	หนองหลตน้ำถนน้อย	ในหนอง
	ดินชาติขุเขิโตใบ	สดชื่น
	ฝูงโคกระบือปอง	ปรนปาก
	ลงเลียบหนองน้ำต้น	เกตุอนตา

๑๗๕	ตลหนองปลาเฒ่าทั้ง	ตามเขา
	โตจึงเรียกหนองปลา	เฒ่าอ้าง
	เขาตอบว่าปลาเนา	นฤทุกษ์
	ปราศจากผองผู้มั่ง	แล่นนม

๑๗๖	หนองแวงทุ่งกว้าง	วารี
	ประเปรียบเฉนียนยล	อย่างแก้ว
	พรรณผักต่างต่างมี	เม็ดมุง
	เขียวขจีโคคล้อยแคล้ว	กระไล

๑๗๗	ถะถันบันดูบ้าน	หนองบัว ชาวเฮย
	บัวปเห็นมีใน	สระน้ำ
	จวนเที่ยงปลดปล่อยวัว	วายเหนือ
	กลาตเกลื่อนกินหญ้า	หยุดเขา

๑๗๘	ระพิศเผือกแผดหล้า	ลมตก
	บดบ้ายพอบึงเงา	แดดร้อน
	เทียมเกวียนเสด็จส่งยก	ยุร ยাত্র
	ออกทุ่งทางบ้านค้อน	เกล็ดเดียว

๑๗๙ คาวีวังท้อยใต้ ตามกัน
 แข่งคู่ขุนขบเจย ง่าเจือ
 บ้านขว้าวฤดูแลทวัน แล่งพัก นอนนอ
 จวนรุ่งยกย้ายเมื่อ ไม่นาน

๑๘๐ ผ่านทุ่งข้ามน้ำฤก ลำชี
 เขารับเรือไหมยาน ยাত্র เต้า
 ถึงหนองบุษปมี นามเบิก บานเฮย
 หวนคิดบัวตูเจ้า เเท่งตูม

๑๘๑ บ้านจวนจวนจตธ้อ คำจำ
 เรียมรักจะพักพุ่ม ฝ่ายน้อง
 สุจริตท้อเรียมล้ำ แยกเยี่ยง กันแฮ
 ไครคตดินฟ้าต้อง ตีเทียน

๑๘๒ หนองบัวยาวใหญ่กว้าง ไกลทก แลเฮย
 คั่นขอบรอบริมเฉยเย็น หนึ่งแผ้ว
 นฤประกาศรุกขฉายา หยุตร่ม วัณนอ
 ภูมิพิศหลากหลายแล้ว ฝุ่นทราย

๑๘๓ เมืองเก่าแต่ก่อนตั้ง ตรงหนอง ี่นา
 กลาตเกลื่อนบ้านเรือนราย เรียดเหล่า
 ฮาไครยเหตุผู้ครอง เมืองอยู่ เต็มแฮ
 นามเชิดอยู่คู่ฟ้า พอกไฟ

๑๘๔	ครันถึงทัพภู	วังเมือง
จตุรศัณษาไทรย		ตจขึ้น
กรมการแก้บ้านเมือง		นำเหตุ
สุขทุกขไทยบ้านพื้น		พวกลมดาว

๑๘๕	ขึ้นตั้งบังคับข้อ	ปกครอง
โดยเหตุควรสืบสาว		สั่งอ้าง
อามิษยามักของ		เขายื่น ยอนา
ความราชฎรอย่าให้ค้าง		คังศาล

๑๘๖	สำรวจจตรวจแต่งทั้ง	ตุลา การแช
ความแพ่งอาญานาน		ฉีกถ้อย
คลังธนอีกโยธา		ทุกหมวด
ติตขัตตดแกคัลถ้อย		เคร่าสอน

๑๘๗	จัดทั้งวังสถยต์ตั้ง	ตามตรา
เสวีจยภยรยาทรวร		จากยั้ง
ออกเตงเตาะเตือนคา		วี่วี่ง
คุ้มคุ้มฤไ้รั้ง		รับไป

๑๘๘	ผ่านนาผ่าทุ่งข้าม	ชัถาร
เลียบเกาะกุดน้ำใส		จิตเศร้า
พักพิศพวทวยหาร		ศฤหาศ เชนา
ท้ามต่านอยู่เพี้ยมเฝ้า		ตรวจตรา

๑๕๙ เสร็จสั่งสระเต้า ตาแสง
นำส่งนอนบ้านนา หนึ่งมี
จวนตรู่จากแปลง เปลื้องย่าน
พฤษภฤตันทือ ทั่วไป

๑๕๐ วงกตามนามศัพท์ แปลก
รูปร่างอย่างใดไหน หลาก
จัดเป็นเช่นปลา บิศา
ปวงสัตว์สี่เลือนน้ำ ชนิดไหน

๑๕๑ ห้วยทรายทรายห้วยถัน ถึงเมือง
บำเหน็จณรงค์ไสมย เมื่อ
กรรมกรเอนกเนื่อง ในที่
ปลงพักเรือนผ้าทง ต่อศาล

๑๕๒ เลือกสรรกลั่นตั้งแต่ ตามแผน
แผนกทุกพนักงาน จัดพร้อม
นิวัตออกจากแดน เดินตรวจ
ตามระยบ้านอ้อม โอบมา

๑๕๓ ไชยภูมิที่พักพร้อม เปรียงกัน
ชุมชวักคิดบั้นหา เหตุร้าย
แต่จีดับซึ่งนรพรวณ ทุกโรค
นำราษฎรจากร้อนย้าย อยู่เย็น

๑๙๔	ใจใคร่ไปเพ่งพัน	ภูเขี้ยว
	สวนสืบสุขทุกข์เขื่อง	เขตรแคว้น
	กรมการจักษุเพรียว	พลายพดุก
	นระการแม่แม่น	มทิพา

๑๙๕	ขนองสารสัปคับทั้ง	ต่างเรือน
	บวรทุกสิ่งสำกร	เพื่อไว้
	หมอคานประจำเตือน	ตำเรศ
	รอกฤษ์เตรียมถ้ำไกล	เกือบต่าง

๑๙๖	พรายพว้างไฟโรจรุ่ง	เขรื่อง
	จากนิทรธานุขวาง	ภูระให้
	ขุนพรหมฉีกศาลเมือง	ไม่อบยกรบ บัทรแฮ
	ไทรทรวจอย่าเว้นไว้	ฉีฉีจาวณ

๑๙๗	เสด็จสั่งเขาสั่งขึ้น	ตำรี
	พร้อมสรรพด้วยหมอคาน	นำท้าย
	จวบฤษ์เบิกคชล์	ลาศออกอเวียงเฮย
	คชบาทย่างก้าวย้าย	โยกโยน

๑๙๘	ประเทาท้องข้ามทั้ง	ทางเดิน
	สัปคับไกวแกว่งโงน	งกเงือก
	ห้วยเดี่ยวทราบเดี่ยวเมต	สองทราบ ห้วยแล
	รุกขชาติเฉียดข้างเชื่อม	อ้อมครัน

๑๙๙ บ้านเล่าเค้าเงื่อนตั้ง ตำริ เรือกฤ
 เล่าเรื่องอะไรกัน แท้ก็
 นิยายนิบาตนิ ทานเรื่อง ไตนอก
 ใครทราบเรื่องบ้านนี้ เล่าแถม

๒๐๐ บ้านแขวงหยุดวัดเกื้อ กินงาย
 พักผ่อนพอปรุ้งแรง รั้งวัน
 เชี่ยวรสคชกัฏกราย โคกเขตร
 ภูษาทเสริตข้ามพัน ทับฟไ

๒๐๑ บ้านไทรกไทรกด้วยสิ่ง ไตถวิล
 ไทรกอยู่อาจีนไทรย คำเข้า
 สัมหาแท่มมนุษย์ดิน ยังไทรก ไตนา
 จากรักจักห้ามเศร้า ไทรกไฉน

๒๐๒ บ้านจอกคิตจอกเจ้า ปรุ้งจันทน์
 กระแจะเกษนาโน นุชเคล้า
 ไล่จอกอยู่ไรคน ชาติพ เทียมฤ
 ธาโรชรศฟุ้งเล่า ไม้ทำ

๒๐๓ นครสวรรค์สวรรค์ชื่ออ้าง เสาตรวง
 สวรรค์สักกรินทรา ภูษาร้าง
 ฤาไฉนนี้กนกทรวง สัมเยศ
 สมแต่ชื่อบ้านอ้าง อันนี้อันแปลน

๒๐๔ อีภพามาตกบ้าน หนองแดง
 สุกเขตรไชยภูมิแดน ต่อตัว
 ภูเขี้ยวจ่อจรตขวาง เขาเขื่อน คั่นนา
 กระตึกคชคะค้อยกำว ย่างกรวน

๒๐๕ เสาะเลียบลงสู่ห้วย ตามหมอ มนตร์แฮ
 ร้ายเรียกสูงสูมาร แล่ล้าง
 เล็กใหญ่ฤๅได้หลอ ลานเวช เขานา
 นามติดตราบห้วยม้าง ไม่แปร

๒๐๖ หัวยกกลางกลางห้วยขุน คือดวง
 ใจพื้ขุนหมองแด่ เดี่ยวค้ำ
 จากเจ็บบ่อยูกกลางทรวง เลี้ยวสวาท
 มาโนศขุนคัล้ายน้ำ ชุนหมอง

๒๐๗ ถึงหนองกระทุ่มน้ำ หนองมี
 ปลงคขริมขอบหนอง คำค้ำ
 สิ้นส่วนแห่งราชตรี ทาตัน
 จากแหล่งเตือนค้อนช้าง เฌกบิน

๒๐๘ หนองคั่นคั่นน้ำอยู่ ยืดยาว
 สรรพสัตว์อาไศรยกิน อาบเอื้อ
 ปลงปรุงโกชนพักควาว ปลายแก
 ครันเสร็จจากญช่แล้วเมื่อ มุ่งไป

๒๐๙ ถึงหนองนามเบิกบ้าน	บัวประ เกวียนแฮ
บุญทริกทุมบานใบ	สล้าง
ชาวเกวียนท่องเก็บละ	สงเหล่ง เตียนา
ตอกฝักหักทิ้งร้าง	เงือกตง

๒๑๐ บ้านเพตพักเข้าเสพย์	เสวีจรร
เกาะเลียบบ้านเมืองคง	ควนร้อน
บ้านแท่นถับเมืองมอญ	เมิดเขตร เขานา
ผู้ใหญ่ไทยบ้านทอน	วิบแรง

๒๑๑ ตามสวนไผ่คชเต้า	ตามคลอง
เลยดูหนองนาแขง	เสวีท้ำ
ภูสเภากุคยมหนอง	บัวบ่อน เขานา
ควานขับกรักวาล้า	แหล่งเลย

๒๑๒ ถึงบ้านหนองน้ำชื้อ	เชียงทรา
จากรักฤทธาเสบย	เท้าเผ้า
คิดแทบทุกอัสสัท	ประสาท
ลมออกลมยอ้นเข้า	ช่องฆาน

๒๑๓ ใจจ่อใจจอตเจ้า	จักถวิล เหมือนฤ
เจ็บจากเจ็บโตปาน	เปรียบไต้
มลักถึงหุบห้วยดิน	ตำควน เคนเลย
ถัดเกาะหลักไม้ไผ่	ลูกลม

๒๑๔ ห้วยพรหมพรหมเมศแม่นัน นฤมิตร ไวฤฎา
 ฤฎาว่าพรหมชุมพรหม ชุตครัน
 นามพรหมพระหากทิต ต่อเนื่อง มานา
 เรียวรับคชข้ามขึ้น ผั่งเขา

๒๑๕ พักกายพอบ่ายแล้ว ลมตก
 ยาทรุโนนกระเลสา แห้งบ้าน
 อยู่แรมรุ่งขึ้นยก ยूरต่อ ไปนา
 ท้องเดือนเลื่อนพันกว่าวัน แกร่งเกรียว

๒๑๖ บ้านหันพักผลัดผู้ นำทาง ท้องแสบ
 ไปกลับเมืองภูเขี้ยว เขตเรเค้า
 เทาทั้วดับบางยาง ยามบ้าย
 โรงเทศใหญ่กว้างเข้า สู้สิ่ง

๒๑๗ ภูเขี้ยวแลหลากลวัน ภูเขา
 รวยรอบเปนขอบชิง คั่นไว้
 เย็นเฉียบเจียบสงัดเหงา ทรวงไศตร สยองนา
 ชรอุ่มชรออไม้ มิตตา

๒๑๘ อุปฮาดราชบุตรเพี้ย พระหลวง
 ชุนหมื่นกวานอาษา ไหญ่น้อย
 กำนันแกบ้านปวง ปากบ่าว กัณนา
 มาสู่มาตอันค้อย ขอบควร

๒๑๙ เล็กผู้ รุขนบตั้ง ตามกำ หนตแฮ
 ไต่กระเบียบบรรพชน บอกข้อม
 เฉากเมืองจตุรคัมภีร์ เห็นใจ ณ รงค์เอย
 ทุกสิ่งสรรพให้พร้อม พวักสอน

๒๒๐ ใจใส่ไตรทรวาเยี่ยม เหตุผล
 เฉากิตเพียงโทษกร เล็กน้อย
 ภาควัย โทษเรียกทัศน์บน บอกมัน เลียนา
 สงวนชื่ออย่ายกให้ บ่อย ปากคน

๒๒๑ วิเคราะห์ทางออกเข้า คนจว มาหา
 แฉนบแอบแฝงยล อย่าฝ้าย
 ไตรทรวาอิทธิกร ฉนี้เหตุ
 สืบจับ ใจผู้ร้าย แปลกปลอม

๒๒๒ ลูกบ้านหลานถิ่นทั้ง เขตตรง
 พลั้งผิดผิดหน้อยยอม โอบอ้อม
 ชักนำเพาะปลูกแบ่ง ประโยชน์ ผลแฮ
 ปรุจจิตเจื่อน้ำย้อม หยอดสั

๒๒๓ อนุสาสน์ราชกิจให้ เขาเห็น
 กระจำงไม่มัวมี สอดแคล้ว
 ประทวนแต่งตั้งเป็น ลำดับ ไปนา
 สรรคจัตเส็จพร้อมแล้ว ลิตา

๒๒๔ ออกเมืองรับศัเต้า ตามระยะ
 แพร่งเดือนพฤษภันนา เวศกวัน
 กิณายพักบ้านสระ เสร็จยกไปแฮ
 ลึกก็เขี้ยวเขี้ยวข้าง สูดเดิน

๒๒๕ ไทผูละเลียบขึ้น เขาขวาง
 กลาดเกลื่อนป่าสานเทิน ทับซ้อน
 จรทกรเทญทาง ลี้วเรศ
 หินแตกตกตั้งก้อน กรวดกรวัน

๒๒๖ ถ้าโบายบาทศัคู้ ขาหลัง ลากแฮ
 ทางแคบขึ้นเขาขึ้น ช้องน้อย
 ค่อยย่างแต่ลำพัง พักผ่อน แรงเฮย
 ทอดถ่วงวังทั้งห้อย หอบ ไคลง

๒๒๗ ถึงสญัจรเสริศเต้า ตามผูล
 ส่ายส่ายสับคับ ไคลง ครุ่นคว้าม
 ส่วนน้อยสระกังงู ฟ่านัก นอนน้า
 ตรวน่าศาลเจ้าต้อม ตำนชลา

๒๒๘ จนวนรูงน้ำค้างร่วง ลมไชย
 เลียงสัตว์ทชคณา เอ็กเอีย
 คนชนนี้เหนียวไม้ ไท หาคู่ ควรวญแฮ
 โยนโยกอยู่ยั่วเย้า ยอดยาง

๒๒๙ วังเวงวิเวกตัว ดงตึก

จากพักพอวางวาง รั้วเมื่อ

มองเมิลล์ตัวพันนก หลายหลาก

ลึงค่างบ้างเนื้อเมื่อ หมอบเมียง

๒๓๐ แฝงพงเข้าเรือนฟุ้ง ไพรตึง

หลายลำบ้างกลอเคื่อง คู่เคลา

กาษรตึกกระทิง ไคเถื่อน

รอกทูนท้ายเต็นเท้า ตราบทาง

๒๓๑ ฝูงก่ายอู่แก้งผ้า ฝูงพาน

ระมิงระมาดกวาง กระชู้

ละอองละอองลาน แลกลาด

ชมตเห็นอ้อมคู่ กลิ่นขจร

๒๓๒ สุวานวังไต้ลั้ม คณะของ

จิ้งจอกลำเนียงหอน เหาเมื่อ

หมาโนนออกคณอง นำหมู่

ไต้ฟักตักเพิ่นเมื่อ ไชยคไชยง

๒๓๓ เยี่ยงฉาไฉนแผ่นเต็น ตามผา

หมักอบกินสิ่งไพรง เพียบท้อ

ลำเส้าลำขุนขลา ขานไควง

แฝงรคคอยเร้นจ้อง จับจัว

๒๓๔ ทวายสมันหมื่นกระ จงจร
 ะยันชยาตกลัว กติได้
 ต่างชุกต่างเที่ยวชอน แสงวักกัน
 แท้ทางฤาให้ไกล แก่ถกราย

๒๓๕ แม่หนักนำหมื่นช้าง ชักโซลง
 หลายล้ำคชพังพลาย พลุกซ้อน
 นรการเอกหนตโยง ผุ่งท่อง เดือนแล
 งวงชักอ้อยช้างบ่อน ปากแปลน

๒๓๖ พิศพรรณพรศักดิ์แก้วแท้ ตามทาง
 ลงดูห้วยคำแคน เคว้งถ้ำ
 กินายเสด็จสั่งพลาง พด้นัยก
 จากพักไต้พื้นหล้า ถาตลง

๒๓๗ หลั่นถกบรรพตพัน พรรณำ
 งอยโงกเปนไทรกตรง ตระกห้วย
 เขาะซึ้งชอกเชิงผา พังเพิก
 เฝยอแยะบังโยย้วย แยกเย็น

๒๓๘ บางแห่งดินหักเหียน เห็นชั้น
 ผาแผ่นบ้างผุดเนิน ผาต้ง้ำ
 ทางเท้าไต่ตามสัน ภูพิศ
 ่มรุกชกระกรรมครว้า ค่อยลง

๒๓๙ ลงสู่ภูมิภคย์พื้น	ไพร่แว
บ้ำเปลี่ยวสองปลากพง	ไผ่ไขว้
บ้ำตงบ้ำไม้แดง	ดำตาส ดั้นแด
บ้ำชวกบ้ำเฮียไม้	มากนาม

๓๔๐ กรีก้าวไกวกบโย้ย	โยก โยน
บากบุกระนามหนาม	เหนียวเนือ
แสงแก่ตุตาทไทน	ควนดับ
ค้ำค่างรุ่งขึ้นเมื่อ	มุงมา

๒๔๑ นาฝ่ายฝ่ายกอบกัน	การวี่
ทันทเขาทำนา	ปีตน้ำ
เลยตุ่งนาดี	นวลเนือง นามเอย
หมอขับคานเขี้ยวคำ	คชไค

๒๔๒ บ้านโพธิ์ปลงพักกล้า	กลิ้งนาย
อ้อมออกจากอาไศรย	เสพย่น
ไต่ทางโคกสักกราย	คลาดเคลื่อน
ฉากเฉียดเมื่อน้อยขึ้น	เสวติถึง

๒๔๓ ไชยภูมิที่พักพร้อม	เพรียงกัน
มวลงหมุกรมการอึ้ง	ออกต้อน
เปรมปรีฤตักสันต์	โสมนัส
ทรงสร้างสร้างสันอัน	วันเว

- ๒๔๔ ขึ้นสู่ศฤหาศห้อง หอไตร
 ฤไทยนันทิง ทักหน้า
 เณรสนานสระศิวลัย ถองอาบ
 สุหร่ายรศพุงฟ้า วัณ
- ๒๔๕ เล่ห์รักขยามแล้งประ สบฝน
 เชยชะประ ไพรยดิน ชุ่มขึ้น
 เณรเรียมนิวตัยล เขาวัดกษณ์ แดแม่
 ใจเหี่ยวหายแห่งพิน ไม้เกษม
- ๒๔๖ ครัวโรงคิดเล่นแก้ว วิชาญ
 พอพยงใจเปรม ไปรุ่งเศร้
 ปางตกทูกันตาร เดินตรวจ
 บวรिक्षแฉ่นแฉ่นเค้า เขตตรง
- ๒๔๗ นิราศนาเรศนี้ นามะ
 ศรีอนุสรแสดง ชื่อไว้
 หวังเป็นอนุสาวระ วีร รังแษ
 โดยแบบ โคลงคั่นไซ้ เอกโท
- ๒๔๘ ปองท่านเปรมปราชญ์ผู้ ชำนาญ
 ชำนิทางวุฒโต แดกได้
 เห็นผิดอย่าหยันวาน วิเคราะห์
 สงเคราะห์หักแก้ให้ อย่าหวง

๒๔๙๙	ประพันธ์สรรคภักย์พรวง	นิพนธ์
	พระราชเทศภักดี (บัว)	บอกไว้
	ปฐมเปรียบบิเลปน	เปนบ่วง
	สรวมโสตรสอตกคตังไซ้	เนกาอน

๑๔. มรรยาทของทหาร อาจส่อให้ท่านเห็นความเป็นไปแห่งชีพได้อย่างดี แล
 อาจทำนบล่วงนาก็ได้ แต่ต้องอาศัยความสังเกตของท่านเป็นหลัก ความ
 พินิจจึงเป็นคุณอย่างประเสริฐ.

ของ ฉ. ล. พิษณุวัติ

ประเพณีของคนขาว

The Way of the Whiteman

แปลและเรียบเรียง

๑๑ **สวิง** ๑๑

ขณะที่ข้าพเจ้า

จะเข้าไปในกระท่อม
ของตาเถา เออยิคัส ข้า
พเจ้าได้ประกาศว่า “จะ
ขอไฟของท่านหุงต้มอา
หาร และ จะขออาศัย
นอนใต้ชายคาของท่าน

ในคืนนี้” และแกก็มองข้าพเจ้าด้วย
ดวงตาอันฉ้ำและปรือ ในขณะที่ยายซิลลาทำ
หน้าเปรี้ยวคือนัยข้าพเจ้า และบ่นพึมพำทำ
เสียงครอกเป็นเชิงกลุก ยายซิลลาเป็นเมีย
ของตาเถาเออยิคัส และไม่มีเมียของใคร
ในย่านยุคอนจะมีผลปากจันทัน, กระเจ้ากระงอก
ยิ่งไป กว่า ยายนี มาครว่า สุนัขของ
ข้าพเจ้าไม่ กระปรกกระเปลี้ย หรือว่า หาก จะมี
บ้านหลังใด ยังมีคนเหลื้อยู่แล้ว ข้าพเจ้า
ก็มีพักที่จะปรารธนา หยกคอบุทนั้น แต่ไม่มี
กระท่อมหลังไหนที่ข้าพเจ้ามาพบ ว่ามีคน
อยู่ และในกระท่อมนี้แหละ ข้าพเจ้าจะ

เป็นเรื่องทีกล้าวถึงการ
สันตนาะหว่าง
ชาวอินเดียนกับคนขาว
ของนายเจ็กลอนดอน

ต้องใช้ อำนาจ คันทุ
ลึง อยู่ให้จงได้

เถาเออยิคัสลุย
ควราเจ้าบุญญาเสีย
เรอบ มีแวเจ้าเล่ห์
และประกายอันเกิก
ขึ้น จาก ความ คึก

ปรากฏขึ้นในแววจักขุ ของแกและแล้ว ก็หาย
ไป หลายครั้งหลายหนในระหว่างที่ข้าพเจ้า
กำลัง เตรียม การ หุงหาอาหารอยู่นั้น แก
ได้ถาม ถึงทุกข์สุข เป็นเชิงค้อนรับขั้ส้อย่าง
ว่า เล่น เช่น ตาม ถึง ลักขณ และ จำนวน
สุนัขของข้าพเจ้า และระยะทางที่ข้าพเจ้า
ได้ เดินทางมาในวันนั้น และ ทุก ๆ ควรา
ยายซิลลา ยิ่งคทำหน้าเปรี้ยวคือนัยขึ้น และ
บ่นพึมพำค่อนแคะไค้กลุกหนักขึ้นทุกที
กระนั้น ข้าพเจ้าขอสารภาพว่า ข้าพเจ้า
ไม่เห็นมีความ สุขสำราญ ปรากฏ อยู่ใน ส่วน
ตัวของบุคคลทั้งสองนี้เลย ในเวลาโพล์เพล

ทั้งคนนั่งตัวงออยู่ข้างไฟ คุกเข่าห่อหมก
ไม่มีใครประคองประหงม ธรรมดากรรมไป
ด้วยโรครุมมาคิซซั่ม อาภูลพลเทศไปด้วย
ความทิวโหย และนั่งไม่เป็นสุขไปด้วยกลิ่น
เน้อทอดของข้าพเจ้าซึ่งมีจำนวนไม่น้อย ทั้ง
สองนั่งโยกตัวไปมาซ้ำ ๆ อย่างสิ้นหวัง และ
ทุก ๆ ๕ นาที เอยบิตส์เป็นต้องปล่อยเสียง
กรางออกมาตรงต่อเวลาเสมอ แก่ไม่ไค้

ครวญครางด้วยความเจ็บปวดหรือด้วยความ
อ่อนเพลียนัก แก่หนักใจอีกต่อไปด้วยน้ำ
หนักและการทรมานของ สิ่งที่เราเรียกว่า ชีวิต
ต่างหาก และกระนั้น แก่ยังกลับหนักใจ
ด้วยกลัวความตายอีก แก่เป็นตาแก่ที่หน้า
สลัดใจไปด้วยความสงสัยว่ายังมีวัย ซึ่ง
ความชื่นชมโสมนัสในชีวิตคนนั้นได้ นึกว่าร่าง
ตัวแก่ไปเสียแล้ว และความคิด ที่จะหา
ทำทางตายก็ยังมิได้มีมาสู่ตัวแก่

เมื่อ เนื้อขาวของ ข้าพเจ้า ค้างอยู่ใน กะ
ทะทอดเรียงรายกันเป็นแถวแล้ว ข้าพเจ้า
ก็สังเกตเห็นนาสิกของขวี่เอยบิตส์ขยับขยับ
และ ย่นออก ขณะที่ แก่ จีบกลิ่น มังยาหาวไค้
แก่หยุกโยกตัวอยู่ชั่วขณะหนึ่ง และล้ม
คราง ในเมื่อมีแววดลาคทู้เหมือนว่าปรากฏ
ขึ้นในคลองงักยของแก่

ฝ่ายยายซิลลาโยกตัวเร็วขึ้น แล้วส่ง

เสียง แลลม เป็นเสียง ครวญน้อย ๆ ขึ้น เป็น
ครั้งแรก ข้าพเจ้า รู้สึกว่า ประพฤติเหตุ
ของ สอง ยายกะตาน คล้าย กับสุนัข ที่ หิว
และทางที่ถูก ข้าพเจ้าก็จะไม่ รู้สึกประ
หลาดใจ ถ้ายายซิลลาจะพลันเกิดมีทางขึ้น
แล้วเอาทางนั้นฝากกับพื้นเช่นเดียวกับอาหาร
ของสุนัข เอยบิตส์ทำท่าคลอนคิกน้อย
และ หยุกโยก ตัวน้อย ๆ เสีย เพื่อะไรไค้
ขงใจกหน้าเขาเหมือนกัน ขยับขยับออกยื่นเข้าไป
ให้ ใกล้กันกลิ่นที่ ทำให้ รือรืออย่าง น่าตื่นเต้น
ข้าพเจ้าส่งเน้อทอดให้คนละจาน ทั้ง

ด้วยวัยประทานอย่างครครุมครคราม ปาก
ทำเสียงคังจ้วยจ้วย เกิดจากการแตะและ
คุกเขาลมเข้าไปใน ปากอันไร้ ฟัน ระคน
กับเสียงคุกกระตุกและเสียง พมพำชะ เมื่อ
กระทำการระงับความทิว เมื่อข้าพเจ้าให้
น้ำชาภายหลังอีกคนละถ้วย เสียงจ้วยจ้วย
จึง เงยไป ความสงบ และความ พอใจ
ปรากฏขึ้นที่ โฉมหน้า ยายซิลลาเลิกทำ
หน้าเปรี๊ยะซึ่งเป็น แล้วมานานเพื่ออะไรไค้ ถอน
หายใจแสดงความพอใจ ความนี้ไม่มีใคร
โยกตัวอีก และดูเหมือนว่าทั้งคู่นี้ได้ตกลง
สัหยัง แห่ง ความ ว่าพึงคงคิด อย่าง สงบนิ่ง
แล้วจึงมีความชุ่มชื้นปรากฏขึ้นที่ดวงตาของ
เอยบิตส์และข้าพเจ้าก็รู้ว่าความทุกข์ เวทนา

คือตัวแถมการมอง หายาสูญมา ขรรุใน กล้อง
ยังชี้คว่ำทั้งคู่มิมีหายสูญมานานแล้ว ความ
กระหายจะใคร่ได้ยาจนทำให้แก้อ้อขึ้น ฉะนั้น
ข้าพเจ้าจึงจำต้องเอายาให้แก่อู

“ทำไมท่านจึงอยู่แต่ลำพังในหมู่บ้าน”
ข้าพเจ้าถาม “คนตายหมดหรือ หรือว่า
มีโรคทำเกิดขึ้น ท่านรอคอยตายสองคนเท่า
นั้นหรือ?”

เอเยบิตส์ได้สันติ์ระ คอยว่า “หา มิได้
มิได้ มีโรคทำเกิดขึ้น พวกชาวบ้านพากัน
ไปล่าสัตว์ เราแก่แล้ว แข็งขาเราไม่แรง
แรง และเราก็แยกกระโสมเดินตามเขา
ไปไม่ไหว เพราะฉะนั้นเราจึงต้องคงอยู่ที่นี้
และคิดสงสัยว่า เมื่อไรพวกหนุ่ม ๆ จึงจะ
เขาเนื้อกลัยมา”

“จะเป็นอย่างไร ถ้าพวกหนุ่ม ๆ เขา เนื้อ
กลัยมา” ยายซิลลาขยงการถามอย่างกั้วร้าว

“เขาก็คงจะเขาเนื้อกลัยมามาก” เอเย
บิตส์พูดเสียงสั่นอย่างมีทวิง

“ถึงเขาจะมี เนื้อ กลัยมามากก็ เอะ”
ยายซิลลาพูดต่อคุทำทางกั้วร้าวยิ่งกว่าก่อน

“แต่มันจะมี ประโยชน์อะไร กับแก และ ข้า
ก็ไต่แต่กระบอกสำหรับแะสองสามชิ้น ทั้ง ๆ
ที่เรายังไม่มีฟันอย่างงแลละ แต่เจ้า พวก
เนื้อกลัย, ไคและลัน - เหล่านี้สิ ก็เข้า

ปากผู้อื่นซึ่งไม่ใช่แกและข้าว่าไง คาชวิ”
เอเยบิตส์ พยักหน้า หัก ๆ แล้วร้องให้
หึง ๆ

“เพราะไม่มีใครจะล่าเนื้อ มาให้เรา”
คราวนี้ยายซิลลาพูดราวกับจะตะโกน แล้ว
หันมาทำหน้าทศกรรณเอากันข้าพเจ้า

มีอาการกล่าวไทยอยู่ในท่าทางของยาย
ซิลลา และข้าพเจ้าก็ยกไหล่ เป็นเชิงว่า
ข้าพเจ้าไม่มีมณฑลในความคิดที่แกกล่าวหา

“เจ้าคนชาวเอเย จงรู้ไว้ว่า เพราะ
ชาติของท่าน เพราะคนผิวขาว ทั้งหมด
ท่านคาของข้าและตัวข้าจึงไม่มี เนื้อกิน เมื่อ
เราแก่ตัวและนั่งไม่มีบาริสุบในฤดูหนาว”

“มาย่าย” เอเยบิตส์พูดห้วน ๆ ทำ
ทางซึ่งจึงวางท่าว่าข้าเป็นคนยุติธรรม “เป็น
ความจริงที่คนขาวเกลียดเรา แต่คนขาวมี
ไคทั้งใจเรากลั่ง”

“โมกลันไปไหนเสียเล่า” ท่านยายขยง
การถาม “โมกลันอยู่ครู่ที่แข็งแรง ของแก
และ ปลาที่เขาจับ จะหา มาให้แกกินไปไหน
เสียเล่า?”

ท่านคาสันติ์ระ

“และบิการ์ชิก บุตรแข็งแรง ของแก
ไปไหนเสียเล่า เขาเป็นนายพรานที่มีฝีมือ
อยู่เสมอ และเขาก็นำเอาเนื้อที่ และ

สันแห่ง ที่หวาน ๆ ของกวาว และ คาลิยูมา ให้
แกเสมอ ท้องของแกเต็มไป ด้วยความ
ว่างเปล่าตลอดเวลา และเป็นเพราะคน
ในพวกระยำและพวกโกหกคนหนึ่งให้แกกิน
แกจึงได้กิน”

“มายช่วย” เฮบิคส์เจ้ายังอย่างใจดี
“คน ชาวไม่ใช่คนโกหก คนชาวพูดจริง
คนชาวมักจะพูดจริงเสมอ” แกหยุก นัยดา
กวากเพื่อกำหนด ซึ่งเกิดโทษด้วยความ
เจ็บแค้นในสิ่งที่แกกำลังจะพูด “แต่คนชาว
พูดจริงไปได้หลายทาง วันนั้นพูดจริงไปทาง
หนึ่ง พุ่งไปพูดจริงไปอีกทางหนึ่ง และ
หาความเข้าใจในคนชาว หรือประเพณี ของ
คนชาวไม่”

“วันนั้นพูดจริงอย่างหนึ่ง พุ่งไปพูดจริง
อีกอย่างหนึ่ง อย่างไหนโกหก” เป็นคำ
ตอบโต้ของยายซิลลา

“ไม่มีความเข้าใจในคนผิวขาว” เฮ
บิคส์ว่าเรื่อยอย่างกันทรัง

เนื้อและน้ำซากที่ยาสืบ ดูเหมือนว่าจะทำ
ให้ แกกินชีวิตที่ขุ่น และแกเชื่อมั่นในความ
คิดของหลังจักขุอันนำไปด้วยความ ขวภาพ
ของแก แกทำอาการทรงตัวขึ้น กระแส
เสียงของแกเลือนหายไป จากเสียงอันพิมพ์
และเสียงคววนู กลายเป็นเสียงแจ่มใส

และชัดเจน แก หันขวับมาทาง ขำพเจ้าด้วย
ความแค้นเคือง และกล่าวอรรถาธิบาย
ที่เขาถ่วงกัน

“นัยดาของคนชาวไม่หลับ” แกตั้งค้น

“คนชาวแลเห็นสิ่งทั้งหลาย และคิด มาก
และเป็นคนฉลาดมาก แต่คนชาวในวันนั้น
ไม่ใช่คนชาวในวันพรุ่งนี้ และไม่มีใครมี
ความเข้าใจในคนชาว คนชาวมิได้กระทำ
สิ่งใดทั้งหลายแหล่เช่นเดียวกัน และไม่
มีใครรู้ว่าการกระทำอีกอย่างหนึ่งของเขานั้น
จะเป็นอย่างไร ชาวอินเดียนมักจะทำอย่าง
เดียวกันเสมอ กวาวมักจะลงมาจากภูเขา
สูงเมื่อเวลาถึง ฤดูหนาวและปลาแซลมอนก็
มักจะเข้ามาในฤดูใบไม้ผลิเมื่อหิมะละลายหาย
ไปจากแม่น้ำมิใช่หรือ ฉะนั้นก็ทุก ๆ
สิ่ง ก็มักจะ มีความ เป็นไป เช่น เดียว กันอยู่
เสมอทุกกัน และชาวอินเดียนก็รู้และเข้าใจ
แต่คน ชาวมิได้ ทำ สิ่งใด ทั้งหลาย แหล่ เช่น
เดียวกัน และชาวอินเดียนก็ไม่ว่าและไม่
เข้าใจ

“ยาสืบเป็นของดีมาก มันเป็นอาหาร
ของคนหิว มันทำให้คนที่แข็งแรงแล้ว
ยิ่งแข็งแรงขึ้น และทำให้คนโกรธลืมความ
โกรธ ยาสืบก็เป็น ของมีค่า เหมือนกัน
มันมีค่ามากมายนัก ชาวอินเดียนให้ปลา

แหลมมอนทวีใหญ่ เพื่อ แลกกับ ยาสูบไย หนึ่ง และ ชาวอินเดียน เคี้ยว ยาสูบ เป็น เวลา นาน คือน้ำเยื่อในของ ยาสูบ ที่เป็นของ กิ เมื่อมัน ลงไปในคอของผู้กิน มันทำให้รู้สึกสยบ ค่อยๆภายใน แต่คนชาวลิ เมื่อหน้าเยื่อใน ยาสูบอยู่เต็มปากเขาแล้ว เขาทำอย่างไร น้ำเยื่อใน ! น้ำเยื่อในอันมีค่านั้น เขากลับ ถ่มมัน ลงไปใน หิมะ และ มันก็ หายไป คนชาวซอบยาสูบหรือ ? ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบ แต่ถ้าเขาซอบยาสูบแล้ว ทำไมเขาจึงถ่ม ของกิ เสียเล่าและ ทั้งมันให้ หายไปใน หิมะ มันเป็นความ ไร้มากและ ไร้มีใครจะเข้าใจ ”

แกหุยกพูก กุกกล้อง เมื่อเห็นว่ายา หมก กกล้องแล้ว จึงส่งไปให้ ยาย ซิลลา ผู้ เล็ก ย่อมเยาคนชาวเพอร์โกลีเอายาสูบ ยักใส่ กกล้อง เอยบิธส์ ดู เหมือน ว่าจะ เผลลง สูความ ชราภาพทั้ง ๆ ที่ยัง มีไ้ เล่า เรือง และ ข้าพเจ้าถามแกว่า

“บุตรของท่าน พ่อโมกลันและ บิคาร์ ซิกเป็นอย่างไรไป และ ทำไมท่าน และ ท่าน ยาย จึงอยู่อย่างไม่มี มังอาหาร จะ กิน ตลอดจนชีวิต ?”

แกสทึง โหียง คล้าย ๆ กับระคนชินจาก ความหกลีบ แล้วยกคิ้วขึ้น

“การ ลัก โขมยไม่ใช่ ความดี” แกว่า

“เมื่อหมามัน โขมยเนื้อของท่าน ท่าน คิมัน ก้วยท่อนไม้ นั้นเป็นกฎ เป็นกฎที่คนให้แก่ สุนัข และหมามันก็จะต้องอยู่ในกฎข้อ นั้น มีคนนั้นมันก็จะต้องได้รับความเจ็บปวด จากไม้ตะของ เมื่อคนโขมยเนื้อของท่าน หรือเรอคาญของท่าน หรือ เมียของท่าน ท่านก็ฆ่าคน ๆ นั้น นั่นคือกฎ และเป็นกฎ ที่ก การลัก โขมยไม่ใช่ของดี เพราะฉะนั้น จึงเป็นกฎบัญญัติว่าคนที่ลัก โขมยจะต้องตาย ผู้ใดฝ่าฝืนกฎก็จะต้องรับทุกข์ และการ ตายได้รับความเจ็บปวดมาก

“แต่ถ้าท่านฆ่าคนแล้ว ทำไมท่านจึง ไม่ฆ่าสุนัขเล่า ?” ข้าพเจ้าถาม เอย บิธส์ เถา ร้อง คุ ข้าพเจ้า ก้วย ความ ประหลาดใจ ฝ่ายยายซิลล่าย่อมเยาอย่าง เป็ด เผยใน ความ ไร้ บัคซบ ของคำ ถาม ของ ข้าพเจ้า

“มันเป็นประเพณีของคนชาว” เอยบิธส์ ย่นค้วยเสียงอันแสดงว่าสิ้นศรัทธา

“มันเป็นความ ไร้ของคนชาว” ยาย ซิลลาสอก

“ถ้าเช่นนั้น ขอท่าน เอยบิธส์ ผู้ มีอายุ จง สอนให้คนชาวฉลาดด้วยเถิด” ข้าพเจ้าพูด เขา ๆ

“หมาไม่ ถูกฆ่า ก็เพราะ มันจะ ต้อง

ลากลื้อเล่นให้ มนุษย์ ไม่มีคนลากลื้อเล่น
ให้คน เพราะคนนั่งต้องถูกฆ่า”

“อ้อ” ข้าพเจ้าพิมพ์

“นั่นแปลก” เอยบิตส์เล่ากล่าวต่อไป
“บัดนี้ ฟัง โอคนชาว ข้าเจ้า จะเล่าถึง ความ
โง่ที่สนุก เรื่อง หนึ่ง คือ มี ชาว อินเดียน
คนหนึ่งชื่อ เอยบิตส์ มันโง่ขมขี้ แข่งสอง
ปอนด์ จากคนชาว คนชาวทำอะไร คน
ชาวก็มันหรือ ? เปล่า, คนชาวฆ่า เอยบิตส์ ?
เปล่า คนชาวทำประการใดแก่ เอยบิตส์ ?
โอ คนชาว ข้าเจ้าจะเล่าให้ฟัง คนชาว
มีบ้านอยู่บ้านหนึ่ง คนชาวเอา เอยบิตส์ใส่ไว้
ในบ้านนั้น บ้านนั้นมีหลังคาทำกำแพงกั้นหา
คนชาว ตึกไฟ ให้ เอยบิตส์ ผิง คน ชาวให้ ข้าว
เอยบิตส์กินมาก เป็นข้าวที่กิน เอยบิตส์ไม่
เคยได้ กินข้าวที่กินเช่นนั้นเลยในชีวิต มี
เนื้อหมู ขนมันและถั่วกินเสมอ เอยบิตส์
มีความสุขสบายมาก

“ที่ประตุนั้น ถูกแฉกใหญ่ ใส่ไว้ เพื่อไม่ให้
เอยบิตส์วิ่งหนี นี่ก็เป็นความโง่มาก ๆ อีก
เอยบิตส์มันจะไม่หนีเลย ตลอดเวลาที่ยังมี
ข้าว ๆ มีผ้าเปลือกไม้คอยอุ่นและมีไฟใหญ่ ๆ
ที่นั่น โง่มากที่จะวิ่งหนี เอยบิตส์มันไม่
ใช้คนโง่ เอยบิตส์ พักอยู่ที่ นั้นสาม เดือน
เอยบิตส์ โง่ขมขี้สองปอนด์ เท่านั้น คน

ชาวเอาใจใส่ระวัง เอยบิตส์มาก เอยบิตส์
กินแข็งหลายปอนด์ กินน้ำตาลหลายปอนด์
เอยบิตส์มีเนื้อหมูมีถั่วกินเสมอ และเอยบิตส์
ก็กิน น้ำชา มากด้วย พันสาม เดือน
แล้วคนชาว ก็เบียดประตุนั้นแล้ว บอกให้ เอยบิตส์
ไป เอยบิตส์มันไม่อยากจะไป มันชอบการ
เลี้ยงดูมันเป็นเวลานานที่นั่น มันอยากจะ
อยู่ในนั้นอีก คนชาวจึงต้องไล่ให้ มันไป
ฉะนั้น เอยบิตส์จึงกลับคืนมาอยู่ในหมู่บ้าน อีก
และมันอ้วนขึ้นมาก มันแหว่งคือประเพณี
ของคนชาว และไม่มีใครเข้าใจในประเพณี
เช่นนั้น มันเป็นคนโง่ โง่มาก”

“แต่บุตรของท่าน” ข้าพเจ้า ขึ้นถาม
“บุตรคนแข็งแรงแล ความ อออยากใน เวลา
ที่ท่านแก่ตัวลงนี้เป็นอย่างไรกัน ?”

“มี โมกลัน” เอยบิตส์ตั้ง

“เป็นคนแข็งแรง” บายซิลลา สดก

“เขาอาจจะ พายเรือ อยู่ใน น้ำได้ ตลอด
ทั้ง กลางวัน และกลาง คืนโดย ไม่ ต้อง การ
หยุดพักเลย เขาเป็นคนฉลาดในทางจับ
ปลา แซลมอนและเก้งในทางนี้ เขาเป็น
คนฉลาดมาก ๆ”

“มี โมกลัน” เอยบิตส์ทวนคำ โดยไม่
เอาใจใส่ในเสียงสดก “ในเวลาฤดูใบไม้
ผลิ เขาไปทางล่างแห่งยูคอนกับพวกหนุ่ม ๆ

เพื่อทำการค้าขายที่ขอมแคมเขล มีที่ค้า
อยู่ ที่นั้น เค็มไป ด้วย สิ่งของ ๆ คนชาว
และมีพ่อค้าคนหนงชื่อโกลัน และที่นั้นก็
มีพ่อมคของคนที่ชาวด้วย ซึ่งท่านเรียกว่า
หมอสอนศาสนา มีทางน้ำไม่กั้นที่นั้นด้วย
ซึ่ง พน ญ คอน เวียว เล็ก ลง คล้าย หลึง สาว
และน้ำพัดแรงจัก กระแสร์น้ำไหลวนเวียน
ไปทาง โนนไปทางนแล้วก็ไหลมารวม กันอีก
และมีน้ำวนน้ำคอกด้วย กระแสร์น้ำและ
พุนน้ำก็เปลี่ยนแปลงเสมอจนดำค สองครั้งก็
จะไม่เห็นมันเหมือนกันเลย โมกลันเป็น
บุตรของข้าเจ้า เพราะฉะนั้น เขาต้องเป็น
คนกล้า --

“พ่อของข้าไม่ใช่คนกล้าหรือหรือ ?”

ยายชิลดาลถาม

“พ่อแกก็เป็นคนกล้า” เอียบิตส์ยอมรับ
แกพูดอย่างผู้ ที่พยายาม รักษาความ สงบใน
บ้านให้จงได้ “โมกลันเป็นลูกของแกและ
ข้า บ้างก็เห็น จะเป็นเพราะ พ่อแก เป็นคน
กล้ามาก โมกลันจึงกล้าเกินไป เช่น
เคียวกับน้ำ เมื่อเขาใส่ใน เขียอกมาก เกินไป
มันก็จะล้นออก ฉะนั้นเพราะโมกลันมันได้
ความ กล้ามาก เกินไป ความ กล้า จึง
ล้นออก”

พวกหนุ่ม ๆ กลัวน้ำที่ขอมแคมเขลมาก

แต่โมกลันไม่ กลัว เขา หัวเราะ ดังลั่น
โฮะ โฮะ และพายเข้าไปในน้ำร้าย แต่
เมื่อสายน้ำไหลมารวมกัน เรือคานูเลย
คว่ำ น้ำวนดึงขาโมกลัน โมกลันหมุน
ไปหมุนมา และจมกึ่งลง กึ่งลง แล้ว
ก็เลยไม่มีใครเห็นอีก”

“อ้อ อ้อ” ชิลลาคำครวญ “เขาเป็น
คนฉลาดและมีไหวพริบ ลูกหัวขงข้า”

“ข้าเจ้าเป็นพ่อของโมกลัน” เอียบิตส์
พูด อุส่าห์รอไว้จึงหว่าให้เสียงของ ชิลลา
“ข้าเจ้าหา เรือ ลำ หนึ่ง ออก พายไป ที่ขอม
แคมเขลเก็บค่าทำขวัญ”

“ค่าทำขวัญ” ข้าพเจ้าร้อง “ค่าทำ
ขวัญอะไรกัน ?”

“ค่าทำขวัญของโกลัน ผู้เป็นหัวหน้า
ค้าขาย” คือคำตอบ “นั่นเป็นกฎของการ
เดินทางในประเทศอื่น”

ข้าพเจ้าสันคิริระแสดงว่าไม่เข้าใจ และ
เอียบิตส์ ก็ มองดู ข้าพเจ้า ด้วย ความ สงสาร
ขณะที่ยายชิลลาทำเสียงครอก แสดง อาการ
กลุ้มใจตามเคย

“จูกู โอ คนชาว” เอียบิตส์ว่า “ใน
กระโหมของท่าน มีหมาคอยตัวหนึ่ง เมื่อ
มันไปกัดคน ๆ หนึ่งเข้า ท่านก็ให้สิ่งของ
แก่ผู้นั้นทำขวัญ เพราะท่านแสดงความ

เสียใจและเพราะเป็นหมาของท่าน ท่านให้
ค่าเสียหายเช่นนั้นไม่ใช่หรือ ฉันทก็ถ้า ถ้า
ท่านมีพันธ์ ๆ ล่าสัตว์ ไม่ ดี หรือ มี ที่ น้ำ ร้าย
ท่านก็ต้องให้ค่าเสียหาย มันเป็นความ

ยุติธรรม มันเป็นกฎ น้องของพ่อข้าไปใน
ประเทศคาทอลิกและถูกหมิ่นฆ่าตาย พวก
คาทอลิกก็ต้องให้ค่าแถมลงเกิด และ ชนสัตว์ก็
แก่พ่อข้าเป็นของทำขวัญ มันเป็นความ
ยุติธรรม มันเป็นที่ล่าสัตว์ที่มีอันตราย และ
พวกคาทอลิกก็ต้องให้ค่าเสียหาย เพราะที่ล่า
สัตว์ในย่านนั้นไม่ดี

“ ฉันทข้าเจ้า เอยบิตส์ จึงเดินทางไป
ข้อมแคมเบลเพื่อเก็บค่าทำขวัญ โจนส์ผู้
เป็นหัวหน้าค้าขายมองข้าเจ้าแล้วเขาหัวเราะ
เขาหัวเราะใหญ่ และไม่ยอมให้ค่าเสียหาย
ข้าเจ้าไปหา พ่อมค ที่ ท่าน เรียก ว่า หมอสอน
ศาสนา และพูดกับมากมายถึงเรื่อง
น้ำร้ายและค่าเสียหายที่จะต้องเป็นของข้าเจ้า
และหมอสอนศาสนาพูดจากเรื่องอื่น ๆ เขา
พูดถึง ๆ โมกลินไป และว่าเกี่ยวกับเขา
ตายแล้ว และมีไฟใหญ่ ๆ อยู่ที่นี่ และ
ถ้าหมอสอนศาสนาพูดจริงข้าเจ้าก็รู้ว่า โมกลิน
จะไม่ต้อรู้สึกหนาวอีก และหมอสอน
ที่ ๆ ข้าเจ้าจะต้องไปเมื่อข้าเจ้าตาย แล้ว ค่วย
และหมอสอนถึงสิ่งที่ไม่ดี หมอว่าข้าเจ้า

เป็นคนตายออก ซึ่งเป็นความไม่จริง หมอ
ว่าข้าเจ้าอยู่ในความมืดมาก ซึ่งเป็นคำ
โกหก และข้าเจ้าว่า กลางวันและกลางคืน
มันก็มีมาเช่นเดียวกันแก่ทุกคน และ
ว่าในหมู่บ้านของข้าเจ้าหาได้ มืดยิ่งไปกว่าที่
ข้อมแคมเบลไม่ ทั้งข้าเจ้ายังบอกอีกว่า
ความมืด และ แสงสว่าง กับ ที่ ๆ เราไป เมื่อ
เวลาเราตายแล้วนั้น ย่อมเป็นสิ่งที่แตกต่าง
กันไกลกับค่าเสียหายที่จะต้องทำขวัญ เพราะ
มีที่น้ำร้ายนั้น หมอจึงโกรธใหญ่ และ
เรียกข้าเจ้าว่า เป็น ความ มืด ต่าง ๆ นา ๆ
และไล่ให้ข้าเจ้าไป ฉันทข้าเจ้าจึงกลับ
จากข้อมแคมเบล และไม่ได้รับค่าเสียหาย
และโมกลินก็ตายแล้ว ข้าเจ้าจึงไม่มีปลา
และเนื้อจะกินเมื่อข้าเจ้าแก่ ”

“ เพราะคนชาว ” ยายซิลลาว่า

“ เพราะคนชาว ” เอยบิตส์คล้อยตาม
“ และเรื่องอื่น ๆ อีกก็เป็นเพราะคนชาว มี
เจ้าบ่าวชู้ คนชาวกระทำแก่เขาอย่างหนึ่ง
และกระนั้นในเรื่องอย่างเดียวกัน คนชาว
ยังกลัวทำแก่ยามิกันอีกอย่างหนึ่ง คราว
แรกข้า เจ้า จะต้อง เล่า ถึง เรื่อง ยามิกัน ก่อน
ยามิกันเป็นหมู่บ้านในหมู่บ้านนี้ ผู้ยังเอน
ไปฆ่าคนชาวตายเข้า การฆ่าคนต่างชาติ
ไม่ใช่เป็นของดี มักจะเกิดจากความลำบาก

ยุ่งยากเสมอ ไม่ใช่ความผิดของยามิกัน
ที่ฆ่าคนขาว ยามิกันมักจะถูกทำอันตราย
เสมอ และวิ่งหนีจากผู้ที่โกรธคล้ายกับ
หมาวิ่งหนีไม้ แต่คนขาวคนนั้นวิเศษ
มาก ๆ และในเวลากลางคืนได้มาที่บ้าน
ยามิกันและตียามิกันใหญ่ ยามิกันวิ่งหนี
ไปไหนไม่ได้ และคนขาวก็พยายามจะฆ่า
ยามิกัน ยามิกันไม่อยากตาย จึงฆ่า
คนขาวเสีย ”

“ในหมู่บ้านจึงเกิดการโกลาหลอขึ้นใหญ่
 พวกเรากลัวกันว่าจะต้องใช้ค่าเสียหายให้แก่
 พวกคนขาว เราจึงซ่อนผ้าแดงแก่คนสัตว์
 และทรัพย์สินมีค่าของเรา คนนั้นจะได้เห็นว่า
 พวกเราเป็นคนจน และจะใช้ค่าเสียหาย
 ได้เล็กน้อยเท่านั้น ต่อมาอีกนานพวกคน
 ขาวจึงมา พวกนี้เป็นพวกทหารคนขาว
 และเขาเอาตัวยามิกันไปกับเขา แม่เจ้า
 ยามิกันร้องไห้ทั้ง ๆ ใหญ่ และเขาให้
 ละครเพลง เพราะกลัวว่ายามิกันเป็นตายแน่
 และคนใน หมู่บ้าน ก็รู้ว่า ยามิกัน ต้อง ตาย
 และพากันไปเฝ้าพระไม่มีการเรียกร้องเอาค่า
 เสียหาย

“ เรืองเกิดชนในฤทัยไม้ผลิเมื่อน้ำ
 แสงละลายไปจากแม่น้ำ บัณฑิตล่องไป
 สดงยลล่องไป ถึงฤทัยไม้ผลิอีกและน้ำแห่ง

ก็เลยหายไปจากแม่น้ำ แล้วก็เจ้ายามะก็
ผู้ซึ่งตายแล้ว กลับมาหาเราอีก และ
มันก็หายไปโดยไม่ แต่อันนั้นมาก ๆ และ
พวกเราคิดว่ามันได้นอนในที่อบอุ่น และมีข้าว
กินมาก มันมีเสื้อผ้าน่าดูสบาย ๆ และ
เป็นเสื้อผ้านิดนึงเกี่ยวกับของของคนขาว และ
มันหอยเหาะความฉลาด มามาก จน มัน กลาย
เป็นคนมีหัวในหมู่บ้านนี้

“และมันมีร่องแปลกๆเล่าถึงประเพณี
ของคนชาว เพราะมันได้เห็นคนชวามาก
และได้เดิน ทางไปไกลใน เมือง ของ คนชว
ครั้งแรกทวารคนชวพามันไปเ็นแม่น้ำยาว-
ยาว ทวารคนชวพามันไปเ็นสูกแม่น้ำซึ่ง
น้ำไหลไปสู่ในทะเลสาบที่ใหญ่กว่าพัน คินทั้ง
หมกและใหญ่เท่าฟ้า ข้าเจ้าไม่รู้ว่ายาคอน
เ็นแม่น้ำใหญ่ แต่ยามิกินได้เห็นด้วย
นัยตาของมันเป็นเอง ข้าเจ้าไม่คิดว่าจะมีทะเล
สาบที่ใหญ่กว่าพันคินทั้งหมกและใหญ่เท่าฟ้า
แต่ยามิกินได้เห็นมันยังได้บอกแก่ข้าเจ้าด้วย
ว่าน้ำในทะเลสาบเ็นเกลือ ซึ่งเป็นสิ่งท
แปลกและมีวิว่าจะเข้าใจได้อย่างไร

“แต่คนขายอ้อมรีของแปลกเหล่านี้ ทั้ง
สิ้นแล้ว คนที่ข้าเจ้าจะไม่เล่าให้เขื่อจะฟัง
ข้าเจ้าเล่าให้เขาฟังแต่อย่ามิกิน เป็น อย่าง
ไร คนขายให้อ้อมรีกินข้าวก็มาก ๆ ามิกิน

กินตลอดเวลา และตลอดเวลาก็มีข้าวกิน
มาก พวกคนชาวอยู่ใต้คงอาศัย ยามิกิน
ว่าอย่างนั้น ซึ่งมีความอบอุ่นมาก และ
พวกสัตว์ก็มีขนสั้นๆ และไม่มีขนยาวๆ มี
คันหญ้าใหญ่ๆ มากและแซง เป็นคันข้าว
สาละ เป็นถั่วและมัน และภายใต้คง
อาศัยนั้นไม่มีทิวทัศน์ มีข้าวกินมากๆ
เสมอ ข้าเจ้าเองก็ไม่ว่า ยามิกินบอกว่า
อย่างนั้น

“และมีสิ่งแปลกๆ เกิดขึ้นกับ ยามิกิน
คนชาวไม่เคยทำให้ยามิกินเจ็บเลย คนชาว
ได้แต่ให้มันนอนเตียงอุ่นๆ ในเวลากลางคืน
และให้ข้าวมันกินมากๆ พวกคนชาวพา
มันข้ามทะเลสาบเค็ม ซึ่งใหญ่เท่าฟ้ายามิกิน
ไค้อยู่บนเรือไฟของคนชาว ซึ่งท่านเรียก
ว่าเรือกำปั่น เป็นแต่ว่าเรือกำปั่นนั้นใหญ่
ยี่สิบเท่าของเรือโอในย่านยูคอน เรือลำนี้
ทำด้วยเหล็กเรือลำนั้นแหละ และมันก็มี
ยักหางม เรือนี้ข้าไม่เข้าใจแต่ยามิกิน
บอกอย่างนั้น ยามิกินว่า “ข้าไค้เดินทาง
ไปไกลด้วยเรือเหล็ก คู่ก่อน ข้ายังคงมี
ชีวิตอยู่” มันเป็นเรือทหารของคนชาว
ซึ่งมีทหารอยู่บนนั้นมาก

“เมื่อได้นอนบนแรมมาหลาย คืน แล้ว
เป็นเวลาไม่นานยามิกินก็มาถึง พินคืนซึ่ง

ไม่มีหิมะ ข้าเจ้าเชื่อไม่ได้ในเรื่องนี้ มัน
ไม่มีธรรมชาติที่เมืองถึง ถูกหนาวแล้วไม่มี
หิมะ แต่ยามิกินได้เห็น ทั้งข้าเจ้าก็ได้ถาม
คนชาวด้วย และเขาบอกว่าจริงไม่มีหิมะ
ในประเทศนั้น และคราวนี้ข้าเจ้าขอถาม
ท่านว่าในประเทศนั้นไม่มีหิมะจริงหรือ ทั้ง
ข้าเจ้าอยากทราบชื่อของเมืองนั้นด้วย ข้าเจ้า
ไค้ยินเขาบอกแล้ว แต่ข้าเจ้าอยากไค้ยิน
อีกว่ามันจะตรงกันไหม-ฉะนั้นข้าเจ้าก็จะรู้ได้
ว่าข้าไค้ฟัง เขาโกหกให้ฟัง หรือไค้ฟัง เรื่อง
จริง”

เจ้าเอยบิสต์มองดู ข้าพเจ้าด้วย ดวงหน้า
อันแสดงว่าตั้งใจจะคอยจับ ถึงอย่างไรก็
ตามแก่ก็คงจะไค้ทราบ แม้ว่าจะเป็นอย่าง
ประสงค์ของแก่ที่จะยืนยันว่า ชื่อ ความ ที่ นำ
อิศวรรย์ ซึ่ง แก มี ไค้ เคย พบ นั้น แก ไค้ ฟัง
มาจริง”

“ถูกแล้ว” ข้าพเจ้าตอบ “ท่านไค้
ฟังเรื่องจริง ไม่มีหิมะในเมืองนั้น ชื่อ
ของมันคือคาลิฟอร์เนีย”

“คัล-ลี-ฟอน-นี-เยห์” แกพิมพ์สอง
หรือสามหน พลางฟังอย่างเอาใจใส่ใน
สำเนียงของพยางค์ที่หลุดออกจาก ปาก ของ
แก แกพยักหน้าด้วยความแน่ใจ “ถูกแล้ว
ชื่อเดียวกันกับที่ยามิกินบอก”

ข้าพเจ้าจำได้ว่า การ เผลอผิด ภัยของ ยามิ กันนั้นคล้าย ๆ กันเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นใน สมัย ก่อน ๆ เมื่ออะลิสก้าพึ่งเข้าอยู่ในความ ปกครองของของสหปาลรัฐ คดีการฆาฏกรรม เช่นนี้ ที่เกิดขึ้นก่อนออกระเบียบกฎหมาย อาญาอย่างแรงและข้อบังคับนั้น อาจะถูก นำตัวไปพิจารณาในเมืองที่ศาลอาญา

“เมื่อยามิกันอยู่ในเมืองที่ไม่มีหิมะนี้” เอ็ดเวย์นส์เล่าต่อ “มันก็ถูกพาตัวไปยัง บ้านหลังใหญ่ ซึ่งมีคนหลายคนพูดจาโต้ตอบกันมาก คนชาวพูกันอยู่นาน และถามยามิกันหลายข้อ ประเดี๋ยวเขาก็บอก ยามิกัน ว่า มัน ไม่ ต้อง ใ้ วย ความลำบาก ยามิกันไม่เข้าใจ เพราะมันไม่เคยมีความลำบาก ตลอดเวลาที่คนชาวให้มันนอนที่ อยู่และให้เขามันกินมาก

“แต่ภายหลังคนชาวให้มันกินเข้า คียิ่ง ขึ้นอีก แล้วเขาก็ให้เงินมันและพามันไป เทียวตามที่ต่าง ๆ ในเมืองของคนชาว และ มันได้เห็นของแปลก ๆ ซึ่งพ้นจากความ เข้าใจของเอ็ดเวย์นส์ ซึ่งเป็นคนแก่และไม่ ได้เดินทางไปไกล ต่อมาอีกสองปียามิกัน ก็กลับมายาหมู่บ้านของเขา และเป็นคน หลากมาก ๆ จนกระทั่งมันตาย

“แต่ก่อนที่มันจะตาย หลายครั้งมัน

มักจะนั่งฟังไฟของข้าเจ้า แล้วเล่าถึงของ แปลก ๆ ที่มันได้เห็น และบิการชิกก็เป้น ลูกของข้าเจ้าก็นั่งอยู่ข้างไฟและฟังมัน และ ดวงตาของลูกข้าเจ้าก็เบิกกว้าง และ พองโต เพราะด้วย เรื่องที่มันได้ฟัง คืนวันหนึ่งเมื่อ ยามิกันกลับไปบ้านแล้ว เจ้าบิการชิกก็ ยืนขึ้นทรวทรวงสูงมาก แล้วมันทบอกของ มันด้วยกำปั้น และกล่าวว่า “เมื่อข้าเป็น ผู้ใหญ่แล้ว ข้าจะเดินทางไปในที่ไกลแม่ ที่ ๆ ไม่มีหิมะข้าก็จะไป และดูสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวข้าเอง”

“บิการชิกมักจะเดินทางไป ใน ที่ ไกล ๆ เสมอ” ซิลลาสก็อย่างหนึ่ง

“จริง” เอ็ดเวย์นส์เน้นเสียงอย่างซึ่งจึง “และมันมักจะนั่งอยู่ข้างไฟ กระหายใคร่ ไปในที่ไกล ๆ ที่มันยังไม่เคยไปอื่น ๆ อีก”

“และมันมักจะระถูกถึงทะเลสาบเค็มที่ ใหญ่เท่าฟ้าและประเทศที่ อยู่ ได้ ดวงอาทิตย์ ซึ่งไม่มีหิมะตก” ซิลลาสก็

“และมันมักจะพูดว่า” เมื่อข้ามีกำลัง แสงแรงเท่าผู้ใหญ่ ข้าจะไปดูด้วยตาของ ข้าเองว่ายามิกันพูดจริงหรือไม่” เอ็ดเวย์นส์ว่า “แต่ไม่มี หินทางที่จะไปในเมืองของคน ชาว” ซิลลาสเอ่ย

“มันไม่ได้ ไปที่ทะเลสาบเค็มที่ใหญ่เท่า

ฟ้าหรือท้อ” เขยบิศเล่าตาม

“แต่ไม่มีหินทางที่จะหาวิชามารถเสายเค็ม” ชิลลาตอบ

“นอกจากในเรือไฟของคนชาว ที่ทำควยเหล็กและใหญ่กว่าเรือโอะในย่านยุคอนยี่สิบเท่า” เขยบิศเล่าว่า แกทำหน้ำขนเข้าใส่ยายชิลลา กำลังวิ่งไล่ปากสั้นไปควยความใคร่จะพบ และบังคัยให้หนึ่ง “แต่คนชาวไม่ยอมให้มันโดยสารเรือไฟข้าม ทะเลสาบเค็ม แล้วมันก็กลับมานั่งผิงไฟและอยากจะไปในประเทศที่อยู่ใต้ดวงอาทิตย์และไม่มีหิมะ”

กระนั้นที่ทะเลสาบเค็มมันยังไ้เห็นเรือไฟที่ทำควย เหล็ก-เหล็ก และ ที่ ลอยได้ นั้น” ยายชิลลาจึงออกมาโดย เหลือที่ จะบอก ลั่นความอยากสอโวกไว้

“อ้าย” เขยบิศเล่าว่า “และมันเห็นว่ายามีกันพวกวิ่งในสิ่งที่มันไ้ประสพ แต่ไม่มีหินทางให้มันเดินทางไปยังที่กินของคนชาวที่อยู่ใต้ดวงอาทิตย์ มันเลยล้มเจ็ยเลย หงอยก็อวยวากับคนแก่และไม่ เคลื่อนที่ไปจากไฟเลย มันไม่ไปล่าสัตว์อีกต่อไป—”

“และมันไม่กินเนื้อที่ข้าส่งให้มันอีกเลย” ชิลลาเสริม “มันสิ้นหัวและพูดว่าข้าอยากจะกินแค่ข้าวของคนชาวและอ้วนอย่างยามิกิน

เท่านั้น”

“มันไม่กินมังสาหาร” เขยบิศเล่าต่อไป “และโรคของเจ้าบิดารชีกก็กลายเป็นโรคหนัก จนข้าเจ้า ก็คิดว่า มัน คงไม่ รอด มันไม่ใช่โรคในหัว มันเป็นโรคในใจ มันเป็นไข้ใจ ข้าเจ้า เขยบิศ ผู้เป็นพ่อของมัน จึงคิดมาก ข้าเจ้าไม่มีลูกผู้ชายอีก และข้าเจ้าไม่ยอมให้เจ้าบิดารชีกตาย มันเป็นไข้ใจและก็มีหินทางเดียวเท่านั้น ที่จะทำให้มันหาย บิดารชีกจะต้องข้ามทะเลสาบเค็มที่ใหญ่เท่าฟ้าไปสู่ที่กินที่ไม่มีหิมะมีถ้ำมันก็จะตาย ข้าคิดมาก แล้วข้าเจ้าจึงเห็นหนทางที่จะให้เจ้าบิดารชีกไป

“ถ้ำนั้นคนหนึ่งเมื่อมันนั่งอยู่ข้างไฟ เจ็บหนักมากคอดก” ข้าเจ้าว่า “ลูกเอ๊ย ข้าหาอุบายที่จะให้เจ้าไปยังเมืองของคนชาวไ้แล้ว” มันจึงคุกหน้าข้า แล้ว หน้า ของ มันก็ เบิกบานด้วยความดีใจ “จงไป” ข้าเจ้าว่า “เช่นเดียวกับที่ยามีกันไป” แค้บิดารชีกมันเจ็ยและไม่เข้าใจ “จงไป” ข้าเจ้าว่า “เที่ยวหาคนชาว เช่นเดียวกับเจ้ายามีกันเจ้าจงฆ่าคนชาวเสีย แล้วทหารคนชาวก็จะมาเอาตัวเจ้าไปเช่นเดียวกับที่เขามาเอา ตัว เจ้ายามีกัน เขาก็จะพาเจ้าข้ามทะเลสาบเค็มไปยังธานีของคนชาวแล้วก็อย่างเดียวกัน กับ

เจ้ายามกัน เจ้าอะฮันถลัมมามาก นัยดา
ของเจ้าอะจะเต็มไปค้วยสังที่เจ้าได้เห็น หัว
ของเจ้าอะจะเต็มไปค้วยขัญญา ”

“ เจ้าคาร์ซิกถลขณยันทัน เขาโม
คว้ายัน เจ้าอะไปไหน ” ข้าเจ้าถาม “ ไป
ฆ่าคนขาว ” มันตอบ และข้าเจ้าก็เห็นว่า
คำพูดของข้าเจ้าทำให้มันรู้สึกขื่น ทั้ง
ข้าเจ้าก็รู้ค้วยว่าคำพูดของข้าเจ้า เป็นคำพูดที่
ถลลกมาก

“ มันขาวมากเหมือนคนหนัง ” เขามิ
ได้มาหาทองได้กิน มิได้มาหาขนสัตว์ใน
ป่า ตลอดเวลาเขาเที่ยวหาขุมและแมลงวัน
เขามิได้กินขุมและแมลงวัน แต่ทำไม เขาจึง
เที่ยวหามันข้าเจ้าก็มิรู้ ข้าเจ้ารู้แต่ว่าเขาเป็น
คนขาวที่แปลกน่าขัน เขาเที่ยวหาไข่นกค้วย
เขามิได้กินไข่นก เขาเอาเนื้อในออกหมก
แล้วเก็บเอาแต่เปลือกมันไว้ เปลือกใช้กิน
ไม่ก็ และเขาก็หาได้กินมันไม่ แต่เขา
เก็บมันไว้ในหีบเขาๆ ซึ่งมีนัยะไว้ไม่แตก
เขายืนนกลึกๆ มาก แต่เขาไม่กินนกนั้น
เขาได้แค่เก็บหนังมันไว้ในหีบ เขาชอบ
กระดุกค้วย กระดุกกินไม่ก็ และคนขาว
คนนั้นชอบกระดุกเก่าๆ นึก ซึ่งเขาซดได้
จากใต้ พนคน ”

“ แต่เขาไม่ใช่คนขาวที่ถลและ ข้าเจ้าก็รู้

ว่าเขาจะคายง่าย ข้าเจ้าจึงบอกแก่เจ้าคาร์
ซิกว่า คำพูดของข้าเป็นคำพูดที่ถลลก
ถลมันจึงไปยังที่ขุมมันรู้ว่ามันกระดุกอยู่ใต้ดิน
มาก มันซึกกระดุกเหล่านั้นเอาไปให้คนขาว
ถลลกคนนั้น ที่กระโหมหลายถลกัน คนขาว
ก็โง่มาก หน้าของเขาแดงราวกับดวงอาทิตย์
และเขามิค้วยความคึกใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อเขา
มองกระดุก เขาก็มั่งมั่งมองกระดุกเพื่อ
จะพิจารณาถล เจ้าคาร์ซิกจึงเอาขวานพัน
ที่หิ้วที่หนัง คนขาวแปลกลนก็ยกเท้าขึ้น
แล้วถลตาย ”

“ คราวนี้ ” ข้าเจ้าว่าแก่เจ้าคาร์ซิก
“ ทหารคนขาวก็จะมาเอาตัวเจ้าไปยังพนคน
ที่อยู่ใต้ถลวงอาทิตย์ ซึ่งเจ้าจะได้กินมากๆ
และอ้วนมากๆ เจ้าคาร์ซิกก็มีความสุขมาก
โรคลัยโซ้เจียหายทันที และมันนั่งอยู่ข้าง
ไฟรอให้ทหารคนขาวมา

“ ข้าเจ้าจะรู้ได้อย่างไรว่า ประเพณี ของ
คนขาวนั้นมีไคเป็นไปอย่าง เดียวกันอีก เป็น
ครั้งที่สอง ” ตาขรวัว พลาถหันมาทำหน้า
ยักยอกกับข้าเจ้า “ ข้าเจ้าจะรู้ได้อย่างไร
ว่าสิ่งใดเขาทำเมื่อวานนี้ เขาอะไม่ ทำอีกใน
วันนี้ และสิ่งใดเขาทำแล้วในวันนี้ เขาอะไม่
ทำอีกในวันพรุ่งนี้ ” เอยบิถัสสันคัระจะทำ
หน้าเศร้า “ ไม่มีใครเข้าใจในคนขาว วาน

นั้น เขาเอา ตัว เข้ายามิลินไป ที่ ๆ อยู่ใต้ถุน
 อาทิกย์ และให้เขามั่นกินจนอิ่ม วันนั้น
 เขาเอาตัวเข้ายำคาร์ซิกไป และเขาทำอะไร
 แก่เข้ายำคาร์ซิก ขอให้ข้าเข้ายอกกัยท่าน
 ว่าเขาทำอะไรแก่เข้ายำคาร์ซิกหน้อยเถิด

“ข้าเจ้า เอยบักส์ พ่อของมันเป็นแล้ว
 ให้ท่านฟัง เขาเอาตัวเข้ายำคาร์ซิกไปที่ย่อม
 แคมเบล แล้วเขาเอาเขี้ยอกกัยค้อมัน และ
 เมื่อเท้าของมันมีที่อยู่นั่นมันก็เดิน
 แรงเกินกว่าอยู่ในอากาศ แล้วก็ตาย

“อือ อือ” ซิลลาคว่ำครวญ “และ
 มันไม่ได้ข้ามทะเลสาบเค็มที่ใหญ่เท่าฟ้าหรือ
 ไกลเห็นพนักที่อยู่ที่ใต้ถุนอาทิกย์เลย”

“เพราะฉะนั้น” เด็เอยบักส์ว่า ด้วย
 ความแค้นเคือง จึงไม่มีใครจะล่าเนื้อมา
 ให้ข้าเมือข้าเจ้าแก่ และข้าเจ้าก็นั่งหิวไทย
 อยู่ข้างไฟ แล้วเล่าเรื่องของข้าเจ้าให้คนชาว
 ผู้ให้ข้าแก่ข้าเจ้า ให้ข้าและให้ยาสูบ
 แก่ข้า ฟัง”

“เพราะ อัย คน ชาว ระย้า และโกทก ”
 ยายซิลลาประกาศเสียงแหลม

“มิได้” ตาเด็ทอย ด้วยความหนัก
 แน่นอย่างสุภาพ “เป็นเพราะประเพณีของ
 คนชาว ซึ่งไม่มีใครจะเข้าใจ และมีได้
 เป็นไปอย่างเดียวกันเป็นครั้งที่สองเลย”

๑๔. ไม่ว่าจะทำอะไรทั้งหมด ถ้าท่านไว้ใจตัวของท่านแล้วเป็นอันสำเร็จทั้งสิ้น
 ถ้าท่านตั้งใจเกินไป อนุโลมตามอริยาสรัยของคนทั่วไปแล้ว ท่านจะทำ
 อะไรไม่สำเร็จเลย เพราะต่างคนก็ต่างใจ.

เด็ดดุฉลุ ๕

(ต่อจากหน้า ๕๓๐ ฉบับ สิงหาคม)

ตอนที่ ๕
จดหมายมีน้ำเมอว์เรถึงลูซี่เวสต์เต็นว่า

“ยูคาเซสท์ที่ ๒๔ สิงหาคม

“ลูซี่ที่รัก -

“เข้าใจว่าหล่อนคงจะอยากฟังข่าวคงแก่
เวลาที่เราจากกันที่สถานีรถไฟด้วยกันเป็นแน่
เพราะฉันจะขอเล่าให้ฟัง เมื่อฉันได้ไป
ถึงซัลโดย สวัสดิ์ ภาพแล้ว ก็โดย สาน
เรือไปแฮมเบิร์กและขึ้น รถไฟ มา ถึง นี้ จะ
พรรณนา ถึง ระยะ ทาง ให้ ฟัง ก็ จำ ไม่ ไคร่ ได้
ทวิโย ไม่ ได้ คง อยู่ ใน สิ่ง เหล่า นั้น มัว มุ่ง แต่ ถึง
จอนาแทน ก็ ถึง การ ที่ จะ ต้อง รักษา พยา
บาลเธอเท่านั้น แหม! ไก่พยพ้อเจ้าประคุณ

ที่รัก กุซบซิดนิกรปลงไปมาก ที่แจ่ม
ใสเรื้องในดวงตาหายไปหมดสิ้น สีหน้า
สีตาเลือกฝากที่เคยขริบระแผล่งปลั่งบัดนี้ ก็
หามีไม่ เธอไม่ใช่ตัวเธอที่เกี้ยว แต่
จะเป็นโรหรือมั่งสิ่งใดเกิดขึ้นใน ระหว่าง ที่จาก
กันนั้นเธอจำไม่ได้หมด และฉัน ก็ไม่อยากจะ
จะรบกวนถามเธอ เข้าใจ ว่า เธอ คง ได้ รับ
ความตกใจอะไรอย่าง น่า สยอง กลวิ ลัก อย่าง
หนึ่ง ครั้นฉันจะซักถามพิน ฝอย ชัน ก็ อาจ
ทำให้เธอกลับทกรลง ไป อีก ได้ อาจ คิด ว่า
หญิงพยาบาลได้เล่าให้ ฟัง ว่า ใน เวลา ที่
เธอเจ็บหนักนั้น ได้ เพ้อพูดแต่ส่วนสิ่งที่น่ากลัว
ทั้งสิ้น ฉันอันอ่อนน้อมขอแก้ไขเล่าว่าเธอเพ้อ

ถึงอะไรบ้าง แก่กลับทำหน้าขบถว่าจะ
ไม่เล่าให้ฟังด้วยเป็นสิ่งน่ากลัวเหลือเกินนัก
หญิงพยาบาลคนนั้น ฉันออกซอຍมาก คำ
ที่เป็นคนอ่อนหวานใจคอกว้าง ขวางโอบ อ้อม
อารัก รุ่งขึ้นอีกวันหนึ่งแกเห็น หน้า ฉันไม่
สบาย ก็มาพุดเรื่องนี้อีกว่า เป็น การ จนใจ
แท้ ๆ ที่จะไม่เล่าให้ฉัน ฟัง ไม่ได้ แล้ว พวก
เสริมก่อนไปว่า “ฉันบอกหล่อนได้แต่เพียงนี้
ว่าไม่ใช่เป็นเรื่องความผิดในส่วนตัวเธอแน่นอน
เลย หล่อนผู้ซึ่งจะเป็น ภรรยา เธอไม่ควร
จะต้องเคียดแค้นเธออะไรไป เธอไม่ได้ละเมิด
หล่อนหรือละเมิดความรักต่อหล่อนหรืออีก สิ่ง
ที่เธอได้ริบหรี่เป็นการนำหาวกเสียสละยศของ
อย่างยิ่ง จนเหลือสิ่งที่จะมี สิ่งใดในโลก
กระทำได้” ฉันเชื่อว่า หญิง พยาบาล
คนนั้นคงจะคิดในใจว่าฉันมีความหวังหวงว่า พ่อ
เจ้าประสงค์ไปติดผู้หญิงที่ไหน หึง! แก่คิด
นั้นถูกเหมือนกัน อย่างไรก็ดี เมื่อได้ยิน
คำบอกเช่นนั้น ฉัน ขอ กระซิบ ต่อ หล่อน ว่า ฉัน
ปลื้มมาก ที่ได้ รู้ว่าเหตุร้ายอันยังเกิด ขึ้น
แก่จอณาแทนนี้ ไม่ใช่เกิด ขึ้น จาก เรื่อง ผู้
หญิงเป็นปฐม เวลานั้นฉันนั่งอยู่ข้าง เคียง
เธอ... เธอคนลมหวนใจมองเห็นก็ใช้ ให้ ไป
หยิบเสื้อ มาให้ ด้วย อยาก จะ เอา อะไรใน
กระเป๋าเสื้อสักหนึ่งอัน ฉันจึงบอกแก่ อาภัก

ข้าหญิงพยาบาลแก่ก็ไปหยิบมาให้ ขรรค
สิ่งของต่าง ๆ ในกระเป๋าเสื้อนั้น ก็เห็น มี
สมุดพกอยู่ด้วยเล่มหนึ่ง นักกระซอຍอนุญาต
เธอคนลมหวนใจ เพราะเข้าใจว่าอาจ เป็นทางให้
สืบรู้ถึงเหตุที่บังเกิดแก่เธอได้บ้าง แต่ทำ
เธอจะอ่านสายตามันออก จึง แกล้ง เลือก
ไล่ไล่ให้ไปเสียบที่ หน้า ต่าง แก่คิดว่า มี
ความประสงค์อยากจะอยู่เงียบ ๆ คนเดียวสัก
ครั้งหนึ่ง สักประเดี๋ยวเธอเรียกฉันกลับ มา
อีกส่งสมุดพกนั้นให้ แลพุด ด้วย เฉื่อย ๆ
อ่อย ๆ ว่า.

“วิลเซลดมัน” - ฉันรู้ที่เคียว ว่า ถ้า เธอ
คงจะร้อนใจมากอยู่เพราะตั้งแต่ได้ มันกันแล้ว
เธอไม่เคยเรียกชื่อฉัน เช่นนี้ เลย - “หล่อน
คงจะรู้ถึงความไว ใจอย่างสามภริยาของฉัน
ต่อหล่อนนั้นเป็นยิ่งไปข้าง ฉันไม่มี ความ
ลับไม่มียศกับอันใดเลย ฉันได้รัยความตก
ใจอย่างใหญ่หลวงได้ลงพยายามคิดทบทวน
พันคแล้ว แต่ก็ไม่เท่ากับแก้ปัญหานั้นให้ขึ้น
เคียว ไม่แน่ว่าใจลงไปได้ว่า ความ เป็น จริง
ถึงนั้นหรือ เป็น ความ ผัน ของ คน วิ กล วิ ต
หล่อนย่อมรู้อยู่แล้วว่าสมของฉันเสียจนอาจ เป็น
บ้าความล้นบนอยู่ทัน ฉันไม่อยากจะรู้จะ
เห็นอีก หล่อนจงเอาไป เก็บไว้ ให้พ้น เสีย
จากตาฉัน แม้หล่อน อยาก อ่าน ก็ จง อ่าน

เล็ก ขอแต่อย่าให้ฉันได้รู้เป็นแล้วกัน ใน
นั้นหรืออย่าให้หล่อนฟังทั้งสิ้น แล้วหล่อน
จะวินิจฉัยว่าฉันหลิ่วหรือคน คิหรือยากี่ ความ
แต่ใจเธอ ในเวลานั้นฉันอยากจะได้งาน
กับหล่อนเสียให้เสร็จทัน หล่อนจะเห็น ยัง
ใจในเรื่องนี้ วิลเฮล์มบ้าง ?” พุด ขย เธอ
ซบลงกับท่อนด้วยความเหนื่อยเพลย ฉัน
จึงเอาสมุดพกนั้นสอดเข้าไว้ ใต้หมอนแล้วก้ม
ลงรวมพิศเธอแทนคำตอบ ในวันนั้น ฉันได้
ขอให้เธอกับพี่นางพยาบาลไป ขออนุญาต ที่
จะทำการวิวิหะของเรา แล้วก็ค่อยฟังอยู่....

“ แกล้งมาบอกว่าได้ ให้นำไปตามพระ
ที่โบสถ์ดังกล่าวนั้นแล้ว การวิวิหะของเรา คง
จะได้กระทำในชั่วโมงหนึ่งนั้น หรือมีฉันนัก
เมื่อจอนาแทนคนชั้นเมื่อไหร่.....

“ แหม ! ลูขุเวลามาถึงแล้ว ฉันรู้
สึกใจเย็นซอซกสกล แต่มีความ สุข เขียวเข้ม
เป็นที่สุด จอนาแทนคนชั้น มาภายในชั่ว
โมงนั้นเอง ทุกสิ่งเรียบร้อยไว้พร้อม เสร็จ
เข้าห้องชั้นบนท่อนทั้งหมดอน แลตอบคำ ที่
พระถามนั้นด้วยเสียงแน่นแน่นเป็นที่สุด ตัว
ฉันเองเสียอีกก็ตอบไม่ใคร่ได้ เค็ม ปาก เลย
เสียงไม่ขึ้นมา ฟัน คอได้ การ แต่งงานนี้
หญิงพยาบาลข้างเธอเพื่อ เมตตา กรุณา เสีย
จริง ๆ ฉันจะไม่ลืมบุญคุณของแกเป็นอัน

ขาด จะคงเล่าถึง เรื่อง ของ ขวัญ ในการ
แต่งงานของฉันให้ฟังสักหน่อย เมื่อ พระ
กับหญิงพยาบาลออกไปจากห้อง และเมื่อ
ฉันอยู่สองคนกับ สามิ แล้ว - อู๋, ลูซัน
เป็นครั้งแรกที่ฉันได้เขียนลงไปว่า ‘สามิ’
-ฉันจึงเอาหนังสือนั้นออกมาจากใต้หมอนเธอ
ห่อเข้าด้วยกระดาษขาวแลผนึกด้วยลวดเงินที่
ผูกคอฉันอยู่นั้น แล้วเธอก็รีบฉีกทวิงเงินที่
เสีย ใช้กับกระดาษด้วยแหว่นแต่งงานของฉัน
เมื่อเสร็จแล้วฉันเอามาอวดแก่เธอและบอก ว่า
จะเก็บของสิ่งนี้ไว้เพื่อแสดงเป็นเครื่องหมาย
ที่จะแสดงให้เห็นในภายหลังว่า เราไว้ใจ ซอ
สัถย์ต่อกัน หนังสือฉันจะไม่ให้คนอื่นอ่าน
เพราะเห็นแก่ตัวเธอ เว้นแต่จำเป็นหรือเป็น
การสำคัญอย่างหนึ่งอย่างใดจึงจะเปิด เธอ
ยิ้มฉันไปกำไว้ แล้วว่าฉันเป็น ที่ รัก ของ
เธออย่างยิ่ง เธอทำท่าเหมือนจะไขความ
หลังที่ล่วงแล้วออกมา แต่เห็นจะคิดไม่ออก
ก็เลยนิ่งไป.

“ ยังแหละหล่อน จะให้ฉัน พุด ว่า ใจ
ได้ นอกจากจะบอกว่ารู้สึกปลื้ม มีความ สุข
เป็นที่สุด และฉันไม่มีอะไรจะให้ เธอ นอก
จากตัวของตัว, ชีวิตที่ดีไว้และความ ซอ สัถย์
กับความ รัก เธอ เรียก ตัวฉัน เข้าไปใกล้
แล้วก็รับ เวลานั้นรู้สึกเหมือนว่าเราทำสาขาล

ก่อนนั้น.....

“ลูขี้, หล่อนรู้ไหมว่าทำไมฉันถึงเล่าให้ฟังจนหมดสิ้นเช่นนั้น? ไม่ใช่เพราะว่าฉันเป็นทาสใจแก่คนเท่านั้น แต่เพราะเห็นว่าการที่ฉันเป็นเพื่อนรักใคร่กันอย่างยิ่ง ฉันอยากแต่ ๆ ทั้ จะให้ หล่อน มาเห็น กว๊าย ภา เอง ว่า ความสุขผู้หญิงที่มเรือนแล้วเป็นยังงี เพื่อถึงคราวหล่อนบ้างจะได้รู้สึกมีความสุข เช่นนี้ ฉันอ่อนวอนขอพระผู้เป็นใหญ่ในสกลโลก ทรงโปรดให้หล่อนมีความสุข อิ่มเอิบ สุข สำนวญ ให้มีใจคอช้นยาน ไม่หลงลืมหน้าที่ ของ หญิง เด็ก ฉันจะไม่ขอสิ่งทีปราคจาก ความ สุข ให้แก่หล่อนเลยเป็นอันขาด ทว่าทว่าต่อไป หล่อนคงจะได้รับ ความ สุข ดัง เช่น ทวี ฉันในเวลานี้ ลาภแม่เพื่อนรัก จะ เขียน ถึง หล่อนอีกในไม่ช้า ฉันต้อง หยุด เพราะ จอนาแทนคนแล้ว - ต้องไปดูแลเธอ !”

“เพื่อนทรีรัก

“มีน้ำซำคเคอร์”

จดหมายลูขี้เวสเดินมาถึงมีน้ำซำคเคอร์

“วิคยที่ ๓๐ สิงหาคม,

“มีน้ำทรีรัก -

“ขอส่งความรักและความกิดถึง ทั้ง พ้อม มาให้แก่หล่อน แลขอให้หล่อนได้ ไปอยู่บ้านก๊วยกันกับสามเริ้ววันเด็ก ฉันอยาก

ให้หล่อนกลับมาบ้านแลมาอยู่ด้วยกันที่นี่เร็วเร็วสักหน่อย อากาศที่นี่ยสบายเช่นนี้คงจะทำให้จอนาแทนแรงขึ้นได้ ในไม่ช้านาน ฉันเองนั้นสบายเสียเหลือเกิน รับประทานก็ได้ ใจคอ ก็ ปลอดโปร่งร่อนนถลันสบาย หล่อนคงจะคิดที่จะได้รู้ว่าการที่ละเมอลูก ช่น เคน นั้น หายแล้ว เข้าใจว่าไม่ได้กระตักกระตักออกจาก เคียง มาราวชาติใดหนึ่งได้ กระมัง จอเออรับบอก ว่าฉันอ่อนท้วน ช่น กว๊าย เก้า มากที่เคียว ลืมเล่าไปว่าจอเออร์ ได้มาอยู่ที่นี้ เราไป เดินเล่น ชัรต, ชัม่, แลพายเรือ, เล่น เต้นนีส, ตกปลาด้วยกันเสมอ ฉันรักเธอยิ่ง ช่นกว่าแต่ก่อนอีก เธอเองก็บอกว่ารักฉันยิ่ง ช่นเหมือนกัน พวกเหล่าไหลเต็มทีต้องขอโทษ เธอร้องเรียกฉันเสียแล้ว จะเขียนต่อไปอีกยังไม่ได้อีกส่งแต่ความรักในเวลานี้.

“ลูขี้

“ป.ล. - คุณแม่ ส่ง ความ กิด ถึง มาให้ท่าน ค่อย สบาย ช่น มาก แล้ว นำ ส่งสารท่านแท้ ๆ.

“ป.ป.ล. - เราะแต่งงานกัน วันที่ ๘ กันยายนนี้”

จดหมายรายวันของนายแพทชี่ เวด ที่ ๒๐ สิงหาคม - อากาศร้อนพลัด ยิ่ง ทำให้เป็นเครื่องปลากหนักช่น เวลานั้นเขา

สงขย็ยชอมกลอยุ่ ราวกับว่าความไทยะ
 ที่เคยมันั้นหายไปหมดสิ้น เมื่อใน อาทิตย
 แรกตั้งแต่เขาพยายามจะ หิน มา นั้น ก็มิ
 วิชาการทราบทราบ อะอะ คง คง เต็ม ที่ มา
 คินวันหนึ่ง พอพระจันทร์ขึ้นหลว้ๆ วิชาการ
 ก็ซึมเขมอมไปทันที เขาแต่ยืนพมพำแก่ตัว
 เองว่า “ฉันคอยได้ ฉันคอยได้” คน
 พยายามมาเล่าให้ฟัง จึงวิ่งไปคอย ยังใส่
 เสือคนเสียจริตเกินไปมาในท้อง แต่สัหน้า
 สัตาที่จะบอกว่าคลั่งนั้นหาไม่ ในสายตา
 ก็แสดงคล้ายกับว่าระวิงวอน ด้วย อ่อน หวาน
 ออกรู้สึกพอใจมาก ที่ เขา มี วิชาการ ดัง เช่นนี้
 จึงให้ดอกเสือนั้นออกเสีย เจ้าคนพยายาม
 ออกจะแย่งๆ ไม่ใคร่ยอมทำตาม แต่ลง
 ท้ายก็ทำตามที่สุดโดยไม่วัก คำน ปลาย
 ที่สุดท้ายคนขามสติคิดถึงกับสังเกตุ เห็น กิริยาที่
 คนพยายามไม่มีความไว้ใจได้ เขา เคน
 ตรงเข้ามาที่ฉัน พวกเป็นเชิง กระซิบ พลัง
 ในยคำขี้อยู่ที่พวกเหล่านั้นว่า -

“เขาคิดว่าผมจะทำร้ายท่าน! นึกว่าผม
 จะทำร้ายท่าน! ฮ้ายพวกขี้!”

ที่วิงกิริยาวิชาการเช่นนั้นออกจะทำให้รู้สึก
 เห็นอกเห็นใจด้วย แต่ความ ระแวง สงสัย
 ยังมีอยู่มากจึงยังระวิงอยู่ จะต้องค้น หา
 ก่อนว่าเหตุใดจึงเปลี่ยนแปลงไปได้ ถึง เพียง

นี้ คนเขาไม่พูดไม่จาหมด ถึงแม้ จะ
 เอ่ยเรื่องลูกแมวหรือแม่แมวอะไร ก็ไม่ยัก
 ยอมพูดด้วยทั้งสิ้นพูดแต่ว่า “ฉันไม่ทวง
 ใยอะไรกับแมวหรอก เวลานี้มันถึงที่ระคอง
 คิก ผมคอบได้ ผมคอบได้”

เมื่อไปเยี่ยมโคเค่งหนึ่งก็ออกมา ไค
 รัจากคนพยายามแล้วให้ฟังว่าเขาซึมไปเช่นนี้
 ไปจนกระทั่งจวนสว่าง แต่แล้วก็จับทรนท
 ราชกระสับกระส่าย ในที่สุดถึงคลั่ง จน
 กระทั่ง ลง ท้าย เหนื่อย เข้า ก็ หลับ สลบลไส
 ไปเอง.

มีอาการเช่นนี้อยู่สามวัน - คือคลั่งตลอด
 วันแล้วไปขี้นมเอาตั้งแต่พระจันทร์ ขึ้นจนถึง
 พระอาทิตย์อุทัยไทย ฉันอยาก จะ หา ทาง สืบ
 เค้าเงื่อนของเหตุนี้ ด้วยเข้าใจว่าคงมีอะไร
 เป็นสาเหตุ เพราะฉันจะต้อง ลง ใจ ทาง
 นี้ คือค้นก่อนเขาหนีไปแรกพยายามคิด
 ตาม มาฉันจะคิดแก้กลับแก้ โอกาสให้เขา
 หนีได้สบาย ชั่วแต่จะเตรียม คนไว้ พร้อม
 สำรับติดตาม ในเวลาที่ต้องการ.....

ที่ ๒๓ สิงหาคม - สิ่งที่น่าใจไว้ มิใช่
 เป็นตามนี้ ตามคำสาส์นที่ว่า แท้ ที่เคย
 นกน้อยของเราเมื่อเห็นกรงเหล็ก ไม่ยักบิน
 หนี เพราะฉันการที่ได้ เตรียมไว้ ก็ เป็น
 การทำเสียเปล่าทั้งสิ้น ผู้พยายาม บอก ว่า

เขาสงขมเป็นเวลา ๆ อาจเกิดการ เสียได้ทัน
ก่อนเวลาค่ำถึง ฉันได้ส่งคนพยายาลกลาง
คืนไว้ว่า เมื่อขม เมื่อไหวให้เขาไป ขังไว้
เสียในห้องนอน จนกระทั่งเช้าจึง ค่อย พา
ออกมา แต่ที่ไหนได้ คนพยายาลมา
ร้องเรียก บอกว่าเจ้าคนขี้หนึไปอีกแล้ว.

วันเดียวกันต่อมาหนึ่ง - เร็น
พิลึกเก่งมาก ลำแดงอุทิศเขากินหนึ่ง
คือ เขารออยู่จนกระทั่งคนพยายาล เข้าไป
ในห้องจะตรวจ แล้วทันกระโดดวิ่งผ่านสวน
ทางปีกฉิวไปตามเฉลียงออกไปนอกบ้านเสีย
เฉย ๆ ฉันจึงส่งให้คนพยายาลตามไป พย
พิงประตูโยส่ออยู่ ๆ เกิมนั้นอีก พอเห็น
ฉันสีหน้าสีตาเขาแสดงว่าเป็นขี้แค้นที่ แม่
คนพยายาลที่ไปนั้นไม่จับไว้ทัน ก็คง กระ
โดดเข้ามาเล่นงานฉันเป็นแน่ ขณะ นั้น มี
สิ่งหนึ่งน่าพิศวงอย่างที่สุด เจ้าคนขี้หนึแรก
พยายาลแบ่งกลามเนื้อแลกำลังขึ้นอีกราวสอง
เท่า เพื่อต่อสู้แต่ยังงในขัง เกี้ยวใจ กลับ
สงขมเรียบร้อยลงไปทันที ฉันเที่ยวมอง หา
ว่ามีสิ่งที่ทำให้คนขี้หนึเปลี่ยนอิริยาบถได้ ดังเช่น
นี้ ก็หาพบไม่ ครั้นมองตามตา เขาไป
ก็ไม่เห็นอะไร นอกจากคังคาวควัวใหญ่ บิน
โผผินไปเจี๊ยบ ๆ ทางทิศตะวันตก ขรรพคา
คังคาวโดยมากนั้นมักจะบิน หมู่กัน ค้าง ๆ ไป

แต่ควัวแปลกมากที่บินเฉลย ตรงไป ที่เกี้ยว
คังคังวาวูทางที่จะไป หรือมี ความ คังใจ
อะไรของมันสักอย่างหนึ่งอย่างใด เจ้าคน
ขี้หนึอาการสงขมลงไปทุกที พุดว่า -

“ไม่ต้องมีกณทรอก ฉันจะไปให้ ดี
ก็!” เพราะฉันไม่ต้องการ ลำบาก
อย่างใดเราพาเขากลับมายาน แต่ฉันรู้สึก
ว่ามีอะไรแปลกอย่างสักหน่อย ที่มิก็ริยา ขม
เข็มนลงไปโดยทันทีเช่นนั้น เป็นสิ่งที่ จะ ลม
เสียไม่ได้ง่าย ๆ เลย.....

จดหมายรายวันของลูซี่ไว้เตือนว่า

เขียน ที่ ซิลลิงแฮม ที่ ๒๔ สิงหาคม -

จะต้องเอาอย่างนี้มาเขียนจดหมายรายวันไว้บ้าง
เมื่อไหร่เราพบนึงจะเล่าให้กันฟัง แต่จะ
เป็นเมื่อไหร่ก็ยากที่จะคาดคะเนได้ถูก นี่
อยากให้หล่อนมาอยู่ด้วยเหลือเกิน เพราะ
เวลานี้รู้สึกไม่ใคร่สบายใจเลย เมื่อคืน
ก็ฝันไปอย่างพิสดารอีก ข้างที่จะเป็น เพราะ
ได้เปลี่ยนอากาศหรือกลับมายุ้งบ้าน ให้ฉัน
เห็นแต่สิ่งที่น่ากลัวต่าง ๆ ตอนขึ้นก็รู้สึกเพลีย
อีกโรยเต็มที เมื่อเช้าเธอมารับประทานกลาง
วันด้วย ครั้นเห็นสีหน้าฉัน เธอก็ไม่สบาย
ที่เกี้ยว แต่ฉันไม่รู้จะทำอย่างไร อยากจะ
ฝันทำกรีกครันหน้าฉันตายาน ไม่มีใจ คอ
ทำเอาเสียเลย ถ้าคืนนี้ไปนอนในห้อง

คุณแม่ว่าถ้าจะสบายขึ้นได้บ้าง จะต้องลอง
ขอท่านบุญก่อน.

ที่ ๒๕ สิงหาคม - คุณ^๕นี้ไม่สบายอีก คุณ
แม่ไม่ยินยอมตามทขอไปนอนด้วยนั้น เพราะ
เกรงว่าท่านเองก็ไม่มีใครสบายกลัวจะเป็นท่วย
กวนแก่ฉัน เมื่อคืนนี้พยายามจะล้ม ตาไม่
ให้หลับ ก็ไม่สำเร็จ หลับไปจนได้ แต่
พอนาฬิกาตีสิบสอง ฉันก็สับสน^๕ตื่นขึ้นจาก
ท้งย หลับไป นั้น ได้ยินเสียงอะไรชวน
แตรก ๆ กระพ้อ ปัก ผับ ๆ อยู่ ตรง หน้า ต่าง
ฉันไม่ใคร่นึกตกใจอะไรนักถึงกลับหลับไปอีก
คราวนั้นฉันฝันร้ายเรื่อยไป แต่จำอะไรไม่ได้
พอตื่นขึ้นเช้าก็รู้สึกเพลียระหวยเต็มที หน้า
ซีดขาวเกือบไม่มีเลือดแล้วรู้สึกเจ็บ ที่ ตรง คอ
ข้างที่คงจะเป็นท่วย ปอกไม่ก็ เพราะ ชั่ง
กระไรท่วยใจไม่สะดวกคล่องใจเสียเลย แม่
อาเธอร์มาอีกฉันจะต้องพยายามทำ ครึก ครน
มีฉันนั้นเธอคงจะเป็นทุกข์มากฉันเป็นแน่.

จดหมาย, อาเธอร์ โฮมวู้ด ถึงนาย
แพทยชเวิต

“โฮเคิล ฮาล เบียร์ มาล ที่ ๓๑ สิงหาคม
“แด่เพื่อนรัก -

“ฉันอยากที่จะความกรุณาแก่ สักหน่อย
เวลานี้ฉันไม่สบาย แต่ทำให้เป็นโรคธรรมดา
ไม่ มีอาการหนักขึ้นทุกวัน ๆ ได้ลอง ถาม

หมอคนแล้วว่าไม่สบายเป็นอย่างใดบ้าง ก็ไม่
ได้ความ ครั้นจะได้ถาม มารดา หมอคน
หรือก็ไม่กล้า เพราะกำลังท่านเจ็บไข้อยู่
ถ้ารู้เข้าอาจ ทำให้ท่าน คาย เร็ว วัน เขาก็ ได้
มีสติสเวสต์เห็นว่าเขาเองเวลานี้ก็เต็ม ที่ ท่าน
ก็บอกแก่กันเอง ว่าไม่ไปได้ ก็ วัน ด้วย
หัวใจอ่อนลงมาก การเรื่องนั้น ลูซี่ ยังหาได้
รู้ ไม่ ฉันก็บอกกับหมอล่อนแล้วจะขอให้แก
มาเยี่ยมหมอล่อน ถึงแม้ว่า หมอล่อนไม่ ยิน
ยอม - ฉันรู้ หนา เพื่อน ว่า เพราะ เหตุใด -
แต่ลงท้ายหมอล่อนยอมตามทขอ ฉันรู้ อยู่
เหมือนกันว่าแกจะลำบากใจเพียงไร เพื่อน
เอ๊ย แต่เพราะเห็นแก่หมอล่อน เข้าใจ ว่า
แกจะสงเคราะห์ให้ พวungan แกงมากินเข้า
กลางวันด้วยกันที่ฮิลลิงแฮมเวลาบ่าย ๒ โมง
เพื่อจะได้ ไม่เป็นที่สงสัยแก่มีสติสเวสต์เห็น ว่า
เมื่อรับประทานแล้ว ลูซี่จะได้ มีโอกาสอยู่
กับแกสองคน ฉันจะกลับมากินน้ำชาที่เคียว
แล้วเราจะไปเที่ยวด้วยกัน ฉันมีความ
ร้อนใจเป็นที่สุด อยาก จะ ไปดูซากก็ แก
สองข้อสอง ในภายหลังเมื่อแกได้ มา ทรว
หมอล่อนแล้ว ไปรออย่าเสียเวลาและอย่าลืม
อาเธอร์”

โทรเลข อาเธอร์ โฮมวู้ด ถึงนาย
แพทยชเวิต.

“ที่ ๑ ก็นายน

“ต้อง กลับไปเยี่ยมบิดา ด้วย ข้วย
หนักไป จงเขียนเล่าไปให้ฟัง ที่จริงคิน
นี้ แม้จำเป็น อย่างไร โทรเลขบอกไป
ถึงกัน. อาฮ”

จดหมายจาก นาย แพทย์ ชีเวต ถึง อา
เซอร์โฮมวูด.

“เพื่อนรัก -

เพราะ เห็นว่า เป็น อา การ ของ มีส เวส
เต็นว่า ก็นิ่งได้รบ บอก มาให้รู้ ตาม
ที่กนได้ตรวจนั้น เห็นว่าไม่ เป็นโรคอย่าง
หนึ่งอย่างใดที่กนรู้จัก แต่อย่างไร ก็คือรูป
ร่างหน้าตา หลอน ทำให้ กน รู้สึก ว่าไม่สู้ดี
เพราะเปลี่ยนแปลงไป มากกว่า ที่ กนได้ พย
หล่อนครั้งที่สุก แต่ขอให้แก รู้สึก ว่า กน
ไม่ได้ มีโอกาสที่จะตรวจได้เต็มที่ เพราะ
ณนี้ค่อนข้างยากใจอยู่สัก หน่อย จะเล่า
ให้แกฟังตามที่เ็นไป เพื่อแกจะได้ตัดสินใจ
เอาเองตามแต่ใจ.

“กน ได้ ไป พย มีส เวส เต็น ว่า ถ้า ลัง
หน้าช่นตายานอยู่ เวลานั้นมารดาหล่อน ก็
อยู่ทันทันด้วย หล่อนจึงพยายามพุดจาอะไร
ต่างๆ ที่ จะไม่ให้มารดา มี ความ ร้อน ใจ ได้
แต่ทำท่าง้อออกจะสงสัยๆ อยู่ยั้งว่า เรา
คงมีความประสงค์สักอย่างใดอย่าง หนึ่ง เป็น

แน่ เราวัยประทานอาหารด้วยกัน สาม คน
ระหว่างเวลานั้นกนแสดง ตัว ว่า เป็น คน ครึก
ครื้นรื่นเริงเต็มที่ จนกระทั่งมีสเวสเต็น
ว่าไปนอน เหลืออยู่แต่ล้วยกับกน หล่อน
จึงพาชนไปห้องหล่อน ขณะเมื่อแรกเข้าไป
สี่หน้าสี่ ตา หล่อน ก็ ยิง สกซัน แจ่มใส ค่อย
เพราะคนไข้ยังไปมาเข้าออกอยู่ ที่นั้น แต่
พอประตูปิดหน้ากนก็ ได้ สักหล่นออกจาก หน้า
ทันที หล่อนทรกตัวลงนั่งบน เก้าอี้ ถอนใจ
ใหญ่ แลเอามือทั้งสองข้กหน้า เมื่อได้
เห็นว่าหล่อนไม่อาจะรับ ความ ทุกข์ในใจไว้
ได้ไหว กนจึงค่อยปล่อยประโลมโล่ตาม
ดู หล่อนคอยด้วยเสียงอ่อนหวานละห้อยว่า -

“ฉัน บอก ท่าน ไม่ ถูก ว่า ฉัน ขยะแขยง
แลซึ่งเพียงไรที่จะ พุด ถึง เรื่อง ตัวฉันเอง”
กนจึงปล่อยว่าสิ่ง ที่ไว้ใจ แก่ หมอ แล้ว จะไม่
เป็นที่เข็ดผยเลย แลในเวลาอันแกมีความ
ร้อนใจเป็นทุกข์ด้วยหล่อนมาก เพราะณนั้น
ขอให้หล่อน ชี้แจง มาให้ ทราบ ตาม ที่ เ็นไป
พอได้ ยินช่นั้นหล่อนก็รีบพูดโดยเร็วว่า “จง
บอกอาเซอร์ให้ สัน เเชิง ตาม แต่ใจ ท่าน เอะ
ฉันไม่ทุกข้ออะไรกับตัวฉันหรอก ทั้งนี้เพราะ
เธอเท่านั้น”

“กนสังเกตเห็นได้ว่าหล่อนมีโลหิตน้อย
เต็มที่ แต่ครั้นตรวจ ดู ก็ไม่ เห็น มี อาการ

เจ็บป่วยโรคอย่างใด กันได้ตรวจจนชั้น
โลหิต คือเมื่อญเมื่อหล่นไปเปิดหน้าต่าง
กระพริบหน้าต่าง ที่ แดก ขาก มือ เข้าไป หนอง
หนึ่ง กันจึงไปเก็บเอาหยดโลหิตที่หยดคึกคิก
อยู่นั้นมาตรวจดู ก็เห็นเป็นโลหิตคนธรรมดา
เรากี่ๆ เอง กันรู้สึกว่าเขาอื่น ซึ่ง ก่อให้
เกิดขึ้นนั้นคงจะมาจากท้องหาใช่ เป็น ด้วยโรค
ภัย แต่สักอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ หล่น
ออกจะ ย่นๆ อยู่สัก หนอง ใน เรื่อง หายใจไม่
ไคว่สควก แลนอนไม่ไคว่หลับ มี แต่
ฝันร้ายน่ากลัวต่างๆ ส่วน นอกไปจากนั้น
หล่น ก็ จำอะไรไม่ไคว่หมด ทั้ง สัน หนึ่ง
หล่นแล้วว่าครั้นยังเป็นเด็ก ๆ อยู่ นั้น ไคว่โดย
นอนละเมอลูกขึ้นเดิน บัดนั้นมา วิตบ นิสัย
อันนั้นกลับมามาก คือวันหนึ่งหล่นละเมอ
ลุกขึ้นไปจนกระทั่งบนอีตักคลี่พลั จน มี สัม
นำเมอร์เร่ความไปพบ แต่เวลานั้น หล่นให้
การว่าโรคนี้หายไปแล้ว กันมีความสงสัย
มาก แลก็ได้ทำโดยเต็มสติกำลัง คือ
ได้ เขียน จดหมายไป ความ ตัว โปร เฟสเซอร์
แวนเฮลซิงก์ที่แอมสเตอร์ดัมมา ด้วยแก
เป็นคนที่มีความรู้หลักนักปราชญ์ที่ รู้จัก
โรคทุกชนิด ทั้งเคยเป็นครูแล เป็น เพื่อน
เก่าแก่ของกันมา กันได้ อธิบายไป ว่า แก
เป็นคนอย่างไร แลเกี่ยวข้องอย่างไรแกมีสเวสต์

เด่นว่าด้วย เชื่อว่าการที่ทำเช่นนั้น เป็น
ที่ถูกใจของแก แลเพราะหวังก็แก่ ตัว แก
แลตัวหล่นเท่านั้น กันเชื่อที่เกี่ยวว่า แวน
เฮลซิงก์จะทำโดยสุก กำลัง แล สติ ปัญญา
เพราะฉะนั้นขออย่าให้แก รังเกียจ รัง กล อย่าง
หนึ่งอย่างใด แกก็ต้องทำตามที่จะ ประสงค์
ทุกอย่าง กันเชื่อในคุณวิชา ความรู้หลัก
ทั้งไว้ใจด้วย จึงได้ ขอให้ รมมาโดย เร็ว
พรุ่งนี้กันจะมาเยี่ยมมีสเวสต์เด่นว่าอีก และ
เราจะไปกันที่สตอร์ เพื่อจะไม่ให้เป็นที่ ตก
ใจแก่มารดาหล่น ในการที่กันมาแต่เข้า.
“แต่เพื่อนรัก
“จนซีเว็ค”

จดหมาย อาแปร์แอมแวนเฮลซิงก์, เอ็ม
ดี. ดี. พี. เอช, ดี. ดี. ดี.

๑๗, ๑๗, ถึงนายแพทย์ซีเว็ค

“ที่ ๒ กันยายน

“ถึงเพื่อนไคว่ทราย -

“พอฉันได้รับ จดหมาย ที่ รม มา ที่เดียว
เพราะที่ฉันมาไคว่ ในทันทีโดยไม่ ต้องให้ผล
ใจ ที่จริงการที่ฉันมาทางนี้ ก็เสีย ผล
ประโยชน์ทางหนึ่ง แต่เพราะเห็นแก่เพื่อน
หรือจึงได้มา จึงเตรียม ห้องไว้ ให้ฉัน ที่
โฮเต็ลเกรตอีสเตอร์น เพื่อ จะไคว่ ไปอยู่
ใกล้ มอตันทาวน์ที่ อนึ่งขอให้เตรียมการที่

เราจะไปเยี่ยมเลดี้ นั้นได้ ในไม่เกินไปกว่า
พฤษภาคม เพราะบางทีฉันจะต้องกลับมา อีก
ในคืนวันนั้น แต่ถ้าจำเป็นอย่างไรก็จะกลับ
ไปอีกในสามวัน และพักอยู่ได้ต่อไปนาน
ตามสมควร ลาที จอน”

จดหมายนายแพทย์สวีต ถึง ออนเนอ
เรเบลอาเธอร์ โฮมวูด.

“ที่ ๓ กันยายน

“อาเธอร์ -

‘แวนเซลซึ่งมาแต่ได้ไปแล้ว กัน พา
ไปที่ฮิลลิงแฮม แล้ว รับประทานอาหารด้วยกัน
เฉพาะสามคนทั้งสี่ มารดาหล่อน นั้นไป
รับประทานอาหารต่างหาก ครั้นรับประทานอาหารแล้ว
แวนเซลซึ่งได้ ไปตรวจอาการ พอกลับมา
ไม่บอกว่าเป็นอะไร บอกแต่ว่าจะต้องตรอง
ดูก่อน ถ้าเป็นอย่างไรจะบอกให้กันรู้ เมื่อ
ได้เล่าให้แกฟังว่า ตัวแกเป็นเพื่อนสนิท
สนมของกันแล้วไว้ โทกัน อย่างไรใน เรื่องนี้ ก็
พูดกันว่า “จอน ต้อง บอกเขา ตามที่ คิด
บอกเขาตามที่ฉันคิดด้วย แต่ฉัน และ ฉัน
ไม่ควรทำเป็นการเล่น เรื่องนี้เป็นการเล่น
ไม่ได้ อยู่ในระหว่างชีวิตแล ความตาย ที่
เกี่ยว ข้างที่จะยิ่งกว่าเสียอีก” กันได้
ลงถามกันว่าที่พูดเช่นนั้น หมายความว่า อย่างไร
ก็หาแนะนำบอกเล่าแก่เจอนให้อีกไม่ กัน

ขออย่าเพื่อให้ แกโกรธ หมอนี่ ก่อน อาธ,
เพราะการที่พูดเช่นนั้น ก็ แปลว่า สมอง แก
กำลังทำงานใหญ่โต เมื่อถึงเวลาเมื่อไหร่
แกคงเล่าให้ ฟังทั้ง หมก ขอให้ ไว้ใจใน
เรื่องนั้นเสียเถอะ บางทีพฤษภาคม แก คงจะ
รายงานให้ ฟัง หรือมิฉะนั้น อย่างไรก็ดี คง
ได้ใจหมายของแก.

“ตามที่ได้ ไปเยี่ยมครั้งหลังนี้ ลุชี่
ค่อย ชำ่ม ชื่น ชื่นกว่า ที่ได้พบ ครั้งแรก มาก
ที่ซัดๆ เชียวๆ ซึ่งตัวแกตกใจนั้นก็ค่อย ยัง
ซัดขึ้น ทั้งหายใจที่สวดสหายก็ แล้ว ค่อย
หล่อนก่อนรับโปรเฟสเซอร์ด้วยกิริยาว่าจอน
หวานดังที่เคย แลพยายาม ทำ ครัก ครน
วันเรียง แต่ที่จริงกันเห็นได้ ที่เดียวว่า เป็น
การฝืนความรู้สึก แท้ๆ ถึง แวนเซล ซึ่ง
เองนั้นก็เข้าใจว่าคงสังเกตเห็น เพราะแก
ทำหน้านั้นตัวขมวดขึงกันเคยเข้าเฝ้า แล้ว
แกจึงทำพจาทลกคนองให้ สนุก สนาน ครัก
ครนต่างๆ ไม่พุดถึงเรื่องตัวเรา แล เรื่อง
เจ็บไข้เลย ในที่สุดจึงค่อยเหยยขึ้นอย่างอ้อม
ค้อม เต็ม ที่ พกโดยไม่ แสดงให้เห็นว่า
เปลี่ยนสิ่งเสียงหรือเปลี่ยนกิริยาว่า -

“นั่นแหละ ฉันรู้สึกยินดี มาก ที่ได้ มา
เยี่ยมเยียน ความอ่อนหวาน ของ แม่ เป็น
ที่พอใจฉันเสียเหลือเกิน แลเป็นสิ่ง ที่ จะ ลืม

เสียไม่ได้ แต่ยกขึ้นมาขอกแก้ฉันว่าแม่
ใจหยาบ และชักชวนลงไปตาม ฉันไม่
เชื่อเลยซึ้ง เพราะฉัน เมื่อ เขามา ขอก
ฉันว่า “เหลว!” ตรงนี้ แยก เขามือ
สีกกัน แล้วจึงพูดต่อไป “แต่หล่อน
ควรให้ฉันพิสูจน์ให้เห็นว่าเขาผิดสัก หน่อย
เถอะ ทำไมหนะ” แยกขอมมาทักกันแล้ว
มองดูเป็นที่ ๆ “คนอย่างนี้หรือจะมา ล้วง
รู้การอะไรต่ออะไรของสตรีสาว รู้จักแต่จะ
เล่นกับคนเสียจริตคิดรักษาให้กลับเป็นคนดี
มีความสุขหนะว่าไม่ถูก แต่เรื่องที่จะรู้การ
ของหญิงสาวนั้นไม่ เห็น ด้วย เลย ? เมีย
หรือก็ยังไม่มี ลูกก็ยังไม่มี แล หนุม
กับสาว เขาคงไม่บอกอาการให้กันฟังเป็น
แน่ กระคนแก่อย่างฉันหรือจะรู้พวกนี้ไ้
ว่ามี ความ ทุกข์ ความ คับ แค้นอย่างไร บ้าง
เพราะฉะนั้นเราให้เขาไปสุมยั่วหัวเล่นในสวนเสีย
ก่อน แม้กับฉันจะได้พูดกันได้อีกต่อ สอง
โดยสะดวก ?” กันทำตาม คำ ที่ แยก ขอก
ลูกออกไปเดินเล่นเสียข้าง นอก สัก ครู่
ไปรพีเสเซอร์ก็โผล่หน้าต่างกลั้มมาเรียกเข้า
ไปอีก สีน้าแก่เฒ่าไปกว่าเมื่อนี้ นมาก
พูดว่า “ฉันได้ตรวจ แล้ว ก็ไม่ เห็น
มีโรคภัยอันใด นอกจากจะ ลง ความ เห็น
พ้องกันกับจอว่าโลหิต หายไป มาก แต่

อาการของหล่อนนั้นไม่ขอกเลยว่าเป็นโรค หา
นี่เมีย ฉันได้ขอให้หล่อนเรียกทวิหญิงสาว
ใช้มา เพื่อซักถามอะไรสักสองสามข้อแล้ว
แต่ก็คงไม่รู้อะไร ถึงกระนั้นการวินิจฉัย
มีเหตุไม่ว่าโรคใดหมด ต้องเกิดจากเหตุ
ใดเหตุหนึ่งทั้งสิ้น ชั่วแต่เราไม่รู้ ไม่ได้เท่า
นั้น ฉันจะต้องกลับไปบ้านแลตรวจ เรื่อง
นี้ ขอให้ส่งโทรเลขบอกข่าวไปให้ฉันทราบ
ทุก ๆ วัน ถ้ามีอาการหนัก อย่างไรไป ฉัน
จะมาอีก โรคนี้ทำให้ฉันทั้งมาก ทั้งตัว
แม้สวานน้อยเองฉันก็มีความเอ็นดูด้วย เพราะ
หล่อนช่างอ่อนหวานน่ารักกันกระไร เพราะ
เห็นแก่หล่อนนี้จะมาอีก !

“ตามที่ไปขอกแก้แล้วอาฮ, ว่า ท่าน
อาจารย์นี้ไม่ยอมบอกอะไรกันเลยจน สัก คำ
เคียว ถึงแม้จะอยู่ด้วยกันสองต่อสอง ก็
เพราะฉันไม่มีอะไรที่ควรเล่า แก่ก็รู้เท่า
ที่กันรู้แล้วต่อไปกันจะระวังอย่างกวคขึ้น แล
หวังใจว่าบิดาของแกคงจะคอย ๆ เล่า ขึ้น กัน
เห็นใจด้วยแก่เพื่อนเอย, ว่าเวลานี้ แก
จะยุ่งยิ่งใจสักเพียงไร ทางโน้นก็ช่วย ทาง
นี้ก็เจ็บ ทั้งเป็นผู้ ที่ รัก ของ แก ทั้งคู่ ด้วย
กันร้อยเหมือนกันว่าน่าที่อันสำคัญ ของ แก จะ
ต้องอยู่ทางบิดา เพราะฉันนั้นถ้ามีเหตุอันฉุกล
ฉิบอย่างไร กันก็จะให้ ไปตามแกลง

มากที่สุด ขอบ่าให้แตรึกใจเลย เป็น
อย่างไรกันคงจะออกไปให้รู้ทั้งสิ้น”

“จนชั่วชีวิต”

จดหมายรายวันของนายแพทย์ชเวต

ที่ ๕ กันยายน - คนบ้าของเรา ยังมี
อาการทำให้เราทั้งได้เสมอ เมื่อวานนี้ ลก
ชนคลั่งไม่ใช่เวลาที่เคยคลั่งครั้งหนึ่ง คือ
ก่อนที่นาย โมงหน้อยหนึ่งก็ยังมีอาการ กระสับ
กระส่ายเป็นกำลัง คนที่พยาบาลเข้าใจใน
กิริยาเช่นนั้นจึงไปเรียกคนมาช่วย เพราะที่
ที่เจ้าคนพยาบาลนั้นรีบวิ่งมาเร็ว ไม่ได้ทำ
เชื่องช้า หาไม่คงไม่ทันทั่วทั้ง ที่ พอ
นาฬิกาตีหนึ่งเขาก็คลั่งเต็ม ที่ ที่เดียว จน
กระทั่งต้องช่วยกันปล้ำยกเต็มแรง แต่ใน
ห้านาทีเท่านั้นอาการก็เปลี่ยนเป็นสงบ ลง ทุก
ที่ ในที่สุดกลายเป็นซึมอยู่จนกระทั่งเดียว
นี้คนพยาบาลเล่าว่า เวลา ที่ คลั่ง นั้น ร้อง
ตะโกนเห็ดตะโล้งซอมไปทั้งบ้าน ทำให้
คนเจืออื่น ๆ คนตระหนกตกใจไปด้วยสิ้น ฉัน
ต้องยุ่งไปดูแลคนพวก เหล่านั้น จนแทบไม่มี
เวลาว่าง ที่จริงก็ควรอยู่ที่จะต้อง ตกใจไป
ตามกัน ตัวฉันเอง อยู่ใกล้ เสีย อีกได้ ยิน
เสียยังทำเอาสับสนตัวลอยไป ไม่ เข้าใจ
เลยว่าทำไมจึง คลั่ง ดัง ดัง จน มา ผลลัพท์
เช่นนั้น.

วันเดี๋ยวต่อมา - คนบ้ามีอาการเปลี่ยน
แปลงไปอีก เวลา ๕ โมงฉันได้ ไปดู พบ
เขามีนาคาวนเริงชันยานอย่างที่เคย เป็น นั่ง
ยิ้มแผลงกินพลางนัยไปพลาง พอเห็น ฉัน
เข้าไปก็รีบออกมายิ้มแผลงขอโทษ ขอโทษ ใน
ข้อที่ทำไมฉันนั้น แล้ววิ่งวอนขอให้พากลับ
ไปห้องเก่า แลขอสมุดพกฉัน ฉันเห็น
ว่าควรตามใจเสียบ้าง จึงให้พากลับไปห้อง
เดิมของเขาซึ่งมีหน้าต่างเปิดออกไปเห็น ภาย
นอกได้ ครั้นไปถึงห้องนั้นเขาก็ทำ กาวโรย
นาคาลงที่หน้าต่างดกแผลงวันอีก แต่
คราวนี้หาได้ กินไม่เก็บเสียเข้าไว้ แล้ว
ก็เที่ยวเดินหา แผลงมุ่ม ตาม ซอก มุม ห้อง
ฉันได้พยายามที่จะให้ เขา พุด ถึง กาว ที่ ล่วง
แล้วมาเมื่อสองสามวันนั้น เพื่อว่า จะเป็น
เค้าเงื่อนไขช่วยฉันได้บ้าง แต่เขาก็ไม่ยอม
เอ่ยเสียเลย ทำหน้าเศร้าอยู่ครู่หนึ่ง แล้ว
พุดควัยเสียงแผ่วเขาคังหนึ่งพุดแก่ตัวเองว่า
“เสิร์ฟหมดแล้ว ! เสิร์ฟ หมดแล้ว !

เขาละทิ้งฉัน ไม่มีหัวอีกแล้ว เว้นแต่
จะทำของตัวเอง ? ” แล้วผลลัพท์หันมาหา
ฉันพุดว่า - “ หอม, จะไปรศกรณาให้น้ำ คาล
ฉันอีกสักหน่อยได้ ไหม เข้าใจว่าจะ ทำให้
ฉันสบายขึ้น ”

“แล้วจะไปที่ก้นแผลงวันนั้น รึ ? ” ฉัน

ถาม,
“^๕งัน^๕ แมลงวันชอบน้ำตาล แลฉัน
ชอบแมลงวัน เพราะฉันจึงอยากได้น้ำ
ตาล” ฉันเอาน้ำตาล มาให้หน่อย หนึ่ง
แล้ว ก็ปล่อย ให้เขา^๕วัน^๕เวิง^๕ อยู่^๕ตาม^๕ประ^๕สา
ของเขา.

๒ ยาม - อากา^๕ร^๕เปลี่ยน^๕แปลง^๕ไป^๕อีก^๕
เมื่อเย็นฉันไปเยี่ยมมีส^๕เว^๕ส^๕เห็น^๕ว่า^๕กลั^๕ย^๕มา^๕ขึ้น^๕
ชมพระอาทิตย์อัม^๕ง^๕ค^๕ค^๕อยู่^๕ที่^๕ประ^๕ค^๕ุ^๕บ้าน^๕ ได้^๕
ยินเสียงเขาร้องกัง^๕ก้อง^๕ออกมา เพราะห้อง
ที่เข^๕าอยู่^๕นั้น^๕ใกล้^๕กับ^๕ที่^๕ๆ^๕อยู่^๕อยู่^๕ลาน^๕ เสียง^๕
จึงได้^๕ยิน^๕ถึง^๕สน^๕ก^๕กว่า^๕เมื่อ^๕เช้า^๕มาก^๕ ฉัน^๕วิ่ง^๕
วิ่ง^๕ชน^๕ไป^๕ พอ^๕ถึง^๕ก็^๕พ^๕อ^๕ก็^๕พระ^๕า^๕ท^๕ิ^๕ค^๕ย^๕เห็น^๕
แต่แสง^๕แฉ^๕ง^๕เป็น^๕แฉ^๕ก^๕ๆ^๕ ช^๕ด^๕ที่^๕พระ^๕า^๕ท^๕ิ^๕ค^๕ย^๕
ค่อย^๕ล^๕ย^๕ไป^๕ๆ^๕ เร^๕น^๕พล^๕ก^๕ก็^๕มี^๕อา^๕กา^๕ร^๕ ค^๕ล^๕ง^๕ น^๕อ^๕ย^๕
ลง^๕ไป^๕ๆ^๕ทุก^๕ที่^๕ ตาม^๕ล^๕ำ^๕ค^๕ย^๕พล^๕ย^๕ค^๕ว^๕ง^๕ ก็^๕พ^๕ย^๕
ลง^๕ไป^๕น^๕ง^๕อยู่^๕ท^๕พ^๕น^๕ ที่^๕เป็น^๕ไป^๕น^๕เป็น^๕ส^๕ง^๕อ^๕ศ^๕ร^๕ร^๕ย^๕
อย่าง^๕ย^๕ิง^๕ ไม่^๕ร^๕ว^๕า^๕คน^๕ย^๕ำ^๕มี^๕คว^๕าม^๕ ค^๕ิ^๕ค^๕ อย่าง^๕ไร^๕
เขา^๕พ^๕ย^๕อยู่^๕ท^๕พ^๕น^๕คร^๕ห^๕น^๕ง^๕ แล^๕ว^๕ก็^๕ล^๕ก^๕ข^๕น^๕ย^๕น^๕ค^๕ว^๕ย^๕
ก^๕ิ^๕ร^๕ิ^๕ย^๕า^๕ส^๕ง^๕ย^๕เ^๕ง^๕ย^๕ม^๕เหล^๕ย^๕ว^๕ก^๕ว^๕า^๕ค^๕ร^๕อ^๕ย^๕ๆ^๕ ฉัน^๕จ^๕ึง^๕
ให้^๕ส^๕ัญ^๕ญา^๕แก่^๕คน^๕พ^๕ยา^๕ย^๕าล^๕อ^๕ย^๕ำ^๕ให้^๕ย^๕ัก^๕ไว้^๕ ค^๕ว^๕ย^๕
อ^๕ย^๕าก^๕จะ^๕ท^๕ร^๕ว^๕ย^๕ว^๕า^๕จะ^๕ท^๕า^๕อย่าง^๕ไร^๕ ค^๕อ^๕ไป^๕ เขา^๕
เ^๕ก^๕ิน^๕ค^๕ว^๕ง^๕ไป^๕ที่^๕ท^๕น^๕ำ^๕ค^๕ำ^๕ง^๕ ย^๕ัก^๕น^๕้ำ^๕ค^๕ำ^๕ล^๕ที่^๕ไ^๕ร^๕ย^๕
ไว้^๕เส^๕ย^๕ แล^๕ว^๕เท^๕แม^๕ล^๕ง^๕วัน^๕ที่^๕เก^๕ย^๕ไว้^๕ใน^๕ห^๕ี^๕ย^๕
อ^๕อ^๕ก^๕ไป^๕ข^๕ำ^๕ง^๕น^๕อ^๕ก^๕ท^๕น^๕ำ^๕ค^๕ำ^๕ง^๕ล^๕น^๕ ย^๕ัก^๕ท^๕น^๕ำ^๕ค^๕ำ^๕ง^๕

เ^๕ก^๕ิน^๕มา^๕ง^๕ข^๕ร^๕ม^๕อยู่^๕น^๕เ^๕ย^๕ง^๕ ทุก^๕ส^๕ง^๕เหล^๕า^๕น^๕
เ^๕น^๕ที่^๕ปล^๕าก^๕ใจ^๕อย่าง^๕ย^๕ิง^๕ ฉัน^๕จ^๕ึง^๕ถาม^๕ว^๕า^๕ “^๕น^๕
แ^๕ก^๕ะ^๕ไม่^๕เก^๕ย^๕แม^๕ล^๕ง^๕วัน^๕ไว้^๕อ^๕ก^๕ละ^๕ห^๕ร^๕อ^๕”

“^๕ไม่^๕เก^๕ย^๕ละ^๕” เขา^๕ค^๕อ^๕บ^๕ “^๕เ^๕อ^๕อ^๕ย^๕
เหล^๕ว^๕ไ^๕หล^๕พ^๕ว^๕ก^๕น^๕เ^๕ค^๕ม^๕ที่^๕แล^๕ว^๕!” ฉัน^๕พิ^๕ศ^๕ว^๕
เ^๕น^๕ที่^๕ส^๕ก^๕ ไม่^๕ท^๕ร^๕ว^๕ว^๕า^๕ท^๕ำ^๕ไ^๕มา^๕อา^๕กา^๕ร^๕จ^๕ึง^๕เปลี่ยน^๕
เปลี่ยน^๕ไป^๕ไ^๕ค^๕ว^๕ค^๕เร็ว^๕เช่น^๕นี้^๕ แล^๕เหตุ^๕ไ^๕ค^๕ว^๕น^๕นี้^๕
จ^๕ึง^๕ค^๕ล^๕ง^๕เว^๕ล^๕า^๕ย^๕าย^๕ ก^๕ย^๕เว^๕ล^๕า^๕พระ^๕า^๕ท^๕ิ^๕ค^๕ย^๕อ^๕ม^๕ง^๕
ค^๕ค^๕ อย่าง^๕ไร^๕ก็^๕ก^๕ว^๕เ^๕ก^๕จะ^๕ไ^๕ค^๕เ^๕ก^๕ัน^๕.

โทรเลขนายแพทย์ชเวิต, ลอนดอน
ถึง^๕แ^๕วน^๕เฮ^๕ล^๕ซ^๕ิง^๕,แ^๕อม^๕ส^๕เต^๕อ^๕ร์^๕แด^๕ม

“^๕ที่^๕๔^๕กัน^๕ยา^๕น - ^๕วัน^๕นี้^๕คน^๕เจ^๕ีย^๕ย^๕ิง^๕
ส^๕ย^๕า^๕อยู่^๕ค^๕ง^๕เ^๕ก^๕ิม^๕”

โทรเลขนายแพทย์ชเวิต, ลอนดอน
ถึง^๕แ^๕วน^๕เฮ^๕ล^๕ซ^๕ิง^๕,แ^๕อม^๕ส^๕เต^๕อ^๕ร์^๕แด^๕ม

“^๕ที่^๕๕^๕กัน^๕ยา^๕ - ^๕คน^๕เจ^๕ีย^๕ส^๕ย^๕า^๕ข^๕น^๕มา^๕
ก^๕ิน^๕ไ^๕ค^๕ น^๕อน^๕ห^๕ล^๕ย^๕ ใจ^๕ค^๕ข^๕น^๕ค^๕ี^๕ ส^๕ี^๕ล^๕อ^๕ค^๕ผ^๕าค^๕
ม^๕ข^๕น^๕ย^๕ำ^๕ง^๕แล^๕ว^๕”

โทรเลขนายแพทย์ชเวิต, ลอนดอน
ถึง^๕แ^๕วน^๕เฮ^๕ล^๕ซ^๕ิง^๕,แ^๕อม^๕ส^๕เต^๕อ^๕ร์^๕แด^๕ม

“^๕ที่^๕๖^๕กัน^๕ยา^๕ - ^๕อา^๕กา^๕ร^๕เปลี่ยน^๕เ^๕น^๕
ท^๕ร^๕ค^๕ท^๕น^๕ก^๕ล^๕ง^๕ มา^๕ค^๕อ^๕ย^๕เร็ว^๕ย^๕ำ^๕เส^๕ย^๕เว^๕ล^๕า^๕เส^๕ย^๕
ฉ^๕น^๕จะ^๕ร^๕ว^๕อ^๕โทร^๕เล^๕ข^๕ด^๕ิง^๕โฮ^๕ม^๕ว^๕ู^๕ค^๕ จ^๕น^๕ก^๕ว^๕า^๕จะ^๕ไ^๕ค^๕
พ^๕ย^๕ท^๕ำ^๕น^๕ก^๕่อน^๕”

ตอนที่ ๑๐

จดหมายนายแพทย์ชิวัดถึง ออน เนอ
เรเบเลาเซอร์โฮมวิค

ที่ ๖ กันยายน

“อาอเพื่อนรัก -

“ข้าวก็นอนออกกะไม่สู้ก็ เมอเข้า
นลขมิอการกลบยทกเป็นไปคงเกอาก แต่
มีค้อยอย่างหนึ่ง คือมีสลิสเวสเด้นว่า เยน
ทุกชวอนควยเรองลขขินมา แล มา ปฤกษา
กัน กันเห็นเป็นโอกาศ อันเหมาะ จึง เลย
ผสมโรงเล่าให้แกฟังว่า บัคันครเก่า ของ
กัน แวนเฮลซิงซัง เป็น แพทย์ทมิความ
ชำนาญอย่างเอกจะมาพักอยู่ควย เพราะ
ฉนั้นจะพาแกมาตรวจคลุข เพื่อจะได้ ช่วย
กันเป็นสองแรง แกก็ยินยอม ค่อยไป เรา
มาและไปได้ โดยสทวกะไม่ทำให้ แก ตกใจ
เพราะการที่ทำให้แกตกใจก็เท่าว่า เร่ง ความ
คายให้มาถึงเร็วเข้าเท่านั้น ชณะนั้นขอให้
แกฟังเข้าใจเสียเถิดว่า เราทำการโดยเต็ม
ฝีมือแลหวังว่าในไม่ช้าจะเรียบร้อยก็ แม่
จำเอนลูกเดินขึ้นอย่างไกรกันจะเขียนไป ถ้า
แกไม่ได้ข่าวจากกันก็จงรู้เสีย ว่า เพราะ
กันยังคอยฟังข่าวอยู่โดยวิธีรอน.

“เพื่อนทมิ

“จอชชิวัด”

จดหมายรายวันของ นายแพทย์ชิวัด

ที่ ๗ กันยายน - ชือ แรก ที่ แวนเฮลซิง

พดแก ฉิน เมอ พย กัน ที่ ถนน ลิเวอร์ปูล
กคช -

“จอชได้พดอะไรแก่พดเพื่อน หนุม ค่ รัก
ของเจ้าหล่อนบ้างหรือไม่ ?

“เปล่าเลย” ฉินคอบ “ผม คอย
อยู่จนกว่าจะพดท่านเสียก่อนตาม ที่ได้บอกไป
ในโทรเลขนั้น ผมเขียนแต่จดหมายสั้น ๆ
บอกไปว่าท่านจะมาด้วยมิสเวสเด้นว่าไม่สยบ
ไปอีก แต่ถ้าแม่ มีเหตุอย่างใดจึงจะ บอก
ไปให้เขาทราบเท่านั้น”

“ทำถูกเถียว” แกว่า “ถูกเถียว
อย่าเพื่อให้เขาวิตกว่า บางที เขา จะไม่ได้
รู้เลยก็เคยวกก็ ฉินขอชื้อน เว้นแต่จำ
เป็นจริง ๆ เราจึงจะบอกให้เขารู้ทั้งหมด นั้น
แน่จอช ฉินขอแนะนำสักนิกหนึ่ง เวลา
นี้หนะจอชเกี้ยวช้องกับคนยัหนา - ผู้ชายทุก
คนนัว่าเป็นยักทั้งสิ้น ไม่ยักทางไหนก็ คง
ทางหนึ่ง เพราะฉนั้นเมอทำอะไรกับ ยั
ก็ยอมจะค้องไม่บอกสิ่งทีคววทำ หรือเหตุ
ที่ค้องทำนั้นหรือมีความคึกอย่างไร ก็ไม่
ควรวบอให้เขารู้ควย เพราะฉนั้นค้องรักษา
ความลับนั้นให้มั่น เลี่ยงไว้นไขกบต้องจะ
พักเป็นคัวออกมาเอง ในเวลานี้จอชกับฉิน

จะต้องรักษาความถี่ไว้ก่อน” ถึงตรงนั้น
แกเอามือคลำอกแลคลำหน้าผากฉัน แล้ว
ก็คลำตัวแกเองอย่างเคียวกันพกว่า “ขณะ
นี้ฉันมีความคิดอยู่ข้าง อึกสั๊กหนอย จึงจะ
ขยายให้ฟัง”

“ทำไม ขยายเดี๋ยวนี้ ไม่ได้อะไรหรือ ครบ
อาหารยัง?” ฉันถาม “อาจให้ผลก็ได้
แฉะเราได้อีกคงจะทำอย่างไรงั้น” แก
หยุดจ้องหน้าฉันแล้วว่า—

“จอเอ๊ย ธรรมดา เข้าใจกันแล้ว แม่ว่า
จะออกนอกใหญ่แล้วก็ได้ แต่ยังไม่หมดเป็น
น่านม ซึ่งกินเป็นมารดาขี้เลื่อยอยู่ แล้ว
ก็ทำอะไรไม่ได้ จะต้องปล่อยทิ้งไว้จนกว่า
แฉะจะเผื่อให้เปลือกเหลืองเสียก่อน” ฉัน
ไม่เข้าใจว่าแกเล็งถึงอะไร จึงบอก แกว่าไม่
เข้าใจ, แกกึ่งหัวฉันอย่าง เขิง สัพพอก และ
ว่า “คนทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยการ ทำไร
ไถนาแล้วมีใครที่ไถนบ้าง ที่หว่านพืช
ลงแล้วจะซุกขึ้นมาว่า พืชพรรณนั้นออก
รากแล้วหรือยัง การที่ทำเช่นนี้แฉะ แต่
เก็บ ๆ ที่ทำเล่นหรือก็เช่นเดียวกันนั้น
แหละ เห็นไหมล่ะ จอน ฉันก็เท่ากันว่า
หว่าน พืช เมล็ด เข้าใจกัน ลงไว้ เพราะ
ฉันนั้นฉันจะต้องคอยจนกว่าจะ ถึง เวลา” แก
หยุดนิ่งเสียทันที เมื่อเห็นว่าฉันเข้าใจแล้ว

สักครู่หนึ่งจึงพูดต่อไปด้วยเสียงเศร้า ๆ—

“จอเคยเป็นเด็กที่มีความระแวงระวัง
เลื้อยคลอนอย่างที่สุดเมื่อก่อนนั้น แต่มี
ฉันเป็นผู้ใหญ่แล้วเข้าใจว่าฉันเสีย ฉันจะ
คงครองอยู่ ขอให้หาไว้เถิดจอเอ๊ยว่า สติ
ปัญญาความรู้ มีผลดีกว่าความ รกจำ
เหตุฉนั้นแฉะยอมตนให้ไปในทางที่ไม่สู้มี
ผลก็อย่างไรได้ ในเรื่องอย่างไรงี้ก็ ถึง
แม้จอจะไม่ได้อะไรก็เข้าของก็ แต่ขอ
แนะนำว่าให้จอระแวงระวังตรวจตราโดย เลื้อย
คลอนที่สุด ไม่มีเหตุสิ่งใดที่จะเป็นเหตุเล็ก
น้อยเกินไป ต่อไปสักหน่อยจะรู้สึกว่าเป็น
การสนุกเสียอีก ที่จะได้ เห็นว่า ควร ต่อ
ความคิดที่เรานึกทลายอย่างไร เราเรียนสิ่ง
ที่ไม่สำเร็จต่างหาก ไม่ใช่เรียนสิ่งที่เขา
ทำสำเร็จแล้ว!”

เมื่อฉันอธิบายถึงอาการลูทให้ฟัง แก
ทำหน้าที่เศร้า แต่หากกล่าวออกมาเป็นวาจา
ประการใดไม่ หอบกระแชาเครื่องมือแลยา
รื้อเดินตรงแนวไปย่านหล่อน พอเราเข้าไป
ในย่านพวย มีสติแล้วตื่น ว่า ออก มา คือน รัย
ก็ริยาทำทาง แก แสดงให้เห็น ว่า ตกใจ มาก
อยู่ แต่ไม่มากเท่ากันที่เรานึกคาดไว้.

“ฉันได้ ใช้ความคิดอย่างลึกซึ้ง ที่ เคย
จะพูดทำให้แกไปเสียให้พ้น ไม่ให้แกอยู่

กับลูฯ หรือจนถึงอาการเจ็บของหล่อน แด
ก็ยอมรีบแลกกลงในข้อ นั้นโดย เรียบ ร้อยก็
แวนเซลล์ซึ่งกัยฉันทักกัน ขึ้นไป บน หิ้ง ลูฯ
แม้ว่า เมื่อวานนี้ฉันได้ คักใจ อยู่ข้าง เมื่อ
ได้เห็นหล่อนก็จริง แต่ฉันนั้นฉันถึงกับ สดุ้ง
ตัวลอยที่เคียว เพราะอะไรอาการข้างทรก
ลงไปรวกเร็วเสียเหลือเกิน หน้าหล่อนซีด
ขาวถึงกับเป็นสีเข้้ง โลหิตที่หน้าจะหาสัก
หยกก็ทำ ไม่ได้ กระถูกหน้าฉันเป็น รูป เห็น
ได้ชัด ท้ายใจก็อ่อนแอสะท้อนทุกครั้ง ขณะ
นั้นสีหน้าแวนเซลล์ซึ่งซีดขาว ลงไป ด้วย ทันที
ควมผมนวจนเกือบชนกัน ส่วนลูฯ ก็นอน
นิ่งไม่ไหวคิง คุกคามเหมือนไม่มีกำลังจะพค
ทำได้ ทำให้เราต้อง ค้าง นิ่ง ชง กัน อยู่ ทั้ง
สองคน ในที่ลึก ท่าน อาจารย์ แวนเซลล์ซึ่ง
กลัวมือเรียกฉันให้ตามออกไปนอกห้อง เมื่อ
ยึกประตูห้องลูฯ แล้ว แดกลก มือ ฉัน ลาก
เอาตัวให้รีบเดินมาทางเฉลียง พาเข้าไป
ทางประตูห้องซึ่งเข้คแง่ม้อยแล้ว ก็ยึก ประตู
เสียทันที.

“ผ่าซี” แดกล้วคำ อทาน ออก มา
“เรือนน่ากลัว มาก จะ เสียเวลาไม่ได้
หล่อนจะคายเคียวนี้ ถ้าไม่รีบจัดการ โลหิต
ที่จะให้หัวใจทำการตาม เคย เกือบ หมดแล้ว
เราจะต้องสูญเสียหัวใจไปจึงจะ ได้” แต่

จะเอาของรอนหรือของฉันทแล้ว ? ”

“ผมเองควรอาจารย์ ผมเป็นคนหนุ่ม
แล้วกำลังวังชาว่าเอาเลือกผมเถอะ ”

“ถ้าเช่นนั้นเตรียมตัวเสียเดี๋ยวนี้ ฉัน
จะไปหากระเช้าของคุณ อะไร ต่อ อะไร ก็
เตรียมมาพร้อมเสร็จหมดแล้วละ ”

ฉันเดินตามลงบันไดไปกัยแแด ขณะ
นั้นมีเสียงเคาะที่ประตูห้องกลาง พอเราลง
ไปถึงที่นั่นก็พอหญิงสาวใช้เย็บ ประตูออกไป
รับ อาเธอร์วัยกระตักกระหอยเข้ามา เมื่อ
เห็นฉันเข้รีบตรงเข้ามาแลพุดกระซิบกระซาบ
อย่างรีบร้อนเต็มท้ว -

“แอ็ก กันร้อนใจเต็มที พอ อ่าน
หนังสือแแด กันก็ไม่ใช่คนชกที่เคียว ท่าน
ยิคาณคือยทะเลแล้วกันจึงรีบลงมากิน ท่าน
ผู้นั้นหรือคือหมอมแวนเซลล์ซึ่ง ? ฉันขอย
ท่านมากที่เคียวที่ใดมาท่าน ” ในสายตาท่าน
อาจารย์ขณะเมื่อชายไปพยายเธอร์ในคราวแรก
นั้นทำบอกว่าออกจะเคื่อง ๆ ที่เข้มาชกคือ
สอชชเวลานั้น แต่ครั้นเมื่อแแดเห็นว่า เขา
เป็นคนหนุ่มแน่นกำลังวังชาแข็งแรง ก็ก็วิยา
ที่โกรธนั้นก็หายไป บินมือออกไป ยิม มือ
อาเธอร์พลาญวัยพคขึ้นว่า -

“แม้ ก็จริง ท่านมาประจวบเวลาเทียบ
ในเวลานี้หล่อนมี อาการ ค่อน ข้าง หนัก มาก

แล้วท่านเป็นคนรัก ของหล่อน ชั่ว! อย่า
เพื่อกำหนัวยังนี้” ขณะนั้นสีหน้าอาเธอร์
ชักสลดลงไป แลทอทก็ลงบน เก้าอี้ ราว
กับว่าจะสลบ “ท่านต้องช่วยหล่อน ท่าน
เป็นผู้ที่มามีหน้าที่จะช่วยหล่อนได้มากกว่า คน อื่น
ทั้งหมด”

“ฉันจะทำอย่างไรได้?” อาเธอร์รีบ
ถามก๊วยเสียง สั้น เคอร์ “ไปรอก ออก มา
เถอะ ฉันจะทำทั้งนั้น ชีวิตฉันก็คือตัว
หล่อน แม้ว่ายหกลโคทิกทอทที่สิดในคัวฉัน
ฉันก็อาจให้หล่อนได้” ท่านไปรเฟสเซอร์
ออกจะอดทลกลคนองไม่ได้ ทอชว่า—

“ท่านเอ๊ย ฉันไม่ขอ มาก ถึง เท่านั้น
พรอก - ไม่ใช้หกลทลกลทกัเกีย?”

“ฉันจะทำอย่างไรได้บ้างเล่า?” ในย
คาเขาลุกก๊วยความกระสับกระส่าย แวน
เฮลซิงจึงเอามือทอชว่า “มา เอะ
ท่านเป็นผู้ชาย แลเราก็กำลัง ต้อง การ ผู้
ชายอยู่แล้ว ทั้งท่านเป็นคนทกกว่าคัวฉัน
หรือจนเพื่อนเราก๊วย” อาเธอร์ยังทำหน้า
พิศวง สงสัย เป็น ท่ สุก ไปรเฟสเซอร์ จึง
อธิบายต่อไปว่า—

“เดี๋ยวนี้ แม่สาวน้อยนี้มีอาการหนัก
มากก๊วยต้องการโคทิกเพิ่ม เคิม แม้ ไม่
ได้หล่อนก็คงตาย ฉันได้ไปถูกยากับเรอนด

แล้วในเรื่องนี้ ทกลกกันจะสับเล็คได้ เข้า
ไปให้ ก็อรอนจะเป็นผู้ให้สับเล็คของเขา
ก๊วยเหตุม่าเป็นคนหนุ่มแน่นมีกำลังวังชาแข็ง
แรงกว่าคัวฉัน” - ตรงนั้นอาเธอร์คงเข้ามาจับ
มือฉันสั้นโดยแรง - “แต่เมื่อท่านมา อยู่ ที่ นั
แล้วเช่นนั้น จำเป็นอยู่อย่างที่จะเป็น น้า ที่ ของ
ท่านที่จะให้ โคทิกแก่หล่อน?”

“แม้ท่านจะทราบดีว่า ฉัน จะ ยินดี เพียงไร
ที่จะได้ตายเพื่อหล่อนแล้วท่านคง—”

เขา หยด ไม่ อาร พก ต่อไป ให้ ทลกลโค
ส่อนวงขึ้นมาจากคอกบักเสียงเสียง.

“ก็แล้ว” แวนเฮลซิงค่อยพูดเอาใจ

“ในเวลาต่อไปไม่ไม่นานนัก ท่าน คง
จะมีความสุขใจที่โคทิกการทั้งสนนเพื่อ ความ
รักต่อหล่อน เชิญมาก๊วยกันเถอะ อย่า
วุ่นวายโคทิกไปคัพายไปเลย จะมพิศหล่อน
เสียดสิครั้งหนึ่งก่อนก็ได้ แต่แล้วเมื่อฉัน
ก๊วยมอเรียกท่านต้องมา แลอย่าพูดเรื่อง
นี้แก่แม่คามเลยจนสิดคาคาเคียว เพราะท่าน
ก็ย่อมรู้อยู่แล้ว จะเป็นอย่างไร คอ แก!
ต้องระวัง อย่างเอก ที่ จะ ไม่ ให้ แก่ ทกใจโค
เชิญมาเชิญมาก๊วยกัน!”

เราพากันขึ้นไปที่ห้องลูชี่ ปล่อยอาเธอร์
ให้ค้อยอยู่ข้างนอกห้องก่อน เวลาอันลูชี่ หา
โค่นอนหลับไม่ ทันหน้าจึงมาทางเรา แต่

ไม่พกาประการใด เห็นจะเป็นเพราะหล่อน
ไม่มีแรงพอที่จะพกาปราไสไ้ นอกจาก
จะใช้พก้วยสาย คาเท่านั้น แวนเฮ็ดซึ่ง
จึงเอาเครื่องมือและสรรพเครื่องยาอะไร ของ
แกชอควาง ขนไ้เเล็กตัวหนงแล้วก็ผสม
นานไ้คัก เกิดเอาเข้าไปที่เตียง พก
อย่างวันรุ่งว่า—

“นั่นแะจะยา คิมเสียบให้หมคอย่างเค็ก
ทั่ว่าง่าย มาคินจะช่วยพุงคัระษะขึ้นให้คิม
หล่อนไม่ซึกขึ้นคิมยานั้นจนหมคเกลี้ยง อย่าง
เค็ก ๆ ที่กินย่าง่าย.

คิมมีความร้อนใจเป็นอย่างยิ่ง อยากรู้
ว่ายานั้นจะให้ผลอย่างไ้ย่างแะจะนานสักเพียง
ไร แต่ที่จริงประเคียวเคียวเท่านั้นเองหลัง
คาหล่อนค้อยทรวงทละนอย ๆ ในที่สูก ก็
หลับ ท่านอาจารย์จึง เรียก อาเออร์ เข้า มา
แลยกให้ดอกเสื่อชั้น นอก ออก แล้ว พก
เสื้ริว่า “จะรูกักเสียบเคียวนี้ ขณะ
ที่คินไปยกไ้เเล็กนั้นมาจอน มา ช่วย กัน !”
แวนเฮ็ดซึ่งหันมาพกแก่คินว่า—

“เขากำลังหนุ่มแน่น มีเล็ดผ่าค ขริ
สุทลค้อย เพราะคินไม่จำเป็นต้องรอนถึง
ของเขา”

ครันเคียวม เคือง มีอพรอม เสื้ริ แล้ว
ท่านอาจารย์ก็ลงมือทำ การ สุก เล็ดค จาก อา

เออร์ไปสูลซึ พอลิทคแล่นไปไ้ทั่ว สาร
พางคากาย ลซึก็คค้อยมีชีวิตรชนมา แก้ม
คางค้อยมีเล็ดคมีผ่าคแ่งชันมาข้าง ส่วน
อาเออร์นั้นถึงแม้จะซึกลงไปสัค หนอย ก็ จึง
แต่ลัหน้าสัคตาเขาแสดงควมแ่นชัน แ่มโล
คินเองเสียบอกออกจะคกใจที่เห็นเขา ซึก เชียว
ลงไป แลทั้งเป็นคนแ่งแ่งแ่งเช่น นั้น คียัง
เพลียระหวยไปมาก แต่ลัหน้าไปรเพ็สเซอร์
ไม่แสดงว่าแปลกปลาคอย่างใดคิงเคียวค้อย
เช่นนั้น ในคาคัยที่คินเจียที่หนง แล้วย หัน
มากอาเออร์ที่หนง ในทันใดแกพกชัน เขา
เขาว่า “ไปนอนเสียบลัคคัที่หนงก็สำเร็จ กัน
จอนไปคเขาเถะคินจะคคหล่อนเอง” คิน จึง
ไปจักแ่งแ่งแ่งแ่งอาเออร์ แลจก แ่นจะ
พาคออกมา ก็พาท่านอาจารย์พคชันว่า—

“คินเห็นว่าควรให้พคที่มีควมกล้าหาญ
เช่นนี้ ไ้คัยหล่อนอีกคัที่หนงเป็น รางวัด
จึงจะควร” แล้วย แกรีย จัก แ่ง แ่ง แ่ง
แ่งแ่งคัระษะคินเจียลงจนหมอนโดยเวียขร้อย
ขณะทีอาเออร์กิมลงรุมพคคแม่สาวนอย คนไซ้
นั้น กำมะหยัคคัคคหล่อนเขียคออกมา นิค
หนง จึงทำให้ เห็น รอย แ่ง แ่ง ๆ คค
หล่อนไ้ อาเออร์คจะไม่ หัน สึงเกตุ เห็น
แต่คินไ้ บินเสียงท่านอาจารย์ จึะ ยาก แสดง
ว่าปลาคใจ แล้วย ก็ ทา พก ว่าอะไรไ้ไม่ใน

เวลานั้น เป็นแต่หันมาสั่งฉันว่า “เฮ้ย พาท่านหน้มนไปให้รีบ ปรธาน ยอคไว้น เลีย สักถ้วยหนึ่ง แล้วให้นอน เสีย สัก ครู่ แล ต้องให้ ไปบ้านหยกพัก ผ่อน นอน ให้ มาก กินให้มากจึงจะได้ เพื่อโลหิตที่พ่องไปนั้น จะโค่กลียเต็มทีทั้งเก่าจะให้ อยู่ ที่นั่น เห็น จะไม่ ไค้ เกียวก่อน!” หันมาพูดกับอาเธอร์

“การสุยเลือกเป็น สำเริ่ ก็นั่น แล้ว นัยว่า ท่านเป็นผู้ที่ไค้ ช่วย ชีวิตร์ หล่อนไว้ เชิญ ท่านกลียไปบ้านพักผ่อน แลนอนให้เสียวเถิด ว่าหล่อนคงสบายขึ้น เมื่อหล่อนสบายแล้ว ฉันทจะเล่าเรื่องเหล่านี้ให้ฟังทั้ง สั้น เข้าใจ ว่าหล่อนคงจะรักท่านยิ่งขึ้นไปอีกมาก ลาที่”

ครั้นอาเธอร์ไปแล้ว ฉันทจึงกลีย มา ที่ ห้องนั้นอีก ลูซยังนอนหลับอยู่ทั้งนั้น แต่ หายใจค่อยแรงแลสดวกขึ้นกว่าเก่า สังกศุ ไค้ด้วยหน้าอกหนุนขึ้นแลขยับลงแรง ส่วน แวนเฮลลิ่งนั่งคอยอยู่ ข้าง เคียง” ฉันทจึง ค่อยย่องเข้าไปใกล้กระซิบถามว่า

“เห็นอย่างไรบ้างครัยในเรื่อง จุก แดง ๆ ที่คอหล่อนหนะ ?”

“ท่านเห็นอย่างไรล่ะ ?”

“ผมยังไม่เห็นสนิทก็” ฉันทคอยแล้ว ก็ค่อยเป็กถามะหยิบที่พันคอขึ้นออก พยตรง กลางเส้นโลหิตมีจุกสองจุกไม่สู้ใหญ่โตนัก

ซอบจุกเป็นรอยขาว แต่ไม่มีเครื่อง หมา ยอะไรที่จะชี้ให้เห็นไคว้ว่าเป็นโรคชนิดใด เวลา นั้นฉันทก็เคาะเขาว่าบางที แผล นั้นเอง ที่ ทำให้ โลหิตหายไค้ แต่ในครุ่ก็ยวักถึงทั้งความ คิคนเสียว เพราะไม่มีเหตุผลอะไร พอ ที่ จะ อ้างเขาว่าเป็นเช่นนั้นไค้ ทั้งไม่อาจเป็นไค้ ไค้โดยแท้ ถ้าเป็นเช่นนั้นจริง ที่นอน คงแดงไปด้วยโลหิต.

“อย่างไรเล่า ?” แวนเฮลลิ่ง คยั้น คอยซักค่อไปอีก.

“นั่นแหละครัย” ฉันทว่า “ผมก็กัก ทายไม่ออก” ท่านโปรเฟสเซอร์ยืนขึ้นทันที “ฉันทก็ต้องกลียไปแอมสเตอร์แดมกันนี้”

แยกบอก ต้องการไปตรวจหนังสือแล อะไร ที่ต้องการต่าง ๆ กันนั้นแก่ต้องระวัง หล่อน อยู่ที่นี่ อย่างทั้งให้พ้นไปจากศาลาเลยที่เกียว

“จะใช้คนพยายาลหรือไม่เล่า ครัย ?” ฉันทถาม.

“แกก็ฉันทก็เป็นคนพยายาลก็อย่าง เอก พออยู่แล้ว คันทน แก ต้อง ระวัง หล่อน อยู่ ตลอดคันทน แลคให้หล่อน กิน อยู่ให้ คิ ย่า ให้มีสิ่งไรมารบกวนไค้ ก็แล้วกัน อย่างนอน เสียว ล่า พออีก สัก หน้อย ก็ คงไค้ นอน หรืออีก ฉันทจะกลียมาโดยเร็วที่สุด แล้วก็ จะไค้ ลง มือทำการ”

“ลงมือทำการ ?” ฉันพูดด้วยความ
สนใจ “ท่านเล็งถึงอะไรกันครับ ?”

“เราคงจะได้เห็น !” แกตอบพลาง
รีบเดินออกไปข้างนอก ลึก ๆ หนึ่ง กลับ
โผล่ศีรษะเข้ามาข้างในประตู ยกนิ้วพูดว่า-

“อย่าลืมเสียนะ ว่าหล่อนอยู่ในความ
ระวังระไวของแก ถ้าแกละทิ้งหล่อนให้มี
อันตรายอย่างใดเกิดขึ้นได้แล้ว ค่อยไป จะ
ไม่ได้นอนสควงหละ !”

จดหมายรายวันของนายแพทย์ชเวต

(ต่อไป)

ที่ ๘ กันยา - คนนอนของนางสาว
ตลอดทั้งคน ยานนอนหลับนั้นไม่ต้องแก้ไข
อะไร มันแก้ไขอยู่ในตัวเสร็จ พอพลบ
ค่ำหล่อนก็กินข้าวอย่างธรรมดา สีสหน้าสีตา
สดชื่นกว่าเมื่อยังไม่ได้อายุไขเข้าไป มาก
ฉันได้เล่าให้มิสซิสเวสต์เค็นว่าฟัง ว่ามัน
หอมแวนแวนซึ่งสั่งให้เสิร์ฟของของ แก อยู่
ตลอดทั้งคืนนี้ แกทำหน้าว่าควมขมขม แล
แล้วร้อง “เอ้อเอ้อ !” และจะไม่ยอม
ให้ทำเช่นนั้นให้ได้ ซึ่งเหตุนี้ผลว่าลูกสาว
แกสบายแล้ว ไม่จำเป็นที่ฉันจะต้องมานั่ง
สับเงาอยู่คนเดียวยังรุ่งอรุณ แต่ฉันก็ควร พอ
ไม่ให้มันยอมทำตามคำของแกเหมือนกัน พอ
สาวใช้รักแรงกางมุ้งถางม่านให้หล่อน เรียบ

ร้อยก็แล้ว ฉันก็เข้าไปในนั้นนั่งลงข้างเตียง
ลูบหาไค้แสดงกิริยาซัดซัดอย่างหนึ่งอย่างใด
ไม่ เป็น แค่ เมื่อ สบ ตา กับ หล่อน แสดง
ความซอซอคุณกตัญญูในสายตา แล้วก็ทำ
ทีเหมือนจะหลับไป แต่ ยังไง ก็ เหมือน
พยายามปลุกตัวเองขึ้นเสีย ทำเช่นนั้น อยู่
หลายหนหลายครั้ง ทั้ง ตอนใจใหญ่ ด้วย
กิริยาท่าทางที่หล่อนทำเช่นนั้นคล้าย กับ ว่าไม่
อยากนอน ฉันเห็นแปลกใจถามขึ้นว่า-

“หล่อนไม่ยากนอนจนวันระ ?”

“ไม่ใช่ซี ค่ะฉันกลัว”

“กลัวจะนอนหลับเสีย วั ?” ทำไม่
เล่า ? การนอนเป็นหน้าที่สำหรับมนุษย์ จะ
ต้องทำด้วยกันทั้งสิ้น”

“อ้าว ถ้าท่านเหมือนฉัน รู้ สัก ว่า
การนอนเป็นสิ่งน่าหวาดกลัวแล้ว ท่าน ก็
คงไม่ยากนอนเป็นแน่”

“การนอน เป็น สิ่ง น่า กลัว !” คำว่า
หล่อนหมายความว่าถึงอะไรที่ไหน ?”

“ก็ฉันก็ไม่ทราบซี โอ๊ย ก็ฉันไม่ทราบ
หรอกว่าจะไรที่เป็นสิ่งน่ากลัว การ เพลีย
ระหวยเช่นนั้นเกิดขึ้นเวลาที่ฉันนอนหลับทั้งนั้น
เลยกลัวถึงคิดอกคิดใจอยู่”

“แต่ฉันไม่เป็นไร หล่อนนอนหลับ
ให้สบายเถละ ฉันจะอยู่ทนตอญแล้ว หล่อน

แลสัญญาว่าจะไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้น "

" อ้อ! คุณไว้วางใจท่านได้! " หล่อน
เอ่ยขึ้นมาลอย ๆ ฉันเห็นโอกาสจึงเลยพูด
ต่อไปว่า " ฉันขอสัญญาให้หล่อนว่า ถ้า
แม่เห็นเค้าเงื่อนว่าหล่อนผิดร้าย ก็ระบือ
ปลุกขึ้นทันที "

" ท่านจะปลุกหรือคะ? ริง ๆ หรือคะ!
แหมคักริง! ถ้าเช่นนั้นฉันจะนอนหละ! "
คุณเหมือนพอพูดซำคำ หล่อนก็ถอนใจ อย่าง
ไย้งใจ แล้วล้มลงหลับผอย.

ตลอดคืนนั้นทั้งคืนฉันก็เฝ้าคุณหล่อน ก็
เห็นนอนนิ่งหลับสนิทไม่พลิกไหว หายใจ
สะดวกสบายเรียบร้อยนัก ๆ หน้าอกนูน
ขึ้นแล้ง มดงามตามลมหายใจอย่างธรรมชาติ สีส
หน้าหล่อนขมยมนัก ๆ เพราะฉันจึง เป็น อัน
เข้าใจได้ว่า ไม่มีผิดร้ายอะไรมารบกวน.

แต่เช้าฉันนางสาวไซไซมา ฉันจึงมอย
น้ำทให้มันด แล นาย แล้ว ก็ วย กลยไป ยาน
ด้วยมีการอนที่ระต้องทำอีกมาก ฉันก็ส่ง
โทรเลขสั้น ๆ ไป ถึง แวนเซลล์ซิง กับ อาเออร์
เล่าให้ฟังว่าการที่ใกล้ลบลิดคิดนั้นทำให้อาการ
ดีขึ้น วันนั้นเกือบทั้งวัน ฉันต้องยุ่งทำ
โน่นนี่นั่นอยู่จนกระทั่งค่ำจึงได้มีเวลาไปคุณ
บ่าวได้ ตามที่ตนพยายามรายงานให้อาการ
ดีขึ้น ไม่ไกลถึงเลยตลอดความทั้งวัน แล

ทั้งเมื่อคืนนี้ด้วย ขณะเมื่อฉัน วย ประทาน
อาหารเย็น ได้รยโทรเลขแวนเซลล์ซิง วย
หนึ่งบอกมาว่า คนนี้ให้ ไปทชิลลิ่งแฮมอีก
เพราะเมื่อไม่กี่จ่าเป็นอย่างไรจะได้ทันทั่วทั้ง ที่
ส่วนตัวแกเองนั้นจะโดยสานแมลคนนี้ แล
คงจะได้มาพบกันฉันในพรุ่งนี้เช้าอีก.

ที่ ๔ กันยา เมื่อถึงชิลลิ่งแฮม ฉัน
ก็รักโรบแลเห็นคเห็นอยเป็นกำลัง เพราะ
สองคืนมาแล้วยังไม่ได้หลับลงไปเลยสัก ึ่ง
เดียว รู้สึกสมองมันชาไปหมดไม่ อาจ ทำ
การต่อไปได้อีก พอถึงย่านลชชออกมาคือน
รยด้วยกิจวัตรวันรุ่งขึ้นมาน ขณะ ที่ หล่อน
จยมหล่อนเรื่องคุกคามฉันพูดว่า

" คุณท่านไม่คองนั่งโกร อีกหละชะ ก็
เห็นคเห็นอยมากัน ค่ะ ก็ ฉัน สบายแล้ว หละ
สบายก็ทีเดียว แม้จะคองนั่ง เฝ้า กัน แล้ว
ก็ฉันเองจะเป็นสิ่งนี้เฝ้า " ฉันไม่ อยาก จะ
พูดเกยงอนอะไรให้มากมาย จึงเลยเดิน
ไปรยประทานชยเขือกเดียว ลูชมานั่งคุย
อยู่ด้วย ทำให้ฉันรยประทานได้มาก แล้ว
หล่อนก็พาฉันไปข้างบนนำเข้าไปใน ห้อง หนึ่ง
ค่อห้องนอนของหล่อน " นี่นะชะ " หล่อน
พูด " เชิญพักอยู่ห้องนี้ เอะชะ ก็ฉัน จะ
เข็คประตูห้องนี้ไว้ ทั้งจะเข็คประตูห้องก็ฉัน
ไว้ด้วย ท่านจะนอนเล่นบนเก้าอนอน นอนก็ได้ "

นี่คะ ก็ฉันเข้าใจว่าหมอที่มั่วหวนคนไข้แล้ว คงไม่ให้ฉันนอนก็นานหน่อยหรือ เพราะฉันนี่ก็ฉันจึงทำให้ใจที่ห้องนอนไว้ รวยรองไม่ แม่ก็ฉันต้องการอะไรแล้วก็ฉันจะ รวย เรียก หนา คะ แล้วท่านก็เข้ามาในห้องก็ฉันก็แล้วกัน ไม่ต้องเกรงอกเกรงใจ อะไร หรือคะ” ฉันเห็นเคเห็นอ้อยแลพลอยเต็มทั้งแขนแทบจะทรง ตัวนั่งอยู่ไม่ไหว เพราะฉันนี่จึงทำให้ หน่วง เหนียวสนทนาวะไรกับหล่อนอีกไม่ พอรับ สัญญิงสัญญาเสร็จแล้วก็ล้ม ตัวลง บน เก้าอี้ นวม หลับ เรือย ลืม อะไร ค่อ อะไร หมก ทั้งสิ้น.

จดหมายรายวันของลูซี่ไว้สแต่เช้า
ที่ ๕ กันยา - ฉันรู้สึกใจ ค่อ ชุ่ม ชื่น
สบายก็ กล้วยเมื่อไ้ก่อนพลอยละเหี่ยละโยย
แล้วมาไ้รับความปลอกโปรงใจของสบายเช่น
นี้ก็ไ้ไม่ลิกอะไรกับเมื่อถูกฝน แล้วมาไ้รับ
แสงอาทิตย์ส่องอย่างไ้ไม่ทรมานใจฉันช่าง นึก
ถึงอาเธอร์เสียจริง ๆ คุณฉันนั่งแน่นอยู่ใน
ใจเสมอ แลถ้าเธอมาอยู่ใกล้ฉันก็รู้สึก อุ่น
ใจ คิด ๆ ก็ก็ชอบกล ความเจ็บไข้แล
ความอ่อนเพลียทำให้ กลาย เป็น คนใจ ทมพิ
ห็นชาติไ้ไม่รู้สึกมีความรัก ความใคร่ อะไรไป
ไ้ ค่อเมื่อสบายแล้วจึง คิด ถึง ความ รัก
แลความสุขเหล่านั้น เวลา นี้ความ คิดฉัน

ไปอยู่ที่ไหน ถ้าอาเธอร์จะไ้รู้ก็รักดี บ้าน
ฉันเธอจะนอนหลับแลจะนึกถึงฉัน ยัง หรือ
ไม่หนอ ? เมื่อฉันเห็นหมอชิววิต มา นั่ง เฝ้า
อยู่ไ้ก็ช่างนอนหลับสบายแท้ ๆ ไม่มี กระตก
กระตาคอะไรเลย ถึงฉันฉันก็ไ้ไม่กลัวว้ย
เขาอยู่ใกล้ ๆ นั้นเอง จะร้องเรียก เมื่อไ้ก็
ไ้ น้าชอยใจชอยบุญ คุณ ท่าน พวก ที่ มี
ความเมตตาการุณาเหล่านั้นแท้ ๆ ทำไมเขา
จึงพากัน เวทนา สงสาร ฉันไป ด้วย กัน ทั้งสิ้น
ขอขอบคุณพระผู้เป็นเจ้า ! ที่ไ้ไ้ในคำเธอ !

จดหมายรายวันของนายแพทย์ชิววิต

ที่ ๑๐ กันยา - ฉันมารู้สึกตัว เมื่อ
เมื่อท่าน โปเรเฟสเซอร์จับ อยู่ ที่ ศิริระ เลย
ส่กึ่งตนลมตาโหลงทันที.

“คนไข้ของเราเป็นยังไ้ยัง ?” แถถาม

“เมื่อฉันมาจากหล่อน ก็ เห็น สบาย ก็”
ฉันตอบ.

“มาเราไปคุยด้วยกัน” แถบอก แล้ว

เราไ้พากันเข้าไปในห้องหล่อน.

เวลานั้นมีม่านหน้าต่างยังปิดอยู่ ฉัน จึง
ค่อยย่อเงไปง่รุกขึ้น ส่วน แวนเซลล์ซึ่ง ย่อง
ก๊วยเข้าไปที่เตียง.

ขณะที่ฉันรุก ม่าน ขึ้น ปล่อยให้ แสง
แดดในเวลาเช้าส่องเข้ามาในห้อง ไ้ยิน
เสียงโปเรเฟสเซอร์ จะปากอย่างไ้ไม่พอ ไ้ ทำ

เอาหัวใจผ่องไปทันที รีบเดินตรงไปที่แก ก็พอก็แยกออกหลังออกมา แลกล่าวคำสยด ภาษานี้ของ แก ออก กลั้ม “ก็อช อีน อิม เม็ด !” แกร้องพลางชี้มือไปข้าง เคียง แลหันมาทักมึงทักมันชี้ค ขาว เปน ศพ ลงไป ที่ เคี้ยว ฉันเองรู้สึกแซงซาสน์ไปหมด.

บนเตียงนั้นลูชันนอนแสบแสบ ประหนึ่งไม่มีชีวิต หนาชัดขาวยิ่งกว่าคราวก่อน แล ไม่ผิอะไรเลยกับศพ แวนแฮลซึ่งยกเท้า ขึ้นกระแทกด้วยความโกรธ แต่ก็ยังไม่มาร ยากรอื่นก็ของแกแล่นมาสู่สมรอบรวเร็ว จึง เลยเป็นแคว้งเท้าลง เขาๆ เลยๆ “เร็ว เข้า!” แกร้อง “เฮยวันก็มา!” ลิน รีบกระโจนไปในห้องกินข้าว ลวบได้ ขวค บรันท้ขวคหงนพาเอาขึ้นมา แกรวบเอาเหล้า นั้นไปแตะที่ริมฝีปากหล่อน แลดูที่ฝ่ามือ ซ้อมอีกก็ตรงหัวใจ แลฟังหัวใจอยู่สัก ครู่ หนึ่งจึงพูดขึ้นว่า—

“ยังไม่เข้า เกินไป หัวใจ ยัง เकिन อยู่ บ้างแต่ก่อนเค็มที่ การที่ทักครั้งก่อนนั้นล้ม ละลายหมดแล้ว ได้แต่ค้องคึงกันใหม่ อีกเท่านั้น คราวนี้พออาเธอร์หนุ่มก็ไม่ อยู่ เสียด้วย เพราะฉะนั้นต้องเป็นน้ำก ของ แก หละ จอน” ขณะที่พักมือแกควาน ลง ไปในกระเป๋าล้วงเอาเครื่องมือนูโลทิกขึ้นมา

ฉันจึงถอกเสื้อนอกเล็ก แขน เสื้อ เช็ด ออกให้ แกกถึงมือทำการโดยไม่ชักช้าที่เคี้ยว เมื่อ สูดโลหิตออกจากแขนฉันแล้ว แก ยก นิ้ว ขึ้นห้ามว่า “อย่าอีกทีไปฉันทักว่า หล่อน มีแรงขึ้น หน้อยก จะ ตัน แล้ว ที่ นี้ จะ เกิก อื่นทรายอย่างใหญ่ที่เคี้ยว ค้องจัดการห้าม ปราบไว้เสียก่อนจึงจะได้ ฉันจะฉีกมอริเพย เข้าไป” พอพูดคำคำนี้แก ก็ ทำ ตาม ที่ปากพูดในเกยวนั้น แลไม่สู้ นาน นัก ลูช ก็หลยผอยไม่ไหว คึง เช่น เคี้ยว กับ คน สลบ เวลานั้นกำลังปล้ม คุช่างกระไร พอแก สูดโลหิตเข้าไปในคิ้วหล่อนนิก็เคี้ยว ในย ทั่วก็เห็นเป็นว่ามีสเลอกลัผาคันที่หน้าหล่อน ทันที้ เปนใจใครยังขอให้คึกกว่าจะรู้สึก ปล้มหรือไม่ที่โลทิกของคนจะได้เข้าไป อยู่ใน ภายของคนทัก.

ท่านอาจารย์จึงทูลหน้าฉัน อย่างระสังเกท กิริยาแล้วว่า— “พอละ” “อะไร พอ หละ?” ลินกลยย้อนถามแก “เมื่อ ครั้งข้าอท่านสูชออกมากกว่านี้อีก” แกยิ้ม อย่างเศร้าๆ พลาญตอบว่า—

“นั่นเขาเป็นคู่รัก เปนพี่ของ เซ ของ หล่อน ส่วนคัวจอนยังมี งาน ที่ จะ ต้อง ทำ งานอีกมากที่เคี้ยวที่จะ ต้อง ทำ สำหวับ หล่อน แลคนอื่น เพราะฉะนั้นสู้ทน ก็ เพียง พช

อยู่แล้ว."

เมื่อเสร็จพิธีการสวดสวดมนต์แล้ว แก ก็ไปทำการที่ลูขี้ ฉันทักโลกิทธิไปพลาง แล้วก็ลงนอนคอยให้แกมาแต่งแผล รู้สึก วิ่งเวียนส่วสวายอ่อนเพลียเต็มกล้น สัก ครึ่งแกก็มาพันแผลให้แล้วไล่ให้ลงไปหาเหล่า ตมข้างล่าง แต่พอเดินพ้นออกมาจากห้อง แยกช่องตามมากระซิบบอกว่า—

"จริง ๆ ไรว่าเรื่อนจะบุกไปไม่ได้เลยเป็น อันขาด แม่พ้อหนุ่มระโธละพ้อกลับ มา อีก เมื่อไหร่ ที่เราไม่ทันรู้ตัวถึงเช่นคราวก่อน อีกก็ ก้ แกอย่าพูดเรื่อนนี้แก่เขาเลยจน สัก คำเดียว เพราะคงจะทำให้ ตกใจ แล เกิด ฤคยาทั้งหวงขึ้นมาเท่านั้น อย่าพูดเลยเป็น อันขาดจงจำข้อนี้ไว้ ไปเถอะ!"

ครั้นรับประทานแล้วฉันทกลับ มาหา แก ๆ จึ่งทูลอย่างระทรวทราเลอชยกลอและว่า—

"ดูไม่ใคร่เป็นไรนักจ้ะจอน เข้าไปใน ห้องนั้นไปนอนพักเสียสัก ครู่ หนึ่ง ก่อน เอะ ไร แล้วกินอาหารให้ มาก ๆ แล กลับ มาหาฉันทอีก"

ฉันททำตามคำสั่งของแก ไม่มี ขัด ขืน เลยจนสักข้อเดียว ทั่วเห็นวาทที่แกขบขัน มาขึ้นเป็นการควรแลถูกต้องทั้งสิ้น ทั้ง ขะ หัก สำเร็จแล้ว เพราะฉันทนี้มี ทาง แต่ ที่ จะ

รักษากาลังวังชาให้แข็งแรงพอที่จะทำธุระพร่ง น้ต่อไปเท่านั้น ฉันทก็ หลบไป หนอย หนึ่ง แต่ก่อนจะหลับใจให้นึกพิศวงสงสัยในอาการ ของลูขี้เป็นที่สุด อยากจะทราบว่าเป็นเหตุ อย่างใดกันโลกิทธิจึงได้หายไปทีละมาก ๆ แล รวดเร็วเช่นนั้น เวลาที่นอน หลับ นั้น ฝัน ถึง เรื่อนนั้นเรื่อยไปคนขึ้นใจก็ยังพวงอยู่เฉวเกาะ เถ่า นั้น ไยคามองเห็นแต่ รุก แดง ๆ เล็ก ๆ ที่ คอคิทธิก็ตกตาอยู่ไม่รู้หาย.

วันนั้นลูขี้นอนหลับ เรื่อยไป เกือบ ทั้ง วัน คนขึ้นหน้าคากัสสไสขียนานชั่วแค้นไม่ เเท่า วัน ก่อนเท่านั้น ส่วนแวนเฮลซึ่ง พอ มา เยี่ยม ไข้พยประภยหล่อนหนอยหนึ่งแล้วก็ออกไปเดิน เล่น ปล่อยให้ฉันท เป็น ผู้ ดู แล ระวัง รักษา สังก้าชัยกำชาไม่ให้ละเลย ทั้ง เสีย สัก ชะนะ จิตรหนึ่งด้วย ฉันทได้ ยินเสียงแกลดามทาง ที่จะไปซื้อฟัก ไทรเลขอยู่ในห้องกลาง.

ระหว่างเวลานั้นลูขี้สนทนากันฉันทอย่างร่น เริง แลทำที่เหมือนหนึ่งว่าไม่รู้ สัก การ ที่ เกิดขึ้นแลเป็นไปนั้น ฉันทก็ไม่พยายามที่จะ พินชน ระวังแต่จะให้หล่อนครกครนสนยาน อย่างเดียว พอมารดาหล่อน เข้า มา เยี่ยม สักเกตุก็ทำแกล ก็คงไม่รู้สีกว่าลูก สาว มี เหตุเปลี่ยนแปลงอย่างไรเหมือน กัน หัน มาพูดกับฉันทอย่างขอมขมขุดว่า—

“หมอชีวก แหม เราไม่รู้จะชอบบุญ
ชอบคุณท่านอย่างไร ที่ใดมีความกรุณา
เอื้อเฟื้อในครั้งนี้ แต่ท่านต้องระวังอย่าทำ
การเกินแกว่าลึงก์ ยิ่งโรคหน้าตาเศร้า
ซีกลงไปมากที่เกี่ยว ท่านคงต้องการบรรยา
ที่จะดแลปฏิบัติหรือจริงไหนละซื่อนี้”
ขณะที่ แก พก หน้า ลู ช่าง เรือ เป็น สี คอก
กหลาย แต่ไม่อยู่ใกล้ นานนักเพราะโลหิต
ในทวิหล่อนยังน้อยเต็มที ในอีกใจ เกี่ยว
ก็กลับซีกเขี้ยวลงไปอย่างเดิมอีก หล่อน
หันมาจ้องคุณด้วยในยศ่า อ่อน หวาน ลิน
ยิ้มแฉ่งยกหน้ารับแล้วเอานิ้วชี้ ที่ ร่ม ๘ ปาก
หล่อนก็ถอนใจพลางฟูฟองไปที่หมอน.

ประมาณสักสองสามชั่วโมง แวนเซลล์
ซึ่งกลับมา พอมาถึงแกร็บชอกลินทันที่ว่า
“เอาไปยานเถอะ แล้วจง ินให้ มาก แล
คัมให้พอ บำรุงทวิของแกให้แข็งแรง คิน
นลินจะอยู่ที่นี่แม่สาวน้อยคนนั้นเอง แก
กับลินเท่านั้นที่จะเป็นผู้จับต้นเหตุ ต้น ผล แห่ง
เรื่องนี้ อย่าให้ ผู้ใดรู้เลยเป็นอันขาดลิน มี
ความเห็นอยู่ข้างแล้ว แต่อย่า อย่า เพ้อ
ถาม คิก เอา ตามใจ ของ แก เอ็ง ก็ กว่า
กุกไน้”

ลินลาแกล้งก็เดินมา พอถึงห้องกลาง
มีหญิงสาวใช้สองคนมาถามว่า จะให้มัน

นั่งเฝ้ามีสลูคนไหนหรือไม่ว่า ลิน บอกว่าไม่
ต้องหรือก ด้วยหมอสแวนเซลล์ซึ่งต้อง การ
เฉพาะแต่ทวิลินหรือทวิแก เท่านั้น ที่จะไว้ใจ
ให้นั่งยามได้ นั่งสองคนนั้นไม่ใคร่ยินยอม
เลย อ่อนวิงอ่อนวอนต่างๆ จะขอพยายาล
นายของทวิ แลขอให้ ลิน พก กับ ท่าน โปร
เฟสเซอร์ให้หน่อย ลินก็เอียงพวงม้วน พริ
พิไรจึงเลยออกเดินทุ่มๆ มาเสีย กลับมา
ถึงบ้านช้าเกินเวลารับ ประทาน เข้า แล้ว ก็ไป
เที่ยวตรวจคนไข้เห็น เวียน ร้อย ที่ หมก จึง
มานั่งเขียนจดหมาย วายวัน นี จนกระทั่ง
หวานนอน.

ที่ ๑๑ กนิยา - บ่ายวันนั้น ลินได้ ไป ที่
ฮิลลิงแฮม พบแวนเซลล์ซึ่งพินก็ใจคอแจ่ม
ใส ทั้งลูเองก็สบายขึ้นมาก เมื่อ ลิน
ไปถึงก็เห็นน้อยหนึ่ง มีของอะไรที่ใหญ่มาก
มาจากต่างประเทศมาให้ โปรเฟสเซอร์ แก
แก้ออก เห็น เป็นคอกไม้ ชาว อะไร ชนิท ห้าง
ข้อใหญ่.

“นี่สำหรับ มีสลู” แยกออก.
“สำหรับลินหรือ หมอ 2 แหม ก็จริง
หมอสแวนเซลล์ซึ่ง!”

“จะของแม่แต่ไม่ใช่สำหรับเล่น เป็น
ยาหรือ” ทวนลู ทำ หน้า เบ้ ชอบกล
“แต่ ไม่ใช่ สำหรับ ที่ จะ คม แก เวียน คีระ

เพราะฉันหล่อนงออย่าให้มุกอื่น น่ารัก ของ
หล่อนสูดกลิ่นมันเข้าไป ฉันจะแขวนไว้ ที่
หน้าต่าง แล้วจะทำเป็นพวงมาลัยสรวมคอ
หล่อนจะได้นอนหลับสบายมันก็คล้าย ๆ กอก
มะลิเรานั่นแหละ แม่สรวมคอหล่อนเข้าแล้ว
จะทำให้ลืมความลำบากยิ่งยากใจทั้งสิน”

ขณะที่แยก ลูกพี่สาวออกมาจากไม้นั้น
ไปพลาง ค่อยๆ แอบประจบสูกลิ้นมัน แล้ว
ยังให้หล่อนโยนทิ้งเสียทันที พวก แกม หัว
เราะแกล้งประหลาดใจหน่อยๆ ว่า

“อ้อ โปรเพ็ดเชอร์ ท่านคงลืมนึก
หรวอก อะไรได้กอกไม้นี้ก็คอกกระเทียมเรา
ก็อยู่นั่นเอง”

พอได้ยินแวนเฮลซึ่ง กระ โศก ลูก ชิน ยืน
สัสนานัวควมวอกพุดเสียงแข็งว่า

“ฉันไม่ทำอะไร เล่น เลย เป็น อัน ซาก !
ฉันไม่เคยลงใคร ! สิ่งที่คุณทำล้วนมีความ
ตั้งใจอย่างใดอย่างหนึ่งทั้งสิน จงระวังให้
ดี ถ้าไม่เห็นแก่ตัวเองจงเห็นแก่ผู้อื่นบ้าง
แล้วเมื่อเห็นสัสนานัวซึกเคียว แกลเปลี่ยน
เสียงพูดออกไปเรียบๆ “อ้อ ! แม่อย่า
กลัวฉันเลย คุณทำเพื่อหวังก็ต่อหล่อน ทั้ง
สิน กอกไม้นั้นแม้จะเป็นสิ่งเลว เกวก็จริง
แต่มีประโยชน์แก่ตัวหล่อนมาก ฉันจะแขวน
ไว้ ในห้องหล่อน แล้วจะทำมาลัยให้หล่อน

สรวมคอ แค่อบายอกใครเลย หล่อน
ต้องทำตามคำฉันจึงจะได้ การที่ฉันก็ เป็น
ส่วนหนึ่งของ การ ที่ ทำ ตาม คำ ของ ฉัน ด้วย
เหมือนกัน การฟังคำจะ นำ มา ซึ่ง ความ
สบายมาส์ตัวหล่อน ทั้งจะ พา เข้า ไป ใน
วงแขนแห่งความรักที่คอยหล่อนอยู่ แล้ว นั้น
ด้วย มาจอน, มาช่วยฉันแขวนกระเทียม
ในบริเวณห้องนี้”

เราช่วยกันเอากระเทียมนั้นแขวนไปจนทั่ว
หมกทั้งห้อง แรกแกลแขวน ตาม หน้า ต่าง
แล้วคราวนี้แกลก็แขวนตามมุ้งม่านต่าง ๆ รว
กับว่าจะให้อากาศเป็นกลิ่นกระเทียมไป หมก
ทั้งนั้น จนชั้นบานประตู ผนัง แล อะไร
ต่ออะไรแกลก็ถึงตัวแขวน จนกลิ่นเหม็น
ตระหลบทั้งห้อง ฉันออกวิ่งสีกพิศวงเป็น ที่
สุก ออกอยู่ไม่ได้ จึงพุดขึ้นว่า

“ท่านอาจารย์ครีบี ผมอยู่อีกเหมือนกัน
ว่าสิ่งที่ท่านทำแล้วเป็นต้องมีเหตุผลผลทั้ง สิน
แต่การที่ท่านทำในเวลานี้เป็นทศกรรย์ ใจแกล
ผมน้อยยิ่ง อะไรที่รวกับอย่างที่เขาว่าทำ
กันเสียก็เคียว”

“บางทีฉันจะทำเพื่อเหตุนี้ ยังกระมัง !”
แกลคอยเรียบๆ แล้วยังทำพวงมาลัยกระเทียม
เพื่อสรวมคอให้ลู แต่ต้องคอยอยู่จนกระทั่ง
หล่อนเปลี่ยนสรวมเครื่องนอนแล้ว แวน

เชื้อซึ่งงักไ้เข้ามาลักระเทียม นั้นไป สรรวม
ให้ คำท้ายที่แกพูดก็หล่นก็ถือว่า...

“ระวังอย่า ทำให้ข้า ซอก เล็บ แล
ห้องนั่งแม้จะรู้สึกอากาศอึดอัด ลึก เพียงไร
ก็... ใจ อย่า เบื่อ ประทศ หน้า ต่าง เลย เป็น
อันขาด ”

“ขอใจท่านทั้งสองตั้งร้อยครั้ง พัน ครั้ง
ที่ไ้กรวดมาแก่กัณนี้! ก็ฉันจะทดแทนบุญ
คุณอย่างไร?” ลุ้ยตอบ.

ขณะที่เธอออกจากบ้านมาขึ้นรถของฉันท
ซึ่งคอยอยู่ แวนเชื้อซึ่งเอ่ยขึ้นว่า -

“...ฉันฉันทนอนไ้คำหยาบหยาบ ที่จริง
อยากนอนอยู่ด้วย - เพราะต้องนอนคนเดียวสอง
คืนติด ๆ กันแล้ว แลกลางวันที่ต้อง อ่าน
หนังสือตรวจ โฉนดที่ดินมากมาย ข้าไ้รับ

ความร้อนใจวุ่นวายอีก ไม่ไ้ไ้ยหยาบ ลง
ไปเลยจนสักคืนเดียว เหตุ ฉนั้น คน ฉนั้น
ต้องขออนให้หยาบสหาย พรั่งแต่เข้ามิก
แกลงไปที่บ้านฉันท แล้วเราจะไ้ มาเยี่ยม
คนใช้ด้วยกัน คงจะไ้เห็นว่าแข็งแรง ชน
กว่าเก่าเป็นแน่เทียวหา! หา!”

การทำแกข้างนั้นออกมันใจเสียจริง ๆ ใจ ๆ
จนทำให้ฉันทคนกลางใจความ มันใจ ของ ตัว เอง
เมื่อสองคืนมาแล้วมันไม่ไ้ ด้วยฉันทก็
ความมันใจเหมือนตัวแกในเวลานี้เหมือนกัน

แต่ครั้งพอรุ่งเช้าขึ้นการก็กลับกลายไปอย่าง
อื่น แต่ในเวลานั้น จะ เป็น ด้วยเหตุใดไม่
ทราบจึงหาไ้ไ้ความคึกคักออกเป็นาวาไม่.

ตอนที่ ๑๑

จดหมายรายวันของลุ้ยไ้เริ่มต้นว่า

ที่ ๑๒ กนิยา - เธอช่างกระไรเขาช่าง

มีความเมตตาการุณาแก่ฉันท ๆ ฉันทออก
รู้สึกทรมานแวนเชื้อซึ่งมาก แลทั้ง ออก ตั้ง
ใจเอื้อเฟื้อ คอ ฉันท เสียจริง ๆ ใจ ๆ อยาก

ทราบนึกว่าเหตุใดหนอ แลจึงวุ่นวายในเรื่อง
คอกไม้เหล่านี้ แลดูเขาฉันทตกใจ แต่ที่
จริงก็รู้สึกอุ่นใจสบายก็... ก็ไม่ไ้ใคร่ กัณ
อะไร ถึงกับนอนอยู่คนเดียวฉันทก็ไ้หว่ากไ้

รู้สึกว่าจะนอนไ้คำหยาบสหายปราศจากความ
สับสนกลั้วต่าง ๆ เป็นแน่ ฉันทหาย นึก กลั้ว

ข้าฝอยฝอย ๆ ที่หน้า ต่างไป ยังไ้ไ้รู้ ไ้ คึก
ว่าต้องให้มันมาฝอยฝอยจนยกหลอด ฉันทก็ไ้ยัก
ปรารถนาต้องกลั้วมัน ทำไ้ไหนหา คนอื่น ๆ

เขาจึงนอนหลับสบายแลฉันทก็ฉันทแต่สิ่ง สุก
รื่นจริงทั้งสิ้น ตรงกันข้ามกับฉันทที่ เคย...
มาคนนั้นแหละคอกอยู่อื่น ออก อุ้ใจ สบาย หน้อย

หนึ่ง ก่อนนั้นฉันทไม่เคยนึกชอบ กระเทียม
เลยจนสักคืนเดียว ฉันทก็รู้สึกชอบ มัน
จนฉันทก็รู้สึกทรมาน แลทำให้ฉันทนอน ต้อง
ฉันทนอนกัน.

จดหมายรายวันนายแพทย์ซีเว็ต

ที่ ๑๓ กันยายน - ได้ไปที่เบอร์คิล พบ
แวนเฮิลซึ่งคอยพบอยู่ รอดนั้นเรียกมาจาก
โฮเกิลมาคอยพร้อมอยู่แล้ว พอฉันไปถึง
แกก็หัวกระเป๋าทือลุ่ม ย่า อะโร ของ แก นั้น
พามาขึ้นรถ.

ในที่นี้จะต้องเขียนให้เลื่อยเล็กเลี้ยวเล็กน้อย
ฉันกับแวนเฮิลซึ่งได้ไปถึงชิลลิงแฮม เวลา
๒ โมงเช้า เข้านอนอากาศสกลไปตลอดไปรุ่ง
สบายดี แสงอาทิตย์ส่องอ่อนพวยพุ่งสยาย
เวลารุ่งเป็น เวลา รุ่ง ออกดี ใบบน กำลึง
เปลี่ยนสีแต่ยังไม่ถึงรุ่งที่เคียว พอเราเข้า
ไปในบ้าน พยมีสลิสเว็ตเห็นว่าออกมาจาก
ห้องนั่งเล่น ค่ายนัสยแกลเป็นคนที่ดี คนเข้า
พอแกลเห็นเราก็กออกมา รับรอง เป็น อัน ดี และ
ว่า -

“ท่านคงจะมีความยินดีที่ได้ทราบว่า ลูซี่
สยายขึ้น เกยวันก็ยังนอนหลับอยู่ ฉัน
ได้ไปมองดู แต่หาได้เข้าไปไม่เพราะเกรง
ว่าจะรบกวน กวน หล่อน” ท่านไฮรเฟส
เซอร์ ยมน้อยยิ้มใหญ่อย่างรื่นเริงแล้วเอามือ
ลูกันพกว่า -

“อาฮา! เข้าใจว่าการแก้ไขของ ฉัน
เป็นถูกต้องทีเดียว การ ที่ ทำ ะ สำ เร็ ง กัน
คราวนี้แหละ”

“ไม่ใช่เพราะการแก้ไขของท่านคนเคียว
หนา หมอ การทูลชี้สยายขึ้นเข้านั้นเพราะ
การแก้ไขของฉันทัว” มีสลิสเว็ตเห็นว่า
ขัดคอขึ้นมา.

“แม่คาม พู ยังไง ไปรทอชียาย”
ไฮรเฟสเซอร์ถาม.

“ก็แปลว่ายังหิวน้ำ” คือเมื่อคนคน
มีความร้อนใจเรื่องลูกเป็นอันมาก จึงค่อย
ยอมเข้าไปในห้อง พยอน หลับ สบาย จน
เสียงสกลเข้าเข้าไปก็ไม่นอน แต่อากาศใน
ห้องช่างอบอุ่นเสีย เหลือเกิน ข้า มี อ้าย
คอกไม้สกลปรกนั้นไปทั่วทุกหน ทุก แห่ง คัว
ยังที่คอกหล่อนก็สรวมเข้าไ้ไวทั้งพวง ฉันท
เห็นว่าหล่อนยังไม่สยายอยู่เช่นนกกลิ้ง กลิ่นมัน
ระแรงเกินไป จึงเลยเอาออกเสียหมดแล้ว
เบิกหน้าต่างงมให้ลมเข้าหน่อยหนึ่ง เชื้อ
ว่าท่านคงจะเป็นที่พอใจเป็นแน่”

พวกแล้วก็เดินไปในห้องที่ เคย รัยประทาน
เวลาเช้าของแกลเสมอๆ นั้น แต่ขณะทุก
สังเกตเห็นสีหน้าไฮรเฟสเซอร์คำ คล้า ลงไป
ทันที แลพยายามสกลให้สกลกิริยาไม่ให้
พลุ่งพลั้งขึ้นได้ เพราะแกลยังมีอยู่ที่ว่า ถ้า
ขึ้นอะละจีน ก็ จะ ทำ ให้ มี สลิสเว็ตเห็นว่า
ตกใจเป็นอันตรายลงได้ ใน เวลา นั้น เท่า นั้น
จึงสู้ ตี หนามไม้ไว้เสีย จนกระทั่งไปพ้นแล้ว

แกจึงอุ้มอดินเต็มแรงลาก เอา ตัว เข้าไปใน
ห้องกินข้าวขี้กระต่ายใหญ่!

เป็นคราวแรกในชีวิตของฉันทน์ ที่ใด
เห็นแวนเซลล์ซึ่ง ตีโพย ตีพายใหญ่โต แก
ยกมือทั้งสองขึ้นพนันศีรษะ อย่าง โทมัส น้อย
ใจแล้วสยดมือทอดกายโดยหมดหวัง ใน
ทศกัณฐ์แตกถล่มลง บน เก้าอี้ เอา มือ ปิด หน้า
ส่อนซึก ๆ แล้วยกมือขึ้นอีกพิมพ์ว่า “พระ
ทรงโปรด! พระทรงโปรด! เราจะ ทำ
อย่างไร? ล้มละลายหมด พวกข้าพระ
องค์มีความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดหรือ พระ
องค์ จึ่งทรงลงโทษเช่นนั้น บายแก่นแกไม่
รู้อะไรเลย เข้าใจว่าที่แกทำนั้นเป็นก็อย่าง
เอกเสียแล้ว จะทำให้เสียลูกของ แก เสีย
กระมัง จะบอกแกให้รู้ก็ได้” ขึ้นบอก
แก่กัศยเร็วเท่านั้น โอ! ล้มละลายหมด!
อำนาจ อ้าย ผี ข้าง แวง ร้าย เสียจริง ๆ เจียว
หนอ!” ในทันใด แก กระโดดลุก ขึ้นยืน
“มา, มาไปด้วยกัน” แกพูด “เราต้อง
ไปดู ผี หรือไม่ใช่ ผี ผี ข้าง มนุษย์ มนุษย์ ทั้งสิ้น
แกเดินกลับไป เอา กระเช้าใน ห้อง กลาง อีก
แล้วเราก็จักกินกันไปห้องลูกชู้.

ฉันทน์จะไปรุดม่านหน้าต่าง ส่วนแวน
เซลล์ซึ่งก็ตรงเข้าไปที่เตียงควรวนขณะเมื่อแก
กำลังไปมองดูหน้า แม่สาว สรวย ชั่ง ชัก

ข้าวตังเช่นคราว ก่อน แก หาได้ สัก ไม่
เป็นแต่ทำหน้าที่ครัวด้วยความสงสาร.

“นักไว้ไม่ผิด” แกพิมพ์พาลาง จะ
ปากแล้วไม่พูดอะไรอีกจนคำ เกิน ตรงไป
ปิดประตูชั้นกลาง แกควักเอาเครื่องมือ สูบ
โลหิตออกมาวางบนโต๊ะ ฉันทน์เขยขึ้นแก่การ
เช่นนั้น จึงดลกลแขนเสื้อออกคอย ทำ แกไว้
แต่แกโยกมือห้ามเสียแล้วว่า “อย่า เลย
วันนี้แกต้องเป็นคนสูบ ฉันทน์จะรักแรงไว้ ให้
แกเปลี่ยพ้ออยู่แล้ว ฉันทน์ จะ รับ เป็น คน ให้
เลือกเอง” แกพิมพ์พาลางดลแขนเสื้อขึ้น
ฉันทน์ก็จัดการวางยา สลบ ทั่ว การ สูบโลหิต
สักครู่สี่ห้าลู่ซึ่งค่อยแค้น ขึ้น มา ย่าง เรือ ๆ
แลนอนหลับหายใจสควกสหาย.

ต่อไปนี้โปรดเพ็ดเซอร์ก็หา โอกาส บอก
แกมีสติส่วสเค้นว่าจนได้ ว่า ไม่ให้ แก
หยิบฉวยเอาอะไรออกจากห้องลูกชู้ก เว้น
แต่จะไปขโมยมาด้วยแกเสียก่อน และทเอา
กระเทียมเทศแวนนั้นก็ ด้วย เหตุ ว่า เป็น ยา
ขมามหนึ่ง ด้วยการทำสควก กลิ่น เข้าไป อาจ
รักษาโรคชนิดนี้ได้ ในคืนนั้นแกไล่ให้ฉันทน์
กลับบ้านเสีย บอกว่าจะอยู่ยามเองทั้ง คืน
วันนั้นและพรุ่งนี้ แม้จะให้ฉันทน์มา เมื่อไหร่ จึ่ง
จะออกไป.

ประมาณชั่วโมงหนึ่งต่อมาลูกชู้กคน หน้า

ศาสตราจารย์ขานดีกว่ากับว่าไม่ มี เหตุ การณ์
อย่างไร นอกหลัคนั้นมาเลย ๆ.

จดหมายรายวันของลู่วัดเต็นรำ

ที่ ๑๗ กันยายน - สำนึกคนมีความสย

ฉันทักแก่งแรงรวก เร็ว จน เกือบไม่ เชื้อ ทวี
คุณด้วยกับว่าไปถูกเค้นทาง อยู่ใน ที่ มืด แล้ว

มาได้ รับ แสง อาทิตย แล อากาศ อัน ขวัญ
ความคืบคั้นของฉันทักวัยแรงจนเหลืออันสย

ที่พระพรหมได้ถูกต้อง มีแต่ความ กระสับ
กระส่าย ความกลัว และมีคืบคั้นชั่วฉันทัก

อักษะไรรวมกับว่าคนถูกกดขี่ ตั้งแต่หมอ
แวนเฮลซึ่งมาอยู่ด้วย นั้นและอัยยฉันทัก

เหล่านี้จึงหายไป ทั้งอัยยเสียง ต่าง ๆ ที่
ทำให้นกกลัวเช่น - เสียงผผ ที่ หน้า ต่าง,

เสียงอะไรก็หึ่ง ๆ แลเสียงอะไรห้าว ๆ
ซึ่งยังคืบคั้นต้องทำตามทั้งนั้น - ก็ หาย

ไปสิ้น ฉันทักนอนเดียว นึกไม่ ต้อง กลัว
และไม่ต้องพยายามฝันในใจให้ ลมอยู่ อีก

แต่ก่อนแต่ไรมาก ไม่เคยชอบกระเทียม เคี้ยว
นั้นมันกลืนรู้สึกตรงกันข้ามต้องสั่งมาให้ฉันทัก

ละทิ้งจากแฮร์เล็มทุกวัน คืน นั หมอแวน
เฮลซึ่งจะไม่อยู่ ด้วยจะต้องไปแอมสเตอร์

แคมเสียสักวันหนึ่ง ฉันทักไม่รู้สักทุกชั่วอน
อะไรนัก เพราะสยหายมากแล้ว ไม่ ต้อง

การคนนั่งเฝ้ายามอยู่ก็ได้ ขอขอบบุญคุณ

พวกเพื่อนเหล่านี้ ที่ มีความ เมตตา กรุณา !
ที่จริงฉันคงจะไม่รู้ สัก เปลี่ยน แปลง อะไรไป

กว่าที่แก้อยู่ ด้วยถึงแก้อยู่แก่ นอน หลับ
เมื่อคืนนั้นฉันได้เห็นแก่นอน หลับ อยู่ ที่ เก้าอี้

ถึงสองครั้ง ใจก็ทำรู้สึกกลัวไม่ ถึงแม่
จะเป็นกิ่งไม้หรือกิ่งคาวหรืออะไรมาทำ ผผ

อยู่ที่กระพริบหน้าต่าง ด้วยความโกรธ ของ
มันฉันก็รู้สึกความเลียดกันทีเดียว นอน

หลับเรื่อยต่อไปอีกได้.

หนังสือพิมพ์แฟลตเมิล ที่ ๑๗ กันยายน

ลูกข้าพเจ้า

เหตุการณอันน่ากลัวจากผู้สังฆา

ของเรา

เมื่อใด ได้ถาม สย คิน มา เสีย หนักหนา

ลงท้ายข้าพเจ้าจึงได้ ไปพบกับควัรักษา สอน

สัทธิอันเกี่ยวด้วยเรื่องสุนักขานนั้นเข้าได้ ผู้
รักษาสอนสัทธิ นชอทมมัสสิลเคอร์ อยู่ใน

กระท่อมหลังโรงช้าง เมื่อข้าพเจ้าได้ ไป
พบเขากำลังจะวัยประทานน้ำชาอยู่ที่เคี้ยว.

ขึ้นสัพพกว่า

“นี่และครับ คุณ จะ ถาม อะไร ผม ก็
เชิญ ถามเถะ ผม ต้อง ขอ รัย ประทาน
โทษ ที่ไม่ ยอม สันทนา คัวยใน เวลา รัย
ประทานอาหารนิตย์ของผมนั้นเอง เชนนั้น เอง จน
ขึ้นสัคว์ทเลียงในสวนสัคว์เอง ผมก็ ผัก
ให้มันถัอประเพณณแมผมนะว่ากล่าว สัง สอน
มัน ผมก็รอจนมันกินอ้อมหน้าเสียก่อน เสมอ
ที่คุดมาครั้งนั้นผมเข้าใจว่าคงเป็นเรอง สุนักช
บาทหยาบ”

“ถูกเทียวแก ฉันทอยากไห้แกเล่าแต่
เค้า ๆ ให้ฉันทฟังสักหน่อย คือ ว่า มัน เกิด
อย่างไรกันขึ้น ต่อเมื่อไคร่รู้เรองราวแล้วจึง
ระขอความเห็น ของ แก ว่า เกิด ขึ้นคัวย เหตุ
อย่างไร และทำยังไรจึงระยุคิลง คัวย เหตุ
และผลไค้”

“ไค้ ชัคคณ เรองราวยังงั้แหละ คือ
มีสุนักชบาตัวหนึ่งชอเขอรชชค เคอร์ เป็น
สุนักชคัวหนึ่ง ในจำพวกสามตัวที่มาจากนอรเว
ส่งมาไห้แจมวัช และเราชอมาจาก เขา ส
ยแล้ว สุนักชคัวนั้นเป็นสุนักชคัที่เก้ว่านอน
สอ้ง่ายไม่คอดังเลย ไม่ทำให้ ต้อง ยาก
ลำบากไห้ที่ระว่ากล่าว เพราะ ฉนั้น ผม จึง
มีความปลากใจเป็นอย่างยิ่ง ที่มัน คิน วน
ออกไปจากกรงที่ อยู่ นั้น จำไว้เถะ ครับ

สัคว์กับขุหุญิงคุดอย่าไว้ใจเลย”

“แล้วยังไรต่อไปละ ?” ข้าพเจ้าซัก
ไซ้แก.

“เมื่อวานนี้พอผม เลียง คุให้มัน กิน อ้อม
เสร็จแล้วรวาสักสองชั่ว โมง ก็ไค้ ยินเลียง
มันวันวายขึ้นเป็นครั้งแรก คือ ผม กำลัจ
พยายาลเจ้าลิงหนุ่มที่เเจอย อยู่ ไค้ ยิน เลียง
ไทยทวลเท่าหอนเจ้งรัย ตรง มา ทนที่ เห็น
สุนักชเขอรชชคเคอร์นั้นกระ โจนพิงลูก กรง จะ
ออกมาวากกับเป็นบ้า วันนั้นเพือนไมไคร่มี

คนไปคักมากน้อยคัวย เห็นมีชาย อยู่ คน
หนึ่งรูปร่างผอม ๆ สูง ๆ งามเป็นชอทวดชาว
ชาวคำ ๆ ชนเสี้ยแหลมยืนอยู่ใกล้ ๆ ทน ใน
สายตาของคน ๆ นั้นแฉงคังส่ายเลื้อกและท่วง
ทัชชอยกลฉมนักเกลี้ยงคหน้าเกลี้ยงคคามาพิลิก
ยังไรไม่รุ้เข้าใจว่ามันทำไห้เขอรชชคเคอร์ เป็น
บ้า มันชิมอไปที่สุนักชนั้นแล้วพคแก่ผม ว่า
“แนะ คน วัคยา เจ้า สุนักชข้า เหล่านัค
มันคินอะไรชอยกลแะ”

“ย่างที่มันคังคินท่าน,” ผมพคออก
ไปเชวนวาน ผ่า ทวาก เทียว มันไม่ ยักโกรธ
คังที่ผมนคคิทรอก กลียัชมแฉ้ง ๆ แลยววย
พันขาว ๆ แหลม ๆ ออก มา และ คอย ว่า
“อ้อ เห็นระเปล้าทรอกแก มันคังไม่ มา
คินอะไรกับมันทรอก ?”

“ทำไมจะไม่ทันเล่า” ผมค่อยพูดกับ
 ชนิกคนหนึ่ง “มันอยากได้กระดุมมาล้างปาก
 สักชิ้นสองชิ้นนะซี” ค้วยเห็น ท่าน มี ของ
 กินทั้งถุงเต็ม”

“แหมคุณมันปลาก เลี้ยง เหลือ เกิน หละ
 คริบ” เจ้าสัวนั้นพอเห็นเราพอกันมันก็ ลง
 นอนเรียบร้อยคัทก็เคียว ผม เข้าไป หา เจ้า
 เบอริชคเคอร์ก็ยอมให้หยิบหอยหัวทั้ง เช่น เคย
 เจ้าคนนั้นก็ตามผมเข้ามา และเอามือคย หัว
 หอยเจ้าสัวนั้นก็ขำตัวนั้นข้าง.

“ระวังหนาเออ!” ผมว่า ‘เบอริชค
 เคอร์ไว้นัก.’

“อ้อ! ไม่เป็นไร,” เขาตอบ ‘ฉันชิน
 แก่มันเสียแล้ว!’

“นี่ท่านเล่นสัตว์ค้วยหรือ?” ผมถาม
 พลงนเข้กหมวกออกนอนบนเสียนิดหนึ่ง ค้วย
 เหตุว่า คนที่คุ้นแก่ สุนัข ขำ เช่นนี้ ย่อม
 ต้องเป็นเกลือกนักกับผู้รักหาสวนสัตว์.

“‘เปล่า’” เขาตอบ ‘ก็ไม่ใช่เชิงเล่น
 ที่เคียว เช่นแต่ฉันเคยเล่นกับสัตว์มา หลาย
 ประเภท’ พวกท่านนั้นเขาก็เข้ก หมวก ค้วย
 คาวระฮันคิและทำส่งาราวกัยเจ้าพระยา เกิน
 ออกไป เจ้าเบอริชคเคอร์ มอง ตามไป จน
 ลับตา แล้วจึงแค้นันก็เข้าไปขอกอยู่ ที่ มุม
 กรงไม่ออกมาเลยตลอดเย็นวันนั้น ครั้น

เมื่อคนนั้นพอเกือบขึ้น เจ้าพวกสุนัขก็ขันทนพา
 กันหอนเห่าไปตามกัน ไม่ทราบว่ามีหอน
 เขาสวรรค์ วิจารณ์อะไรหาใครสักคนที นั้น ก็
 ไม่มี นอกจากเสียงใครเรียก สุนัข อยู่
 ไหนที่หนึ่งข้างหลังสวนที่ถนนในข้าง ผม
 ออกไปคครั้งหนึ่ง หรือ สอง ครั้ง พอ
 มันเห็นมันก็หุยกเห่าหอนทันที ตก กลาง
 คักราวสองยาม ผมออกไปเค้นควรวกออก
 ครั้งหนึ่ง เห็นลูกกรง ๆ เบอริชคเคอร์ หัก
 ในกรงเหลือแค่กรงเปล่า ท่าน และ คริบ
 ที่ผมรู้แน่หนะ”

“มีใครได้เห็นอะไรข้างหรือเปล่าเล่า?”

“ก็ไม่เห็นมีใคร” นอกจากคนทำงาน
 ในสวนนั้นคนหนึ่งกลับมาบ้าน เขา เวลา
 นั้นได้เห็นสุนัขใหญ่สี่เท้า ๆ ตัวหนึ่ง ข้ามรั้ว
 ส่วนไป แต่เขาก็ไม่ขี้กมารายงาน บอกให้
 นายฟุง จนกระทั่งสุนัขหายแล้ว จึงได้รู้
 เราได้เที่ยวค้น หาใน ข้าง จน ท่วมค ก็ หา
 พยไม่”

“นี่แน่ มีสเคอร์วิลเคอร์ แก่มีความ
 เห็นยังงัยข้างในเรื่องที่สุนัขขำหายนี้?”

“นั่นแหละคริบ แก่พวกเป็นเชิงสงสัยๆ
 ผมคิดว่ามีความเห็นอยู่ข้าง แต่ไม่ ทราบ
 ว่าจะเป็นที่ถูกใจคุณหรือไม่?”

“ถูกใจซี” คนอย่างแกซึ่งรู้สึกลบใจ

สัตว์ ที่ ฉนั้นแล้ว คงจะมีความ เห็นไม่ เลว
เป็นแน่”

“เอ้า ถ้ากระนั้นผมก็ เห็น เช่นนี้ แลละ
ครึบ เห็นว่าที่เจ้าสุนัขขี้อาเหล่านนั้น หาย
ไป - ก็เพราะว่ามันอยากออกไปจากกรงขัง”

แล้วทั้ง สอง คนฉวี เมื่อกี้ หิวเรา ที่ ตัว
เล่น กลก ขำพเจ้าเห็นว่าถ้าไม่ ตกวางวัล
ให้ ใจ แก่ ชื่น เสียบ หน้อย แล้ว ที่ ไหนแก
จะไซ้มาให้ ฟัง เพราะฉนั้นจึงพูดกันว่า -

“นั่นนะ มีสเคอร์บิลเคอร์ ส่วน ที่ ไค
เล่าแล้วฉนั้นจะให้รางวัล แก่ ครึ่ง ซอเวเรน
แต่พนองของมันเป็นอีกครั้งหนึ่งนั้น คงอยาก
จะไปอยู่รวมเสียบด้วยกันหรือ เพราะฉนั้น
แกจงแสดงความเห็นของแกว่า จะ เกิด อะไร
ต่อไปอีกให้ฉนั้นฟังเสียบก็แล้วกัน”

“ถูกที่เขี้ยวขี้อาผมจะให้ฟัง คือ
ความเห็นผมเป็นเช่นนี้ เห็น ว่า อ้าย เจ้า
สุนัขขี้อานั้น มันคงข่มข่อนอยู่ละ ที่ ไหน ที่
หนึ่ง ตามคำที่เจ้าคนงานเล่าว่า เห็น
มันหือราวกับม้าไปทางเหนืออันเป็นคำที่ เชื้อ
ยาก เพราะคุณก็ข่มขี้อยู่ ว่า สุนัขขี้อาที่
ไหนที่จะหือเป็นม้า อย่างมันจะปล่อย ปรี๊ด
เค็มทักเท่าสุนัขเราธรรมดาก่อนนั้น นอก
จากนั้นนิสัยของเจ้า สุนัขขี้อา ที่ จริง เป็น
สัตว์เลว ฉลาดหรือ กล้าหาญไม่ ไค ครึ่ง

สุนัขขี้อาธรรมดาค่ะๆ ยิ่งเจ้าตัวนั้นแล้ว ไม่
เคยสู้รบขี้ขี้กับใครหรือเก่งกาจด้วย เพราะ
ฉนั้นผมเข้าใจว่ามันคงไปซุกซ่อนตัวสัตว์ สัน
อยู่ที่ไหนเท่านั้น เมื่อมันรู้สึก หิวโหย เข้า
มันก็คงออกมา แม้ ไม่ มา ที่นี้ มัน ก็ คง
เที่ยวไปตามบ้านชายเข้าแกง ขอทานเค็ม
เนือ เคียงกระตูกตามนั้น”

ข้าพเจ้าเห็นว่าแก บอก ความรู้ ให้ ฉนั้น
ไล่ สันพงหมดแล้ว จึงเลย หย่อน เงิน อีก
ครึ่งไซ้เวเรนนั้นให้ พอมีอะไรส่งทองวง
กระโจนมา ที่ หน้า ต่าง มีสเคอร์บิลเคอร์
เบรณ้ายาวออกอีกราวสองเท่า ด้วยความ
ปลาตใจ.

“ให้ตกนรกซี!” แก่ร้องดัง “นั่น
เจ้าเขี้ยวขี้อาเคอร์กลับมาเองหรือไงกันนั้น?”

แกลุกขึ้นไปเปิดประตู พยเจ้าตัวนั้น
อยู่ข้างนอกจริง ๆ ทั้งฉนั้นเมื่อกี้เห็นขี้อยู่
สุนัขกระไร ล้ม เว่ง ที่ สันหนา เมื่อ กี่ สัน
แล้วก็ไม่เห็น ไกรอชิงมันเลยจน สักนิกก็เขี้ยว
คยหัวลุยหลังราวลูกกะพ้อ พลาง ควรว คุ
ทั่วทั้งตัวแล้วพูดว่า -

“นั่นะเห็นไหมเล่า บอกแล้วว่ามันคง
จะเขี้ยวขี้อยู่มา ถูกที่หรือหัวเป็น รว รอย แก้ว
ยากเอาทั้งสัน นั้นก็แปลว่ามันกระ โดคขำ
กำแพงเท่านั้น ที่จริงไม่ควรจะอนุญาตให้

คนเอาแก้วแตกส่งกำแพง เลย มัน เป็น
เช่นนี้แหละ มันมาเบอร์ซิคเคอร์

ร้องเรียกพลาง แกร่นาเอาเจ้าสุนัข
ขี้ตัวนั้นไปเข้ากรงสุนัข และให้เนื้อ
ชิ้นหนึ่ง.

ข้าพเจ้าจึงลาแลกกลับมา และส่งข่าวตาม
ที่ไก่รู้เห็น มันให้แก เอคเคอร์ หินสือพิมพ์

จดหมายรายวันของหมอชีเวด

ที่ ๑๑ กันยายน - เมื่อรับประทานอาหาร
เย็นแล้ว ฉันไปนั่งทำกระดาษ ๆ เช่นเขียน
หนังสือ จดโน้ตค้นคว้าต่าง ๆ ใน ทันที
ประตูห้องเปิดผางออก คนข้าของ เรา เดิน
เข้ามา หน้คางขอม เบ่ง ด้วย ความโกรธ
ฉันเองตลึงแข็งขาไปหมด เพราะการ ที่ คน
ข้าจะทลึงตงตงหลกออกมาจากห้องซึ่ง เข้า
มาได้ ถึงห้องทำงาน นั้น เป็น สิ่ง ที่ ไม่ เคย มี
โดยไม้อรชกข้าเขารักรงเข้ามาที่ฉัน มี
ก้ามักไต่เข้ามาด้วย เมื่อเห็นว่าอันตราย
จึงเค็มที่เช่นนั้น ฉันจึงพยายามเอาไต่ กั้น
ไว้กลางเตียง ถึงกระนั้นเขายังไต่และแขง
แรงเอาการอยู่ ก่อนที่จะ ระวัง ตัวไต่ สันนิ
ที่ไหนไต่เอา มด แทะ ขี้ มี ข้าง ลึก เข้าไป
ฉกรรจ์ทีเดียว แต่ก่อนที่ จะไต่ ข้า ครั้ง ที่
สอง ฉันบ้องกันไว้โดยทันผลถึงลงไปในอน
หยาบอยู่ที่นั่น เวลานั้นโลติดที่แผดไลด ปรี

ออกมามากจนหอยคลงที่พรม ฉัน เห็นเขาไม่
คั่งใจจะพยายามทำร้ายอีกแล้ว จึงเดินไป

หาผ้าพันแผล ขณะ นั้น พอ คน พยายาม
พรวกพรวกเข้ามาฉันจึงหันไปดูเจ้าคนขี้ พย
กำลังนอนคว่ำเลียโลติดที่หอยคองที่ พรม นั้น
คล้ายกับสุนัข และผม พำ ของ ตัวไปว่า
“เลือกคือชีวิต! เลือกคือชีวิต?”

ฉันไม่ อยาก จะให้เสียโลติด มากไป อีก
ด้วยเขาออกให้สัสเล็กก็มากพออยู่แล้ว ทั้ง
รู้สึกเห็นคเห่นอระหวัไต่เต็มที ทั้งการ
แต่พัก, พัก พัก เพราะที่ที่ที่แวนเซลล์ซึ่ง
ไม่เรียบร้อย เป็นอันว่านอนได้หลับสบาย.

(โทรเลขแวนเซลล์ซึ่ง, แอนต์เวป
ถึงชีเวด, การ์แพกส์) ส่งไปที่การ์
แพกส์, เซสเซ็กส์ ด้วยในโทรเลขไม่
บอกมาว่าที่ไหนจึงเข้าไป ๒๒ ชั่วโมง.

“ที่ ๑๑ กันยายน - คินมาซิลลิงแฮม
ให้ไต่ ถึงแม้จะไม่ไต่เข้า อยู่ ตลอดเวลา
เสมอก็ต้องเยี่ยมเยียนกันบ่อย ๆ คอยระวัง
คุให้ตกไต่ไม่นั่งคองอยู่ที่ เรือนสำคัญมาก
อย่าเหลวเสีย จะตามไปด้วยเหมือนกัน”

จดหมายรายวันของนายแพทย์ชีเวด

ที่ ๑๘ กันยายน - วัลไปขึ้นรถไฟไปลอน
ดอน ด้วย ตามในโทรเลข ที่ แวนเซลล์ซึ่ง
บอกมาให้ ไปขึ้นโทรเลขมาช้าไปถึงคน หนึ่ง

เต็มๆ และฉันรู้สึกพอใจที่ว่าในระหว่างคืนนั้นเธอเป็นยังไม้ง่วง แม้เราผลอพลั่งคววโคกกันก็เลยเถิดกว่า คงมีอันควาย เกิดขึ้นเท่านั้น.

จดหมาย ความ จำ ซึ่ง ลูซี่ เวส เต็น ว่าเขียนทั้งไว้.

ที่ ๑๗ กันยายน เวลา กลาง คืน - ฉันได้เขียน รายงาน นีไว้ เพื่อให้ เห็น กัน ทั่วไป และใครๆ จะได้ ไม่ต้องมา รบกวน ใน เรื่อง ฉันคืนนี้ยังไม่วางใจ ไม่ทราบรู้สึกกังวล ของ ตัว จะตายด้วย ความ อึดโรย โหยหวน เหลือแรง อีกนิดเดียว ก็จะ เขียนจดหมาย รายงานนี้ แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องทำให้สำเร็จ แม้จะตายเพราะทำการนี้ก็ตาม

ฉันได้ ไปนอนอย่างธรรมดา และระวังให้กระเทียมอยู่ ยัง ที่ๆ หมอ แวนเฮลซึ่ง ตั้งสักครู่ก็หลับไป แต่ได้ ตกใจ คืน นั้น ด้วย มีเสียงผผยที่หน้าต่าง ดังเช่น เคย เป็นมาทั่วด้วย ฉันไม่ได้กลัวอะไร ก็ มาก น้อย เพราะตาม หมอแวนเฮลซึ่งบอกไว้ว่า หมอซึ่งเวรตอนอยู่ห้องต่อไป จะเรียก ร้อง เมื่อไหร่ก็ได้ ฉันได้พยายาม จะให้นอน หลับ ต่อไปอีกก็ไม่หลับ ที่น่าอาย ความ หวาดกลัว ที่เคยเป็นกลับมาสู่อีก ฉันจึง คงใจ จะไม่ให้หลับ แต่ข้างกระไรเวลาที่ไม่ อยากให้

หลับมันกลับย่วงเสียขึ้นกระไร เลยนึกกลัวอยู่คนเดียวไม่ได้ ต้องลุกขึ้นไปเรียกประตูร้องตะโกนออกไปว่า “มีใครอยู่ที่นั่นบ้างไหม?” ไม่มีเสียงตอบ ครั้นจะตะโกน

ให้ดังออกไปอีกก็เกรงว่าประเดี๋ยว แม่จะตกใจตื่นขึ้น จึงเลยปิด ประตู กลับ มา มีเสียงอะไรคล้ายกับสุนัขเห่าทอน แต่ดู และคงกว่าอยู่นอกบ้าน ฉันจึง เดินไป เข้มมดูที่หน้าต่างก็ไม่เห็นอะไร นอกจาก ค้างคาวตัวใหญ่ตัวหนึ่ง กระพือปีก ผผย กระพือหน้าต่างอยู่ ฉันกลับมามีที่เตียงนอนอีก และคงใจจะไม่นอน พอประตูห้องเปิดออก แม่ เข้มมหน้าเข้ามาดู ครั้น เห็น ฉัน พลิกไปพลิกมากก็รู้ว่าไม่หลับจึงเข้ามาและนั่งลง ข้างข้าง แล้วพูดด้วยเสียงหวานเบาๆ กว่าที่เคยว่า -

“แม่เป็นทุกข์ด้วยลูกมาก จึงได้เข้ามาดูว่าจะสบายก็หรือไม่วะ”

ฉันกลัวว่าท่านจะเป็นหวัดที่มานั่งอยู่ ที่นี้จึงชวนให้นอนเสียด้วย ท่านก็นอนลงข้างข้างฉัน ขณะที่เราแม่ลูกกำลังนอนอยู่ด้วยกัน เสียงผผยที่หน้าต่างมีมาอีก ท่านสอทั้งออกจะสั่นอยู่สักหน่อย ร้องดังออกมาว่า “อะไรกันนั่น!” ฉันจึงพยายามปลอบประเล้าประโลมให้ใจชื้น ท่านก็ค่อยนอน

นั่งลงได้ ถึงกระนั้นใจท่านยังไม่วาย เค้น
 ขี้บ ๆ อยู่ สักครู่มีเสียงทอนเท้า เขา ๆ มา
 อีก แล้วเสียงตกยหน้าต่าง จนทำเอา
 กระพริบตาแล้วอยู่หนึ่งหล่นตก ลง มา ยิง พน
 และขณะที่มีน้ำค้างค้างลมพัดกระพือกลีบมา
 ทวงช่องกระพริบตาแกนั้น มี คีระชะ สุนัข
 ขาสีเทาตัวใหญ่โผล่หน้าเข้ามา แม่ ร้อง
 ก็ออกมาด้วยความกลัว แล้วคืน คุบ คุบ
 จะลุกขึ้นนั่งมอยคั่งที่อยู่ที่ไกล ไฉนนั้นราว กับ
 จะให้ช่วย ในจำพวกของ ที่ ท่าน ยึดไว้ นั้น
 มีพวงมาลัยกระเทียม ที่ หมอ แวนเซลล์ซึ่งใส่
 ให้ ที่คอฉันด้วยท่านคงเอาไปจนขาดออกจาก
 คอ คราวที่ท่านลุกขึ้นนั่งตาจับที่เจ้าสุนัข
 ขาสีเทา และมีเสียงอะไรใน คอ คง เอือก
 ซอยกลแล้วก็มีเสียงลงราวกับว่า คอง อะสุ
 นีชาติ คีระชะท่านพาดมาโดนกับ คีระชะ ฉัน
 เต็มแรง ทำเอาหน้ามืดไปเป็นครู่หนึ่ง ทุก
 สิ่งต่าง ๆ ในห้องก็หมุนควงไปหมด ถึง
 กระนั้นฉันยังยืนอยู่ที่ หน้า ต่าง ไม่ กระพริบ
 เลย เห็นหัวเจ้าสุนัขขี้นั้น ผลุบ กลัยไป
 แล้วคราวนี้ก็มี จูอะ โร พัว ๆ โผล่ หมุน วน
 เวียนเข้ามาทางนั้น คล้ายกับห้องที่มีล่อง
 เมื่อดวงแสงแตก ฉันพยายามจะตั้งตัวลุก
 ขึ้นแต่ไม่ทราบว่าถูกมดกัดที่ขาจึงอะไร มี
 หน้าขาวตัวแม่แข็งเป็นเยือกมาที่ยออยู่ ออก ทั้ง

ตัว ฉันเลยสันตติใจอะไรไม่ได้ ไปครู่หนึ่ง
 เวลาคงจะล่วงไปไม่ สำนาน ก็ มาก น้อย
 แต่ข้างอีกก็เสียเหลือเกิน กว่าจะ พ้นคืน
 สมปฤกษ์ขึ้นมาได้นั้น มีเสียงระฆังดังกังวาล
 ดังแห่งหว่างที่ โทนที่หนึ่ง แล้วสุนัขขี้นั้น
 หมอบมาทั้งหลังขานเราด้วยกึกพาด กัน ทอน เท้า
 ขึ้นชมพร้อมกัน มีเสียงนกในคิงเกลดัง
 เสียงอันไพเราะจับใจอยู่ด้วยหนึ่งที่พุ่มไม้ ฉัน
 รู้สึกทั้งนั้นซาบซึ้งและอ่อนใจ หากได้ฟัง
 เสียงนกในคิงเกลจึงค่อยข่ม ขื่น ขื่น นึก หนึ่ง
 รู้สึกคล้ายกับว่าเสียงมารดาที่ ตาย มา ปล่อย
 ประโลมใจ เสียงที่เอะอะใน เวลา นั้น คง จะ
 ไปปลุกพวกคนไข้ ให้ ตื่นกันขึ้นมา เพราะ
 ฉันได้ ยืนเสียงแผ่วข้างนอก จึงร้องเรียก
 ก็เข้ามาทันที แต่พอเห็นศพแม่เท่านั้น ต่าง
 คนร้องเอ็ดตะโร แล้วมา ช่วย หาม เอาไป
 วางบนเตียงชักผ้าปูที่นอน ขึ้น คลุม คุบ คุก
 ออกตกใจไปด้วยกลิ่นฉัน จึงสั่งให้ ไปห้อง
 กันเข้ากุหลาบองุ่นกับกลิ่นเสียดคนละด้วย ขณะ
 นั้นประคองเหยยอก เอง ครู่ หนึ่ง แล้ว กลับ ยึด
 พวกนางสาวใช้ กวีที กร๊าก ตกใจ กัน นั้น กระไร
 และพากันลงไปที่ห้องกันเข้า ฉันจึงเอากะ
 เทียมที่มีอยู่ที่คว้นนั้นออกวางลงบนหน้าอก แม่
 ที่วิ่งที่นอนโล้นไปเสียเช่นกัน ก็ เพราะ เวลา
 นั้นนักถึงคำสั่งของหมอแวนเซลล์ซึ่งที่สั่งไว้ว่า

ไม่ให้คนอื่นใช้รู้อะไร แต่ ครั้น มันไป กัน
หมดแล้วฉันเองรู้สึกว้าเหว่กลัวเต็มที ขยาก็
ให้ มันจ้อยเป็นเพื่อนเสียอีก ปลาตก ที่สุด
ทั้งนี้คนใช้หา กลับขึ้นมาไม่ ฉันออกไปร้อง
เรียกก็ไม่เสียงตอบ จึงต้องเลียบลงไปดู
ข้างล่าง.

หัวใจหกล้มลงไปทันทีเมื่อได้เห็น การ ซึ่ง
เกิดขึ้นนั้น ทั้งสีกนนอนกลิ้งทอดอยู่ที่พื้น ขว
เหล้าเซอร วิ่งวางอยู่บนโต๊ะครึ่งขวด และ มี
กลิ่นเอกริกกลบไปนั้น ฉันออกสงสัยจึงไป
คมที่ขวด เห็นมีกลิ่นยานอนหลับ แล
มองเข้าไปในตู้ ที่ไหนได้ ยาของ แม่
ทั้งหมดให้ ไว้เกลี้ยงขวดที่เกลียว! นั่นฉัน จะ
ทำอะไรก็ได้? ต้องกลับไปหึงหาแม่
อีกเท่านั้น จะทั้งทำนไว้ คน เกียว ยังไรได้
เวลานี้ฉันอยู่คนเดียวแท้ ๆ จะมีก็แค่พวกข้า

ถูกใครวางยานอนหลับหมด คนเดียวอยู่
กับคนตาย! ฉันไม่ กล้า ออกไปข้าง นอก
เพราะกลัวเสียงสุนัขขี้อายที่เห่าหอนอยู่.

เวลานี้ อากาศก็เย็นไปด้วยอับทุก ๆ
ตั้งหมั่นตั้งแสนลอย หม่น คว้าง เข้า มา ทาง
หน้าต่างทั้งนั้น แสงไฟก็มืด สว่าง เขียว วย
หิ่งห้อย ฉันจะทำอย่างไรที่หนอ? ขอพระ
ทรงช่วยกันให้รอดพ้นภัยอันตรายตลอด คืน นี
เถิด! กระตาคันฉันจะเอา ช้อนไว้ ใน เสื่อ
ที่หน้าอก เพื่อว่าตายเวลาพลัดชีพ เขา จะ
ได้หาพบได้ง่าย อนิจจาแม่ก็เสีย ๆ แล้ว!
ถึงเวลาที่ฉันจะต้อง ตามไปข้าง ลา ก่อน
อาเชอร์พ่อเจ้า ประคุณ แม้ว่า ฉันไม่ รอด
ตลอดคืนนี้ไปแล้ว ขอพระเจทรวงโปรดเธอ
และช่วยเหลือฉันด้วย!

(ยังมีต่อ)

๑๖. เมื่อท่านสามารถจะทำอะไรที่เร่งรีบทำ เมื่อท่านหมดความสามารถ ท่านจะได้ไม่

ต้องนอนแอ้งแอมเหมือนนกกระเรียนแก่.

ดงงาน

๒๒

ดงทอง.

วันนั้นเป็นวันงานขุททิกิฬา คนใน
 กรุงเทพฯ ๑ แลใกล้เคียงรู้ลึกคนเดินกันมาก
 เพราะอยากดูการแสดงเกิลดพวงศาวการตอน
 พม่าคิบ้านยางระจัน ครอบครวของคุณเด็ก
 สีขาทักกันเต็ม คุณเด็กจึงคุมภรรยาแล
 บุตรทั้ง ๓๐ คนเข้าไปหา ที่นั่ง ทละบาท ตั้งแต่
 ราว ๆ เทียง ไค่ นั่งกันเรียบร้อยแล้วคุณเด็ก
 ก็ออกไปอยู่ที่ละสลึง ซึ่งเห็นว่ามัทสำหรับ
 เกินออกกำลังกายไค่ยาวก็ ทั้งคุณเด็กไค่
 นักพชนสุวิธโธม ชุนนียคยูกิกรณแล
 นายฉัญชู เณรมางกุลเกิลอแก้วทั้ง สามคน
 ในที่สลึงควัย เมื่อออกจากที่หนึ่งบาทมา
 ไม่นานก็ไค่ พยสหายทั้ง ๓ คอยอยู่แล้วทั้ง ๔
 คุณพากันเกินหาที่เหมาร ๗ คอไป
 คุณเด็กรู้สีกว่างานวันนั้น เป็นงานใหญ่ แล
 เป็นงานสำคัญ มีตำรวจขึ้นรักษาการเรียง
 รายไปมามากแลสารวัตรก็มีมาก เห็นไพร่
 สารวัตรจึงกันไขว่ มีนายสารวัตรใหญ่ขึ้นมา

เที่ยวหื้อไปทางโน้นแลวกก็หื้อมาทางนี้ บาง
 ที่ก็ชักมาให้ข้างเกินไปทางข้าง ๆ ให้กัน
 มัระนำออกคนไป บางที่ก็ให้มัทพชน
 แลให้หูกข้างหน้าแลหูกข้างหลัง แล
 นายสารวัตรกะ โทณนเส้นคณนุ กระทำ
 คนให้ซึ่งซึ่งขึ้นควัย ความ คึง แห่ง เลียง แล
 ความแคงแห่งหน้า ไม่รู้ว่าเพออะไร แล
 ทำไม่ต้องทำ

ความ คิด ที่ ระ เกิน ออก กำลัง กาย นั้น
 คุณเด็กต้องล้ม เพราะขึ้นความเห็นข้างมาก
 ของเพื่อนไม่ได้ ต้องคามเขาเข้าไปหาที่
 เหมารควัย แลเพราะเหตุเวลานั้นพึ่งราว ๆ
 เทียงทั้ง สักคน จึงไป เรียงแถว คึง สดำน ที่มัน
 อยู่ไค่ ไนแนวน่า แล้วอุล้าที่ขึ้นคอยการแสดง
 ประชาชนยิ่ง มาก ขึ้นทุกที่ แลในที่ ๒๕
 สดางค์ ยิ่งแน่นเข้า ใน ระหว่าง เวลา ๒

หัวโหม่งต่อมา ขุนสวัสด์ ขุนนิยต คุณ
ฉัญฐ์ แลคุณฉกต่างต้องใช้ กำลัง อย่าง
สามารถเพื่อกำรงตำแหน่งนั้นมา ไม่เคย
ไต่ ยืนนิ่ง ๆ รัยความสุขสักนาทีเดียว เพราะ
บางทีก็มีภารกิจ โดยแรงแมาจาก ทางข้างหลัง
แล้วหัวคุณฉกก็พุ่งออกไปทางข้างหน้า เร็ว
จนกระทั่ง เท้า ทั้ง สอง ชอย ตามไป ไม่ทัน
บางที ก็มี เสียง ร้องให้ “ ดอยหลัง เข้าไป ”
มาจากทางข้างหน้า แลถ้าดอยไม่ทันก็ถูก
ชนขึ้นกระแทกเท้า มีฉนั้นก็กำยันทวยทอง
บางครั้งก็มีคนนั่งกางเกงขาถัก้วย ใส่เสื้อ
ขึ้น ใน แลใช้ผ้าขาว มา โปก หวี เบียด แหก
ขุนสวัสด์จนหน้าฉว แล้วถามขุนสวัสด์ว่า
“ จะเบียดไปหาทำอะไร ” ซึ่งพอคุณฉก
กล่าวคำเตือนว่าพวกไม่ เข้า ที่ก็มีคน ข้างหลัง
กระชกหมวกลงบีบลูกตาพลาบกล่าวว่า มี
หัวกระเขกก็เทยวไต่สายขึงมณษย์หมก ให้เกย
ใส่ กระเบ้าเสียง ดอยคำ หลั่ง ๆ ลาม ๆ ต่าง ๆ
เหล่านั้ ประกอบ กับ ที่ขุนนิยตถูกตีกระฉกพลก็
หายไต่ทำให้ฐานะของคนทั้ง สามไม่ เป็นสุข
ทุกประการ

ในที่สุกโค มีเสียง เอะอะ แล มีการ เขย่ง
ชะเง้อคอไปทางในสนามบ้านเหนือ คาทุกคา
ก็มองไปทางที่สมมคว่าพม่าจะยกมา คอ
มาอีกครู่ ก็มีทหารพม่าแต่งตัวด้วยเครื่องน้ำ

เงิน แลแต่งเป็น แขนงว่า กระดาน ออก มา
เดินไต่ สักครู่พม่าทั้งแนวก็หยุด แตรวง
ซึ่งอยู่ในกระโจมใกล้ ๆ คุณฉกก็ บรรเลง ขน
ม้าของ นาย สวรรค์ก็ ยกขาหน้า ทำ พยชนะ
สองขา ขึ้นมันแต่สองขาหลัง แล้วยัง
ซ้ำชอยดอยหลัง ความยินดีที่ระไ้ เห็น
ตอน สำคัญทำให้ คน คุณเกิด สบายสน อด หมา
มีการรอนกันใหม่อย่างชีวิตไม่มีราคา

ขณะนั้นคุณฉกกำลังนอนพัลวัน พ้นยัง
อยู่ในระหว่างคืนมา ไม่ทันเห็นตอนที่คุณ
ก็โดยมากออกปากว่าน่าดู คอเมื่อออกดู
ลูก ขึ้น ขึ้น ขึ้น ไต่ มัน คง จึงมา สมทบ กับ ขุน
สวัสด์แลคุณฉกก็ มองไปยังกองทหาร
พม่าพลาบทางออกปากว่า “ น่าดูแม่เล่า ”
“ น่าดูมาก ” คุณฉกก็ตอบ คืนทั้ง
สองของ นายคนนั้นถูก คนไทย สอง คน อาศรัย
เหยียบขึ้นมาสัก ๑๕ นาทีแล้ว

“ เป็นภาพทั้งามมาก ” ขุนสวัสด์ผู้
มีนิสัยเป็นกวี พูกล “ เป็นภาพที่ยัวยนใจ
ให้พสกชนเกิดความรักชาติ คุณเห็นว่า
บ้านระจันนี้ งามเปล่งปลั่ง ไม่ใช่น้ำ
ขำ เลือด เป็นหน้าที่ แลสด ความ สิวไลซ์
ตากี่เรืองโรจน์ ไม่ใช่ว่าเพราะอาญา เรือง
ด้วยลักษณะของนักรบ ”

คุณฉก ก็ออกจะเห็น เป็นภาพ ของกวีไป

ด้วยเป็นอันมาก แต่หากขณะนั้นการเบียด
เสียดเบียดคยักอย่าง รุนแรงไม่ให้ โอกาศพุก
ไต่มามากมาย คอสงบรวนแล้วจึงมี เวลาพุก
แลพบว่า

“ทีนี้เราสยายแล้ว” พอคุดฉีกเหลียว
หลังไปก็รู้สึกว่างซนไต่ วันเข้าไปอยู่ข้าง
หลังห่างไกลมาก หารู้ไม่ว่าที่แท้ตนแล
สหายไต่ วันเข้าไป ใน สนามมาก เมื่อ
สหายเห็นพ้องด้วย ว่าเหมาะ แล้วก็ มองดูไป
ทางทัพพม่า

“เฮ้ ! นั้นมันทำอะไร ?” คุดฉีกถาม
คุดฉีก “กุ-กุ-กุเหมือนกำลังทำอะไร”
ขุนสุวัฒน์กล่าวอย่างตลกๆ ว่า “เหะ -
เห็นอะไรจริง”

“ไม่ได้การอะไร” คุดฉีกพูด แทะไม่
ทันหมดปาก ขันพม่าทุกๆ กระบอกก็สนั่น
หวั่นไหวไปทั่วท้องสนาม ปากกระบอกขึ้น
ดูเหมือนเล็งมาทางเคียวคอกทางคุดฉีกแล
สหาย

ใน ขณะ เคียว กันนี้ ชาว บ้าน ระงัน ก็ถือ
ศัตราวุธ ต่าง ๆ มี ขัน เป็น ต้น ออก มา คอสู
ระหว่างอยู่ใน ที่มี ศักขนาบ ขันคุดฉีก เหลียว
หลังไปทางคนดู แลเห็นอยู่ไกลจากคน
มาก ไม่น่าเชื่อเลยว่าแกล่สามคนเท่านั้น
ที่ไต่เป็นเพลินสักกระเพกเพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย

ถ้าเข้ามาในสนามมากเกินประมาณ ครั้นคิด
จะกลับก็เหลือบไปเห็นข้างขึ้นรักษาแนวคนดู
อยู่หลายตัว จึงทำใจเย็นพลางทางจับแขน
ขุนสุวัฒน์ แล คุดฉีก เข้า มา ชิด ตัว แล้ว
อธิบายว่า นอก จาก การ ยิงนั้น จะทำ อันตราย
อย่างมากก็เพียงหนวกเท่านั้น แล้วถ้ยรับ
แรง อย่างอน ขณะ นั้นคงยังไม่มี

“ถ้าหากใคร มันเล่น สับประคน เอา ลูก
วิ่งใส่เข้าไปเล่า ?” คุดฉีก ออกความ
เห็น แล้วหน้าก็ซีดลงเพราะความเห็นของ
ตนเอง พลังกล่าวเท็จว่า “^{๕๕๕๕๕}เมื่อก่อนก็มี
อะไรเล็กน้อยไปเชียว”

“นอนชั่วหน้าลงเสียหรือ” ขุนสุวัฒน์
ปฤจฉา

“ไม่เอา - อ้าว ! ทยุคแล้ว เห็นอะไร
เป็นพิกๆ” คุดฉีกพูด ปากออกสั้นๆ
แลแถม ออก สดก แต่หน้าไม่ปรากฏว่ากลัว
อันใด ขณะกำลังครองหาลู่ทางหนี อยู่
ทัพพม่าได้แปรชบวนใหม่ แล้วคุดฉีกได้
ยินเสียงกราวๆ มองไปก็เห็นพม่าทั้งกอง
ทัพควงขึ้นพลางวิ่งเข้ามาจะคลุมขอน คุดฉีก
กับพวกคุดฉีกมองเห็นแนวเคียวเท่านั้นก็หัน
หลังให้ - ไม่ใช่วิ่งหนี เพราะการหนีพม่า
เวลานั้น ดู เป็นไพร่ เต็ม ที่ แต่ชาว บ้านระงัน
ยังไม่เห็น แลรูปร่างของคุดฉีกเขาสร้าง

ไว้ ไม่เหมาะแก่การวิ่งอย่างรวดเร็ว คุณเด็ก
จึงก้มหน้าก้มตา จ้ำเฝ้าจ้ำเฝ้าโดยเร็ว อย่างที่
จะเร็วได้ แต่ความเร็วก็เร็วมากจนรู้สึก
ภายหลังว่าได้ ทำท่าไว้น่าครหา มาก ครั้น
พอ ผงกศีรษะ จะเงยหน้า เงยตาจ้ำก็แล เห็น
ชาวบ้านระจิงกำลังขยายแถวแล้วยกขึ้น ออก
สร้างไป คุณเด็กแลเพื่อนก็จึงวิ่ง เพราะ
ข้างหลังก็มีพม่ารุก กระชั้น กันเข้ามา มาก
แลข้างหน้า ชาวบ้านระจิงก็มีไม้ค้ำพ
ขึ้นเป็นอันมาก

“เฮ้ย! เฮ้ย” นายทหารพม่าร้องไล่

“หลีกไป - หลีกไป!” ชาวบ้านระจิง
ตะโกนร้อง

“ไปทางไหน” คุณเด็กถูกถาม

“เฮ้ย! เฮ้ย!” คือเสียงตอบ ขณะนั้น
ฝ่ายไทยแลฝ่ายข้าศึกก็โห่ร้องที่จะเข้าปะทะ
ทัพกัน ขุนสุวัณณคุณฉวีรู้แลคุณเด็กเห็น
ภัยคุกคาม อยู่มาก ต่างคนก็ ต่างเอาตัว รอค
พอวิ่ง แยกทาง กันไปได้สัก หน่อย ต่าง ก็ได้
ไปหลบซ่อนคนละที่ ขุนสุวัณณคุณฉวีเพราะ
หนัก หัว คุณฉวีรู้ หลบเพราะ เกะกะ น่อง
ของตัวเอง คุณเด็กไม่ได้หกล้มหรือหล
ชะเม่น แต่เมื่อขณะไทยแลพม่า กำลัง
คลุ้มขอรันกันอย่างอหุลย แลคน นั้น ขุน
สุวัณณ และ คุณฉวีรู้ ต่าง ก็ได้ถ ลอก ออกไป

หลังแนวชาวบ้านระจิงได้, แลไปไ้ความ
ว่าคุณเด็กพ้นมาได้เหมือนกัน แต่ยังคงล
วิ่งไล่ตามหมวกซึ่งลมหัพพัถ์ลึงอยู่บนศาลาวั
ก ในวิถีชีวิตของบุคคลคนหนึ่ง ความ

นำเกลี้ยกล่อมเกิดแก่ตัวได้ ต่าง ๆ แลได้
รักษาความเวทนาจากมหาชนน้อยเต็มที ยก
ตัวอยู่ใน คักเรื่อง ลมหัพพัถ์ลึงตก เรา
ต้องทำให้ ไ้เยือกเย็นที่สุด แล้วต้องใช้
วิจารณ์อย่างสุขุมในคราวไล่ตามหมวก
ใครจะทำพรวกพลาทเร็วไปไม่ได้ ประเดี๋ยว
เหยียบหมวกเหล็ก จรว่งไปเสียคนละ
ทางหรือ, ก็หายเลย ทางที่ที่สุดต้องค่อย
ตามค่อยไป ใช้ ความ ขรรจง แลระจิงให้
มาก พอคนใดทำต้องวิ่งกลับขึ้นหน้า
ไปก่อน แล้ววกกลับมาต้อน เล็งพอ
เหมาะแล้วให้ผวา โศกเข้าไปตะครุบ จับให้
มัน, แล้วสรวมหัวให้แน่น เสรีแล้วจึงม
ให้ขึ้นเหมือน อย่างว่าเรา ขึ้นของ เรา เหมือน
มหาชนเขาขึ้นของเรา

เมื่อหมวกคุณเด็กหล่นนั้นลมหัพพัถ์ลึง
พักอยู่แรงข้างค่อยข้าง การไล่ตามของ
คุณเด็ก ก็เร็ว แลช้า ตาม ส่วน แห้ง กำลัง ลม
คุณเด็กไล่ตามอยู่เป็นนาน จนคิกระสละ
กรรมสิทธิ์ก็พอกีหมวกไป คิอยู่ที่เสาศาลา
วัถ คุณเด็กจึงจับอยู่ พอเอาสรวมศีรษะก็

แต่เห็นพม่าข้าศึกขึ้นหัว เเราอยู่ราว ๓๐ คน,
 เพลินจนกระทั่ง ชาวบ้านระงันเห็น เป็นโอกาส
 เลย แอบฆ่าตาย เสียทั้งครึ่ง ตาย แล้วก็
 ยังหัวร่อ

ครั้นคุณฉีก คุณฉีกแล้ว ขุนสวัสดิ์
 สมทบเข้ากันได้แล้วก็ชวนกันก็หน้าวิเคิน
 เเละข้างศาลาหาทางออก ขณะนั้นไ้ยิน
 เสียงตะ โทกลงมาจากบนศาลาว่า

“ขึ้นมากบนนี้ เห็นถนัดก็”

ทั้งสามสหายเงยหน้าขึ้นไปดู ก็เห็น

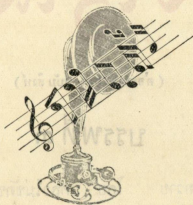
ขุนนิยทยกทิกทรงชงพลทหายไ้ไปนานแล้วนั้น
 ยืนย้อย่างสยหายอยู่บนศาลา คุณฉีกขึ้น

ศีรษะแล้วทอว่า

“กันเห็นถนัดพอแล้ว ไปเถอะ”

พูดแล้วก็ชวนเพื่อนอีกสองคนเดินลัดออก

นอกสนามหลวงไ้ไ้ โดยทางหลังบ้านระงัน

๑๓. ชีวิตเป็นของควรสงวนเพื่อทำประโยชน์แก่โลก แต่ถ้าเป็นอยู่เพื่อทำความ
 ร้าวรานแก่โลก โฉนท่านจะเห็นชีวิตของท่านว่ามีค่าเท่า.

ของ ฉ. ส. พิชยญาติ

๓๒ ตัดดีเหล็ดหมัน โดย อวยงไม้ม

(ต่อจากหน้า ๒๐๒ ฉบับ सिंह)

บรรพที่ ๓

การเข้าไปอยู่ในเมืองทวาย ไทย แล้วไม่ชักขวาง มาแต่เด็ก ๆ ซึ่งไม่
 ราชการเป็นนัก ไทย ดานถูกเนรเทศ อย่าง เช่น
 ข้าพเจ้า ถ้าจะพวกกัน อย่าง คน ชี้เกียจ
 ซึ่งเกิดมาสำหรับเปลื้องทาสี่ตระกูลแล้ว ก็
 ย่อม ะนัย ว่า เป็น ขุนยลากร อย่างใหญ่หลวง
 ด้วยประการทั้งปวงที่เกี่ยว กล่าวคือ ข้า
 พเจ้าได้รับเงินเลี้ยงชีพในทางลับ จากคุณ
 ของ ข้าพเจ้า เป็น ราย เดือน ๆ ละ ๖ ตำลึง
 อันภาษาก็ดี ขนบธรรมเนียมก็ดี ข้าพเจ้า
 รู้จักเรียนเขียนอ่าน แลใช้พูดได้อย่างคล่อง
 แล้วไม่ชักขวาง มาแต่เด็ก ๆ ซึ่งไม่
 ชั่วแต่จะเป็นทวายภาค ถึงแม้จะเป็นรามัญ
 พม่า ลาวกาว อื่น ๆ ก็ตาม แลยังมีภาษา
 ต่างประเทศ ที่เคย เข้ามา ทำการค้าขาย กับ
 กรุงศรีอยุธยาในเวลานั้นด้วย เช่น ญี่ปุ่น
 โปรตุเกส, ฮอลันดา เหล่านี้เป็นต้น การ
 เจรจาโต้ตอบกันในเชิงเอารักเอาเปรียบ ข้า
 พเจ้าก็สามารถใช้ภาษา ของเขาเหล่านั้นได้
 ไทย ถูกต้อง ประโยค ประทาน ก็ คงได้เคย
 กล่าวมาแล้ว แต่บทัน ว่า ข้าพเจ้า ก็ อยู่ใน

จำพวกที่ยังออกศรัศว์มาแล้วด้วยก็ นำ
 ควรจะเป็นที่อัศจรรย์ใจว่า เมื่อข้าพเจ้ายัง
 มีอายุอยู่ในประถมนี้ พิตยาสารพิทักษ์ข้าพเจ้า
 เล่าเรียนได้มาจากคุณปู่ของข้าพเจ้า อันไม่
 เรียบและหนึ่งก็ทำได้แต่ต้องผิวหนังข้าพเจ้า
 ไม่ อันการอ่านเขียนและออกสำเนียงด้วย
 นานประสาทยกภาษาต่าง ๆ เหล่านี้ ข้า
 พเจ้าข้าถูกเขียนดัดเสียจริง ๆ จนระบับครั้ง
 ไม่ถ้วน ทั้งนักเหมือนระเป็นลางร้ายแก่
 ข้าพเจ้าว่า จะต้องตกไปอยู่ยังนรกพระราชา
 อาณาเขตร์ไทยมาแต่เดิมสักครั้งหนึ่ง และ
 การครั้งนี้เป็นการสมจริงแล้ว ด้วยความ
 สามารถของข้าพเจ้า เป็นอาภรณ์ ประคองกาย
 มาด้วยประการต่าง ๆ และ ข้าพเจ้าจึง
 พ้นจากเป็นชายพเนจรอันปราศจากที่กินที่อยู่
 เหมือนกับนักโทษ อัน ๆ ที่ได้ ถูกเนรเทศมา
 แล้ว ข้าพเจ้ามีความสุขสำราญทั้งกายใจ
 ไม่มีความอนาทรในเรื่องอุปคัตติใด ๆ ที่ จะมา
 ชักขวาง ทางกัน เพื่อนฝูง ที่ ข้าพเจ้าได้
 ปลงใจ คอยหา ผลพินไว้ ได้ ด้วย อาการ ห้วน
 พชนเพื่อหวังผลนั้น ก็เอนกอนันต์ เมื่อ
 กิจวัตรอันเป็นหน้าที่ของลูกผู้ชาย กล่าวคือ
 การเป็นทหาร ในราชการท่านไม่เลียงแล้ว
 สำหรับชายหนุ่มเช่นข้าพเจ้าก็ไม่มีอะไรอื่นอีก
 นอกจาก ถือเอา ความ สนุกสนาน เป็น อาชีพ

การพนันมีพวกไท่ แลปลากัดปลาเซมก็เริ่ม
 ใช้ สำนึกของข้าพเจ้า เป็นที่ติดค้าง นัยบ่อนกัน
 มหาชนตั้งแต่ชั้นสูงในหมู่ข้าราชการของเจ้า
 ไท่สุปั๊พอเมืองทวาย แลชั้นต่ำลงมาจนถึง
 จำพวกอสุรกาย ต่าง ๆ ก็พากันรู้จักข้าพเจ้า
 ได้ดี แลทุกคนพากันเข้าใจว่า ข้าพเจ้า
 มีพินเพมาจากข้าง และได้มีมังฆวนในทาง
 ไท่ ทางหนึ่ง จึงเข้ามา ตั้งเคหสถาน อยู่ใน
 เมือง มีสิ่งทีนาชนที่สุก ก็คือทุก ๆ คน มี
 ความพิศวงสงสัยในจริยปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
 ของข้าพเจ้า ว่าทำไมจึงยังครองตนเป็นโสด
 อยู่แต่ผู้เดียว ซึ่ง ถ้า จะคำนวณถึง อายุวัย
 แห่งข้าพเจ้าได้แล้ว ก็เป็นการเกินกว่าสมควร
 เสีย ด้วย ข้าใน ความ เป็น อยู่ ของ บรม ภาว
 ทั่วไป

และ ท่านผู้ฟังทั้งหลาย คงจะพากัน
 สนเทห์อยู่ด้วยไม่ใช่หรือ ว่าทำไมหรือ ?
 ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องเป็นเช่นนั้น อันนั้นก็
 ใน ควณใจ ของ ข้าพเจ้านั้น มี อยู่แต่ ความ
 กล้าหาญความกล้าญกตเวทีเป็นคุณสมบัติ
 อยู่แต่เท่านั้น หรือ ? ข้าง จะไม่มี ที่
 เหลือว่างไว้สำหรับ พหุ จะ บรรพเอา ความรัก
 ไว้ได้ เสียเลย ที่เดียว หรือ ? ออ ! ก็
 คม ขำ อยู่ ถ้า ท่าน ถาม ข้าพเจ้า ถึง
 ข้าพเจ้าก็ต้องขอตอบว่า หัวใจข้าพเจ้าไม่

แข่งกระต่าย ฝึกไป กว่า มนุษย์พูดจนทั้งหลาย
 เลบ ท่านสหายเอ๋ย และมีหน้าข้าพเจ้าก็ยัง
 ไม่เคยที่จะนึกสำเริงมรรคผล เป็นพระอรหันต์
 เสียด้วยซ้ำไป แต่ก็มีเมื่อข้าพเจ้าได้ประสบ
 พยเห็นแต่ที่ยังไม่เป็นการสมควร—สมควรที่
 จะมอบชีวิตจิตรใจ ขวาทไค้อยู่หัวว่าไป ดังนี้
 ท่านทั้งหลาย จะให้ข้าพเจ้า ทำประการใดได้
 เล่า? อนึ่งข้าพเจ้าขอสารภาพว่า ข้าพเจ้า
 ไม่ใคร่จะเร่งร้อนในเรื่องรักกันนั้นอีกประการ
 หนึ่ง เพราะว่าข้าพเจ้าเห็นว่า ยังไม่ใช่สมัย
 ที่ข้าพเจ้าจะเป็นผู้ครองเรือนนั้น ด้วยเหตุผล
 เหล่านี้และ ข้าพเจ้าจึงจำต้อง เป็นโสดอยู่
 คือโสด แต่ความรัก แต่เกียติยศ ของข้า
 พเจ้าหาเป็นโสดเช่นหมันไม่ แต่เกียติยศ
 นั้นเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้าได้ มุ่งมาปรารถนา
 ยิ่งกว่าสิ่งอื่น ๆ ในขณะนี้ กับทั้งได้พยายาม
 ที่จะเสาะแสวงหาไป จนไม่มีขีดถึงจุดที่สุด
 ในชีวิตของ ข้าพเจ้า ด้วย ธรรมดาว่า
 วิสัยนักเลงเมรัย เมื่อได้เคยถูกคุม มา แล้ว
 เป็นอาจันต์ ก็ใช้ว่า เมื่อได้พบปะโซคกลาง
 อีกครั้งที่ใด ๆ จะรู้สึก อิ่มอาบในรสชาติ
 แห่งสุรายาจนนั้นก็หาได้ ไฉนก็กั อัน
 ตัวข้าพเจ้าเล่าก็มีความทนงและมันเมาอยู่ใน
 ลากยคนนั้นจึงเช่นเดียวกัน

ณวันหนึ่ง, เป็นวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนหก

ถึง พืชีวิสาขะบุรณมี ตาม พระพุทธศาสนา
 ประชาชนชาวหญิงต่างแต่งประทีปโคมไฟไป
 ตั้งแฉวนเป็นขบวนขบวนตามรอบระเบียงพระ
 อุโบสถ และกำแพงพุทธเสมาทั่วทุก ๆ พระ
 อาราม อันสีแสงแห่งดวงขวาลาโชติช่วง
 ชัชวาลย์สว่างไสววาวแวม และคลยอบอวล
 ไป ด้วยกลิ่น รส แห่ง สุนทรชาติ ขุขผามาลา
 อันได้วิจิตร บรรจง ร้อยกรอง มาประภคประ
 ชันกันอย่างตระกาลตา สัปรุช โยมวิถ์และ
 ล้ามละ หญิงชายทั้งสาวหนุ่ม ผู้มีใจ เลื่อมใส
 ในพระพุทธวณะ ต่าง ๆ ก็ตกแต่งร่างกาย
 ตามสภาพแห่งถาดนคน พวกกันไปสวดพระ
 รัตนคุณ และ เวียนเทียนทักษิณาวัตรพระ
 สถูปเกียรี่ยาน เป็นพุทธบูชา พลังก็ขาน
 โหรับกันอย่างเอิกเกริกออล ยังก็พอไป
 ไป เพื่จะสดับศรัทธาพระธรรมเทศนาอยู่
 นองแน่น เป็นที่นาโสมนศินันต์แก่สาธุชนผู้
 เป็นสัตะบุรณแห่งพระพุทธศาสนายิ่งนัก

นิवासถานหนึ่งมีนามว่า รัตนสิงหาค
 นาราม ซึ่งพอเมื่อขบวนเป็นขบวน
 ตรงกลางลานหน้าโบสถ์ เป็นที่ตั้งแห่งองค์
 พระเจ้ายชชิตทอง ซึ่ง ประคิษฐาน ขึ้น ด้วย
 กระเบื้องเงิน มีวรรณแพรวพราวเหลืออร่าม
 ตา ประคององค์ของชมพูนุทไปทามหาโล
 ถ้าจะประมาณปริมาณศาลโดยรอบถาดนของพระ

องค์พระเจ้ายักษ์โดยคร่าวๆ ข้าพเจ้านึกกันว่า คงไม่น้อยกว่า ๑๐ เส้นเห็นจะได้ เพราะว่าสูงใหญ่ไพศาลยิ่งนัก อันรูปพรรณสัณฐานนั้น ทำคล้ายกับขวางแขก แต่ว่ามีลูกแก้วคอระฆัง ส่วนตรงกลางเป็นขั้วเหลี่ยมกลด้นๆ ทั้งจักรทิศ ดิक्กระทั้งทุกคัน ตอนล่างมีพาไลเก็นไกร้อย สูงจากระดับดิน ๑ คืบ บรรดาหิน อรรคมหา ห้อย กระโถน ลวด เหล็ก สำหรับใช้ไต่ขึ้นลง จากพื้น ของพาไล ถึงคอระฆัง ผู้ไต่ขึ้นไปทักษิณใน ฤกษ์กาลนักษัตร ถูกขลุ่ยแล้ว ถ้าจะตั้งวงเคระทรอ ก็ไต่วงหนึ่ง อย่าง ดนตรี ที่เคย ใน คำเล่าลือ กล่าวกันว่าพ่อเมืองทวายคนหนึ่งซึ่งมีอำนาจมากที่สุดแต่ครั้งโบราณได้สถาปนาไว้ เพื่อจะเชิดชูกฤดาภินิหาร ว่าเป็นผู้มีบุญญาธิการ เป็น นายกอง แห่ง พระ พุทธศาสนา ในบุรพาทิศ ภายในบรรพพระบรมสารีริกธาตุ แดพระธาตุเสวก เพื่อผู้เป็นศาสนิกชนจักได้มาเคารพบูชา ครั้นต่อมาภายหลัง สืบว่าเกิดการป่วยไข้ เป็นโรคระบาดทั่ว ขึ้นในย่านเมือง ก็คือภัยไข้เจ็บ อิศภัยอันไม่รู้จักเวลาภัยก็คือน้ำท่วม ต่อๆ มา ก็ กล่าว ขนบวง ขอความร่วมมือเย็น เขาว่ากันก็จะสำคัญไต่กันปรวณ อัน ความ คึกคัก สิบขึ้น นั้น แล สรรพไปใน นาๆ ประเทศที่ใกล้เคียง นครชนผู้ไต่ได้ผ่านไป

มา ก็ไม่ เว้น ที่ จะ กระทำ สักการบูชา เป็น พุทธพลี ด้วย วัตถุ ๓ อย่าง มี แก้วแหวน เงินทองต่าง ๆ อย่างเสมอๆ ซึ่งมีประชาชนเป็นผู้พิทักษ์รักษาไว้เป็นส่วนศาสนสมบัติ ส่วนหนึ่ง โดยปราศจากภยันตรายทั้งปวง

สำหรับข้าพเจ้าวันนั้นเมื่อได้ชำระร่างกาย ตกแต่งตัว ตาม ควร แก่ งดงามเรียบร้อย แล้วก็ทักท้วงน้ำมนต์ อันได้ ประคองไป ด้วย เพิ่ง มาลา อย่าง งาม พอใช้ ไคม์ หนึ่ง กับเครื่องสักการะ อย่างอย่างเสร็จ ก็ไป สู่ยัง สถาน อันเป็นที่ชุมนุมชน ณสถานวัดรัตนสิงห์ศาณาราม ตามที่ กล่าวแล้ว เมื่อได้ มอบ ไคม์ ให้แก่ โยมวิทย์ไปแขวนเป็นพุทธบูชาแล้ว ข้าพเจ้า ก็ เข้าไปใน พระอุโบสถ คุกเข่าเทียบ แล วาง กระถางมาลาลงตรงพิทักษ์พระประธาน พลัง ก็ กล่าว อาราธนาคุณพระรัตนตรัย เหนยแล้ว ข้าพเจ้าก็ถอยออกมาแล้วยังที่สมควรทางหนึ่ง ณที่นั้น ข้าพเจ้าได้ พยปะ ผู้คนทักท้วง ทั้ง ชายหญิง มากหน้าหลายตา เวาต่าง ก็ ทัก ทาย ปราสัย กัน ตาม ฉันทน์มีตราบาพ เป็น ที่ สโมสรสมาคมในเชิงปรัชญาวิสัยนาธรรมถกถก ครั้นหนึ่ง พระวิทย์ ก็ เข้า มา แสดง พระธรรมเทศนา เวาต่าง ๆ ก็พากันขบขันสมสทาน กรรมบททศชาติ ไว้ชั่ววันหนึ่งคืนหนึ่ง ด้วย ความเลื่อมใสโสมนัส ครั้นพระเทศน์จบแล้ว

หัวหน้า สัปบุรุษ ก็ ลูกขึ้น ขวนให้เราออกไป
เวียน เทียน ทักนิฉาวตรี องค์ พระเจ้ายชยุต
ทอง ตามอย่างประเพณีที่เคยมา ข้าพเจ้า
เกิน ตามเขา ออกไป ขึ้น พาไล องค์พระเจ้ายช
ครันถึงแล้ว มีพระผู้เล้าภรรยา กำลังถือ
เทียนโคประมาดทั่วลานชน ซึ่ง รุกแล้วขึ้น
อยู่ที่พระโกศกันชน เราทุกคนต่างเข้าไปขอ
รูก่อที่ท่าน เพื่อเป็นเครื่องหมายถึงชีวิต
ว่า เราร่มอาศัยนิรันดร์ เหมือน ท่าน ผู้เจ้านั้น
ครันเสร็จ ท่าน ก็ออกนำหน้าเดินไปโดยรอบ
ทางขวาเป็นทักษิณาวัด ในกระบวนที่เดิน
ตาม กันไป อย่าง เขี่ยกลิ้งเขี่ยกันนั้น มี
ชายหนุ่มคนองเป็นหมู่ ๆ ซึ่งได้รักษาเอาการ
เล่นมาสมโภชด้วยเช่น กลองยาว ลูกหนู
คินไฟรูปโตเท่าคันดาล ต่าง ๆ หลายพวก
หลายคณะ ข้าง ฝ่าย สตรี ก็ มีการรำ
โคมบัว แลพ้องเมือง เกินตามไปเป็นวง ๆ
ส่วนเด็กชายแต่งตัวเป็นนาฬิกิน ถือ เขาวัว รำ
เชนง เก็กหญิงแต่งเป็นนางสระ และเทพ
กัญญา เกินไปรอบ ปราย ช่อ บุษบา มาลัย
นอกนั้น ยังถือเทียนเงินเทียนทองส่องแสง
สว่างรุ่งโรจน์ โชคณาการ ไห่ร้องขานร่ายกัน
ต่อ ๆ ไปอย่างอึกทึกกึกก้อง

ในวันวิสาขะบุรณมีคราวนั้น ประจวบ
กับกำปั่นใน ของชนชาติโปรตุเกสได้ แวะเข้า

มาทำการ พาณิชยกรรม ยัง เมือง ทวาย ด้วย
เมื่อเขาได้เห็นประชาชนมี การเล่น และ ตก
แข่งประทีปเทียนไฟอย่าง แปลกแปลกกตาคง
นั้น ต่างก็ รู้สึกมีความพอใจเป็นอันมาก
ส่วนที่เป็นสัมมาทิสู้ ก็ เห็นว่าไม่ใช่ ชะระ กง
การ ของชาวต่างศาสนาจะเข้าไป ยืนมือเกี่ยว
ข้อง ด้วย หรือไป ทำ การ เกราะ ชัก ขวาง
ความสนทนสนของเจ้าของบ้าน อันส่วน
ผู้ที่เปี่ยมมาทิสู้ ก็ กลับมีความเห็นตรง
กันข้าม ด้วยเขาจะนำเอาอำนาจราชศักดิ์
ซึ่งเป็นของ ควรใช้ สำหรับ คนบ้าคนคง ไป
สำแดงกายเล่นให้อย่างภาคภูมิใจ ฉะนั้น
อันประชาชนชาติทวายก็ ก็ พม่า วมัญญ และ
ชาวหรืออันก็ ผู้ใดเป็นบุตรพระคณาการเจ้า
อยู่แล้ว ก็ ได้พากัน เกินไปในกระบวนเวียน
เทียนทั้งนั้น ทำให้มี ผู้ใด ยืนดูการแห่แทน
ของเรากำลังเล่นอัน ๆ ไม่ ยุกตลกที่ข้าพเจ้า
รู้สึก ทนไม่ไหว เป็น ที่สุดทนแล้ว ก็คือ เจ้าพวก
โปรตุเกส ซึ่งพากันมายืนดูเราอยู่ประมาณ
สัก ๕๐ คนเศษ อันเขาเหล่านั้นเคยไปด้วย
ความมึนเมาอย่างอื้ออ้าว สิ่งที่เขาว่าก็คือ
เขากลับ ยืน ยิ้ม เหาะ และ พูคาโอหัง ยังอา
การทยกระเทียบพวกเรา อย่างตลกตลกแคลน
ถึงในการกระทำของเรา ด้วย กิริยาว่าาอัน
ลามกไม่เป็นมงคล และยังมีหน้าได้ปล่อย

ถ้อยคำอันกักขฬกแทระ โลมสุภาพสัทธิผู้ซึ่งมี
สิริรูป เป็นที่ ค้อง ทา ค้องใจ เขา ในขณะ ที่
กระบวนแห่งของเวา ผ่านหน้าเขาไป อีกด้วย
อันการเยี่ยมเยียน ของ ชนชาว ต่างประเทศนี้
ใช้ว่า จะไม่เป็นที่ถกกันแต่ข้าพเจ้าผู้เดียว
ก็หาไม่ ความบรรดาชกยถรรพทเคนไป
ข้าง ๆ ข้าพเจ้า ก็พากันยื่นว่า น่าเคระ
ฮา! มันก็เป็นการสมควรแล้ว ข้าพเจ้า
ก็นั่งอยู่ในใจ ถ้าพวกทวายจะมีการต้อนรับ
แขกเมือง ผู้มีกิลเลอันหยายคายถึงเพียงนั้น
มันก็เป็นความยุติธรรมดีแล้ว ข้าพเจ้ามี
ความเห็นสอกล้องค้องด้วย ถ้าเป็นการ
จำเป็นสำหรับเกียรติยศของข้าพเจ้า เพื่อพระ
พุทธศาสนาแล้ว ข้าพเจ้าจะไม่ยอมลกลา
วาศอก หรือ อคยอม ความหนักเบา ใน การ
มีอันถกกันคึกคึกนามของข้าพเจ้าเลย ถึงแม้ว่า
จะผิดถูกอย่างไรก็ตามที่เกิด

เมื่อการเวียนเทียน สมโภชทักษิณาวัตร
ของเราได้ผ่านความก่อนแคะไป แล้ว ๒ รอบ
ครึ่ง พอที่ อุกที่เหตุที่พลันยังเกิดขึ้นอย่าง
โจนิก ข้าพเจ้าได้ ยืนเสี่ยงชีวิตว่าของเหล่า
พวกผู้หญิงที่อยู่ใน กระบวน ทางคัน ตะโกนร้อง
ให้ช่วยอยู่เอ็งอั้ง ทนไคนั้นความโกลาหล
อลหม่าน ก็ยังเกิดขึ้น แก่ บุคคล ต่าง ๆ ด้วย
ความตกใจ แฉกกระบวนได้ฉวยวันลงมา

ทางข้าพเจ้าอย่างแตกฉาน ทุก ๆ คนไม่มี
ปัญญาจะรับสัททนต์บวงส์ใดคน ต่างพา
กันออกวิ่งหนีกันนั้นจนหน้าตาเลิกละกั อัน
การสว้าง ซึ่งเกิดจากแสงเทียน ที่ต่างคนต่าง
ถอยหนีกัน ก็พากันละทิ้งเสีย เมื่อไฟดับ
ความมืดมนขมุกขมัว ที่ได้รับ แต่แสงวชิระ
กร ก็เข้ามาแทนที่ วังแหวกกันระตะเพิก
ไปท่าเดียว จนถึงกับโคนก้นกลลัม ผู้ลัม
ยังมีทนต์ทั้งหลักลก ผู้อื่น ก็วิ่ง มาเหยียบ
ซ้ำ เสียงเต็กเล็กคนเจ้าคนแก้วร้องเรียกลหา
กันอยู่เชิงแซ่ การชกต่อยคัเคาะก็เริ่มขึ้น
เป็นหมู่ ๆ ซึ่งข้าพเจ้าเพิ่งอยู่ในที่มืดนั้น
หาใช่เป็นพวกทวายกระทำแก่กันเองไม่ ใน
จำนวนกลุ่ม ๆ หนึ่ง ถ้าเป็นไปรีตเกสคัง
แต่ ๔ ถึง ๕ คน ก็มีชายแลหญิงทวาย
อยู่ในราวคั้ง ๓๐ คน กำลังรวมกันกินโต๊ะ
มนุษย์ผู้ผิวหนังคังมันเทศนั้นเสียงคังผลวระ ๆ
แต่เจ้า มัน เทศ นั้น ก็หา ลดละ ยอมให้สัทธิ
กระทำเล่นง่าย ๆ ไม่ กำลังลุกไล่แกว่ง
กวักกายรูป ยาว จนโค้ง คล้ายกันกับเคียว
เกี้ยวพญา เป็นเงา ต้อง แสง พระจันทร์ อยู่
ววยววย โลม เข้า พัน แหงอยู่อย่างขำเลิอก
เพราะฉะนั้น เมื่อ มีเสียงคัง ผลวระ ๆ แล้ว ก็มี
เสียงคังผลวระ ๆ ประสานกันอยู่เรื่อยไป และ
เสียงโกลโกลก็ผสมรวมไปอยู่ทุกกลุ่ม ๆ ไป

ข้าพเจ้าจะยื่นอุทธรณ์คดีทวาย ซึ่งมีอาการ
แขนขาได้สลัก และกระดานแยะ ไหลห้อย
ต่อไปไม่ได้อีกแล้ว จึงวิ่งถลันเข้าไปยัง
กลางวงเวียนนั้นได้วงหนึ่ง อ้ายคนหนึ่ง
ถลันเข้ามาหากระวะที่ ข้าพเจ้าก็เผด็จเท้า
เข้าให้หน้าอกทักหนึ่ง เสียงเหมือนเขาพิฆาต
กลองเพน ท่านทั้งหลายเอ๋ย อย่าว่าแต่
อ้ายดาบรูปงอนๆ อย่างนั้นเลย ถึงจะเป็น
ง้าวกวนอูเสียข้า ก็ไม่ฟังที่จะต้องกระเด็น
ไปจากมือมัน พร้อมกันใด ทำอาการสลบอยู่
คาเท้าข้าพเจ้าในทันทีนั้น ข้าพเจ้าก็ลง
เหยียบเอาดาบเล่มนั้นขึ้นมาถืออย่าง ยี่, มัน
ข้างมีนาหนกยังกบที่ซ่อนเหล็กที่เคียว พลัง
กว้างฝ่าเข้าไปในวงงอนๆ อีกต่อๆ ไป ล่ะ-
ล่ะ! ล่ะ!! ข้าพเจ้าทนตลบไม่เลือกกว่าที่
หนา ที่บาง มันพากันล้มร้องครวญคราง
เหมือนวัวบ้า ซึ่ง กำลัง คอยขับพราน ผู้ คมมี
มอกลั่นเคียวกัน อันเจ้าบรรดาหัวเผือกที่
ข้าพเจ้า เอาพ่อนหงั่ว รูปงอนๆ ย้อนประหาร
เสีย ด้วยมือฉัน รวม ด้วย กัน ทั้ง หมก
ประมาณสัก ๓๓ หรือ ๓๒ ตัว นอกถลึงโคโล
โคโก มี อาการ หอมยคลาน ทำ เข้าเฝ้าพระ
เจ้าของมันเป็นอย่างน่าขบขันทั้งนั้น ถึงจะมันย
ข้างจิตรกรรมโกศลผู้ชำนาญในเชิงวาด ได้
มา ทักนา ภาพ อัน น่า พิศวง นั้น แล้ว ก็ไม่

สามารถ จะ กระทำ ลวกลายให้ คล้าย จริงได้
เลยเป็นแน่แท้ ข้าพเจ้าเหลียวหลังม้ายิ้ม
ให้แก่ อสภทวาทัน ด้วย ความสมน้ำหน้า
หนอยหนึ่ง แล้วกว้างฝ่าเข้าไปในกลางวง
หนึ่งอีกต่อไป
เมื่อถึงที่ ตรงนั้น ข้าพเจ้า ก็ต้องหยุดซังก
ทันที ด้วยได้เห็นบุคคลผู้กระทำการนอกอา
เหมือนผู้ร้ายปล้นเมือง คนหนึ่งใหม่ นั้น หา
ได้ใช้อาวุธดาบรูปงอนๆ ตามอย่างพวกเคียว
กันไม่ ไพล่เป็นกำลังจับเอาสัตว์สาวสรว
อย่าง กับ ตกกระตาง นางหนึ่ง ยก ชู ขึ้น
สรวไปมา เพื่อยอขันตัว กันอาวุธ ของ
พวกชาวทวาย ที่ จะ รุกไล่ เข้ามา เขาเอา
หลังติดไว้กับองค์พระเจ้ายี่เป็นชัยภูมิมั่นคง
บรรดาชาวทวายผู้กล้าหาญทั้งหลาย จะ
เข้าไปยอแย่งเอานางนั้นมาก็มิได้ เพราะ
ว่า勇士นั้นกำลังจะจ่อมีคชยุธินแหลมปลาย
อยู่ที่หน้าอกของนาง ด้วยท่าทางว่าเรางาน
เอากันจริงจัง สิ่งแปลกตาอยู่อย่างหนึ่ง
ในตัวชายผู้นั้นก็คือ เขามีเครื่องแต่งกาย
อันโอโงะ มาก กว่าใน จำพวก เคียว กัน ที่
ข้าพเจ้าผ่านพ้นมาแล้ว ชรอยนำที่เขาคงจะ
เป็นนาย หรือเป็นหัวหน้าสักอย่างหนึ่งเป็นแน่
ข้าพเจ้า เฝ้าเวียนวน ที่จะเข้าสังหารชีวิตผู้
ผู้นี้ เพราะ ความ สงสาร หญิง สรว นั้น

นในเค้น

ธรรมทานักเลง ย่อมรู้จักเล่ห์เหลี่ยมกัน
คำนี้เป็นของจริง เขาย่อมเต็มไปด้วยความ
ว่องไว แลกล้าหาญ ไหวพริบไม่น้อยเลย
เมื่อต้องประชันหน้ากับข้าพเจ้า ผู้ซึ่งกำลัง
กระหาย เลือดอยู่อย่างเหือดแห้ง และ เคน วน
เวียนอยู่คล้ายสมคังนั้น เขาก็ยิ่งเพิ่มความ
ระวังตัวมากขึ้นอีก กล่าวคือ ทำกคคาม
มีคลงไป ที่หน้าอกแม่สาวสวยคนนั้น จนดู
เหมือนกับจะทะลุเสื่อถึงฉิวหนัง ข้าพเจ้าได้
ประจักษ์เหตุทางใต้ทางเสียเช่นนั้น ก็นั่ง
คิดเป็นอขายไต่อย่างหนึ่ง นายขวัญยอม
ไม่ยอมให้ ใครกุมความขยิบชนะข้ามศีรษะไป
ได้ ทั้งปาก แลทั้งมือ ดังนั้น ข้าพเจ้าจึง
วางกายลงเสีย แลเค้นตรงเข้าไป หาเขา ด้วย
กิริยาอันนอบน้อม แล้วพจกันว่า

“ท่านสุภาพบุรุษ ท่านมีความประสงค์
อย่างไร จึงกระทำแก่สุภาพสตรีคนนั้น”

“ฉัน ต้อง การหญิง คน นี้ เป็น ภรรยา
เพราะ ฉันรักมาก” เขาตอบออกมาอย่าง

หน้าด้าน “แต่ - ท่าน ผู้กล้าหาญ คน
พวกนี้” เขาชี้ทิ่มคน “เขาไม่ยอม
แลขัดขวางฉัน เราจึงจำเป็นต้องต่อสู้เพื่อ
ป้องกันตัว ก่อนเราตาย เราก็ต้องฆ่าหญิงนี้
เสียก่อน”

“ถ้าท่านรักใคร่ ก็ควรจะไปสวธอกับบิดา
มารดาของนาง ท่านหาควรจะใช้วิธีใดกว่าที่
เอาเองอย่างนี้” มันเพิกฟ้ำของจำพวก
ชะโมย ท่านสุภาพบุรุษ การที่มันขัดขวาง
ก็เพราะเขาเห็นว่ามัน ไม่เป็นการยุติธรรม
ท่านเหยียบเกียรติยศเขา ขอท่านงงปล่อย
นางสาวผู้นั้นเสียเถิด” ข้าพเจ้าทำขมขื่น
พูดอย่างใจ

“ฉัน จะ กลับไป พร้อม กับ ความไม่ สม
ประสงค์ นั้นไม่ได้” มันตอบอย่างไม่ คอ
“ท่านว่าฉันกระทำการโดยไม่เป็นยุติธรรม
หรือ ฮาร์! ท่านผู้กล้าหาญ พวกท่านเอง
ต่าง หาก ไม่ให้ความ ยุติธรรม แก่ฉัน
มือข้างหรือ ฉันคนเดียว จะ ต่อสู้ กับคนทั้ง
ร้อยได้อย่างไร” มัน ลอย หน้า เบี่ยง คอ
เป็นเอ็น

“ท่านจะสู้กับคนๆ เดียวด้วยวิธีอะไร?”
ข้าพเจ้าจึงถามออกไป ด้วยความที่โสมนัง
“ขึ้นหรือตาย ตัวต่อตัว ฉันก็พอไ้ ทั้ง
นั้น” มันว่า

“ถ้าเช่นนั้นเอาเป็นตกลง ข้าพเจ้าจะ
ต่อสู้กับท่านด้วยกาย ท่านจงวางนางเสีย
และเตรียมตัวเถิดด่วนเร็ว” ข้าพเจ้าพูดแล้ว
ก็กลับมาหยิบดาบขึ้นถือ

“แล้วคนพวกนี้ท่านจะว่าอย่างไร ท่าน

จะให้ฉันเป็นลูก และ ลูกสุนัขขี้รำม ก็
อย่างนั้นหรือ” มัน ย้อนถาม ด้วยขี้ตักใจ
สงสัย

“พวกเรา” ข้าพเจ้าหันไปพบกับทุกคน
ที่กำลังมองออกันอยู่ “เขาใดที่ตกลงจะต่อสู้
กับข้าพเจ้าคือใครแล้ว พวกท่านยังไม่
ต้องช่วยข้าพเจ้าในเวลานี้ เพื่อเห็นแก่ว่า
สัจย์ ของ ข้าพเจ้า พวก ท่าน จึงสงขยอยู่ก่อน
ถ้า ค่อยไป เมื่อ ข้าพเจ้า ตาย แล้ว ท่าน จะทำ
ประการใด ของท่าน ก็ ตามใจเถิด” แล้ว
ข้าพเจ้าก็หันกลับมามองกับมันอีกว่า “ท่าน
สุภาพบุรุษ ท่านไม่ ต้อง คบใจ ข้าพเจ้า ขอ
ปฎิญาณ ด้วย เกียรติยศ ของ ข้าพเจ้า เองว่า
จะไม่มี การกลั้มรุมกันฆ่าท่านเลย ท่านจง
ไว้ ใจ ข้าพเจ้าเถิด”

“อาร์! ถ้าเช่นนั้นก็น่าพอใจ” มัน
พิมพ์พาลาง ก็ขว้างมีดพกนั้นไปปักอยู่กับพื้น
แล้วก็ค่อย ๆ บรรจงวางร่างแม่สาคีสาวสวย
คนนั้นลง อนิจาเจ้าหล่อนได้วิสัญญีภาพ
เสียแล้ว ข้าพเจ้า พังรี สรรพร่างกายแล้ว
แต่จะเ็นไป โอนอ่อนระทวยไปหมด คงคา
หลยสนิท หน้าเผือกขาวซีดปราศจากโลหิต
เป็น ที่ น่า สงสาร อย่างยิ่ง “ลงมือ กันไ้
หรือยัง ท่านผู้กล้าหาญ?” มันพูดก่อนแล้ว
ก็ ซักคาย ออกจากฝัก เ็น ตรง เข้า มา หา

ข้าพเจ้า

“อ้อ - เถยวี้ ก็ไ้” ข้าพเจ้าว่าแล้ว
ก็เดินตรงเข้าไปหามันข้าง

“ประเทียวก่อน, เราไม่หาพยาน ผู้
เห็นด้วยหรือ?” มันยอมถาม

“มันเป็นการวิวาท ท่านสุภาพบุรุษ”
ข้าพเจ้าค้าน “อย่าต้องให้ใครเข้ามาเกี่ยวข้อง
ด้วยเลย”

“ถ้าเช่นนั้นก็ดีแล้ว” มันก็มึนศีรษะลง
อย่างงาม ครั้งหนึ่ง แล้ว ยกดาบขึ้น กระทำ
ความเคารพข้าพเจ้า

และก็พร้อมกันมันได้ฟาดดาบลงมาทาง
หน้าข้าพเจ้า ด้วยวิธีอันเป็นเล่ห์ปลาด ข้า
พเจ้ายืนดาบออกไปประสาร์บไว้ ที่นี้ ต่าง
คนต่างก็พยายามชักเล่ห์แทงกันอยู่พอปละ
ปลาย มีทั้งรุกแลทั้งถอยตามกาละที่โชค
จะอำนวยไป

การ ที่ กระบี่ ด้วย โลหธาตุ ทั้ง แผลม คม
ของซาคีโปรยทุกเลศ ย่อมนำมาเป็นขบถเวียน
อย่างใหม่แก่ข้าพเจ้าเป็นเอนกปริยาย คง
คา ทั้งคู่ ของเขาถูก โทลง พังตรงมาขี้อยู่ที่
ปลายอาวุธของข้าพเจ้าอย่างเคร่งครัด พยา
ยามเจียบปลายเท้าเข้ามาในท่ารุก มีท่า
ลงฟันแทงข้าพเจ้าคึก ๆ กัน ทั้งล่างแลบน
สิ่ง ที่ควรชมสำหรับบุรุษ ผู้ นี้ ก็ คือ เป็น ผู้ ทุ่ม

ข้อ มื่อ อัน แข็ง แรง แล มัน คง เป็น อย่าง ยิ่ง
เปรียบเหมือนอาการเคลือบไหว ของ ท่อนลัด
ซึ่ง จะ กลิ้ง ไป ด้วย กำลัง แห่ง คน แร้ง จัก
นั้น อย่าง ลายาก ยาก เชื้อม แต่ นั้น แล แล ถ้า
ธรรมชาติดียังคงเป็นธรรมชาติอยู่ควายไค ข้า
พเจ้า ก็ ยัง ไม่ หมก หวัง ว่า เขา คง จะ ลด ถอย
พลลงบ้างตามสภาพของมนุษย์ทั่วไป สุกวีระ
ผู้เป็นประมุขแห่งนครกษิณชา มีพระยศ
สามารถ ยก ขอ พระ สุเมธราช และ ทัก ฉัตร
ลงกาทวีปไค ก็ ยัง ถอย ฤทธิ ธรรม เพราะ
หลง ด้วย มา ยาก มก วรรณ เขา เลิก ข้าพเจ้า
จะให้ เขา เป็น ฝ่าย รุก พระ พิศ พื่อ ไป พลาด ก่อน
ลอง พยายาม กะ เชิง ซึ่ง ขัย ของ ชาว ต่าง ประเทศ
ก็ ให้ เห็น ประจักษ์ แก่ ตาสัก พัก หนึ่ง ว่า เขา จะ
เอา ชีว ธรรม ของ ข้าพเจ้า ไค หรือ ข้าพเจ้า จะ
ยื้อ กัน ตัว ของ ข้าพเจ้า ไค มัน อย่าง ไว กัน แน่
ท่าน สหาย หนึ่ง ๆ ที่ รัก มัน ช่าง เป็น การ
นำ สนุก มื่อ สนุก ใจ ยิ่ง นึก ถ้า ท่าน ไค เห็น
เขา โถม พ้น ข้าย ย้าย ขวา ทลวง ทาง ขน ล้าง
ไค รวด เร็ว กัง พาย หัก หัก อัน แสง ประกาย ภาย
ซึ่ง กระแทก กัน อยู่ กระอบ แกรง ยกรวม กวาม นั้น
เป็น เล็ก กไฟ อยู่ วย วย จน รู้ สึก ไค กลิ่น เหม็น
ไหม้ จน ชน คอ ปฏิษัย ของ ข้าพเจ้า มี ชัน เชิง
คาม วิสัย ของ นักรบ ประชิต อย่าง ครบ ขิริ ขรณ์
อยู่ ทุก ท่า ทาง กลบ ข้อม มื่อ หมุน เวียน ภาย

ด้วย เล็ก หัก เท หัก อัน แปร ลก ๆ ไม่ รู้ หัก หัก ย่อน
เมื่อ การ รม ของ ข้าพเจ้า ไค ลำ แกรง ไป พื่อ ให้ เขา
รู้ว่า ข้าพเจ้า ก็ เป็น คน หนึ่ง ใน จำ พกรู้ จัก การ
ใช้ เครื่อง ประหาร เช่น คาย ไค คน หนึ่ง แล้ว
ข้าพเจ้า ก็ เริ่ม เปลี่ยน วิสัย ใหม่ บ้าง เช่น
ตั้ง คัน ขยิบ ขา ก้าว เข้า หา ใน ท่า รุก โถม ทิ่ม
แทง แล พ้น ตั้ง แด่ ข้า ไป หา เร็ว และ เร็ว ยิ่ง
ขึ้น ๆ สึก ตาม ทัก พิศ กระ ชัน ชัก เลี้ยว อย่าง
พื่อ ใจ แล้ว ก็ ทำ เป็น วา ชื่อ ให้ หัก ย่อน ลง เป็น
เชิง รุก กัก แล ยับ กัก ต่อ ไป อีก มนุษย์ มี วิ
หนึ่ง คล้าย ลูก หนู อ้า ปาก หอย ชัก ๆ เพราะ
ความ เหนื่อย มี เม็ด เล็ก เหนือ หาย เคียง ๆ
สुक เข็ม ออก มา ที่ หน้า ผาก ไหล วิน ไป ทั้ง
สอง แก้ม เลี้ยว สด แล คำ ราม อยู่ ชัก ชัก
เพราะ โทะ ยะ กำลัง กลัด กลุ้ม วิ เข้า ประชิต
ติกรก ข้าพเจ้า เป็น พลิวัน โดย อาการ รุก ย่าง
รีย่าง ทั้ง ฝ่าย เขา และ ข้าพเจ้า ไค คำนึง ไป
อย่าง เฉียด ไค อัน ตราย ค่อ ชีว ธรรม เป็น ที่ สด นั้น
ถ้า จะ นึก ตั้ง ๓๓-๓๒ ยก ต่าง ไค ไค เลี้ยว
พลัก กัน ลง บ้าง ก็ ทำ ไม่ ขรรค พวก ทวย ที่
ยืน คุอยู่ รอย ๆ ใน ชัน แรก ก็ มี เสียง ตะ โทน
ช่วย ข้าพเจ้า อยู่ รอย ๆ แต่ พื่อ คก มา ถึง คอ นั้น
ต่าง ก็ พากัน ส่ง ขลุ่ย เสียง เจ็บ เป็น ปลิด ทิ้ง
ทั้ง นี้ ก็ เพราะ การ สู้ ของ เรา ทั้ง สอง ไค เป็น ไป
อย่าง นำ หวาด เลี้ยว เป็น ที่ สด นั้น เอง ไค

ไม่มีอะไรมีมหิทธิกันจริง ๆ แล้ว ก็เป็นคั้ง
 ยืนดูอยู่ได้ ครั้นตกมาถึงตอนนั้น ข้าพเจ้า
 ได้มีโอกาสแห่งศัตราอย่างงาม ๆ ถึงสองครั้ง
 แต่ปราศจากผล เพราะเขาว่องไวมาก ได้
 หลบเสียทันทุกครั้ง จนข้าพเจ้า ออกรู้สึก
 หนักใจในความปรีชาชาญของเขานั้น กับ
 ทั้งใจให้คอยเฝ้าเป็นห่วงถึงศัตราผู้ซึ่งยังนอน
 สบายอยู่เท่านั้น เลยกระทำให้ข้าพเจ้าออก
 จะชักลูกกลนมมากไป แต่พอใจเห็นไปว่า ถ้า
 เห็นจะเป็นการยากที่จะเอาชนะ แก่เขาเท่านั้น
 ข้าพเจ้าก็ก้าวขาผิกลีบทำ เพราะหลงกลของ
 ศัตราทันที ในขณะที่ข้าพเจ้าถอยเท้ากลับ
 ลงมานั้น คว้าทวนของข้าพเจ้า ที่พุ่งทวนสวน
 เขามาหา ข้าพเจ้าโดยเร็ว ข้าพเจ้า ะกลับ
 แขนบึก หรือเอียวตัวหลบก็ไม่ทัน ปลาย
 อาวุธของเขาได้แทงถูกริมเสื้อข้างซ้ายโครง
 ของ ข้าพเจ้า เลือดหนึ่งกำพร้าไป เป็นฝน
 เสีบนหน้าอกเพราะความคมแห่งอาวุธ น่า
 เสียใจเสียใจ และไม่มีทีที่ข้าพเจ้าจะแก้
 ไขทั้งตัวได้ก็ เขาก็แทงซ้อนเข้ามาอีกทีหนึ่ง
 อย่างเร็วที่สุด จังหวะที่สุด ถ้าไม่ใช่เพราะ
 ข้าพเจ้ารีบยกโครงกายรีบปลายอาวุธของเขา
 ไว้เสียทันแล้ว อันประวัติศาสตร์ของข้าพเจ้า
 ผู้มีนามว่า นายขวัญ ก็ระงับอดิศาร อยู่
 แต่เพียงเท่านั้น ความแรงที่เขาแทง

ข้าพเจ้า และความรีบที่ข้าพเจ้ายกโครงกาย
 สวนออกไปโดยเร็ว ปลายทวนของเขาตรง
 เข้าเสียบอยู่ที่ช่องโครง ซึ่งผู้สร้างได้ สลักไว้
 เป็นรูปเครือไม้ นั้น จนตึกแน่น เกือบจะ
 ประสารเป็นเนื้อเดียวกัน ฉะนั้นเมื่อทั้งเขา
 และข้าพเจ้า ชักขาถอยหลังไปพร้อมกันก็ได้
 กระชากทวนกลับคืนไป จึงเป็นการยอมแย่ง
 ทวนกันขึ้น ด้วยมันยังติดแน่นกันอยู่ ความ
 แข็งคงทน ของทวนได้ ปราจย ความแข็งแรง
 แห่งลำข้อของเวททั้งสอง โดยฝ่ายทวน
 ของเขาได้หักสับขึ้นออกทันที เขาถลันตัวถอย
 เสาไปจนเกือบจะล้ม แล้วยังได้ ทำเป็นยก
 มือขึ้น เหมือนกับจะขอพักรบ พร้อม กับได้
 โยนทวนอันที่หักนั้นทิ้งไปเสีย ข้าพเจ้าเห็น
 ความเป็นลูกผู้ชายของเขาเช่นนั้น ก็ขีว้างทั้ง
 เสียยัง พลันเราทั้งสองก็วิ่งเข้าโถมชก
 ค่อยกันอย่างคลุ้มยวน แต่เป็นการเจ้ากรรม
 ที่คู่มวยของข้าพเจ้าไม่ยอมที่จะเล่นการเรียง
 หมัดกันอย่างคะ ๆ มักชอยแต่จะชกเข้า
 มากอครึกข้าพเจ้าไว้เสมอ โดยถึงแม้ว่า
 เขาจะไต่ โคน ทั้งคอกเข้าแลหมัดชนิดทนาย
 สร้อยทวน ทั้ง อย่าง ๆ ละ ๖-๗ ครั้ง ที่ กัด
 ก็หายอมถดถอยออกไปไม่ ต่อมาไม่ช้า
 ก็พินเฉียพากันล้มฮวบ ลงไปก็แปลงด้วยกัน
 ทั้งคู่ แต่ข้าพเจ้า เป็นผู้ ได้เปรียบนอนทับ

อยู่ข้างบน ที่นั้นก็เลยเกิดปล้ำปลกกันอย่าง
 ขนานใหญ่ กลิ้งไปกลิ้งมาถึง ๑๐ ทอ
 อันขึ้นชื่อว่ามวยปล้ำ ถ้าจะพุกกันไป ข้างเจ้า
 อยากรจะคุยว่า มัน เป็น อาหารหวาน สำหรับ
 ชายเช่นข้าพเจ้าอย่างแท้จริง คงมีสักข
 พยาน พอ ที่จะชี้ตัวให้ ท่านสหายทั้งหลายสย
 งามไปได้ จาก ผู้ที่รู้จักกันท่านออกญาเสนา
 ภิมุข ซึ่งมีนามเดิมว่า นายยามาคา ท่าน
 เป็นนายกของทหารเกราะอาสาอยู่นั้น แล้ว
 ภายหลังไปกินเมืองนครอยู่นั้น เขาจะชี้แจง
 ให้ท่านฟังได้เป็นอันดี ทุกๆ ครั้งไป ถ้าได้
 เกิดการวิวาท จน ผลที่สุด ถึงการปล้ำ ข้าง
 พเจ้าก็มักจะใช้ แกล้มกันไปกับมวยของไทย
 เพราะว่า มัน ช่าง เกิด รส จน ผิดคาคา ที่เคี้ยว
 ท่านสหายเอ๋ย สัตว์ของข้าพเจ้าท่านงตัว
 ด้วยเชือกพลัดกำลังคนจนเกินไป หาได้รู้
 สักไม่ว่า ทุกๆ ครั้งทีศอกของข้าพเจ้า ซึ่ง
 มี เศษ ประคอง สาก คำ เข้า ใต้ กระทั่ง แล
 กระแทกลงที่หน้าอก ก็ดี บ้างคากก็ กกหู
 ก็ดี เหล่านี้ มันเป็นผลกำไรอย่างคงาม
 เพียงไรสำหรับข้าพเจ้า อาทิเช่นเลือดของคา
 แดกสาก หน้าโน้นขึ้นมาเป็น ลูกมะนาว นั้น
 ทุกๆ ครั้งที่ข้าพเจ้าประเคนลงไป เป็นที่
 น่าควรชมที่ว่าถึงแม้ข้าพเจ้ายิ่งกระทำให้เขา
 เหนียวอยู่เพียงไรก็ตาม เขาก็ยังไม่วาย

ที่จะคิดมานะเอาชัยชนะ จากข้าพเจ้าให้ จึงได้
 ไม่ได้ คิดจะยอมจำนนเสียเลย ช่างทรทก
 อย่างทลายท

ทันใดนั้น ก็ พอดีเขาเอามือป้ายเปะปะไป
 โคนเอวที่มามีคซึ่งเขาขึงขักไว้ ที่คั้น เมื่อ
 แรกที่เราจะต่อสู้กัน เขาก็เลยถอนเอามัน
 ขึ้นมาจะใช้ประหารข้าพเจ้า โดยอาการอันได้
 เหยียบเกียรติศักดิ์ลูกผู้ชาย คือ เขาเสียแล้ว
 สิ้น ทันที่ !

ที่นี้ การ วิวาท ของ ข้าพเจ้า ก็ได้ เปลี่ยน
 โฉมหน้าไป เป็น การ ต่อสู้ กับ สัตว์ เกราะจวน
 ชนิดหนึ่ง ที่กำลังคุ้ยรำคล้าย ๆ กับ สุนัขขี้
 ผู้มีเขี้ยวแลงเล้งอันแหลมคม ทั้งนกคอเพอ
 บ้างก็ตัวเสียแล้ว มันเป็นธรรมดาที่ฝ่าย
 หนึ่งปราศจากธรรมะในใจ ข้างออกฝ่ายหนึ่ง
 ก็ต้องการตอบแทนบ้าง เพอเป็นทางคุ้ม
 ครองของชีวิตตน เพราะฉะนั้นจึงไม่มีอันถก
 แล้ว เมื่อข้าพเจ้า ลูกขี้นั่งคร่อมหน้าอก ของ
 เขาไว้ ได้ อย่างมั่นคงแล้ว ก็เอาเข่าข้างหนึ่ง
 กดแขนซ้ายของเขาไว้ ซึ่งข้าพเจ้า อยากรจะ
 พนันทำให้เขาพยายามยกขึ้นคืนก็ ว่าถ้าไม่
 หัก ก็เคล็ดใช้ไม่ได้ ก็สอง ค ปลาย
 มือซ้าย ของข้าพเจ้า ก็ โถมไป จับ ข้อมือขวา
 ของ เขายึดไว้ ส่วน กำปั้น ข้างขวา ของ
 ข้าพเจ้า ก็ ดึงดันเขมทำงาน ลงท้วงหน้าแล

คอ หอย ของ เขา อยู่ ร้อย ๆ แล อย่าง หนัก
อย่างแรงที่สุด ที่ข้าพเจ้าจะใช้มันได้ เสีย
โพละ ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นซากแมลงร่อย
แตกแตกอย่างขยิบเป็นทามันเนื้อก็ไม่ สัก
ได้ แต่ ทั้งสิ้น คุ้ยไป คุ้ยไป เพื่อ หลบ หนี
และ พยายาม บิดตัว ยกขา อยู่ วก วก โกว โกว ไปมา
แต่ ก็ ไม่ พ้น จาก ระ ยะ ประ หั ส ประ หาร ของ
ข้าพเจ้าไปได้ หนีประสาอะไรกับชายมีคช
ปะทิวพรรณนั้นจะไม่หลก ต่อให้เป็นเทพ
สาครวรุณเสียด้วยซ้ำ ก็ จะ ต้อง กระเด็นไป
ใช้ ว่า ความ โทษะ ของ ข้าพเจ้าจะเสือกอยู่ แต่
เพียงนั้นก็หาไม่ ได้ ปล่อย จากมือ เขา ทยอย
อยู่และเออมไปปะครมเอามิกเล่มนนขึ้นมากลือ
ไว้ข้าง พลังเงื่อนอย่างรักแ้วขึ้น หมาย
ศูนย์จะปักลงไปที่ทรวงอกของสัตว์ แต่ใน
ทันใดนั้นก็ได้ยินเขาร้องขึ้นอย่างสุดเสียงว่า

“เพื่อเห็นแก่พระ ท่านผู้กล้าหาญ จง
อย่าฆ่าฉันเลย”

ข้าพเจ้าชกมือ แล้วควากตามออกไป
ว่า “เพื่อเห็นแก่พระอะไร?”

“พระของท่าน! ท่าน, พระของท่าน!
ท่านจงปล่อยข้าพเจ้าเถิด” มันร้องตอบจน
เกือบจะเป็นตะโกน

คำพอกของสัตว์ร่าเริงเข้าแทงหัวใจข้าพเจ้า
เสียวปลาย อกใจเอิบ เมื่อสักครู่มานี้เอง

ข้าพเจ้าได้สมาทานศีล ๑๐ เพื่อจะรักษาพระ
อุโบสถไว้สัก วัน หนึ่ง คน หนึ่ง แต่ได้ มา
กระทำปาณาติยาต ชีวิตร์ มนุษย์ให้สิ้นไป แล้ว
ทั้ง ๑๑-๑๒ คน ซึ่ง ยังมี หนึ่ง จะ ได้ ไป พ้น
วิสุตคามมณฑล คึก ๆ ไปแล้วก็นำไปขาย
นัก อันวิญญูณ เขาทั้งหลายนั้น คงจะ
ลงไปกล่าวหาโทษ ข้าพเจ้า กับ พญายม ว่า
ข้าพเจ้าฆ่าเขาตายโดยสัจเจตนาเป็นแน่นอน
ถ้า ชาย ผู้ นั้น ไม่ร้องขอทานชีวิตร์ไว้ทันแล้ว
ย้านนี้ คง จะ สิ้น ลม หาย ใจ ไป อีก คน หนึ่ง
เพราะโทษะของข้าพเจ้า อย่าเลยข้าพเจ้า
จะปล่อยเขาเสีย นัก เอาว่า เป็นพิล้างขยาไป
สักครั้งหนึ่ง

“เอาเถิดท่าน สุภาพบุรุษ, ข้าพเจ้า จะ
ปล่อยท่านให้เป็นอิสระไป เพื่อ เห็น แก่ พระ
ของข้าพเจ้า”

ข้าพเจ้า ว่า แล้ว ก็ ลุก ขึ้น จากอกเขาทันที
แต่เขาก็หลกขึ้นได้ไม่ เพราะ กำลัง มั่นง
อยู่ด้วยซากแมลงที่หน้าตานั่นอย่างสาหัส ต่อ
เป็นนานจึงทรงกายขึ้นนั่ง เอา มือ ลูบ คลำ
ศีรษะและร่อยฟกซ้ำ กัมพนั้นนั่งอยู่

ขณะนั้น ก็มี เสียง ของคน หนึ่ง คน หนึ่ง ร้อง
ตะโกน ขึ้นว่า “หนีเร็ว ทายกา พวกผีวัง
กำลังพาพวกกรรมกรการเมืองมาจับ!” (อันคำ
ว่า ทายกานี้ เป็นนามของข้าพเจ้า ซึ่งได้

ทั้งขึ้นใช้ชั่วคราว ที่เป็นนักโทษ อยู่ยังเมือง
ทวาย) แต่พอข้าพเจ้าได้ยินดังนั้น ก็รีบ
หันหลังไปก็ พลันก็เห็นคนเป็นจำนวนมาก
ซึ่งพร้อมทั้งชาวโปรตุเกสด้วย กำลังถือได้
คยอกแดงครก พวกนั้นวิ่งวุ่นมาทางที่พวก
ข้าพเจ้ายืนอยู่ บรรดาคนทายนี่เสมอนอก
อยู่ทั้งมวล พวกนั้นคนแตกหนีไปคนละทิศ
คนละทางหมด ข้าพเจ้าก็ตกใจมิใช่น้อย
เหมือนกัน เพราะมันเป็นทางที่จะเกิด
ความอาชญาขึ้น สำหรับตัวข้าพเจ้า อย่างมิใช่
นึกท่น้อยเลย เมื่อมันมาเกิดเป็นความ
จำเป็นเข้าดังนั้น ข้าพเจ้าก็ไม่มีอะไรชักช้า
อีกต่อไป โทกเข้าคว้าเอาแม่สตรึกคนกลาง
เจ้าทุกซ์ ที่ กำลังนอน สันตติสมปฤติ อยู่
ซุ่มขึ้นไคแล้วก็ออกวิ่งหนีตะลิกเขย่งไปใน
ความมืด จนสุดแรงเกิดของเท้าที่จะพาไป
ได้ ปลดปล่อยให้อ้ายทิกเขย่งออกมากระโดด
คลำหน้าซ้อยๆ อยู่คนเดียวขณะนั้น ตราบ
จนกระทั่งถึงประตูบ้าน โขย สวัสดิสภาพไม่มี
ใคร พบเห็น ร้องรวยข้าพเจ้า แม้ แต่ คนเดียว
เมื่อได้ ยศประคูล้านคนเลี้ยวเรียบร้อยแล้ว ก็
จึกแจ้ง เอา แม่ สาว ผู้นั้นไปวางไว้บน ที่นอน
ข้าพเจ้ายังคง แลหาหนทางลี้ภัยลามาให้คม
เอา น้ำหอม น้ำเย็น มาลูบไล้ ให้ตาม หน้าตา
ด้วยความปราณี แต่นางก็หาได้ พ้นคนขึ้นมา

ไม่ ข้าพเจ้า ตกใจ คิด ขึ้นมาได้ว่า อันการ
รักษาพยาบาล กันในที่นี้ มันไม่เหมาะ
สำหรับเจ้าใช้เขาเป็นสตรึก ข้าพเจ้าจึงบอก
น้ามันขึ้นเอามาสองกต่อน เพื่ออยากจะ
ทวายเป็น อากาจะ ค่อยๆ เล่า ลงบ้าง หรือ ยัง
ข้าพเจ้า คิด เป็น ทุกข์เป็นร้อนด้วยนางเป็นอัน
มากในขณะนั้น

ขณะนั้น แต่ พอ แสงไฟ ส่อง ต้อง หน้า
นางพอที่ หัวใจ ของข้าพเจ้า ก็รู้สึก หัววายน
อย่างไรซอบกล ข้าพเจ้าตกคิดถึงหญิงเพลิก
ในสระ โคม โนมพรรณ จนกายแข็งชาไป แทบ
จะไม่รู้สึกสมปฤติ แม่สตรึกผู้นั้น นางมิใช่
เป็นบุตร ของมนุษย์ ตามสภาพธรรมดา ถ้า
มิใช่เป็นเทพธิดาในนิมานเมืองสวรรค์ชั้นฟ้า
ก็คงเป็นเพราะข้าพเจ้าเผลอนั่นไป ทุกๆ ส่วน
สาร์พรรณ เป็น ที่ น่า พึง ควร จะพิศวง ยิ่งนัก
นางพวงพันทายลิมตานั่งเฉยไม่กระตุกกระคิก
เหมือนกับข้าพเจ้าขึ้นไคไธอาธรรมชาติชมพุนทมา
หล่อหลอมลงด้วยวิริยะแห่งพระเวทศุกรรม
ก็เช่นเดียวกัน เค้านั้นนั้นประมาณซัดษา
ไคในราวไม่ต่ำกว่า ๑๒ ปี หรือไม่เกิน ๑๔ ปี
เป็นอย่างสูง ถ้าจะให้ข้าพเจ้าว่าพรรณถึง
ลักษณะวิเศษ ของ นาง แล้ว ก็ ต้อง ด้วย ยท
ลำน้าของชาวเมือง ซึ่งยังใช้ ซบกันเล่นอยู่
ทุกวันนี้ คือกงน

ยกหญิงสาว ก้าว ทวายเป็นสาวสวย
งามวิลาสสิริเลิศประเสริฐสร
วิสัยทาสกษณฉวณ เพียงนางชั้นฉ้อฟ้า
กามาแมน เสนโสมการธารปานิลหรือ
ผมนาง คือกาฬการวาศาแสน มั่น ระเบียบ
ประคัยเกล้า เมาศีแสน นลาค แผนพล
สง่า พักทรวานาง คันธนุกฤตวิญญู เจ้า
จะเทียมเท่าชนงขนียูก็มีค้อย่าง มฤค
ศรีเนตรเลิศสำอางค์ ยิ่งเพียง พ่างพ่าย
คำตายพาน เล่ห์คมมันพรพรรณศรวรเทศ
ของ เทเวศร์กามเทพเสพสังหาร นาสิก
โค้ง ทรงขอรุณศษาราร สองกรรณปาน
กลีบขงกกรรนา มะปรางไกลไกลสุวรรณ
อินวิจิตร ก็แผกผิปร่างทองผ่อง เลขา
เหลือองเรอลายสายโลหิตพิศคนตา เป็นที่
น่าเขมมสานค้ฆานคนอง ริมโอษฐ์เอี่ยม
เทียมชาติสากษัม ประไพพริ้มปรากฏ
ล่งสำอางค์อ่อง ทนดระเบียบเรียบ ชาว
พววลายอง หนูน้องสมส่วนศวรภริมย์
ศอระหงษ์ทรงศรีวิสัยพันธุลิกษณ ประเสริฐ
ศักดิ์นาเรศวรเศสม หักดี วัฒนเศวรเลิศ
สง่าน่าเขมม กัณฑ์กลมแพ้อ่อนสองกร
กัญญู ดวงมัจฉะประทุมเก่งคุดทั้ง ประค
คังโกมลยณสวรย ะธานแย่งแข่งศรี
สุริยันตร์ สारพรวณพิศวาสายใจเออย ๆ

“หล่อนค่อยดูเล่าขึ้นข้างหรือ?” ในที่
สุดท้ายเจ้าก็มีหน้าลงไปค่อยๆ แล้วถามด้วย
กิริยาอ่อนโยน เพราะความปรานี

“นี่— ข้าพเจ้านอนอยู่ที่ไหน ข้าพเจ้า
เป็นอะไรไป?” หล่อนถามพร้อมก้มส่ายตา
มองไป มาอยู่รอบๆ สำเนียงนั้นก็จะจะเป็น
กระซิบ

“หล่อนอยู่ในที่เป็นอิศระภาพแล้ว อย่า
ตกใจเลย ฉันทน์จะช่วยหล่อน” ข้าพเจ้ากล่าว
ปลอบด้วยความจริงใจ

“แต่ดู เหมือน ข้าพเจ้าจำได้ว่า ได้ถูก
พวกฝรั่งโรยปล้น และรวมกันฉกคว้าที่เอา
ข้าพเจ้ามา อ่า— เราดิ้อยู่สลัดเสีย ข้างหน้า
เสียคายนึก ท่านคือใคร สัตว์หรือมิตร!”
หล่อนพึมพำเพื่อเจ้าเพราะใจคือผิปรกติ

“ฉันทน์เป็นมิตรของหล่อน ใ้ช่วยหล่อน
พ้นมาจากความมอกอาช ของฝรั่งโร และ
เอาหล่อนมาพักไว้ยังที่นี้ คือบ้านของฉันทน์”
ข้าพเจ้าคอย

“อ้อ— ท่านเป็นคน ช่วย ข้าพเจ้า หรือ
ข้าพเจ้า ขอขอบ พระเดช พระคุณ ท่าน เป็นอัน
มาก ท่านผู้มีน้ำใจอันกล้าหาญ อ้ายฝรั่ง
โรนั้น เกิดขึ้นมันอยู่ที่ไหน?”

“มัน ได้ หนีลงเรือกำปั่น ไบ ไปแล้ว
หล่อนอย่าเอาเป็นธุระกับมันเลย”

“ข้างแควระหัดจริง แค้นข้าพเจ้าไม่ได้
เป็นอะไรมากมายเลย ร่างกาย ก็เป็น
ปรกติก็อยู่ ถ้าท่านจะกรุณาให้ข้าพเจ้าพัก
นอนสักคืนหนึ่ง ข้าพเจ้าเชื่อว่าระหัดกำลัง
ตามเก็บและหายซากที่เกี่ยว” หล่อนพูดแล้ว
ก็ ช้อน คามา ยัง ข้าพเจ้า อย่าง หวาน แหวม
ลึกซึ้ง

“เชิญตามสหายของหล่อนเถิด ฉันหา
รังเกียจไม่ แต่ว่าหล่อนไม่มีอาการป่วยอะไร
อีกหรือ?” ข้าพเจ้าถามเพราะว่ายังไม่แน่ใจ

“ขอใบท่านผู้เป็นมิตร ข้าพเจ้าไม่ได้
ป่วยเป็นอะไรแล้ว นอกจากต้อง การจะ
นอนเท่านั้น ท่านอย่าเป็นห่วงข้าพเจ้าเลย”

“ถ้าเช่นนั้นฉันก็ใจด้วย ขอหล่อนจงถือ
ว่าสถานทีนั้น หล่อนมีศรัทธาจะทำสิ่งหนึ่ง
สิ่งใดก็ได้ตามพอใจ เท่ากับเหมือนบ้าน
ของหล่อนเอง อย่าได้รังเกียจเลย และ
ถ้ามีอะไรอะไรจงเรียกฉันใช้เถิด ฉันจะ
ออกไปนอนอยู่ที่เฉลียงข้างนอก” ข้าพเจ้า
พูดแล้วก็กระเ็นออกไป

“ข้าพเจ้าเชื่อต่อท่าน แต่ - ประเคียว
ก่อนท่านอย่าเพิ่ง ออกไป ก่อนอื่น สำหรับ
ความรู้จักของเราทั้งสอง ท่านจะให้ข้าพเจ้า
มีเกียรติยศ เรียกท่านว่าเป็นสหายกัน
ต่อไปเมื่อหน้าใด หรือไม?” หล่อนพูดพลาง

ก็เอามือหนุนศีรษะขึ้นเพื่อให้ สมอง และ ทอก
สายตาอันหวานฉ่ำพร้อมทั้งมีอำนาจ อย่างคม
กล้าจ้องมายังหน้าข้าพเจ้า

“หล่อน ค่อง การ ความ เป็น มิตร ภาพ
หรือ?” ข้าพเจ้าร้องขึ้นด้วยความที่แสนจะ
ดีใจและสับสนเข้าไปนอนอยู่ข้างเตียง ตาม เติม
จนรู้สึกว่าได้เอนอยู่นุ่มๆ “จงเรียกฉันว่า
เป็นเพื่อนเถิด ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ฉันมี
ความยินดีนัก ที่หล่อนมีความกรุณาแก่ฉัน
เช่นนั้น” ข้าพเจ้าสรวลภาพจริงใจ “และ
ฉันก็จะนับว่า หล่อนเป็นสหายของฉันจน
ตราถาวรไปว่าสน ขอหล่อนจงจำคำ
ของฉันไว้เถิด”

“โอ - ท่านช่าง เป็น คน ใจ ดี เหลือ เกิน
ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะขอบพระคุณท่านอย่างไร
ข้าพเจ้านับถือท่านแล้ว ท่านก็คงจำไว้ว่า
ข้าพเจ้าจะเป็นมิตร ที่ซื่อตรงของท่านคนหนึ่ง
ในกาลต่อไป ข้าพเจ้าเป็นสุขใจแล้วใน
ขณะนี้ สำหรับความดีของของท่าน”

พลางหล่อนก็ชักมือ ยืนศีรษะอยู่ และ
ทอดกายลงกับที่นอนตาม เติม พลันตา
พริ้มหน้าเป็นทีเจริญตาอย่างยิ่ง ข้าพเจ้า
ยืน ค้าง ชม ความ งาม ใน ใบ หน้า ของนาง
ปานถึง ถูกอำนาจแห่ง คำสาปจาก พระผู้ เป็น
เจ้าแห่ง โลก ภายบรรพกาลให้กลายคนเป็นศิลา

ไปก็เช่นเดียวกัน อาการดำเนินไปสู่ความ
 ภาววิบัติ เพราะ เหนื่อยอ่อนและ ทรนทน
 ตกใจของหล่อนั้น ไฉนอุมนำมาซึ่งความ
 รุสีกษนิคนั้นให้แก่ข้าพเจ้า สกที่ทะเล่า
 แสดงบรรยายให้ถูกต้องเป็นคำพูดได้ อา!
 พระกามเทพ ผู้เป็นเจ้าแห่ง ความพิศวาส ทั้ง
 หลายเอ๋ย อันอำนาจพระแสงศรศักรียา
 ซึ่งท่านทรงเสียบสลักทรงข้าพเจ้าอยู่ณกล
 ยันนี้ ไฉนเล่าจึงต้องอาชญาเสนห์ ซึ่งเป็น
 ยอดแห่งความกระสันต์เสีย ให้ ควงหทัย
 ประเทศของข้าพเจ้ามีความทุกข์ปรวิเวทนาถ
 ปานดังนี้เล่าหนอ? ทั้งนั้นจะเป็นเครื่องหมาย
 ว่า ท่านจะให้ ข้าพเจ้า เริ่ม ดำเนิน อาชีพ จาก
 ความเป็นชายโสด และก้าวเข้าสู่บรรณิธ
 สีนหาอันเป็น สมบัติของโลกบรมมละหรือ?
 ท่านสหายเอ๋ย เป็นการแน่นอนเสียแล้ว
 นายหนุ่มขวัญคือข้าพเจ้า ได้ตกถล่มลงใน
 หลุมรักอันสลัก เหลือความสามารถแล้ว
 ที่จะรอกพ้นจากอกระตังกรรมระบมใหม่ ไป
 จนถึงผลลัพท์ที่สุด อา! ท่านและสหายเรา
 เอ๋ยจะต้องพยายามต่อสู้กับความรัก จนถึง
 ความเป็นผู้ได้ชัยชนะ ถ้าเรา ต้องแพ้
 เพราะไม่ สมรัก ก็จงตาย เสียเถิด จะ
 ประเสริฐ แก่ ชีวิต อันเจียเหงาเปล่าคาย
 โดยปราศจากความเจียชัระก่าใจ ข้าพเจ้า

ค่อยๆ ก้าวถอยออกมาจากในเรือน และ
 คืบคลานด้วยเสียว พลังก็อ่อนหลังลงกับ
 แคร่ สำหรับใช้นอนเล่นที่ระเบียงใน เขา
 มีกายหน้าผากฉวัดฉวถึง สมบัติพระอินทร
 เรือค่อยไป

ความ อ่อน เพลีย ที่ได้รู้ ภัย กับ สัตว์มา
 อย่างทรนทน แต่พอหลังถึงท่านอน ข้าพเจ้า
 ก็ผอยหลับไป พร้อมกับได้นำเอาความฝัน
 โดยนิยายร้าย ค่ำต่าง ๆ มาเป็นนิเวรณ
 ตลอดจนสว่าง เมื่อได้ ตกใจ ค้นขึ้น ทวี
 สารพางค์ข้าพเจ้านั้น ช่าง ปวดเมื่อย เป็น
 กำลัง ต้อง ลูก ชน เหยียบ หยัก เสีย จน ล้น
 กรอบๆ บ้วนฉี่แม่เพื่อนสาวของข้าพเจ้า
 คงจะยังหลย้อยอย่างสุขสบาย คิดๆ ไปแล้ว
 ก็น่าสงสารหล่อนนัก หล่อนจะเป็นลูกแก้ว
 เหล่าใคร? สกสรนชาติ หล่อน มี ฉานะ
 อย่างไร? มีเคหสถานอยู่ที่ใด? และ
 หล่อนรู้หรือไม่ข้าพเจ้ามีความพอใจ พอตา
 ในหล่อน คำถามต่าง ๆ เหล่านี้ได้พากัน
 ผุดขึ้นเป็นปัญหาอยู่ในใจข้าพเจ้า ทั้งร้อยครั้ง
 พันครั้ง ซึ่งเป็น ฤคคณา ข้าพเจ้าไม่มี
 ความสามารถจะรับรู้ ได้ ด้วยวิद्याณทั้งสิ้น
 จนกระทั่งเมื่อไปชายนานแลแต่ทั้งนี้ แล้ว คำว่า
 “ข้าพเจ้า เป็น สุข ใจ แล้ว ใน ความ คุ่ม ครอง
 ของท่าน” ยังคงงออยู่ ซึ่งบางทีก็ถึงกับ

‘ท้องถิ่นจะเป็นลูกเต้าเหล้าใคร ?

สกุลรุนชาติท้องถิ่นมีงานอย่างไร ?

มีเคหะสถานอยู่ที่ใด ?

ข้าพเจ้าผลต่อของขึ้นมาเองได้ อย่างคง ๆ

ความกลัดกลุ้มใจให้กระหายระทรวย ไม่สามารถจะเห็นบรรพริบความสุภาพ เรียบร้อยอันเป็นกิจวัตร ของสุภาพบุรุษ ต่อไปได้ อีกแล้ว อนึ่งแล้วเวลานี้ก็ควนสายพอดูอยู่แล้ว ถ้าข้าพเจ้าจะ ถือโอกาสทำ เป็นเขาไป เชิญให้ ออกมารับประทานอาหารก็อย่างที่ระไกร และ ก็คงเป็นเพราะเจ้าหล่อนยังมี ความ กระตาคกระเทืองของขวยอาขยข้าพเจ้า ถ้าข้าพเจ้าไปชวนคุยด้วย เพื่อให้เป็นที่รู้จักสนิทสนมเสีย ก็จะเป็นทางให้คุ้นเคยกันได้ โดยหายเสียดใจไปเอง และข้าพเจ้าก็จะได้ รู้จัก สิ่งต่าง ๆ ที่มีความสงสัยอยู่จนระแงใจเป็นแน่ เมื่อได้ คิดตกลงใจเช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้าจึงค่อย ๆ เอามือคั้นยานประทุเข้าไประยะหนึ่ง ค่อย ๆ เกรงว่าถ้าขวยหล่อนยังหลิ่วอยู่จะได้ ไม่ตกใจ และข้าพเจ้าก็จะได้กลัวยออกมาเสียก่อน เพื่อไม่ให้หล่อนเห็นว่าข้าพเจ้าเข้าไปรบกวนเกินกว่าเวลาปกติ การผจญภัยซึ่งต้องดำรงกายอยู่เฉพาะหน้าสัตว์ก็ตกอยู่ในที่ล่อมือของสัตว์ทั้งอุรุที่คึกคัก สิ่งเหล่านั้นมันเป็นของเคยชิน ข้าพเจ้าหาวิตกกังวลสักเท่าไรไม่ เพราะแม้แต่สัตว์ที่เข้าประมาณหนึ่งไม่ แต่เอ - การเดินเข้าสู่โลกสัมผัสอันเกิดแต่สัตว์นั้นช่าง มีอำนาจ ราชศักดิ์ เป็นที่น่า เกรง ขาม

ยิ่งนัก แข็งขาคันทะท้าว เพราะ ความ ประหลาดใจที่เห็นคึกคักเหมือนคึกคักสอง และข้าพเจ้าก็เหมือนมีเหงื่อไหลซึมออกมา ที่หน้าผาก ด้วยหรืออย่างไรก็ไม่ทราบ แต่พอพ้นฉากนั้นก็เห็น มุ้งกางยัด อยู่บนตั่ง เป็นปกติ อยู่ตามเดิม ข้าพเจ้าหายทุกสิ่งสกปรกสกปรกใจ เสียให้คิดแล้ว ก็ก้าวขาอย่าง ๆ เข้าไปเย็ด

พลันความตกใจ ก็กระทำให้ข้าพเจ้าเข้าไปเกือบล้มทั้งยืน แทะระไม่เชื่อตาคนเองว่าเหตุใด จึงไม่มีเจ้าหล่อนนอนอยู่ในมุ้งเหมือนเมื่อคืนนี้ หล่อนได้ หายไปทางไหน หล่อนถูกสัตว์ตามมาจับเอาตัวกลับคืนไปอีกหรือ? เห็นจะเป็นไปไม่ได้ ข้าพเจ้าขยิบตาแล้วขยิบเล่า นึกว่าตาเกิดเป็นโรคมืดหรือมัวไป แต่ก็เปล่าทั้งนั้น เจ้าหล่อนไม่ได้ นอนอยู่จริง ๆ หายไปจริง ๆ ข้าพเจ้าเกิดเที่ยวหาเสียจนทั่วเรือนก็ไม่พามาพบ จึงไป เปิดหน้าต่างทาง หัวนอนออก ทันใดนั้นข้าพเจ้าก็จับความจริงได้ ทันที ด้วยที่ไม่ชอบส่วนล่างของหน้าต่างนั้น มีเชือกเส้นขนาดเชือกสายหนึ่งผูกติดไว้ หนทางนั้นเองที่หล่อนใช้ไต่หน้าข้าพเจ้าลงไป ข้าพเจ้าตกใจ โดยแน่ใจว่าไม่มีผิด เพราะนอกจากเหตุนี้ ก็ไม่มีเหตุอื่นมาประกอบหลักฐานเลย ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจเป็นอันมาก

กันน้อยไว้ว่าข้าพเจ้าได้กระทำการสิ่งใดให้
เจ้าหล่อนโกรธเคืองหรือ จึงได้ใช้วิธีนั้น
ไปเสียโดยไม่บอกกล่าวกัน หรือหล่อน
เกรงว่า หล่อนอาจจะมาพบเอาเราเข้าอีก
เพราะฟังรอกมา จากปากเสือ มีทันไร ถ้า
หล่อนคิดเห็นดังนั้นก็เป็นความเข้าใจผิดอย่าง
ลึกซึ้ง ซึ่งข้าพเจ้าไม่ได้มีความประสงค์
จะเห็นยว้งการไปมา ของหล่อนเลย ทั้ง
ข้าพเจ้าก็ยังคิดถึงความสุขธรรมอยู่ การ
ที่หล่อนมีความเต็มใจนอน อยู่ในบ้านเรือน
ของข้าพเจ้าเมื่อนั้นนั้น ก็นับว่าเป็นเกียรติยศ
แก่ข้าพเจ้าพออยู่แล้ว อันส่วนความรัก
หรืออะไรทำอะไรนั้น มันเป็นคนละเรื่อง
ต่างหาก หล่อนไม่ควรจะมาเดินหนทาง
แคบๆ เช่นนี้เลย ข้าพเจ้าออกรู้สึกเสีย
ใจไปอันมาก

ใน ขณะที่ ข้าพเจ้านั่ง รำพึง ถึง เรื่องของ
เจ้าหล่อนอยู่นั้น ก็เห็นอัญญุลกนัยตา เหลือบไป
เห็นอะไรสิ่งหนึ่ง ที่ใดหมอน ลอด ใหลอยู่
ข้าพเจ้าจึงเอื้อมมือไปชักเอาออกมาดู

ทันใดนั้น, ไม่มีมือข้าพเจ้าที่สั่นและใจหาย
เพราะความตระหนกตกใจเป็นที่ยิ่ง ด้วย
ของสิ่งนั้นคือกลองไม้ไผ่ ซึ่งภายในนั้นบรรจุ
หมาย เนรเทศ ของ ข้าพเจ้า ซึ่ง สัตว์นารายณ์
ได้มอบไว้ให้แก่ข้าพเจ้า เมื่อวันที่ข้าพเจ้า

เข้ามาถึงพรมแดนเมือง ทวาย ข้าพเจ้า
แยกฝาท่อครวญ ก็จับพิรุณไควว่า แม่สคว
ผู้มีความลึบร้อยแปดประการนั้น ได้ล่วง
บังอาจเอาออกมาลอบอ่านดูเสียสยมิแล้ว
และไม่ชั่วแต่เท่านั้น กลับเขียนข้อความ
เพิ่มเติมลงไว้ที่ท้ายหมายเสียด้วย เป็น
ข้อความดังนี้

“เรียน ท่านผู้ที่มีชื่อ ทวาย

บัดนี้ข้าพเจ้าได้ทราบความลับ ในการ
ที่ท่านได้เข้ามาอยู่ใน เมืองทวายตลอดแล้ว
ฉนั้น, เพื่อจะตอบแทนบุญคุณของท่าน ที่ได้
อุปการะข้าพเจ้าไว้ ให้รอดพ้นจากเงื้อมมือโจร
จึงขอวิงวอนกับท่านว่า ให้ท่านออกไปเสีย
จากเมืองนี้โดยเร็ว ถ้ามีฉนั้นเมื่อภายหลัง
ท่าน ถูก จับกุมใน ฉาน เป็นผู้ สืบ ราชการ ลับ
ปรากฏชนแก่เจ้าน้ำที่เวลาใดแล้ว ข้าพเจ้า
ก็หาโอกาสที่จะช่วยเหลือท่านได้ ไม่ ฉนั้น
ข้อความที่ท่านต้องการอยู่เวลานี้ ก็คือ
อยากจะทราบว่า เมืองทวายจะไปขอออก
กับพม่าหรือไม่นั้น ในฉานที่ข้าพเจ้าเป็นสคว
ของ พล เมือง ทวาย คนหนึ่ง ย่อมมี ใจ เป็น
นักเลง ไม่กลัวใครแต่กลัวเสีย จึงขอ
เรียนกับท่านว่า สิ่งนั้นไม่เป็นอย่างที่หา ฉนั้น
ธรรมดานักน้อย ย่อมจะ แสวง หา ร่ม โพธิ์ แล
ร่มไทรเป็นยว้ง จึง บุคคลใด เป็นผู้ รู้จัก

บริหารกายคนด้วยความร่วมมือ ประชาญ
 บ่อม สรรเสริญ ว่าเป็นผู้ฉลาด มิใช่ หรือ ?
 บรรดาอัยคำจางเหล่านี้น ข้าพเจ้าขอเอา
 เกียรติยศออก ประกัน คำพูด ของ ข้าพเจ้า
 ท่านอย่าได้ นึกระแวงสงสัยเลย ในทุก
 แล้งเดือนหกขี้นหน้า รวากลาง เดือน จะมี
 การมหาสงครามศึกพันกัน ในระหว่างกองทัพ
 ม่านผสมประเทศราชแลกรุงศรีอยุธยา อัน
 ทดทั้งแห่งยุทธบริเวณใดกำหนดเป็นที่แตกหัก
 นั้นตกอยู่ณะทุ่งนาควาซ ค่ายลย้านศรีสวัสดิ์
 แขวงกาญจนบุรี ถ้าท่านเป็นไทย ก็จงรีบ
 กลับไป คอย เตรียม การ รับ ร้อง แสนยา
 นุภาพทันประจันจะเกิด อนึ่งขอท่านได้
 ไปรคอภัยแก่ข้าพเจ้าด้วย ในการที่ข้าพเจ้า
 จำเป็นต้องเอา แหวนนพเก้าซึ่งได้ สอดไว้ ใน
 กล้องนี้ เปลี่ยน เอา ประคำ เครื่อง ทอง
 พุทธคุณ ของ ท่านไป เพราะ ท่านได้ ให้
 ปัญญญาณแก่ข้าพเจ้าว่า ท่านจะเป็นมิตร
 แก่ข้าพเจ้าโดยวิสัยน้ำใจ ฉะนั้นคิด สอง
 สิ่งนี้ จะเป็น เครื่องรุดกว่าท่าน กับข้าพเจ้า จะ
 เป็นสหายกันจนควายฟ้าแลดดินสลาย หวัง
 ไว้ว่าท่านจะไม่รังเกียจเป็นน"

ข้าพเจ้าลุกไปหิยเอาย่ามสงครามลงมา
 จากหังพระ ประคำพระพุทธรูปของข้าพเจ้า
 ก็หายไปจริง ๆ ข้าพเจ้าหิยแหวนนพเก้า

ของนางขึ้นพิจารณา เห็นเป็นวักมีสายรัง
 งามวิวาม ควรค่าแก่ ประเทศ บ่อมได้
 ประเทศหนึ่ง ข้าพเจ้าจึงเอาใส่ในวังไว้
 ด้วยความพอใจเป็นที่ยิ่ง เสรีแล้วก็รับก
 แงเลาหมายเนรเทศแลอัยคำของเจ้าหล่อน
 เสียจนเป็นเจ้าไปสิ้น เกียข้าของที่ควร
 เอาไปได้ ยึดใส่ลงในย่าม คอยให้ตกถึง
 เพลากลางคืน จะได้ลยหนีออกจากเมือง
 ไป จะขึ้นอยู่ต่อไปอีกก็ไม่ได้แล้ว เพราะ
 เนอความลยของข้าพเจ้าได้ แงโร เสีย แล้ว
 และข้าพเจ้าก็ไ้ ขั้วราชการสมในีกพอแล้ว
 เวลาอีกเหมือนจะเป็นใจ ช่างล่งไปอย่าง
 รวดเร็ว ข้าพเจ้าจะรักแงเรื่องอาหารเสรี
 ไปอีกครั้งหนึ่ง และจักเป็นเสอียง กวัง
 แล้วพอกัถ้วน ก็ตกกิน ึ่งลกขันธ์แ่งตัว
 เป็นคนชาวบ้า บ่องลงบรรโคเรือนไป เพอ
 จะไม่ให้ท่ายเห็น แต่พอนัชรณั้ย้านออก
 ไปถึงทางเคินไม้ต้นกัก้าว ข้าพเจ้าก็รู้สึก
 ที่ท่ายทอย เหมือนกับถูกอะไรอย่างแวง
 จนข้าพเจ้าล้มเอาหน้าฟากลงกลางคืน นัย
 คามักมีวมองอะไรไม่เห็นหน ทั้งหักกับ
 ไม่ได้ ยินอะไรเลย ครุหนึ่งข้าพเจ้ารู้สึกตัว
 คล้ายกับหลยไปด้ด้วยความเจ็บปวดอย่างแสน
 ส่ำหัสอยู่ณะที่นั้น

สิ่งของว่าวเสงฆาร

“**สิง**” ท่านคงรู้จักหน้าตามันแล้วว่า
มันเป็น “สิง” ทำไมจึงเรียกของมันว่า “สิง”
ก็เพราะมันสิงนั่นเอง ความรู้แลความ
ฉลาดของมัน ก็สมกับชื่อของมันเสียด้วย
ขึ้นชื่อว่าสัตว์ก็ด้วยกันแล้ว “สิง” เป็นเยี่ยม
กว่าเพื่อน คงจะเห็นได้ในเรื่องที่จะเล่า
ต่อไปนี้—

ท่านสมภารหนู อย่าเข้าใจว่าท่านเป็น
หนูปากรู้ๆ ท่านเป็นคนเข็นเราๆ นั้นแหละ
แต่ท่านชื่อหนู ท่านเป็นสมภารอยู่วัดท่า
ม่วงเมืองสงขลา ในระยะหลายสิบปีมาแล้ว
ท่านเป็นผู้คนเคารพนับถือท่านมาก เพราะ
ท่านค้ำทางเทศมนตร์ลดาภิบาละ จนชาว
เมืองอุทิศให้ท่านเป็นสมภารวัดท่าม่วง จัด
การดูแลพระเณร ๓-๔ รูป ซึ่งอยู่ในวัดนั้น

กุฏิของท่านชั้นข้าง จะ หร หรา แข็งแรง
ถ้าใครย่างเข้าไป ต้อง วงัก ตกใต้ ถุน ที่เคียว

หน้า กุฏิ มี ซาน ยื่น ออก มา ประมาณ ๖ ศอก
ประทับไปด้วยต้นหว้านแลไม้ข่า งาม ตระการ
ตา ซึ่งประคองฐานอยู่ในหม้อตาลหม้อเข้า
กะลาเป็นคัน ดังเรียงเป็นแถวดังตามชาย
นอกซาน

ท่านสมภารหนู นั้นสลับทางนักประพันธ์
อยู่สักหน่อย หนังสือที่ท่านเขียนก็เท่ากับ
อายุของท่าน ผู้ชราแลโยราธภาพ ดัง คำว่า
“เลาตานทางหลาย เรงให้ฝนฝาย ก่อขวาง
กุสน” เป็นต้น เนื่องจากท่านประพันธ์นั้น
เอง คิษย์ของท่านคนหนึ่งชื่อเจ้าเขวกี่เป็น
นักประพันธ์คำมรย เขาชอบเป็นบรรณา
ธิการตามฝากฎี ฝากาน ฝากาลา ไม่ว่า
ที่ไหนซึ่งพอจะจดถ่านลงได้แล้ว เป็นเกือบ
ไม่เว้นเสียเลย แลถ้อยคำที่เขาเขียน
ล้วนเป็นสุนทรภะทั้งนั้น เช่นคำที่อยู่ที่ฝาก
ศาลาซึ่งเขาเขียนไว้ว่า “ข้างขึ้นเคียนหงาย

จีฟายไปแทงแลกล ทกลมรพำ-----”
 เป็นคน โดยที่เจ้าเขว เชี่ยวชาญทาง
 หนังสือ ท่านสมภารจึงชวยพอนักหนา ไป
 โทนเป็นคองพาไปด้วย เพื่อทำนาที่เลขา
 นการ

นกขุนทองตัวหนึ่ง ขนงามพูดไพเราะ
 ชัดเจน วนคล้ายเสียงมนุษย์ เฉลียว
 ฉลาดมาก ซึ่งอยู่ในกรงใหญ่ที่หมา คังคิก
 กับเสนาในเชิงชาย นกตัวนี้ท่านสมภาร ปรอด
 เหลือล้น ท่านชอยนึ่งพูดด้วยทุกวัน นก
 ก็ชางพรวดให้ท่านฟังนำขึ้นใจ เช่นคำว่า
 “หลวงพ่อดี ขนทองขอเข้ากินหนอย”
 เป็นต้น แลเมื่อท่านไม่อยู่ ยังช่วยท่านทำ
 เป็นเจ้าของกุฎิแทน คอยห้ามคนในนี้ ว่า
 คนนี้ ปฏิสันถานกับคนนั้นเสมอไป นับว่า
 มีคุณสมบัติพอเทียบกับเจ้าเขวได้

เจ้าเขวหรือนกขุนทอง ก็ว่าเป็นที่รัก
 ของท่านสมภารอยู่ครัน ๆ แล้วก็จริง แต่
 เจ้าลิงทะโมนซึ่งท่านเลี้ยงไว้ ที่หลกเข็น
 กลางนอกชาน อันประคัยด้วยสังวาลย์
 เหล็กเส้นเชือก ตรึงครางหนาแน่นยัง
 กลายเป็นที่รักมากกว่าขึ้นไปอีก คือมันว่า
 ลครก็เป็น กันสันก็ชชินกุฎิได้ เกียว
 ผู้หญิงก็ชานาญ เป็นต้น แม้มันพูดไม่
 เป็นก็ยังมีความสมบัติไม่แพ้นกขุนทองซึ่งพูด

โดยที่สัตว์ทั้งสองมีคุณต่างกันคน
 ท่านสมภารจึงรักนักกรึกหนา ถ้าใครไปรังแก
 มันแม้เล็กน้อย เป็นถูกชานด้วยพลอง
 ที่เกียว

ต่อมาวันหนึ่งซึ่งเป็นวันของเรือนนี้ นับ
 ว่าเป็นวันอัฐมาสแห่งสองสัปดาห์ เป็นวันครีก
 ครนของขุนวานร แลเป็นวันร้ายกาจของ
 นกขุนทอง ทั้งเป็นวันพิณาศของเจ้าเขวด้วย
 สมภาร ทั้งเป็นวันพิณาศของเจ้าเขวด้วย
 คือพอเวลาบ่าย ๔ โมง ท่านสมภารกับเจ้า
 เขวคนสนิท ทั้งพระเถรในวัดทั้งหมด
 ต่างก็ออกจากวัด บ่ายหน้าเข้าบ้านไปใน
 กิจนิมนต์แห่งหนึ่ง อันอยู่ไกลวัด ไซ้ชอยู่
 สักหนอย

ระยอันกล่าวถึงขุนวานรโหดร้าย เพียง
 แต่มันหิกรวดครได้แฉ่ด้วยไม่พอใจ ยังใคร่
 เป็นจินตะกะวี่ที่มีชื่อเสียงโด่งดัง เช่นเช็ก
 สะเบยหรือสุนทรภักดิ์ เชื่อว่ามันคงมีความ
 คึกคักปราชญ์เช่นมานานแล้ว เพราะ
 เวลาใดท่านสมภารหิยสมุคมาชีกเขียนอะไร
 แล้ว มันเป็นคองนึ่งเหลือกตามองอย่าง
 ริง ๆ ริง ๆ ที่เกียว พอญความตั้งใจของ
 มัน มาเป็นผลสำเร็จจริงวันนี้ คือพอท่าน
 สมภารพ้นจากวัดไปแล้ว มันก็แสดงฤทธิ์
 หักโซ่ที่ล่ามไว้อย่างสุคสามารด จับกระซาง

ข้างหักข้าง บิดไปบิดมาข้าง รวกระว่านอก
 ชานจะพังลง พักเคี้ยวเท่านั้นถึงวาลย์เหล็ก
 ก็หักสับนออก เวลานั้นท่านไปเห็นเองแล้ว
 ะ คือ หิวเวระ ะน ลูก กระ เคือก ขยิบไม้ ทัน
 ที่เคี้ยว มันแสดงความรักอย่างเหลืออัน
 คล้ายหมานพ้นจากอำนาจนาคยาส มัน
 เคยหักลิ้นมาช้านานอยู่แล้ว เมื่อมันพ้นจาก
 เครื่องตรึง การเล่นลครของมันออกจะถึง
 ชักที่สูก แหม่สนักสนานเหลือเกิน ชันแรก
 มันเคี้ยวสองคัน ร้วนไปมารอบ ๆ นอกชาน
 แล้วเปลี่ยนที่จะเป็นหกขะเมน มันหักตั้ง
 ๓๐ ทอศ ๒๐ ทอศ พอเหนอยกันงทำดาเล็ก
 หลัก ๆ ไปตามเพลง พอลักประเคี้ยวมัน
 หวนนกดถึงความ อยาก เป็น เงินดก ขัน มาได้
 ก็เล่นแล้วขันไปนหึ่ง ขนเป็นทีเก็บเครื่อง
 เขียน ลอยไปสุมค้อยขาวใหม่ถอกค้ำ
 เล่มหนึ่ง เล่นกลลึงลงมายังนอกชาน วาง
 ลงกับพนแล้ว ก็นั่งมอญอยู่สักครู่
 จึงกลลึงมันออกไปนยาว ตลอดจนนอกชาน
 ควรวะมันเล่นขันไป นั่งจ้อย ขนเป็นแห่งน
 หน้าค้ำ ประหนึ่งปรกษาเทวดาว่าจะแต่ง
 เรื่องอะไรก็ พอเทวดาประกาศให้มันแล้ว
 ก็เล่นแล้วขันไปนหึ่งเป็นครั้งที่ ๒ ลอย
 แท่งหมักมันแท่งเมื่อเร่ไคแล้ว กิ่งปวัก
 ไปทำอ่างแก ข้างสุมใจของมันเหลือเกิน

น้ำมีติดอยู่กันอย่างแฉ่เล็กน้อยเท่านั้น มันก็
 ลงมือฝนหมักที่เคี้ยวฝนแล้วฝนเล่าฝนเสียจน
 หมกแท่งแล้วมมมมมม ในน้ำหมักทั้งสองข้าง
 เกลินเกาะเกาะมาลัยสุมค้อยซึ่งมันคลไ่วโสรัจ
 แล้วจกนมมมมมมมมมมมมมม การเขียน
 ของมันว่องไวสมเป็นเงินดกแก้วแท้ โดย
 ไม่ค้อยขมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมม
 สุมคแต่เรื่องที่มีมันแต่งยังไม่ถึงที่สุด จึง
 กลบนำสุมคขึ้นอีกข้างหนึ่ง แล้วเอาปากกา
 นวไปทุ้มหมักมาอีก เขียนเช่นเคี้ยวกับ
 ข้างคัน รวมความในเรื่องที่มีมันแต่ง คือ
 เรื่องนาควาชรบกันยุ่งที่เคี้ยว

ฝ่ายนกขุนทองมอญก็เหตุการณ์ตั้งแต่คัน
 ะนตลอด ออกจะนอกรวดาเฝ้าลึงอยู่ครัน ๆ
 ว่าไปทำนาคที่เป็นเงินดกก็ดีกว่าดี ก็ชี้ว่า
 “หลวงพ่อกลับมาเราะพ้อง” ขุนวานร
 พอได้ ยินนขุเพียงเท่านั้น ก็รีบพัสสุมค
 มันเขียนเล่นขัน เว้นหึ่งอย่างเดิม แล้ว
 กลับ วัง แหก หู แหก ตา ขย เขียว เคี้ยว พน
 แสดงว่าโกรธผู้เฝ้าอย่างเหลืออัน ตรงไป
 ทกรณนกขุนทอง ผาดแผลงอิทธิฤทธิ์อย่าง
 นาสพึงกลัว โฉมเขี้ยวกรรณนก ปากกัก
 ดินยัน กระซางสองสาม ไครมเท่านั้น เรือน
 อันระโหฐานของนกขุนทองก็ถึงความฉิบหนากการ
 มันก็ขนมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมม
 มมันกยมนมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมมม

มันออกมา นกขุนทองแม่จะพูดโพเราะ
 อ่อนหวานอย่างไร คักหวาน ๆ ทั้งหมกกลีบ
 เป็นคำชื่นชมแก่มันเหลือเกิน มันก็คอก
 จนกร้องแก๊ก ๆ ไม่ออก แต่มันจะนึก
 ถึงลักษณะผู้กล่าวหาขึ้นมาได้ มันจึงว่า
 การสัหาเรผู้ที่อ่อนกำลังกว่า เขาไม่นับว่า
 เป็นลูกผู้ชาย มันจึงเลิกการคั่นคอซึ่งจะ
 ให้ท้ายเสีย คิจะทรงมานให้สมแค่น มันจึง
 ถอนขนเสียจนเกลี้ยง สักเส้นเดียวก็เกลี้ยง
 ไม่ให้เหลือ ครั้นแล้วก็เอาขี้ไต้ไว้ในกระบอก
 ไม่ไผ่ ทวางอยู่ข้างประตู เมื่อมันปรว
 คู่ประกัยของมันเรียบร้อยแล้ว ก็เดินไป
 มาอยู่สักพักแล้วไจนลงไปยังพื้นดิน นับว่า
 มันมีบุญญา คาค การ ข้าง หน้า อย่าง เก่ง ว่า
 สมภารกลับมาคงจะขนายขี้ที่เคียว ถึง
 อย่างไรก็ต้องขาดญาติกันแน่นอน การจะ
 ลาไปเจียบ ๆ โดยไม่ลสอง พระคุณ ท่าน ผู้มี
 คุณ ก็นิยว่าเป็นอกตัญญูแท้ มันเหลือ
 ข้ายแลขวาพระเจี๊ยมอง เห็น ต้น พน ใน เคาไฟ
 สำหรับคัมภ์น้ำที่ใดกันยังมีไฟคิอยู่แคงๆ มัน
 แสนก็อกคิไจนกระไร ควักันไฟวิ่งปรว
 ขนหลังคำท่านสมภาร อันมุ่งด้วยจากเก่า
 คร่ำคร่ำ กำลังจะเริ่มทำน้ที่เผลองกา ก็
 พอคิภัยเวลาท่านสมภารกลับมาถึงกุ เมื่อ
 ท่านย่างขบนนอกชาน ก็เกิดความหลากใจ

ขันทนที่ ลิงก็หาย นกก็หาย นอกชาน
 เลอะเทอะไปทั้งนั้น จึงหันหน้าไปพคกับ
 เจ้าเขวเป็นเชิงปริกษาว่า “อ้ายเขว น้ใคร
 ขะโมยลึงกับนกลงไปแล้วกระมัง” เจ้าเขวยัง
 ไม่ทันตอบว่ากระไร นกขุนทองซึ่งพอวาม
 เชิญเสกเจ้าไปประทับในกระบอกไม้ไผ่ ก็
 ร้องแก๊ก ๆ ออกมา เพราะมันจำเสียงหลวง
 พ่อของมันได้คิ ทำเอาสมภารกับเจ้าเขว
 ตกคิลันทน์ เจ้าเขวทักว่าว่องไวกว่าท่าน
 สมภารมาก กรวากเข้าช่วยกระบอกขนมองค
 สักครู่ นกขุนทองผู้ไรขน ก็ถูกเชิญเสก
 ออกมาข้างนอกกระบอก ด้วยอาการขวยเขย
 ท่านสมภารยังไม่ทันจะถามได้ นกก็รีบข
 ด้วยเสียงอ้อแอ้วว่า “อ้ายอ้อขี้ หลวงพ่อ
 อ้ายอ้อ” ทันใดนั้นเองท่านก็ไค ขนเสียง
 ถูกกักอยู่บนหลังคา พอแหงนหน้าขึ้น
 มอง ที่ไหนได้พอจอกำลังเข้าคันทันพุ ๆ
 จะเผลองกาอยู่แล้ว ทำให้ท่านตกใจมาก
 ขึ้นอีก เพราะท่านรู้ยู่คิว่าเมืองลงกาของท่าน
 ใหม้เสีย พระวิษณุกรรมคงไม่มานภูมิตรี
 ให้ เช่นเมืองลงกาของทศกรรณผู้เป็นแ
 ทานจึงประกาศอ้งร้องออกไปทนที่ว่า “อ้าย
 จอลงมา ลงมาอ้ายจ้อ” จะเรียกไปอย่างไร
 ก็ตาม มันทำหวนลงมั่งเข้าไฟเฉยเสีย
 เมื่อท่านเห็นมันจะทำน้ที่ เป็น หดุมานจริง

จึง ฅวย กระสุนออกมาคั้งท่าทาง จะ แผลงศร
ฝ่ายขุนวานรพอมองเห็นกระสุน ก็ร้องเรียก ๆ
ตัวลันสท้านปล่อย คันทไฟ กลิ้ง หลุน ๆ ลง มา
โคนพนเสียงกังขัง ถ่านไฟ แดก กระชาย แดง
ท่านสมภารเห็นพินัยไปตอนหนึ่ง จึงวาง
กระสุนคู่มือของท่านเสีย กวักมือเรียก
อ้ายจ้ออยู่ไม่รู้แล้ว นี่กว่ามันจะลงมาหา
อย่างนี้หรือ เปล่า ทั้งนั้น เพราะมันได้กระ
ไพรแถมไว้อย่างดีแล้ว มันจึงก้มหัวยกมือ
ขึ้นทำอาการกราบลา แล้วแผ่นแผ่น ๆ
ลงข้างหลังกุฎีไป ฝ่ายเจ้าเขวเสียดาย
ก็แผ่นตาม แต่ถึงมัน ผลักพอกการพอ
เจ้าเขวมายังที่มันหลบอยู่ ก็กระโปกกัท
คออหอยเจ้าเขวจนร้องไม่ออก เมื่อท่าน
สมภารได้ยินเสียง โกลาหล ข้าง ล่าง ก็ แผ่น

ผลุงลงไปบ้าง ส่วนขุนวานรเห็นระเสียดทำ
ก็ผละจากเจ้าเขววิ่งปราศชนยอกไม้ลาลับเข้า
เข้าไปตามยถากรรม คราวท่านสมภารต้อง
เป็นแพทย์พยาบาล เจ้าเขวแล่นกุนทอง
กันข้วนเขย่น นกขุนทองได้รับความขบขี้
มามากหลายพักอ้อแอ้กับท่าน สมภารไม่นาน
เท่าใดก็ต้องหยุด หยุดการพัก หยุดการร้อง
ทุกอย่าง วิญญาณน้อย ๆ ก็ค่อย ๆ เลื่อน
ลอยออกจากร่างน้อย ๆ ไปจนขาดสาย ถึง
กับท่าน สมภาร นั่ง น้ำตาไหล เกือบ ปล่อย โห
ออกมา แม้เจ้าเขวซึ่งถูกพ้อพุดมานานขบขี้
เขาอยู่มาไม่นานวันนัก ก็ถึงกาลชวสาน
แห่งชีวิตร ไปสถิตย์ในตำแหน่งเลขาณการ
ของท้าวยมราชในยม โลกโน้นแล

๑๘. ท่านผู้เป็นประมุขย่อมมีตารอบตัว มีหุรอบด้าน แม้ท่านรู้แสนรู้ ท่านก็
นิ่งทำเหมือนไม่รู้ เพื่อขางความที่รู้นั้นให้กระหนกตามหลักของผู้เป็นประมุข.

พุทธภาสิตานุสรณ์

อัปมาท

อุปมาแทน สมุปาเทถ

๑. สมเด็จพระเพทญ์เจ้า	จอมอารย
ทนต์บั้งนิมบรรพท	พจน์ไว้
ยกอัปมาทประทาน	สาวก สงฆ์เส
เพ็ญอัปมาทให้	อุพรอัมไพญญ์

อุปมาทณจ เมธาวิ ธานี เสฏฐิ จิร รกขติ

๒. ทระกุกคิระผู้	เมธา กิ๋เฮย
ย่อมรักษาอัปมา	ทะไซริ
เฉกเช่นบุทคลอา	รักษัทวีพย
อันประเสริฐเลิศไว้	มิให้เสื่อมทวาม

อุปมาโท มตปท

๓. ความอัปมาทนั้น	คือหน ทางแ
แห่ง อมัต พึงยถ	เยี่ยงนี้
ปวงสัปบุรุษชน	เชิญประ พฤตินา
ตามที่พระตรัสชี้	ช้องให้ เหนผล

อุปมตฺตา น มียนฺติ

๔. คนไม่ประมาทแล้ว พระตรัส
 ว่าไม่ตายแน่ชัด ชอบแท้
 ฝิจะคนนาอรรณ อปีป มาทพ้อ
 ถ้ากว่าธรรมทั้งปวงแล้ว เลิศล้ำเหลืออตร

อุปมทาํ ปลฺสนฺติ

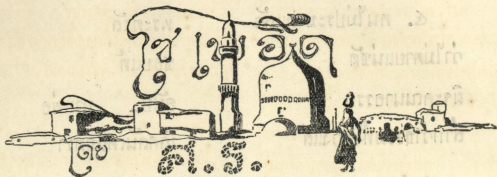
๕. อปีปมาทนะ บัณฑิต
 นับพระมารชิต ที่ทัน
 ยกย่องอยู่เนื่องนิยัย มีว่าง เว้นเลย
 ว่าประเสริฐเลิศล้ำ หลากด้วยสรรพวิญญ

อุปมทาเท ปโมทฺนฺติ

๖. บัณฑิตเพตินเพติตด้วย คุณธรรม
 ชื่ออปีปมาทกรรม ก่องเกือ
 แก่ผู้ประพาศิสม์— มาทฤษ— ฎินา
 ควกรอบ ไต่ขอเพื่อ เพื่อกันกันผลอ

(ยังมีต่อ)

อุบลวรรณ

บรรพ ๑

อิชชัณมีความทรงจำ ๒ อย่าง ซึ่งมิ
ไต่กระทั่งไปจากวาระน้ำใจร้อยละ แม้เวลา
จะเนิ่นนานผ่านพ้นไป แล้วเป็นขีๆ ความ
คิดนั้นจะไต่ อ่อนลงบ้าง แลความ พวง ผูกพัน
จะไต่ ขยายเล็กลงมาก แต่ยังคงมีแนว
สิ่งประจำตัวอยู่เสมอโดยมีรู้สึกคน

ข้อค้น คือความ ทรงจำ แห่งดวงหน้า
มารดาผู้ยังเกิดเกล้า ซึ่งเป็นรอยย่นขม่อปร
ด้วย รอย ริ้วขึ้นเป็น เครื่องหมายแห่ง ความ
รทมทุกข์ แลความไม่ สมปรารถนา ใน
ชีวิต ในัยตาแม่จะฝ้าฟาง ด้วยเป็นผู้มีอายุ
แต่ยังมีมองดูด้วยกิริยาอันแหลมและแจ่มใส-
แม้ว่าในวิญญาน จะมีความสามารถ หยั่งถึง
วิถีแห่งชีวิต ซึ่งไต่ ล่วง มา มาก แล้วไต่ ทุก

ประการ แต่ก็ยังคงพยายามที่จะดำเนิน
ชีพให้เป็นอยู่เช่น :- หว่านพืชพันธุ์ผลลงใน
พื้นที่ ๒-๓ ไร่ เลี้ยงแพะนม ๖ ตัว กับแม่
อยู่ยว แลกลิ้งเกลือก อยู่กับดินแคง ซึ่ง
เป็นการจำเป็นข้อหนึ่ง ก็เป็น ประเพณี
ของ พวกเขาควน อันเป็น ต้นตระกูล ของ แก
อีกประเภทหนึ่งด้วย

ความทรงจำอีกอย่างหนึ่ง คือ พัทธมา,
ผู้ศรัทธาออก ในวันที่จากมาประเทศควันคกัน
เป็นเวลาราคูที่คันทัญญา กลาง เทลทวายกำลัง
งอกเขียวคลุ่ม พร้อมด้วยต้นผักต่างๆ ซึ่ง
เป็นอาหารอย่างคัของแพะแคงที่เลี้ยงกักำลัง
ชุ่มชวย ในข้อคันทัญญา ซึ่งแห้งแล้ง ก็คัอยมี
น้ำหยกไหลมา ทำให้คัชุ่มชื้นคัระการคัาชน

นางยืนอยู่ระหว่าง ต้นเข้า สาลี่ซึ่งเพิ่ง ออก
รวง พึ่งยังไม่ หนามพलगทอตามองไป
ยักคองอาทิตย์ซึ่งจะจวนจะอสดงตก ไม่ห่าง
จากฝั่งแพะของบิดานางก็มากนักน้อย เลียง
นแพะร้องเรียกลูกให้กินนม ม้าก็ร้องควาง
อยู่เบา ๆ หม้อยู่อกรูกลมอย เรียงรายกันอยู่
เป็นแถว ปลอ่ย เชือก ที่ผูกอยู่กับหมูก
เหล็กทอกรวยราคลงยังพนักิน พलगปาก
ก็เคียวหมุขหมั ๆ ขณะเมื่อ กลิ่นเส้น หญ้า
แห้ง ๆ ยาว ๆ นั้น ชันชันเคยไปหาหล่อน
ทุก ๆ เย็นหลายยท ล่วงมาน ใน เวลา ที่ กลับ
จากเลียงแพะ และในขณะที่ผ่านมาหล่อน
ไป เป็นต้องกล่าว อวยพรตาม ธรรม เนียม
มอสเล็มว่า “ขอพระเจ้าทรงประทาน
ความสุขแก่เจ้า”

อาการในระหว่างหญิงชายคนนั้น ไม่ เคยที่จะ
สนิทสนมกันเท่าใดนัก เพราะวิถีแห่งชีวิต
ขณะนั้นอยู่ในความยากและชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง
ชีวิต ของ จาริก บุรุษ ย่อม พอม ไม่ พอม
ไม่สนุกครกรวน เกลือกอยู่กึ่งกลางเกล
ทรายอันเป็นทิวาแห่ เปลี่ยวเปล่า ในยัตา
ระพิศไหนดก็ย่อมเหมือนมันปราศจาก แหว แห่ง
ความรื่นเริง ทำให้คนทั้งสองเป็นคนทมิฬ
มานะกล้า ใจเหียมเกรียม มีความรัก
อันเย็นซิด แต่ในคืนนั้นบางทีจะเป็นเพราะ

ชัชนันจะคงจากไป เจ้าหล่อนจึงรู้สึก
สนิทสนมกับเขาขึ้นอย่างปลาค คล้ายกับว่า
มีอะไรคุกหล่อนให้เกี้ยว เชื่อมกับ ชีวิต เขา
ในภายภาคหน้า “พรุ่งนี้ฉันจะไป” ชัชนัน
พูดขึ้นห้วน ๆ

“อ้อ - ?”

“จะ ไป พร้อม กับพวก วาณิชชาว เมือง
เม็กกะ ไปยังเมืองคามาตัส - แล้ว - เลย
ตรงไปทางประจิม”

“ท่านคงจะกลับมา ชัชนัน ผู้บุตร มัส
คัพฟา” หล่อนพูด เป็นเชิงถาม ครองหน่ง
เชิงทำนายครองหน่ง

“ไม่กลับมาอีกเลย” ฉัน เกลี้ยก เกล
ทวาย”

“เป็นความฝันของท่าน”

“ฉันไม่เคยฝัน พัดมา ผู้บุตร คาซูก”

“ท่านจะ พย ฝัน ของ ท่าน ใน ที่ ซึ่ง ท่าน
กำลังเสาะแสวงด้วยเท้าของท่าน”

“อินซฮาหล่า ! พระทรงบรรดาล !”

“อินซฮาหล่า !” หล่อนยืนอ้นคอบ

ในทันใดนางตรงเข้ามาพุมพิชชัชนันด้วย
อาลัย แล้วก็หันกลับไป ทางกระโจมผ้า
ของพวกหล่อน โดยมีไคกล่าววาทะหรือ
แสดงกิริยาประการใดอีก ก็มีศีรษะส่วเท้า
เดินไปตามรอยไค คล้ายกับไคซึ่งบิดา
หล่อนเอาเข้าเทียบมแอลฉนั้น

บรรพ ๒

ขณะที่ซันผ่านประตูใหญ่ซึ่ง จะเข้าไป
ยังเมืองของ พวกมอว์ เรียกว่า เมือง เพ็ช นั้น
มีทหารยาม หนวก แคงคนหนึ่งเรียกให้หยุด
และถามเป็น ภาษาออร์ กับ ซาหริบ ย่น กันว่า
มาจากไหน และด้วยเหตุผลกลใดจึงมา
ซันได้เปิดออกมาตาม ภาษาเบกาวินของ
เขาว่า “เป็นพวกเข็นนิมรา อันเป็นหัวหน้า
ในพวก เซลิเม เอซเซอ์ ชื่อนี้มาจาก
ดินแดนอันมีนามว่า เหมล่า เลียบมาทาง
ประจิมทิศแห่งเมืองเม็กกะ”

“ภาษาอะไร !” ชายมอว์พูดอย่างดุจ
“ไม่เห็นเข้าใจคล้ายกับเสียง นกกระจอกพูด
นอกจากเมืองเม็กกะเท่านั้นที่ซาร์จิก โกล
จากเมือง มอว์รอโคโค ๓ พันไมล์ - ซ้ำม เทล
ทรายแล้วเทลเขียว แล้วเทลทรายอีกครั้ง
ใช้ไหม, หือ ?”

“ถูกแล้ว ๓ พันไมล์ เกินก็แทบสิ้นใจ
เทียบกว่าจะถึง”

“แต่ต้อง การมาหะอะไร ทน — แก่ฮัย
พวกหมาป่า เบกาวิน”

“ทองหั้นซีเกลอ และความเป็นไทย
ก๊วย”

“ทองหั้นซีเข้าใจหะ แต่ฮัยความ
เป็นไทยที่ว่า ?” นายทหารยามแสดงกิริยา

ออกประสงสัย “นี่เป็นเมืองทมิฬเจ้านายนะ
อาห แชน คอคน ด้วยไซร้ไว้ ที่ประตูลึงที่โค
เพราะ ความผิด ที่ล้นไม่รู้ สงย เสงี่ยม พุกา
สามหาวก้าวร้าว พลังบึกหนวกแคงจน
ยังเหยียงซึ่งคล้ายหนวกแคง “ความเป็นไทย
อะไรหว่า เจ้า เบกาวิน ?”

“ความเป็นไทย พ้น จากโคลน จาก ดิน
หั้นซี”

“ฮือ” นายทหารยามซาคิมอว์ลีหน้าค้อย
หายยุบยง “ฮัยหมาอยู่ ย่าฮายจะเป็น

ฮัยถ้อย คมทองอยู่ในตลาดยั้งนั้นหรือ ?”

“บางทีจะเป็นเช่นนั้น”

“แก เคยได้ ย่นเรื่องฟ้าซึ่งไป เทยวหา
เขาคัวยอยาก จะเป็นโค แล้ว เลยหุหาย
บังใหม่ ?”

“หั้นเป็นหของฮัยฟามัน จะทำอย่าง
ไร ๆ ก็ได้ตามชอบใจของมั้น”

“จริงอยู่ แต่ขอข้าพชน้อยเถระว่าทำไม
แกไม่ หยุค้อย เสีย ท อียปต์ หรือ แอลเบียร์ช
เขาว่าทองหั้นเยอะเยะ เกียเฮาได้สควก”

“หั้นข้าได้ เห็น รอย เท้า แห่งพวก ฮัย
เคษ ฮัยกฤษ ซึ่ง ข้าไม่เอยากเห็นโฉม
หน้ามั้น มั้นก็ไม่เอยากเห็นโฉมหน้าคาย
ของข้า วาห์ ! ฮัยนอก สาสนา ทั้ง นั้น !

พ่อยายหมาสียเจ็ดตัว ! แต่ที่นั่นเขาว่าเป็น
แผ่นดินของท่านโมสเล็ม เพราะฉะนั้น แก
อย่าก็กขวางทางของข้า ด้วยถ้อยคำอื่นไม่
มีความคิดแลไม่มีเจริยาของแกเลย”

ด้วยกรณย์ดังนี้แหละ ชีชชัน ผู้ยศ
มีสติพฟ้า จึงได้ตกเข้ามาอยู่ในเมืองเพช
และในบัดนี้ ได้เปลี่ยนรูปโฉมจากผู้ที่นอน
กลางดินกลางทราย พร้อมทั้งเสื้อผ้านเก่า
แก่สกปรกได้เปลี่ยนแปลงไปสิ้น มือก
ขาวสะอาดและบริบูรณ์ ด้วย เครื่อง หอม
ขณะที่ผ่านมาในถนนมีผู้คนทักทายประหลาด
เกรียวกราว บ้างก็สรรเสริญอวยพรให้
ทั้งนี้ว่า—

“อาหล่า ซาคิก บายี เดกซ์— ขอพระ
ผู้เป็นเจ้าจงทรงนำทางท่านผู้เป็นนาย !”

“อานา ซาหิยาเกะยาห์ ซัก— ฉันเป็น
สหายของท่าน !”

“ยูซากี เวย์ลาเคย์ อิล เอ — จินน่า —
ขอให้บิดามารดาของท่านไปสู่สวรรค์พิภพ !”

ทั่วทั้งในกลางผู้คนนั้นชัชชันว่า เป็น
อาบลนซอร์— บิดาแห่งทองคำ เพราะชัชชัน
ได้เลื่อนขั้นสู่ความ มี โชคลาภ อย่าง รวดเร็ว
แรกมากเป็นแต่เพียงเสมียน แล้วเขยิบ
ขึ้นเป็นหุ้นส่วน ภายหลังได้วิชาที่ กษัตริย์
คนเคียวของนายจ้างนั่นเอง หล่อน เป็น

หญิงสาวสวยรูปร่างอ่อนแอเนือกลม วิม
ฉปากบางงามอย่างหยกน้อย ในที่สุดเมื่อ
พ่อเวลาโลกถึงแก่กรรมไปแล้ว ชัชชันก็
ได้รัยทรัพย์มรดกทั้งหมด ในเวลานั้น

ว่ายายจะยังหนุ่ม แต่ก็เป็นคนมีมั่งคั่ง คน
หนึ่ง แลเป็นผู้ที่คนนั้นหน้าตาในเมือง
นั้น บัดนี้ทั้งกิริยาแลภาษาเขากวีนไม่คงเหลือ
อยู่เลยแม้แต่เล็กน้อย จนชัชชันจะพบกับ
คนใช้ ในบ้านหรือในโรงกาแฟ หรือ แม่
แต่จะ พักใช้ โลม ไซเบอิดผู้ภรรยา ของ เขา
ก็ไม่มีสำเนียงภาษาเก่าของตนเลย

ยิ่งนานวันเข้า ความงามของภรรยาที่ยัง
งามปรากฏขึ้นเป็นลำดับ ความรักของสามี
ก็ยิ่งทวีคูณ ขณะที่เขาชมโฉมภรรยาครั้งใด
ความคึกก็กระซำไปนีกเวทนา พักมา
ผู้ยศตาออก ชัยชนะอยู่ในนาระหว่างคันเข้า
สลักในวาระที่จากมานั้น เจ้าหล่อนมุมนึก
เขา ชื่อนั้นว่าอย่างไร ? เจ้าหล่อนเป็น
หญิงสาว แห่ง พวกจาริกยศชัย ซึ่งนอน
กลางดินกินกลางทราย ได้รัยความร่ำรวย
บรรเทงใจน้อยที่สุด ว่าในส่วนรูปร่างหรือ
ก็ทางมาได้ยาก และเป็นผู้ที่มียศในเขต
สาวที่มั่งคั่งแล้ว เจ้าหล่อนเป็นลูกที่เกิด
มากับคน ทั้งผิวพรรณก็เป็นสีดำน ส่วน
ไซเบอิดงามราวกับดอกกุหลาบขาวที่พองแย้ม

ถ้าเปรียบกับกล้วยกลั่นหอม ของ ขุนพลชาติอัน
ปรารถนาคือแล้ว มีน้ำนาที่ จะโน้มน้าว
เอาวิญญาณของผู้ที่ไ้สูกกลั่นให้หวนลรฤก
ถึงมีรวิาย ในเวลาเย็น ๆ เขามักจะไปพย
หล่อนที่ภาคฟ้า ข้างบนบ้าน ขณะที่นาง
กำลังไ้ช่น มื่ออื่น เร็ว วาม คึกคัก คาร สาย
เกียว ประสานกับเสียงร้องอันฉวีว่ง ไทย
หวนของหล่อน

ด้วย อา การ คึง นั้น แลละ วัน แห่ง ความ
โสมนัคไ้ลอยไปเรื่อย ๆ แลประสมแต่
ความศุขบริวารอยู่โดยรอบข้าง แทนที่จะ
ไ้พิพพายเข้าในเทลทราย ก็ไ้ซึมแต่
ท้องฟ้าสีแคง, สีชมพู แล้วกลัยเป็นสีน้ำ
เงินแลสีม่วงเป็นรุ้ง ส่วนในสวนข้างเรือน
เล่า ขุนพลชาตินา ๆ อันมีกลิ่นหอม รวยร้น
ก็ไ้ชยชายกลิ่นขมนมากระทยนาสิก อยู่เป็น
อาารินต์

“โอ แม่ควาประจำชีพของข้า!” คำ
เช่นนี้เรกอยู่ทริมฝปากของเขา ขณะที่
ความงามของ หล่อน คุกคึง วิญญาณ ชัชนัน
ให้เข้าไปจมพิศ

ส่วนโซเบอิก มักจะลอยเข้าเลื่องค พลง
แผยอริมฝปากยมน้อย ๆ งามอย่างน่าพิศวง
แต่ความคึกคักหวนไปจนถึง กาละ ที่ล่องมาซัง
มิดาของหล่อนไ้ บอกว่า จะแก่งงานกับ

ชัชนัน พวกเขาควิน

มีชายอีกคน หนึ่ง ที่ไ้เข้ามาขวางชีวิต
แห่งความศุขนั้น เขาผู้นั้นมีนามว่า แกรว
เอ็ล มาที่ขัย ชายหนุ่มชาติมื่อร์ อันมี
เชื้อสายมาจากชาวไ้ยน ชายคนนั้นไ้พิศ
กับหล่อนวันหนึ่งที่ตลาด ขณะที่เมือเพื่อนผู้
คลมหน้าเข็คออก และคึงหนึ่งหล่อนไ้เอ็ย
ขอไ้ยคิาทราย แต่บิการกลับหัวเราะเย้ยหยัน

และว่า -

อ้ายคนสั่วร้าย! อ้ายชัชลาต! ไ้แต่
ทาเครื่องหอมที่หนวกเพือไอ โลมนางผู้หญิง
ในบ้าน แทนที่จะแสดงฝีมือเป็นนักรบ
สำหรับชาติ หรือถางกินหวานพืชพันธุ์ทว
การแลกสินค้าโดยสุจริต โอ! - ข้าค้อง
การแต่ผู้ที่ค้ำเนินตามรอย ของข้า ไม่ใช่
อ้ายคนรูปร่างงาม เปนรูปทวารในลายพรม!”

คึงนี้เมือบิการของหล่อนไ้บอกว่าจะแก่ง
งานกับชัชนัน หล่อนจึงจำค้องยินยอม เพราะ
ไม่มีประโยชน์ อย่างไร ก็ จะ ชัก ชัน หรือ
วิงวอนบิการไ้ ชนทำเจ้าหล่อนก็ไ้ ชือว่าเป็น
บุตรที่ไ้ไม่อยู่ในโอวาทผู้ใหญ่ บางทีอาจะถูก
ลงจากเขาเขย่นหลัง ด้วยแะมื่ออีกก็เป็นไ้
เจ้าหล่อนจึงไ้ค้อยว่า “คำของบิการจะค้อง
เป็นคำที่คึกคักสิทธิ!” เว้นแต่ในวันแก่งงาน
เจ้าหล่อนไ้ ส่งคนไ้ช่น ชือ สคัย ไป ที่บ้าน

แอกวา เอลมาหึบ บอกว่า

“อาหล่าไม่ทรงรักบุตรคนหนึ่ง โดยที่ไม่
ไ้ทรงเบียดบุตรคนหนึ่ง”

“บุตรที่อยู่อีกทางไหนเล่า โอแม่แก้ว

จันทร์แห่งความศุข!” เป็นจดหมายย้อน
ถามมาหาผู้รักของหล่อน

“บุตรหลัง” หล่อนตอบไป “ประค
ซึ่งออกไปยังถิ่นชั้ บัชตา”

บรรพ ๓

วันคืนล่วงผ่านไป อรรณิษฐ์แห่ง ประค
ค้ำหลัง ไ้กลืนและเป้น ร่องทางด้วย รอยเท้า
ของ แอกวา เอลมาหึบ ย่ำเหยียบ แต่
อรรณิษฐ์รักเขาเพียง เพลินไป พยและ ต่างคน
ต่างสละมให้กันเท่านั้น ถ้าหากในกลาง
จะมีพวกปากออยู่ไม่คู่ชบชิบกล่าวร้ายในเรื่อง
นี้ยิ่งกั้ แต่หาแว้วถึงหุอรรณิษฐ์ไม่

เมื่อวันล่วงไป ความนกลั่นคิดถึงบ้าน
ที่อยู่กลางคืนก็เลือนลงไปในทุกที่ แต่ถ้าภาห
ทั้งสอง - คือภาพ แห่ง โคม หน้าอื่น ย่นยุ่ของ
มารคาภิยาพพักมา - เลือนมาสู่ ความ ทรง
จำเวลาใด อรรณิษฐ์ก็กระป็นคิดขึ้นรยภาพ
นั้น เพราะ ทำให้รู้สึว่าสภาพ แห่ง ชีวิต
ของเขาในเวลาอันอึมเียช ความศุขที่ม
อยู่นั้นก็ท่วคณ ความงามของภรรยาที่ม
งามช้น และทองก็เป้นของ อันมีค่าอย่าง
ประเสริฐ

วันหนึ่งพวกชาวเมือง เพ็ช คนหนึ่งซึ่งไป
บูชา พระ ที่ เมื่อกะ กลับ มา ได้ ผ่านคืน แคน

ชนบทเริ่มล่า นำคำของมารคาอรรณิษฐ์ซึ่ง
ทักทายคนนั้นมาเล่าให้ อรรณิษฐ์ฟังว่า

“อาหล่า อิบารัก ฟามร์ ชั้ - ขอพระ
เจ้าจงทรงปกักรักษาชีวิตของท่าน !”

“แล้วมารคาพุดอะไรอีกบ้าง ?” อรรณิ
ฐิถาม

“เล่าเลย แกไม่เียงหน้าขึ้น เลี้ยวด้วย
ซ้ำ เพราะกำลังยังยืนนานมแพะให้เข่นเนย”

ความคิดของอรรณิษฐ์กลับทลซำมไป นึก
ถึงความหลัง เมื่อยังเป็นเด็กอยู่มารคา
ของเขานั่งอยู่หน้ากระ โคม ยืนนานมจน
เป้นสี่เหล็องแลคน แล้วเขาเอนน้ช่นตั้ง
ไฟโรยแ่งลงไปในช้น เสริแล้ว เรียก
ให้เขามาหีบชิมดู ด้วยคำอันไพเราะที่
ร้องเรียกยังก้องอยู่ในหัว “กินชั้ ลูกรัก
ของ แม่ จงกิน! นั่น คือ ส่วน ทนง ของ
วิญญาณ แม่! จะทำให้เจ้าแ่ง แ่ง เช่น
เคียวกับอูร์ตัวผู้”

หรือมณนโดยความเออเพอ อันประจ่า

นิสสัยพวกเขตกวิน แกมกัยกถวณมให้
ถึงริมฝั่งปากของพวก ที่ท้อง เทียบเดิน ทางมา
พลางว่า -

“เชิญ ^{ผู้}คัม ผู้ยตร์อา คาม เป็น สิ่ง
ประเสริฐที่พระอาทลาได้ทรงสรรค์แล้ว - จง
ช่วยพรถวายพระผู้เป็นเจ้า - แลอย่าให้ขาด
เหลือ เกินทางมาในเทลทราย ท่านคง
ต้องกระหาย”

เมื่อความคึกทลวรถูกไปดังนี้ ทำให้
ฮัซซันเศร้าใจ คิดถึงบ้าน จนรู้ สักว่า ท้อง หา
ประโยชน์อันใดมิได้

ในเย็นนั้น ยนคาฟ้า เสี่ยงพิณไทยทลวจับ
ใจ ทำให้รู้สึกว้าเหววังเวงถึง ถูกจับขังไว้
ครั้นแล้วก็ยิ้มๆ เพราะนึกเข้าไปใจที่เคยรู้สึก
ว้าเหววังถูกขังเช่นเดียวกันนั้น เมื่ออยู่ที่
ชนบทเริ่มเล่า

เมื่อเช่นนั้นควร ที่จะกลับไป ยังพวก กระ
โหมคำในเวลาอันใดกระมัง !

“โซเชอิก !” ฮัซซัน ร้อง เรียกขึ้นใน
บัดกล

“อะไร?” หล่อนหันมามีกีริยาสักง่หน่อยๆ

“เราจะไปบ้านกันไหม?”

“บ้าน?”

“ไปเมืองของฉันนะ”

“แต่ —”

“ไปเยี่ยมหน้อยเคียวเท่านั้น โซเชอิก”

“เธอคิดถึงบ้านหรือ ฮัซซัน?”

“บางทีจะเป็นบ้าง” เขายิ้มเป็นเชิงแก้ขวย

“เช่นนั้นทำไมเธอไม่ไปแล้ว?”

“หล่อนต้องไปกับฉันด้วย”

“ก็ฉันรี” หล่อนหัวเราะ “ไม่เอาหละ
ไม่เอา ก็ฉันเป็นมนุษย์ที่อยู่บ้าน ไม่ใช่พวก
อยู่กระโสม ก็ฉันเท่ากับนกเดิน ไม่บิน
กลัวทนายเป็นนกอินทรีขี้ไปได้”

“จงไปกับฉัน!” ฮัซซัน วิงวอน “ฉัน
เตรียมพร้อมทุกอย่างพอให้ความสุขหล่อนได้
เราจะไปเรือของอ้าย พวกต่างศาสนาไป ลงที่
เจ็ดคำที่แล้วต่อไปถึงเมื่อกะ ฉันจะหารถ
นอนให้หล่อน ลากด้วยอูฐ ๒ ตัว เทียว
หล่อนจะเดินทางไปพร้อมด้วยอิศริยัค คล้าย
พระสนมของกาหลิบ”

“ไม่เอา, ไม่เอา ก็ฉันกลัวเทลทราย”

ทันทีที่หล่อนหยุดนิ่ง สังเกตคฤกิริยา
สามี ว่าจะได้ยิน สิ่งหนึ่งทั้ง ที่หล่อนได้ยิน
หรือไม่ คือเสียง นกหัวขวานแหลมมาจาก

ประตูหลังซึ่งออกไปถึงถนนซึก บุษดำ พร้อม
ด้วยเสียงขลุ่ยเสียงกลาง ๒ เสียง แล้วลง
ท้ายเสียงท้าวๆ ในคอคล้ายเสียง นกกระทุง
ร้อง เรียก เพื่อน - เสียงนี้คืออาณัติสัญญาณ
ของ แอกรา เอ็ด มาห์บี หล่อนคิดเร็ว

หล่อนก็ทำเร็ว กล่าวคือ เขามือค่อยลูบไล้
ลงบนบ่าสามี พลังเลโลมคือนว่า

“ซัชชัน ใจคอเธอกำลังไม่ปรกติ ทำ
ไม่ว่าไปกินเล่นเสียบ้าง?”

“รื้อนนัก”

“ฉันก็รู้ แต่ว่าจะ ทำให้เธอ สบายขึ้น
ทำให้มันเทาจากโรคคิถึงบ้าน”

“เฮอ—” เขารู้สึกตื่นเต้นในความเอา
ใจใส่ของหล่อน “หล่อนรักฉันไม่ใช่หรือ?”

“แนละซั”

ในทันทีที่นางรู้สึก สดใจ สงสาร สามี
เพราะเป็นผู้ที่มีความเมตตาการุณาแก่คนมาก
แต่— หล่อนยกไหล่— หล่อนไม่รักเขา

นางฝัน รวบรวม ความคิด อันพึงช้าน นีให้
เป็นปรกติ แล้วจึงพูดว่า “ไปเถอะ เธอผู้
เป็นนายของที่ดิน เธอต้องการอากาศที่
ปลอดโปร่ง”

“หล่อนพูดถูก กินเล่นคงดี” พลัง
รุมพิศ “อย่าคอยฉันเลย แม่หวานใจ ถ้า
หวานนอนก็งนอนเสีย ฉันคงไปหลายชั่วโมง
ลาก่อน”

บรรพ ๔

ซัชชัน ออกจากบ้านไป ส่วนไซเบอิก
คอยอยู่ครู่หนึ่ง มอง ตามจน ความมืด ยัง ตัว
สามีหายลับไปแล้ว ก็เดินมาจนริมคอกฟ้า
ยืนนิ่งในท่ามกลางแสงจันทร์ พลังยกมือ
ขึ้นฟังเสียง

ความเสียงขลุ่ย กับเสียง หัว ๆ ดังซึก
ไต่ ยืนสนึก หล่อนรีบสาวเท้าไปที่ประตู
หลัง มีเสียงกระซิบมาในทึมคังจำได้ว่า
เป็นเสียงกระเส้าของแอกวา เอลมาห์จิบ ทำ
ให้หล่อนปลายทางลิ้มยินคิเป้นท้อง — ส่วน
ซัชชันเดินทอดน่องเรื่อย ๆ ไปผ่านถนน มูลิ-
โอควิส ตรงไปยัง แม่น้ำ อันมีนามว่ามุก
กาหาร

ตามถนนเจียบเหงาปราศจากผู้คน ยิ่ง
ตามตรอกคอกเคียว แลทางเล็กทางน้อย ย่อม
ไม่มีใครสัญญาจะไปมาเสียเลยที่เดียว เพราะ
เป็นเวลากลางคืนใน เดือนมิถุนายน ซึ่ง
อากาศร้อนอบอ้าวและแห้งผาก นาน ๆ จึงมี
ลมพัดกระโชก ระหว่างต้นปาล์มสักครั้งหนึ่ง
ชนท้อง ฟ้ามุ่ เมฆ สัก ๆ เขียว ๆ ลอย เลื่อน
อยู่ในท่ามกลาง แสงสลัว ของดวงจันทร์
เจียบ! เจียบส่งจิตจนเหลือเกิน จนรู้ สึก
ว่าความเจียบคล้ายกับจะทำให้เป็นบ้า ไม่มี
เสียง อะไร นอกจาก เสียง โย ไม่ กระทบ กัน
แลเสียงก้องกรวดที่ตกย่ำเหยียบ ความ
สงบเช่นนั้น ทั้งหนึ่งว่า สรรพสิ่ง ต่าง ๆ ใน

โลกต่างนักกันทุกฝั่ง - แต่ฝั่งอะไร ?

ใน บั๊กคลุก เหมือนรู้ ลึก แล้วเสียงหนึ่ง
ก็มาจากภายใน แผ่นดินใต้เท้าที่เหยียบย่ำอยู่
นั่น เป็นเสียงฟ้า ๆ คล้ายเสียงสัตว์ใหญ่ ๆ
หายไ้ ความนึกบ้าง ๆ ที่ว่าโลกมี ชีวิตนั้น
ก็เหมือนคล้ายจะเป็นจริงอย่างนั้นเลย แล้ว

ชัชชันทันจะกลับ แต่ครั้นพอจะก้าวเท้า
ข้ามคามเท้าขวาไป ก็รู้ ลึก เหมือนตัวสั้น
แล้วตัวเอียงวูบไปข้างหนึ่ง

สิ่งที่ทาน้ำหนัก แลโครงแห่งร่างกาย
ของเขาเหมือน จะผิ่ก ปกติไปหมด ใน
ทันใดมีเสียงระเบิดดังใหญ่ พร้อมกับเปลว
สีเหลืองแดง พุ่งตามขึ้นไป กลบ ดวง จันทร์
ส่วนทวนนั้นหายไปไม่เห็นแต่เขี้ยว น้ำใน
แม่น้ำมกคาทวารสิ้นแลกระฉอก ฝนแผ่น
ดินพังขึ้นมาแลยุบลงไปเป็นลูกคลื่น พายุ
พุกพา เอา ความ ร้อนจัด มาราว กับมา จากไฟ
แห่งเขาตูลงเหลือ

ชัชชันทันมีความรู้สึกบางอย่าง ขอบกล
ต่อไปก็ล้มคว่ำหน้าลงยังพื้นดิน เห็นแต่
ความมืดเป็นทิวอยู่ข้างหน้า แลหมกสกล
สมยุดัก

ครั้งแรกที่รู้สึก เมื่อฝนขึ้นแล้ว - ภาย
หลังที่สลบไปหลาย ชั่วโมง - ก็คือ เห็น ดวง
อาทิตย์ส่องแสงสว่างเข้ามาตรงตน ชัชชันทัน

ไซ้เซประคองตัวลุกขึ้นยืนชั้คา แลทอดตา
มองดูไป เห็นเป็นเวลาเช้า ท้องฟ้าสกลใส
เป็นสีน้ำเงิน เขาคล้าแข้งขาๆ เปลา - ไม่
มีปากแผลอะไร แต่ว่ามีสิ่งไรเกิดขึ้นเล่า ?

หันไปดูทางแม่น้ำ น้ำนิ่งเรียบเป็นพื้น
กระดาน แลเขียวทั้งมรกต มีประกาย
สีเหลืองอ่อน ๆ ทออยู่ข้างบนพื้นน้ำ ฝั่งหิน
กลับไปอีกทางหนึ่งซึ่งตรงไปในเมือง คราว
นี้ความมึนประจักษ์อยู่ เฉพาะ หน้า - ได้ เกิด
แผ่นดินไหวขึ้นเสียแล้ว เวลาที่ยานช้อง
ไม่มีเหลือเหลือนอกจากกองไม้ กองหิน ซึ่งไฟ
ยังลุกคุนแกงอยู่ ส่วนข้างหลังแนวคันปาล์ม
ยังมีควันพุ่งสูงคังจะระงฟ้า มีเสียงร้อง
กรั๊กกร๊าก แลเสียงกู่เรียก กัยคนวงกัน
เป็นอลหม่าน

ชัชชันทันจึง ในบัดดลจรรยไปทางริมเนิน
ซึ่งเป็นที่ตั้งเคหะสถานของตน ขณะนั้น
ความคึกยังเกิดขึ้นอย่างสลดคว่ำ อย่างไร
บ้านเรือนของคนคงพังทลายเช่นเดียวกัน

แลไซ้เขือก - หล่อน คง ค้าง อยู่ใน หมู
พวกนั้นด้วย -

ถึงตรงนั้นเขาก็เริ่มออกวิ่งไปตาม ถนนอัน
ซรุ ชะระ มุ่ง ตรงไปยัง เคหะ ที่ เกี้ยว
แม้ว่าจะมีลูกไฟปลิวมาถูกหน้า แต่ก็ยก
ไปเสียเช่นเดียวกับ แมลงตัวหนึ่ง พลง

เหยียบย่ำไปบนกองไม้ กองหิน เหล่านั้นโดย
ไม่รู้สิกร้อนหรือเจ็บปวดอย่างไร

ในอากาศก็กึกก้องไปด้วย เสียงร้องของ
สัตว์, เสียงผู้หญิง, ผู้ชาย แลเด็กอ่อน
เสียง รถม ทุกข์ ปรี เทวะ กระ หิม ไป ทุกทิศ
ทุกทาง

ฮัซซันวิ่งแ่นวไปจนถึงบ้าน มิได้พบ
สิ่งใดเหลืออยู่เลย นอกจากกำแพงชั้น
หนึ่งยังคงตั้งอยู่ และข้างบนกำแพงชั้น
แกนเหล็กยังโผล่อยู่บนเนินเขาด้านเรือน ขึ้น
ไปแขวนแกว่งอยู่ คล้ายกับใบแมลงมุม
ใหญ่ ๆ

เขาหยุดซังก โดยที่ว่าไม่ทราบว่าจะ
ตัดสินใจว่าจะควรทำ ประการใด ดีแน่ ที่เคียว
ไซเบอิดคงอยู่ข้างใต้หว่างหินหักแลไม้แตก
เหล่านั้นแต่จะค้นหาตรงไหนดี? อย่างไร ๆ
ก็ต้องตั้งต้นตรงไหนแห่งหนึ่ง

ฮัซซันลงมือทำการ ด้วย กำลัง เกือบไม่
ใช้มนุษย์ คำว่าไม้แลโลหะต่าง ๆ ออกมา
ด้วยอาการคล้ายกับถึงกระพาค ยกหิน
ก้อนใหญ่ ๆ โยนทุ่มไปราวกับก้อนกรวด ด้วย
มือเปล่าเขากระชากรอก ออกจากตะปูที่เป็น
สนิม และซึ่งข้างแท่งก็ยังร้อนระอุอยู่ โดย
ปราศจากความรู้สึก

ชั่วโหมงแล้วชั่วโหมงเล่า เขากระทำการ

ด้วยความพากเพียรมิได้ละเลิก นอกจากจะ
หยุดร้องเรียกชื่อหล่อน "ไซเบอิด! ไซเบอิด
เจ้า!" กระทั่งพระอาทิตย์กลับไปแล้ว ฮัซซัน
ก็ยังคงรอโน่น, ครานี้, หักนั้น ด้วยมืออัน
ล้าล้นมืมานั้นเรื่อยไป จนตัวปวดไปหมด
ทุกกล้ามเนื้อแลข้อกระดูก ระหว่างนั้นหิน
ก้อนหนึ่งซึ่งเผลอไถ้ไว้ ได้ล้มกลับมา กระทบ
ตัวเป็นขาดแล

"ไซเบอิด!" ฮัซซันเรียกซ้ำอีก ไซ
เบอิดเจ้า!"

ในขณะนั้นเพอินหิน และไม้ สลัก หัก พัง
ต่าง ๆ เลื่อนลงมา ชั้นผนังหักก้นหนึ่ง
จึงเลื่อนไปทางหนึ่ง ทำให้มีช่องมืดแคบลวิ
อยู่ตรงเท่าที่เขายืนอยู่ ฮัซซันพิจารณาเห็นชั้น
ปูน เขียนลายคอกกุหลาย ขึ้นหนึ่ง ก็จำ
ได้ว่าเป็นกำแพงห้องนอนของภรรยา

ฮัซซันก็ลงมือ แลลองเอามือคลำ
ท้นใดต้องร้องถึงด้วยมือ กระทบ ผมหยิกเข้า
ปอยหนึ่ง เขาสอดเข้าไปทางช่องนั้น เท้า
กระทบพื้นดินแข็ง มีแสงอาทิตย์ส่องเป็น
ทางอย่างปลาด คล้ายกับจะนำทางให้ และ
ขณะนั้นเขากำลังยืนอยู่ ไซเบอิดผู้ภรรยาของ
เขา แต่ง ตัวด้วย เสื้อแพร ขาว หลวม ๆ
นอนอยู่

ฮัซซันจึงมองดูหน้าหล่อน ในนาที

นั้นเขารู้ ใจ ทันทีว่า เจ้าหล่อน ลาโลกไปเสีย
หลายชั่วโมงแล้ว ด้วยความโหม้นคืออย่าง
เหลือที่จะพรรณนา เขาจึงมีอันเป็นเช่นนั้น
ซัน ปาก ก็ขึ้น คาถาพระคำกริ โทหฺร่าน
พมพ่า เริ่มขึ้นด้วยคาถาว่า

“ขอความสรวเสริญ จงมีแด่พระผู้เป็น
ใหญ่ในสากลจักรวาล!” ครั้นเสร็จ พิธี
สวดมนต์แล้ว ก็ก้มลง รุมพิศ ภรรยาที่
หน้ามาก ด้วยความอาลัยเหลือที่จะกลั้น
ไว้ได้ ราพรรณชอกมาทั้ง ๆ ว่า

“ไซยเออ! แม่บอกชีวิตของพี่ แม่
ซัน...”

ในทันใดเขาหยุดซังก พยายามรังสติให้
เป็นปรกติทั้งๆ ที่ เขายืนตลึงแข็งอยู่
เพราะด้วยเวลาที่ก้มลงนั้น ใจเห็นศพผู้ชาย
อีกศพหนึ่ง อยู่ห่างกันสัก ๒-๓ ศอกเท่านั้น
แรกให้ คิดไปว่าบางทีจะเป็นศพคนใช้ ซึ่งเข้า
มาขอกนายผู้หญิง ในเมื่อรู้ สักว่า จะเกิด
แผ่นดินไหว จึงเดินเข้าไปใกล้ศพซึ่งนอน
คว่ำหน้าอยู่นั้น ครั้นพลิกทาบขึ้นก็จำ
เค้าหน้าได้ ทันทีว่า คือ แอกรา เอลมาห์ จัย
อันเป็นสิ่งที่ ไม่น่าเคยกับตัวเขาเลย นอกจาก
ได้พบกันครั้งเดียว และต่างคนกระทำการ
เคารพต่อกัน พอเป็นพิธีเท่านั้น

เขาหันกลับ พิศุ โคมหน้าของภรรยา

อีกครั้งหนึ่ง ริมฝีปากของหล่อนยังเผยอ
ยิ้มอยู่ เป็นยิ้มอย่าง ยวน เสนหา แสดง
ความรัก, ความปรารถนา — แต่ความรัก
ความปรารถนาในชายผู้ 2” ซึ่งทำให้ ซันซัน
ต้องร้องกึ่งด้วยความเจ็บแค้น กึ่งหนึ่งสรว
ร้ายที่ถูกยิงด้วยอันมีพิษ แต่เกือบในขณะ
เกือบ กันนั้น เขาพยายามข่ม สติให้เป็น
ปรกติได้

“คิสเม็ต!” ซันซัน พุก หัว ๆ ห้วน ๆ
“กาม!”

พอน้ำตาแห่งใจลอคกลีบออกมาทางช่อง
ทลอคเข้าไป เคนไปตามถนนซึ่งมีผู้คน
ยั้งวังสับสนอยู่ เสียจะโง่ทู่ก็องหากัน
แล คึกขานก็ ยังถูกไฟ เลา ลุกแดง พัง
โครม ๆ อยู่ ตามทางมีแต่สี่แฉงแห่ง โลหิต
และอาการแห่งความอาทรพุลเทวดอันเป็นที่น่า
สลดใจอย่างยิ่ง

เขาเดินไป คล้าย กับ คนไม่ มีวิญญาณ
ไม่มุ่งตรงไปแห่งใด ผ่านตลอคไปทาง
ฝั่งใต้ แลผ่านประตูเมืองออกมา โดย
ไม่มีทหารยามตามใจ

มีชายคนหนึ่งเดินผ่านไป ตรงเข้ามา
จัย แชน ชายผู้นั้น คือ คาเซอว์ เอ็ด ด็อค
ซึ่งเป็นนายหมู่ วานชีที่เดินทางในทะเลทราย
เขาร้องทักว่า “เฮส - สลาม ซันซัน!”

เขาหันกลับ พิศุฌิมหน้าของภรรยาอีกครั้งหนึ่ง ริมฝีปากของหล่อนยังเผยยิ้มอยู่
เป็นยิ้มอย่างขวนเส่นหา แสดงความรัก, ความปรารถนา แต่ความรักความปรารถนาในชายผู้

“เฮส - สลาม เอ็ดคอค!” ชัชชนคอบ
 พลังดังท่าจะเกินต่อไป แต่นายวานิชจึงชาย
 เสือไว้ พลังซึ่มออกไปทางคอกบ้าน ชังพัง
 ทลายและถามว่า “นั่นรึ บ้านของท่าน?”
 “ไม่มีอีกแล้ว” ชัชชน คอบอย่างไม่
 รู้สึกเศร้าไครกประการใด “ทั้งเมียก็ไม่มี”
 เขามอย่างชื่นชม “ไม่มีอะไร เหลือนอก
 จากทอง”

“เฮอ!” สหายพูดอย่างเอาใจ “การ
 สิ่งใดยก ถวายไว้แก่ พระผู้ เป็น เจ้า โอ
 โมสเล็ม! ท่านจะ มาบ้าน กันใหม่ เล่า !
 แผ่นดินไหวทำลายแต่สิ่งที่อยู่ในเมือง กัน
 อยู่อีกทางหนึ่ง - โกลัประตุ เบร์วรรค์”
 ชัชชนยกไหล่ เขาคงนอนแกล้งในท
 โททหนึ่ง

“ขอยใจท่าน” เขาตอบ “กันยินคักจะไป”

บรรพ ๕

ชัชชนคงพักอยู่อีกสัปดาห์หนึ่ง เพื่อ
 ขยายสินค้า แลจัดการค้าขายต่าง ๆ ให้แก่
 ผู้อื่น เกษข็น เป็นเงิน หมก ทุก ๆ อย่าง
 ครั้นแล้วก็โดยสารเรือไฟซึ่งเดินทางมาทาง
 ประจิมทิศ

วันยิ่งล่วงไป ความคิดต่าง ๆ หมุนเวียน
 วนไปโดยไม่มียกยเหตุเห็นยว หยคหย้อน คล้าย
 กับความฝัน เรือไค้เดินผ่านแอลเจียร์ซึ่ง
 มองเห็น อยู่ไกล ขอบฟ้าทาง ควนตก, ผ่าน
 ทรโปลันในเวลากลางคืน แสงจันทร์ ใน
 เวลาเค็มดวงทอดลง ยังที่ นั้นให้เห็นไค้ ถนิก,
 ผ่านคลองซูเอ็ส, แล้วเทลดแกง ในที่สุด
 เห็นฝั่งอาหรัยโดยแสง โคมแวง ๆ บนกระ โม
 ไฟชายหาค ในเข็รุ่งขึ้นมองเห็นที่เนินสูง
 แจก้าที่ ไค้ลออกจากหมอก ขณะทมอ
 ภาพเหล่านั้ยูนัน คุเหมือน ชัชชน รัวู้ ลัก ว่า

สิ่งที่ยคยยังอยู่ไค้แจ่มแจ้งออกแล้วเวลาน
 ทว่าก็ คอ ความ รู้ ลัก ใน ชีวิต ที่ ล่วง มา
 เขากลัยหวลมานักถึงใหม่ แลเวลายังลวง
 ไป ความจำกักเหมือนยังกระว้างชน ใน
 ระหว่างแจก้าที่กัยเม็กกะ กักคชนยท เริ่มล่ำ
 ชังเป็น - บ้านของเขา

ชัชชนร่วมทางไป กับ พวกพ่อค้า ซึ่ง เดิน
 ทางไปเม็กกะ ราว ๔ วันก็ถึง ครั้นแล้ว
 เตรียมซอเสียบอาหาร แลเค็มน้ำในขวด
 หนึ่งจนเค็มปรึ ขึ้นอยุฎเินทางต่อไปยัง
 ชนยทเริ่มล่ำ ซึ่งเขารู้จักทางค

ในที่สุดชัชชนไค้มาถึงแหล่งเค็ม อัน
 ไค้ละทิ้งไป เพื่อ แสวง หา ความ เป็น ไทย นั้น
 เขาพบกระ โมคำ ๆ ยังคงทางอยู่ตาม ที่เค็ม
 แลมารคายนอยู่หน้ากระ โโม ไซ้ ไม่ไค้ยันทัว
 พลังหันมาจ้องคุด้วยพิศวง ขณะ

เขากำลังขังคีย์ให้ ชุญญ์ คุกเข่า เพื่อจะ
กระโดดลงมาจากหลังของมัน

“ผู้ใดหนอ?” แกดัม

“ฉันเอง แม่, ฉัน - ชุญญ์ผู้ชั่ว”

แกดัมกระเผลอวิ่งเข้ามา ยกแขนขึ้น
เหยียดแขนขวาทัดกับคอข้อมือพร้อมด้วยกิริยา
อันสิ้นด้วยความสะดวกพลภาพ แล้วรีบถอย
และพยายามที่จะผลัก แต่ผลักไม่ออก นอก
จากจะมีเสียง คล้ายเสียงนกกริ้ง

แกดัมให้ สลักสลอนราว กับหัวใจจะแตก
สลาย ครั้นแล้วจึงค่อยพยายามขังคีย์ตน
ให้เป็นธรรมดา พูกว่า

“อาหล่า! อาหล่า! ข้าเป็นคนใจดำ
เหลือเกิน! ข้าเข้ามาแล้วแต่พาล่ามเพื่อ! - ส่วน
ลูกก็จะหิวกระหาย เพราะต้อง ข้ามทะเล
ทรายมา! มา...” แกดัมมีลูกชายเข้าไป
ในกระโจม “นั่นแน่ ชนมนมเนย -- พระ
เจ้าทรงทรมานอวพร! -- ไม่มีข้าก แคลนเลย”
แกดัมขยิบตาไปใหญ่มาววงตรงหน้า “จึงกิน
เสียจากเอ๋ย จะทำให้เจ้าแข็งแรงเช่นเดียวกับ
กับชุญญ์ตัวนี้”

ชุญญ์นั่งลงกิน พลังพั่งมารคาเล่า
โน่นพั่งโน่น จนเกือบจะทำให้เขาละทิ้งความ

ทรงจำอันหนึ่ง ที่ยังมีแววสิ่งอยู่ คือความ
ทรงจำถึงพิศมัยบุตรกาอูด ผู้ซึ่งยืนอยู่ใน
ระหว่างคันเข้าศาล เลี้ยง พระของ หล่อน
ชุญญ์จึง ทอด ตามอง คุก ทาง ช่อง กระ โโจม
ขณะที่ได้ ยืนเสียดงลูกพรวนเบา ๆ แลเลี้ยง
แพรวว่อง ดังเช่นเกมเจ้าหล่อน ยืน อยู่ ที่ เสา
เนินเขา คิริยะกัมหน้อย ๆ สาวเท้าเปล่า
เดินไปคามรอยไถ

ชุญญ์ลุกขึ้นออกมาจากกระโจม เดิน
ขึ้นไปยังเนินนั้น ทรงไปยืนอยู่เฉพาะหน้า
หล่อน หล่อนเงยหน้าขึ้นดู นิ่งงัน ฆ่าก้า
ชุญญ์พิศมัยคิดว่า แขน ทักษะนั้น เป็น สิ้น น้า
ตาลแลขจรระคล้อยกิน ส่วนของไซเบ็ค
ขาวผ่องแลเกลี้ยงเงลา หลังคาย่นเหยี่ยว
เล็กน้อย ยืน เพราะมีอายุ แลมองดูอยู่ใน
แสงกล้าแห่งดวงอาทิตย์เสมอ

เจ้าหล่อนไม่ใช่สาว, หล่อนไม่ สวย
หล่อนเป็นสัตว์กิน - แต่ ตัว เขา เองก็ เป็น สัตว์ กิน
เช่นเดียวกัน

เขา ตระ คอง ถอด หล่อนไว้ ใน วง แขน
พรางมพิศ แล้ว สักว่า แลละคือความทุกข์
ที่จะต้องได้ รับตลอดชั่ว ถัดไปว่าสานต์.

วิวัฒนาการ

ท่านทราบไหมว่า ของ จ. ไรเจนพันธุ์

รวบรวม

(ต่อจากหน้า ๔๔๗ ฉบับกรกฎ)

- ๒๓ เมื่อเฉลี่ยความลึก ของช่องอังกฤษแล้ว
รวมกันได้ลึก ๖๐ หลา
- ๒๔ ใน ประเทศเยอรมัน มีโรง ทำเหล้า ชนิด
แช่หมักเกือบครึ่งหนึ่งของที่มีในโลก
- ๒๕ ชาลส์คิกเกน นักประพันธ์ผู้ มีชื่อเสียง
ของอังกฤษ ได้เขียนเรื่อง "David Cop-
perfield" กินเวลาถึงสองปีจึงจบ
- ๒๖ อู๋ลอยที่ใหญ่ที่สุดในโลกอยู่ที่ เซาท์แทม
ตัน ใช้เหล็กกล้าสน ๓๖,๐๐๐ ตัน
- ๒๗ ทะเลทรายซาฮารา มีเนื้อที่ ๒,๐๐๐,๐๐๐
สแควร์ไมล์
- ๒๘ กำแพงใหญ่ในประเทศจีน (The Great
Wall of China) ยาว ๓,๒๕๐ ไมล์
- ๒๙ เรือกลไฟที่ใช้ เหล็กเป็นลำเรือได้ สร้าง
ขึ้นครั้งแรกในอังกฤษเมื่อ ค.ศ. ๑๘๔๓
- ๓๐ ชาวโรมัน เป็นผู้แนะนำให้ อังกฤษรู้จัก
ใช้อูฐ
- ๓๑ นักบางชนิดไม่คัมน์เลย
- ๓๒ โดยมากม้ามักยืนหลับ
- ๓๓ ส้าห่วยทะเลบางชนิด ยาวติดกันเป็นฟัด
ถึง ๖๐๐ ฟัด
- ๓๔ โดยมากคอกไม้มีก้นไม้มีก้น
- ๓๕ ภาษา ฝรั่งเศส เป็น ภาษาต่างประเทศ ที่
ง่ายที่สุดที่จะเรียน
- ๓๖ มินัสมอง ของ มนุษย์บรรพกาลเห็นประ
สาทไว้ถึง ๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ห้อง

- ๓๗ เรือนเพชรชัย ไม่ มี หน้า ต่าง ออก ทาง
ถนน เลย
- ๓๘ ใน ประเทศอังกฤษ มี สุนัข ข้อย่างน้อย ที่
สุด ๒,๐๐๐,๐๐๐ ตัว
- ๓๙ ห้องสมุดของ พระราชาประเทศอังกฤษที่
พระราชวังวินด์เซอร์ มี หนังสือ มากกว่า
แสนเล่ม
- ๔๐ รดจักรธรรมคามกำลังทำถังมี ๘๐๐ ตัว
- ๔๑ คน ๆ หนึ่ง เมื่อสนทนากันอย่างธรรมดา
ในนาทีหนึ่งพูดประมาณ ๓๕๐ คำ
- ๔๒ หนังสือพิมพ์ ที่ ออกเป็น ภาษาอังกฤษ มี
มากกว่าภาษาอื่นทั้งสิ้น
- ๔๓ ห้อง เวสต์มินสเตอร์ฮอลล์ เป็นห้องใหญ่
ที่สุดใน ประเทศอังกฤษ ไม่ต้องใช้เสา
ค้ำเลย
- ๔๔ ประเทศ ญี่ปุ่น แผ่นดินไหว มาก ที่ สุด
ในโลก
- ๔๕ เปโตกราด เป็นนครหลวงที่หนาว ที่ สุด
ใน ยุโรป
- ๔๖ ใน เนื้อ ที่ ๓ เอเคอร์ มี หนอง ประมาณ
๒๖,๐๐๐ ตัว
- ๔๗ ในทะเลอย่างน้อยที่สุด มีคน ๓,๕๐๐,๐๐๐
คนเสมอ
- ๔๘ เงินเยอรมันไม่ได้เจือเนื้อเงินอยู่ด้วยเลย
แม้แต่คนเดียว

๔๕. ท่านรู้หรือไม่ว่าคำพูดของท่านเป็นของมีค่า ในเมื่อท่านใช้คำพูดของท่าน
แต่ในการอันสมควร ถ้าท่านจะใคร่ให้คำพูดของท่านศักดิ์สิทธิ์ ท่าน
ต้องพูดจริง.

วังโชนาหาร

๖๖ ข.

ขะโปเลียร์
โกลลลลลล

บทที่ ๑

นับแต่วันที่โรเบิร์ตผู้ มี อำนาจ
จากคนเกี่ยวใน สถานะชั้นน้อยฟคอนเวิน

ไถ่ถูกนำตัวไปสู่ตะแลงแกงแล้ว ยุคแห่งกาล
เวลาผ่านไปอย่างร้ายกาจ (The Reign

of Terror) ก็เป็นอันสงบลงในบัดนี้ตามาก็คือค.ศ.
๑๗๙๕ รัฐบาลใหม่ของประเทศฝรั่งเศสอันมี
นามว่า ไคเร็คตอรี (The Directory) ก็ได้
ตั้งขึ้นในนครปารีส ประเทศฝรั่งเศสได้รับ
ความสงบเรียบร้อย เป็นปรกติมาประมาณ
๕ ปีเศษ จึงเกิดชนชั้นชนในหมู่ราษฎรซึ่ง
ไม่พอใจกฎหมายข้างข้ออื่นอีก แต่ความ
ขุ่นข้องในครั้งนั้น นายร้อยโทหนุ่มผู้หนึ่ง
แห่งกองทหารปืนใหญ่ซึ่งมีนามว่า นโป
เลียน โบนาปาร์ต ทราบวิธีที่จะปราบและ
ปกครองพวกราษฎรเหล่านั้นได้ดี การจึง
เป็นอันสงบลงตามเดิม ความปรีชาสามารถ
และความ กล้าหาญ เกิดด้วยที่ นายร้อยโท
หนุ่มได้แสดงในการปราบราษฎรขบถ ครั้งนั้น
เป็นมูลสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้บรรดาทหาร
และประชาชนโดยมากมี ความยำเกรง และ
เชื่อถือ ขรรคบาททหารในกองทัพก็มีผู้สมัคร
เพิ่มเติมขึ้นอีกเป็นอันมาก ในหมู่พวก
ทหารต่าง ๆ แม้แต่จะได้อธิบายว่าเป็นผู้
เต็มไปด้วยความรักชาติก็ แต่ยังมีข้อ
บางที่ ทหาร บาง คน เป็น อริกัน ซึ่ง เนื่อง จาก
เหตุการณ์ส่วนตัว

ณราตรีหนึ่งภายในห้องวิประทานอาหาร
แห่งเรสเคอรรอง ลีของคอร์ด ในพระนคร
ปารีส มีหนุ่มนายและพลทหารนั่งวิประทาน

อยู่เป็นโต๊ะๆ ประมาณจำนวนทั้งสี่คน
 คำว่าสามสิบคน ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่ได้
 ทำให้สราอุ๋นในเรสเคอร์รอนนั้นเหือกแห้งไป
 ไม่ต่ำกว่า ครึ่งถึง หนึ่งสรวพลาเนียงอัน
 ประกิตชนะกล่าวไม่ได้นั้น จึงได้ปรากฏอยู่
 ก้องห้อง

“เฮ้ย! อ้ายเปรต” จ่านายสิบทหาร
รายช่ายราว ๓๒ ปีลูกชายนอกแล้ว และเห็นหน้า
ไปทางโต๊ะอีกโต๊ะหนึ่งซึ่งมีพลทหารมากรากัน
ผู้หนึ่งกำลังจะส่งขันไปเข้าปาก “เขาไม่ใช่
หรือ เจ้าลูกอ้ายมาควิส อ้ายขุนนาง อ้าย
พวกผี ตีกระดูก อ้าย ฮั” ขณะนั้นพวก
เพื่อนที่นั่งข้างเคียงก็ดูกลืนนังและห้ามปราม
มิให้กล่าวผิดควาอีกต่อไป

ทันทีพลทหารหนุ่มผู้นั้นก็วางข้อมลุก
ขึ้นยืนตัวตรง สายตาพุ่งตรงไปยังเจ้าของ
เสียงอันไม่เพราะหูนั้น ถ้อยคำที่อ่านาขยิบ
กล่าวขึ้นนั้น แม้จะเจือด้วยความเป็นมา
บ้างก็จริง แต่ยิ่งเห็นอยู่ว่า เป็นถ้อยคำที่
กล่าวถึงไปเสียคลี่วิงๆ ความจริงพลทหาร
หนุ่มผู้นั้น ก็ เป็นบุตร ขุนนางตำแหน่งมาควิส
จริง แต่เมื่อได้ ประกาศเลิกตำแหน่ง
ขุนนาง ประกาศเลิกอำนาจปกครองรวมสิทธิ
ที่คืนกันแล้ว เขาก็คือมองซิเออร์สามัญ
อะไรคนหนึ่งนั่นเอง และซึ่งต่อมาขยิบ

เข้ามาสมัคร เป็น ทหาร ม้า ครากนได้ ใหม่ ๆ
 ความเจ็บใจ ซึ่ง จ่านายสิบผู้นั้น สะสมไว้ใน
 ทรวงอก พลทหารครากนนั้นหาทราบไม่
 เพราะ เหตุ ว่า ใน เวลา เกิด เหตุ คราว ก่อน
 นั้น เขาได้เห็นจ่านายสิบผู้นั้นแต่เพียงแว
 แว่นเท่านั้น เหตุการณ์เป็นมูลรากแห่ง
 ความพยายามนั้นก็คือ วันระหว่างเดือน
 มกราคม ค.ศ. ๑๙๑๔ เดือนนั้นเป็นเดือน
 สำคัญที่สุดที่ปรากฏในพงศาวดารว่า เป็น
 เดือนมาพ่นกันอย่างร้ายกาจ วันหนึ่ง ๆ ไม่
 ต่ำกว่า ๑๕๐ คน เดือนเองเป็นเดือนที่
 จ่านายสิบผู้นั้นได้เป็นผู้เข้าไปจับกุมบิดา ของ
 พลทหารครากนผู้นั้น (จับตามความต้อ
 งการของ โรสเบียร์) แต่ก่อนที่จะนำบิดา
 ของเขาไปสู่ศาลแดงแห่งใด ตัวจ่านายสิบก็
 ถูกข้อมด้วย พลสอง ของ พวก คนใช้ สลบล
 ขวรโคกฤหาสน์อยู่นั่นเอง ขณะที่มีการจับ
 กุมกันในฤหาสน์นั้น ทหารครากนหนุ่ม
 ผู้นั้นมิวสละวณพา มารดา ซึ่ง กำลัง เจ็บ หนัก
 หลยเลียงหนคักร การเป็นเช่นนี้ความ
 พยาบาทจึงยังมี เสื่อม หายไป จากความจำ
 ของจ่านายสิบผู้นั้นเลย

“ท่านจ่านายสิบ, ท่านหมายความว่า
 ยังไงกัน?” พลทหารหนุ่มซึ่งมีอายุ
 ราว ๒๒ ปีร้องถามเสียงดัง

“หมายความว่ายังไง?” จ่านายสิบ
 กล่าวซ้ำ “หมายความว่าเจ้าเคราะห์ยังก
 ยังกตสันโรสเบียร์เสียก่อน หาไม่เจ้าก็
 ต้องไป ไปตามพ่อของเจ้า”

“เฮ้ คำพูดเช่นนั้น” พลทหารหนุ่ม
 เหวี่ยงเกาเข้ ออกห่างตัว “หมายความว่า
 คุณหมันไม่ใช่หรือ?”

“ฮะ! คุณหมัน ก็มันความจริงน่ะ ถ้า
 เจ้าจะถือว่าคุณหมัน ข้าก็อยากจะพูดว่า ยัง
 กว่านั้นอีกเจ้าเฮ้ย” จ่านายสิบตอบพร้อม
 กับลุกขึ้นยืน

“ยิ่งกว่านั้น, ถ้าเช่นนั้น ก็คงต้องรู้ละ
 ชีว่า เราจะต้องทำไมกัน?” สีหน้าพล
 ทหารหนุ่มแสดงว่าโกรธจัด กล่าวซ้ำคำ
 ก็กล่าวหน้าออกไปหนึ่งก้าว และชักกระบ
 อกจากฝักที่หนี

“ฮ!” จ่านายสิบห้อยปากออกอห
 และยกมือขึ้นโยกแสดงว่า กะอ้ายเด็กคว
 แมง ๆ เช่นนั้นหรือจะทานมือ

“อ้ายหน ควลนะหรือ? กลัสนานม
 ยังไม่หมดปากกอดวะ และข้าก็ว่า อยาก
 จะบอกให้เองรู้เสียหน่อยว่า วีรอกโคนะ คือ
 ข้าแหละ” วีรอกโค, นามนี้เป็นนามที่กล
 กระจ่อนในยุคนั้น ว่าเป็นนักฟันดาบอย่าง
 เยี่ยม เคยประหารชีวิตนักฟันดาบเอก ๆ

มาแล้วนี่เป็นสิบๆ ด้วยความเชี่ยวชาญ
เช่นแหละ จึงตกมาเป็นทหารเอกประจำ
ตัวของโรสเบียร์ พลทหารคนผู้นั้น
แม้จะไม่รู้จักหน้าเขาก็จริง แต่เขาเคย
ต้องการรู้จักหน้าเจ้าของช้อนเสมอ พอขาด
เสียงวีรคติโค บรรดาผู้ที่อยู่ในห้องนั้นก็
หันหน้าไปมองทหารหนุ่มผู้นั้นทุกคน แต่
แทนที่หนุ่มน้อยผู้นั้นจะกระหนกตกใจ เมื่อ
ได้ยินชื่อวีรคติโคอันใครๆ ต่างก็ ครั่นคร้าม
ขามขอกันทั้งเมือง เขากลับยิ้ม ยิ้มอย่าง
ปราศจากความหวาดหวั่น พร้อมกับเขา
ลายซนมากก็ กัดแล้วกลืนคมเล่น เป็น
เชิงเย้ยขำนายสิบผู้นั้น แล้วก็กล่าวด้วย
สำเนียงประชดว่า “อ้อ! วีรคติโค? ยะ
เหมาะที่เก็บมาพบกันก็พอดีโคโรน เอ
เตรียมตัว ลงมือ เร็ว”

“ชะ ลงมือ!” วีรคติโคหัวเราะ พลัง
แสนยุมด้วยความคิดนั้น “เพลงคายของ
เรานะ ไปเรียนเสียใหม่เถิดไป”

“ถูกแล้วต้องเรียนอีก แต่ยังไม่จำเป็น
จำเป็นอยู่แต่ครั้งเรียนใหม่ๆ ให้ท่านเรียน
เถิดน่ะ”

“ข้าต้องการสู้กับผู้ใหญ่ ไม่ ต้อง การ
แบ่แกลกับเด็ก” วีรคติโคพูดด้วยความ
โกรธ “ข้าไม่ต้องการบทเรียนของเจ้า คุณ

คาย, ปลายคายของข้าไม่ต้องการให้ประ
โยชนเลือกสกลปรกของเจ้า”

“ไม่ต้องพดมาก” ทหารม้าหนุ่มพค
กระซางเสียง ด้วยเวลานั้นเลื้อยร่อนอย่าง
เต็มขัด แล้วกลับโตะกระเด็นออกไป เพอ
ชยขยหายทำให้กว้างพอในการต่อสู้ “เชิญ!
มาอย่าทำดาขาว ระวัง ชักดาขาวออกซิ”

พอขาดคำคู่ปรับทั้งสอง ก็แผ่นโผน
โผนทยานเข้าประสานดาบกัน เสียง ดังฉาดๆ
ต่างก็แล้วคล่องว่องไวทั้งทาง หนที่ไล่ ด้วย
กันทั้งคู่ ต่างก็พยายามประหารศัตรูให้ สิ้น
ชีวิต วีรคติโคเคยต่อสู้ด้วยอาวุธชนิดนี้มานับ
ครั้งไม่ถ้วน และปรากฏว่ามีไ้เคยพลั้ง
พล้ำแก่คู่ปรับก็แม้แต่คราวเดียว ฉะนั้น
เขาจึงต่อสู้อย่างลยอนวล ปราศจากความ
สทกสท้านพริ่นพริ้ง กิริยาท่าทางในขณะ
ต่อสู้ก็กระฉับกระเฉงอย่างสบายอารมณ์ คุ้งคึง
กำลังฝึกซ้อม กัน เล่น มิได้เข้า สนาม
และ ฉลอง กับดาบอัน คมกริบของ ศัตรู ฉะนั้น
ทั้งนี้เนื่องมาจากความมั่นใจว่าต้องได้ ชัยชนะ
แก่คู่ต่อสู้ซึ่งตนเชื่อว่าปราศจากฝีมือ แต่ครั้น
เมื่อเห็นพลทหาร หนุ่มคู่ ปรับ คาย ของ
ตนอยู่ทุกครั้งที่ ก็พลันยังเกิดความ โกรธ
แค้นขึ้นมาทันที ทายานเข้ารุกไล่ตีแทง
รวกเร็วคงจกัรฉ่น ท่าทางที่เขาดาโถมโถม

แท่งแบ้งยทศศัตร์คว่องไวขึงนิก ปล่ายกาย
 ของเขาพุ่ง ปรวดปรวัก เลียดหน้า และ ออกของ
 ทหารหนุ่มเลี้ยงวึก ๆ ก็หลายครั้ง ซึ่งถ้า
 เป็น คน ที่ไม่กล้าหาญชาญชัยจริง ๆ แล้ว ก็
 คงขวัญหนีหวิว, เบ็ดโอกาสให้เขาทำได้
 ความความชอบใจ แต่พลทหารซึ่งกำลัง
 ประกายกับวีรชิตโคอยู่หน้าใช้คน ชนิค นั้น ไม่
 ถึงแม้กายของค่อวีระพุ่งปรวดไปมาอย่าง
 รวดเร็ว น่ากลัว, ประเดี้ยววึก, เป็นใบหู,
 ประเดี้ยววึกใกล้คอหอย, และที่สำคัญ
 อื่น ๆ อีกหลายครั้งก็ เขาระโคให้วักหัวน
 พรันพริ้งแม่แต่ถอยก็ทำได้ คงทั้งหน้า
 ตั้งตาบึกคายของศัตร์มิให้ลดการคชของ เขา
 เข้ามาได้ และคอยหาโอกาสที่จะทำคู่ประบัณ
 บ้าง ครั้นเห็นศัตร์ห้อยถ่วงกำลังลง เขาก็
 ฉวยโอกาสเปลี่ยนสภาพจากฝ่ายรับ กลั
 เป็นฝ่ายรุกทยาน เข้า พินาฎ พวัก พัน ประบัณ
 กำลังหาญ กระทำให้ศัตร์หมดความ
 สามารถจะต้านทานได้ ต้องถอย-ถอยทีละ
 ก้าว ๆ บิดนสั้วรอกโตโจงไก่อ้านกว่าค
 ประบัณของตนมิใช่ "หุม" ตรงที่คากไว
 ในชั้นแรก แต่กลับเป็น "เสื่อ" กล้าตัว
 สำคัญ ซึ่งตนกำลังประจันหน้าอยู่ในเวลา
 นั้น ทั้งเขารู้ สักละอายเพื่อนทหารทั้งหลาย
 ไม่น้อย เขา-วีรชิตโคผู้ลือนามในเชิงพน

คาย-จะต้องพ่ายแพ้แก่ศึก หนูน้อย ซึ่งเป็น
 เพียงพลทหาร ! เป็นไปไม่ได้ ! เขารวบรวม
 กำลังเข้าโจมตีแท่งคู่ประบัณอย่าง ร้ายกาจอีก
 ครั้งหนึ่ง จะตั้งใจลงชีวิตหนุ่มน้อยคู่ประบั
 ให้ได้ แต่ศัตร์ของเขากระโดดไว โคอีก
 กระทำให้เขาหิวเสียดแทบเป็นบ้า แล้วพัน
 ข่า ๆ ขึ้นทุกที บางครั้งถึงกับเบ็ดการัด
 เป็นช่องโหว่ ซึ่งคนทุก ๆ คนรู้ สักว่าถ้า
 หนุ่มน้อยผู้นั้นจะฉวยโอกาสจริง ๆ ก็ คงแท
 คายเปล่า แต่เขาไม่ทำ เขาแกล้งรุก
 ไล่จนวีรชิตโคเหนื่อยหอบและหิวเสียด แล้ว
 ก็แกล้งเบ็ด การคล่อให้ คู่ ประบัณ ทยาน เข้า
 แท่ง วีรชิตโคตกหลุมทันที เขารวบรวม
 กำลังครั้งสุดท้าย นกกระหิณมีกริมจิตค
 ว่าศัตร์อยู่ในมือ แล้วก็พุ่งตัวเข้าแท่งโดย
 เร็ว แต่การฉกกลับผิดคาก หนุ่มน้อยผู้นั้น
 เสียตัวพลย พร้อมกับควักคายประบัณขึ้น
 เต็มแรง ทันใดนั้น คายของ วีรชิตโคก็
 กระเด็นหัวชนไปเกือบติดเพดาน แล้วก็
 ตกลงมายังพื้นหึ่ง กระทำให้เจ้าของคาย
 ขึ้นตกลงนั้น รอคอยความตายอยู่กับที่
 "ท่านโมโจกเกินไป" ทหารหนุ่ม
 กล่าวในเมื่อห้อยคายส่งให้ "และหวังว่า..."
 "ไม่หวังว่าละ" วีรชิตโคกล่าวในเมื่อ
 กระซากคายมาถึง "มาที่ใครก็ใคร จง

ตายกันเสียข้างหนึ่งเด็ก

แล้วคายคู่อริก็ประสานกัน เป็น ครั้งสอง
 ตอนนั้นผู้ทั้งสองได้ ๆ วิจารณ์ต่ออันลงมาก
 เหนือไหลย้อยลง โขมหน้า ข้อมือที่เคย
 พลิกแพลงแล้วคล่องก็ซึกซึก ๆ การต่อสู้
 ดำเนินไปได้สัก ๒ นาทีเท่านั้น ปลายกาย
 ทหารม้าก็ซึกซึกที่ แก้ม จำ นายสิบ ทหารรบ
 ขาวประมาณ ๒๗ เลือดไหลย้อยลงมากตลอด
 แก้ม เมื่อถูกเจ็บเข้าเช่นนั้น วิรุธโต
 ก็ยัง คานเคือก ซนอีกเป็นอันมาก แต่อันใจ,
 อิกสักครู่ก็เขวเท่านั้น เขาก็ถูกรุกจนเซ
 เสียหลัก ขณะทบทวนการสู้รบนั้นรวม
 กำลังชัยบายจะพุ่ง แทะ ตรง ทรวง อิก ศีรษะ
 ก็พบเคียวเส้นเสียงร้องดังมาทางประตูหน้า

“ข้าก่อน, เพื่อนเอ๋ย” คู่ปรบภัย
 ทั้งสองหยกซกกันอยู่ บรรดาผู้เสมอนอก
 ทุก ๆ คนก็หันหน้าไปทางเสียงร้องพร้อม กัน
 ณ ที่กลางประตูนั้นเอง มีร่างของนายร้อยโท
 หุ่น ค่อน ข้างเคยผู้หนึ่ง ขึ้นเอามือไขว้
 หลังสีหน้าปรกติ

“กันไม่ถามละ, ว่ามูลเหตุมันเป็น
 อย่างไร” นายร้อยโทผู้นั้นกล่าวต่อ “กันขอ
 ห้ามเท่านั้น ห้ามให้เลิก อ้ายงาน อัน ตกปรก
 ันเสีย ห้ามในฐานะที่เป็นเพื่อนทหารฝรังเศส
 ด้วยกัน” ทุก ๆ คนที่ได้ยินน้ำเสียงหรือ

ได้เห็นนายทหารผู้นั้นต่างก็จำได้ว่า นาย
 ร้อยโทนั้นใหญ่ผู้นั้นคือ นะ ไปเถียนไปนา
 ปาก ฉะนั้นต่างคนก็ทำการเคารพ คู่
 ปรบภัยทั้งสองก็หันตัวมาทางนายร้อยโทผู้นั้น
 และยืนฟังนั่งอยู่ เป็นการนำชมจำนายสิบ
 วิรุธโตอยู่ข้าง เพราะคนในขณะนั้นก็โกรธ
 จิก ผลัดที่แก้มไม่น่าจะฟังคำมของใคร
 ได้ แต่ทั้งนี้ก็ด้วยความนับถือนายทหาร
 เล็ก ๆ นั้นเอง “มาเพื่อนเอ๋ย, กันจะพ
 ะไรให้ฟัง” นายร้อยโทกล่าวในเมื่อกำลัง
 เดินเข้ามา “การสู้รบขยมิถกันเช่นนั้น แม้
 จะผลิขยยังคัยของทหารอยู่ข้าง แต่เมื่อ
 เพื่อนทั้งสอง แสดง อาการ เช่นนี้ กันก็
 ขอม ขอม ที่ จะไม่ ร้อง เรือน ต่อ ชนไป ละ”
 ขณะ นั้น คู่ ปรบภัย ทั้งสองก็ทำ ความเคารพ
 “เฮ้สวมาคายเสียซเพื่อน คายสองเล่มนี้
 น่าจะเก็บไว้ ใช้ ต่อสู้ ศัตรูของ ประเทศ คึกว่า
 อ้ายโกรธกันเล็ก ๆ น้อย ๆ ระหว่าง พวกเคียว
 กันนะ ไม่ควร ไม่ควรที่เคียวใจเพื่อนทหาร
 ทั้งหลาย อยู่ในที่นั้นมากด้วยกันเห็นเป็น
 อย่างไร?” บรรดา ทหาร ที่ ยืนฟังอยู่นั้น
 ยังก็นึกมีศีรษะแสดงว่า เห็นด้วยบ้าง ก็ ตอบ
 ว่า “ถูกแล้วคุณร้อยโท” ส่วนคู่ปรบภัยก็
 สรวมคาย
 “ถ้าเราทั้งคู่จะเห็นว่า” นายร้อยโท

โยนาปากกล่าวต่อไป “พวกสัมพันธมิตร
ที่เป็นศัตรูของเราคือ อังกฤษ เฮาส์เทรีย
ปรุซาเป็นต้น ยึดกำลังห้องมอญเราอยู่
ทุกๆ ชั่วโมง จึงคอยทำการแก้แค้นแก้
แค้น ในการที่ ถูก เรา คือนให้ออกจาก
ประเทศของเราไปเมื่อปีค.ศ. ๑๗๗๓ เมื่อ
เป็นเช่นนี้ เรา ทหารฝรั่งเศสจะไม่เตรียม
ตัวไว้ทำการช่วยเหลือบ้านเกิดเมืองนอนของ
เราเจียวหรือ?”

“ถูกก็เกี่ยวกับคุณร้อยโท” ทหารหลาย
คนร้องพร้อมกัน “และท่านทั้งสองนั้นก็
ต้องเชื่อฟังคุณร้อยโทนี้ด้วย”

“ท่านท่านนายสิบ” โยนาปากเตือน
“ท่านไม่ต้องเสียใจในการที่เจ็ยเล็กน้อยเท่า
นั้น เพราะคนใหม่มา ก็มีกระมีของใหม่
มาเสมอ”

“ถูกแล้ว คุณร้อยโทที่รัก” วีรอตโต
กล่าวตอบ

“ถ้ากระนั้นกลับไกล่ชี” นายร้อยโท
ดอยหลังออกมาสองก้าว และร้องขึ้นว่า
“วิฟลาฟรังซ์” แล้วก็กลับออกประตูไป
วีรอตโต, ครั้นเห็นนายร้อยโทออก
ประตูไปแล้ว ก็หันมาจับหมวก และ
ทำขึ้น ชิก เท้า คำนี้ พล ทหาร ครากุน
ผู้นั้นโดยสันทัดขึ้นๆ แล้วก็ออกจากกระ
เคอร์วองไป

“พ่อหนู” นายสิบเอกกลางคนผู้หนึ่ง
กล่าวแก่พลทหารครากุนผู้นั้น
“สามารถจริง ๆ เก่งจริง ๆ แต่พ่อ
ต้องระวังหน่อยนะ คุณทำซอมกกลอยู่ วีรอตโต
ไม่ใช่เป็นคนล้มง่าย ๆ”

๐ ๐ ๐ ๐ ๐

บทที่ ๒

ณ หน้าประตูใหญ่ของ คฤหาสน์ คำว่า คร่า
คฤหาสน์หนึ่งในบริเวณจังหวัดแวร์ซายส์ มี
คันไม้ใหญ่เล็กขึ้นอยู่เป็นลำดับ แต่สังเกต
เห็นได้ว่า ตัวคฤหาสน์นั้นคันไม้เหล่านั้นก็
ล้วนแต่ขาดการซ่อมแซม และ ท่าน บารง
ทั้งสิ้น การทำงานก็เช่นเดียวกับเจ้าของมีราชการ
งานที่พ้อยมาก ตัวผู้เป็นเจ้าของสถานที่
คือนายร้อยเอก ลาวัลลี ผู้บังคับการกรม

ทหารม้าครากุน ผู้ซึ่งทหารทั้งหลายได้
ยกย่องว่าเป็นผู้กล้าหาญที่สุดในกองพล
ทหารม้า วันระหว่างนั้นเป็นวันในเดือน
มิถุนายน บรรดาพฤกษชาติต่างๆ ก็ชูใบ
ชูดอกออกตามกาลแห่งคิมหันต์ฤดู ประมาณ
เวลาราวเที่ยงเงาแห่งพฤกษชาติก็กระทำ
ให้ถนนแถบนั้นร่มเย็นตาบ่งนัก ขณะนั้น
มีทหารม้าครากุน แต่งเครื่องสนามพร้อม

มาหยุดอยู่เป็นแถวอีก สักครู่หนึ่งมีหญิง
ก๊วยเต็ก ชาย อายุราว ๓ ขวบ เศษ ๆ ออก จาก
ประตูใหญ่นั้นมา เค้านั่งเด็กคนนั้นคล้าย
คลึงกับนายร้อยเอกผู้บิคา ซึ่งบันทึกกำลัง
นั่งอยู่บนหลังม้า ใบหน้าของหญิงผู้นั้น
เศร้าสลดและดูเหมือนว่าหล่อนพยายามกลั้น
น้ำตาไว้ให้ไหลลงอาบหน้า หล่อนงูลูก
เดินเข้ามาหยุดอยู่ใกล้กับนายร้อยเอกผู้เป็นสามี
แล้วโอบอุ้มลูก ขึ้นส่งให้ นายร้อยเอก
แล้ววิ่งกลับลงชั้นเขยอย่างเต็มรัก ส่วนเด็ก
น้อยผู้นั้นก็ร้องกวนบิดา มือก็งายยงยง
เล่นอย่างไม่เคียงสา

“มาเคอแลน, หล่อนอย่าแกล้งหล่อน
จะเป็นผู้บรรเทาทุกข์ของหล่อน นายร้อย
เอกกลัวลึกลับกลัว ขึ้นค่อย ๆ เมื่อได้ โอน
ตัววางลูกลงยืนที่ถนน “จำไว้ว่า, หล่อน
ก็สัญญาไว้กับฉันว่า จะเป็นผู้ที่ใจหนัก
แน่น กล้าหาญ กล้าหาญ ต่อหน้าประชาชน
ที่มานั้นให้เกียรติยศแก่เรา ผู้ซึ่งจะออกไป
ทำสงคราม”

มาเคอแลนพยายาม หักห้าม ความเศร้า
โศกมิให้ปรากฏออกมาอย่างยิ่ง แต่ถึง
กระนั้นสามีของหล่อนก็ ยัง สังเกต เห็น ได้ ว่า
หล่อนถอนใจน้อย ๆ

“จำไว้นะ, กาสตอง คุณก็สัญญา

แก่ฉันเหมือนกันว่า—” มาเคอแลนกระซิบ
ค่อย ๆ กับสามี “ว่าเมื่อคุณกลับ มา
หน้าอกของคุณจะต้องแขวน ตรา กล้าหาญ—
ตราเลยอง ค็อนเนอร์”

“เฮ้อ!” เขาถอนใจ “หล่อนเอ๊ย,
ไม่ใช่ความผิดของฉันเลย เป็นหน้าที่ของ
พระเจ้าและของ เอม เปอเรอร์ที่ จะ ทรง ตัดสิน
แต่นั้นและหล่อนเบเนอราลวิวดโค เป็นผู้ มี
ความจำที่ยิ่งนัก” สันคำพูดของเขาที่กัม
ตัวลงยุลาภรรยาและบุตรชายขอครัก ครั้น
แล้วก็เตือนมาให้ออก เดิน ตาม กรมทหาร ที่
กำลังเคลื่อนที่

“อ้อ, ไปหรือพ่อเพื่อนรัก” ทหาร
ซราซึ่งสวมขาไม้กล่าวขึ้น เป็น เสียง แสทง
ความสงสาร เพราะแท้จริงทหารซราผู้นั้น
ย่อมรู้ความเป็นไป ย่าง อย่างใน กองทัพนั้น อยู่
มาก “โซคร้ายของเธอประจำตัวอยู่ไม่
หายเลยนะ”

“คุณลุง, คำพูดของคุณลงหมายความว่า
ว่าอย่างไรครี? ” ชายคนหนึ่ง ในหมู่ที่
ยืนอยู่นั้นถามขึ้น

“โอ, ย่ามนี้เกี่ยวกับอะไร” ทหาร
ผู้เคยศึกกล่าว “ทุก ๆ ครั้งก็ยกขึ้นแล้วลึกลับ
ออกศึก ไม่เคยรู้ หรือเห็น ว่าเสียที่ใคร
สักครั้งทำเสียครั้งกว่าแล้ว เขาควรที่จะ

สอง คน ถูก ลูกขึ้น ตก เวท หลัง มาค้น
กระแคว ๆ อย่างน่าอนาถใจ และมาควั่น
ถูก ลูกขึ้น ล้มลงกอง ทับ กัน อยู่ กับ ที่นั้นเอง
ส่วนแถวตรงนั้นระยะก็ห่างเป็นช่วงอยู่

“ซึกเข้าไป” ลาวีลักร้องส่งเสียงเป็น
ปรกติกคล้ายกับว่าไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น
“เราจะเคลื่อนกองทัพไปไม่ช้าแน่แหละ”

“คุณก็ปัดกันครี๊” คงไม่ทนอยู่นานสาม
ชัศในครี๊? ” ทหารคนหนึ่งขอยุธิศ
สอคน ทหารในแถวก็หัวเราะขึ้น เพราะ
เขารู้ ก็ ว่าขอยุธิศเป็นตัวละครเอก ประจำกรม
ขณะนั้นกรมทหารที่สรวมเกราะ กำลัง
รุกออกไปทำการอีกกรมหนึ่ง

“แน่ ! พวก สรวมเกราะ ขึ้นไป แล้ว
สนกใหญ่ละทีน” เจ้าพวกนั้นเกราะหักรั้ง ๆ
นะ” ขอยุธิศร้องขึ้น พอทหารสรวมเกราะ
ซุกขึ้นไปได้สักครู่หนึ่ง เสียงขึ้น เสียงประจัน
ยาน เสียงคน ก็สเทือนเลือนลั่นหนาแน่น
ขึ้น อีก เป็น อัน มาก บรรดา นาย ทหาร
เสนาวีการและตัวผู้บัญชาการรบ ก็เดินไป
รวมอยู่ข้าง โคกหินที่หัวของพล

ขอยุธิศ ยกไหล่และพูดแกมหัวเราะว่า
“คุณก็ปัดกันคุมอยู่ทางขวา นายพลวีรชโต
ขอยุธิศอยู่ทางซ้าย อะ! ฮ่า, ขมื่นกับขุน
โคร ๆ ก็รู้”

“นี่อยู่ในแถวไม่ต้องพูด” นายร้อยเอก
ลาวีลักร้องส่งทั้ง เสียงนั้นเองเป็นเสียงที่
แม่ทัพจำได้อย่างมั่น เขาหันมามองนาย
ร้อยเอกอยู่สักครู่หนึ่ง แล้วถ่าระสังเกตุ
ดวงตาของเขาแล้ว จะแลเห็นเงาพยายาม
ปรากอยู่อย่างชัด ฮ่า! วีรชโตมิใช่คน
ลืมนิกรง่าย ๆ

“เคอแนล” วีรชโตหันไปเรียกนาย
พันเอก ผู้บัญชาการกองพลทหารม้าควากูน
“แล้วส่งทหารควากูนกรมที่ ๕. ตามทหาร
เกราะขึ้นไปและปราบอ้ายเสียงขึ้นนั้นให้สงบ”
นายพันเอกทำความเคารพแล้วร้องส่งคือไปว่า
“ควากูนกรมที่ ๕. เข้าทำการเร็ว”

“ไป, เพื่อนเฮีย ตามกันไปสู่ความ
ตาย-ตายเพื่อชาติผองเค็ม” ลาวีลักร้องกับ
ทหารในกรมแลขยิบสายบังเหียนมา เคอนให้
เคิน “กรมที่ ๕. หนีว้าง!”

เหตุไรลาวีลักร้องพูดเช่นนั้น ก็เพราะ
เขารู้ คิแล้วว้า กำลัง ขาศึกมากกว่าตั้ง
หลายเท่ามีทางรอดโค้น้อยที่สุด การที่นาย
ใช้ให้ไปทำการเช่นนั้น ก็เท่ากับให้ไปตาย
เท่านั้นเอง

สนามรบข้างหน้าที่ทหารม้าควากูน กำลัง
วิ่งเข้าไปนั้น เป็นที่เนินหินสูง ๆ ต่ำ ๆ ที่หน้า
กองทัพรุชเซีย ก็ลุ่มลาคเป็นแอ่งลงไป

พลทหาร ม้า กรมที่ ๕๐ ฝั่ง พร ข้าม ทราบ ศพ
ทหารเกราะ ซึ่งนอนตายเกลื่อนอยู่ในที่ลุ่ม
นั้นไปได้แล้ว การประจันยานอย่างฉกา
ฉกรรจ์ก็เริ่มต้น

๐ ๐ ๐ ๐ ๐

“เรียบร้อย, เรียบร้อย คุณกัปตัน
แหมควรวินคุณปล่อยเสียสิ้นผมขอ อ้ายพวก
ขี้บ่นในข้อมตาชาววัง” นายสิบเอกฮาลิสไคค์
พวกขี้บ่นเมื่อเสร็จการประจันยานแล้ว ผลของ
การประจันยานที่ใด ในช่วงเวลา ๑๕ นาที ก็
คือกองพลราชเขม ๒ กอง ต้อง ล่าถอย กับยก
ข้อมไม้ ข้อมหนั่ง แต่ทหารที่รอคอยใน
กรมหนักเหลือเพียง ๑๘ คนเท่านั้น

“พยผ่าเจ้า! ใครจะสยบเท่าท่าน
วีรชโตเป็นไม่มี หลบเฉยอยู่ข้างหลัง
นั้นเอง” บอยยักเอ๋ยพวกขี้บ่น

“แถมไม่จริง” นายสิบฮาลิสไคค์กล่าว
“ก่อนที่ท่านจะได้เป็นแม่ทัพนะ ท่านเก่ง
ไม่ใช่เล่นเชียวนะ แล้วก็นะ ยังไม่จำเป็น
ถึงกับ จะต้อง คิวท่านมา ปล่าเสียเปล่า ๆ นานา
มันเป็นหน้าที่ของเราต่างหาก

“เพื่อนเอ๋ย” นายพันเอกผิวยักษ์ชากร
กองพลกล่าวขึ้นในเมื่อ ยก ข้อมไม้ เรียบ ร้อย
แล้ว “ถึงแม้ว่ากรมที่ ๕๐ ของเรายากขึ้น
ย่อยยับความมีชัยก็อยู่ในมือเรา ลาวีล็ค

ชอบใจเกล็ดมาก”

รุ่งขึ้นรายงานการรบอันยืดเยื้อ ยาว กับ บัญชี
รายชื่อผู้กล้าหาญ ควร ได้ รับ ยำแห่ง จาก
เฮมเปอเรอร์ก็ทำขึ้นเสนอท่านแม่ทัพ

“ท่านเยเนอรัล” นายพันเอกกล่าว
“ผม มี คน ที่ ควร จะ ได้ รับ ครวชเคอ เฉลยของ
ก่อนเนอร้อย ๑๘ คน กรมที่ ๕๐ ทำการได้
อย่างปลุกปล้ำดี เมื่อเขาไล่ทหารรายสอง
กองพลให้ถอยไปแล้ว ยังยกข้อมไม้ อีก
ข้อมหนั่งควย ลาวีล็คเขียนยกทหารคน
หนึ่งทีเดียว”

“ท่านเคอแนล ผมก็คิดว่าท่านจะพบ
เช่นนั้น” วีรชโตตอบโดยสัพเพเหระ
ขึ้น ซึ่งดูเหมือนจะแปลกประหลาดของเขานั้น
เองกระทำให้มีสัพเพเหระเช่นนั้น “แต่เสียใจ
จริง เสียใจที่ไม่เห็นเป็นไปตามคำสั่งของผม”

“ท่านเยเนอรัล ผมไม่เข้าใจคำพูด
ของท่านเลย”

“อ้าว, เคอแนลทริค ผมจะชี้แจงขึ้นมา
คือผมสั่งให้กรมที่ ๕๐ ไปช่วยเหลือทหารเกราะ
เพราะเห็นว่ากองทัพรราชเขม มี ขุนใหญ่ ถึง ๒๐
กระบอก แต่ไม่เป็นเช่นนั้น ทหารเกราะ
ทำการโดยลำพังทั้งนั้น กัปตันลาวีล็คของ
ท่านแยกไปเสียทางขวา ผมคิดว่าเขาจับ
ทหารรายลี้คนหนึ่งก็ไม่ได้” สิ้นคำชี้แจง

แล้ววิ่งออกไปที่ ซีก ซอ ลาว ลี ค ออก เสีย จาก
 บัญชีที่จะเสนอสอบข้าพเจ้า แล้วก็กล่าว
 ทักทายว่า “เฮาเถอะครั้งนี้ ผมจะบอกโทษ
 ให้เสีย ลาว ลี ค เองก็งั้นก็เถิดว่า ตัวเขา
 เคะระหัยก็ มีฉนั้นจะต้องนำขึ้นศาลทหาร
 เข้าใจไหมท่านเคอแนล ? เอากลับไป”
 เมื่อการเป็นเช่นนั้น ทางทิศของนาย
 พันเอกก็ออกกลับหลังหันเดินหน้ามือ ออก จาก
 เค็นท์ บันอูบียมาตลอดทาง

“ร้ายกาจมาก ๆ ! ระวังจริง ๆ !”

เป็นเสียงบรรดานายทหารอื่น ๆ ในกองพล
 ทหารม้าออกอุทานในเมื่อทราบดีเรื่อง จาก นาย
 พันเอก “ต่อไปถ้าเป็นเช่นนั้นอีกเราจะต้อง
 ทำเรื่องราวถึงเฮมเปอเรอร์โดยตรง”

นายพันเอกกล่าวด้วยความโกรธ “ฉนั้น
 เป็นต้องขอลงข้อด้วยคนหนึ่งละ เป็นไรก็
 เป็นไปเล่นอุบายอย่างนี้ใช้ไม่ได้”

เจ้าภราดรลวงมากของทัพอันมีหิมา ก็มา
 ถึงกรุงมอสโค บรรดาทหารทั่วกองทัพรู้สึก
 ปลายปลายใจเป็นอันมาก ต่างก็ส่งเสียง
 ให้อึ้งอยู่อย่างนี้ เพราะในระหว่างเจ็ดวันที่
 เดินทางมิได้ มีเหตุการณ์อันยากลำบาก ต้อง
 กระทำเลย ส่วนนายร้อยเอกผู้กล้าหาญ
 หาได้พบหาอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ เป็นแต่
 เพียงยืมเล็กน้อยในขณะเมื่อขม่านำ กรม เข้า
 ประชุมเมืองเท่านั้น

“กรมทหารที่ฉนั้นด้วยบัญชาทำหน้าที่ได้
 อย่างงาม แต่ก็มีภารกิจหนักมากกว่าการ
 ระวัง” ลาว ลี ค เขียนจดหมายถึงบรรดาใน
 เมื่อเวลาเช้ามีคราว ๒ ก.ท. “เป็นเช่นนั้นแหละ
 ฉนั้นยังไม่เห็นโอกาสที่จะ ผดุง ซื่อ เสีย ขันไก
 ฉนั้นยังไม่เห็นทำตามที่ สัญญาไว้ กับ หล่อน”

“จะต้องไม่บอกความจริงให้หล่อนทราบ
 เขาคิด “เวลาข้างหน้าคงยังมีอีกหรือฉนั้น
 แต่ถ้าตายเสียก่อนก็ฉนั้นใจ เอ๊ะ ! อะไรกันละ
 ทำไมไม่ถึงรังกันเอ็ดองฉนั้น”

ขณะนั้นไฟกำลังไหม้กรุงมอสโคอยู่แทบ
 ทุกทิศทุกทาง ทั้งนี้ก็เพราะคนของเบเนอราล
 กูดซอฟ แม่ทัพรัสเซีย ได้กระทำหน้าที่
 ตามคำสั่งเรียวย่อยทุกประการ ฉนั้นจ้ะ !

นครอันงาม นครซึ่งสมเด็จพระเจ้าจะไปเสด็จ
 มุ่งพระทัยว่า จะให้กองทัพอันมีหิมาของพระ
 องค์พักอยู่ชั่วฤดูหนาว ได้ถูกพระเพลิง
 เผาผลาญเสียแล้ว ไฟไฟไหม้อยู่เป็นเวลา
 ถึงสี่วัน ตึกกรมเคหะสถานอันทั้งสามและ
 หนาแน่น คงเหลืออยู่เพียง ๓ ใน ๑๐ เท่านั้น

“เออรัชเชื่อนี้ เมื่อใครชวนเข้าก็แล
 เห็นโลหิตของชาติคาบเกี่ยวหนอ” พระเจ้า
 นโปเลียนทรง คั้น เอานิสสัย บรรพ บุรุษ ของ
 รัชเชื่อนั้นคำรัส

บทที่ ๓

ระหว่างนั้นนครมอโลโคเป็นทิว วัง ว้าง
เปล่า ๆ เป็นที่น่าเบื่อวใจอย่างยิ่ง วิชา
อารามใหญ่อยู่แต่แค่หะถาดาน อัน เคย คม คัง
ส่วยงามนั้น บัดนี้กลายเป็นกองเถ้าถ่านไป
แทบทั้งสิ้น กองที่พอมีหมาซึ่งประกอบไป
ด้วยทหารชาติต่าง ๆ วัว ๒๐ ตัว ได้มุง
มาเพื่อจะหาผักผืน เกียวเครือ ในนครให้ สข
สหาย เพราะได้เดินทางขบยาหนามมา
เป็นเวลาหลายวัน แต่กลับตรงกันข้าม
แม้จะหาต้นไม้เป็นที่พักพิงที่ยาก จำนวน
ทหารทั้งสิ้นมีประมาณ ๔๐,๐๐๐ เศษ (ตาย
เสียที่โยโรโคโน ๔๐,๐๐๐ เศษ) โทเนลเยระ
อาศัย อยู่ ใน ส่วน ที่ เหลือ เพียง ๑๐ นั้นได้ พอ
กึ่งนี้บรรดาของพลว้าง ๆ จึงต้องแยกกอง กัน
ไปตั้งพักอยู่ตามทุ่งรอนคร ซึ่งล้วนแล้ว
แต่เกือบจะปราศจากพสกษาชาติ อันพอ จะ ได้
อาศัยยังแคบยั้งมีได้ทั้งสิ้น

กรมทหารม้าคราวนี้ ๕๐ ซึ่งยก
เหลือทหารอยู่เพียง ๑๘ คนนั้นหาที่เนิน น้อย ๆ
ได้แห่งหนึ่ง มีคนสันเตย ๆ อยู่ ๓๐ คน พอ
จะได้อาศัยกันแลไปอยู่ กันลมที่พัด มาอย่าง
แรงเป็นนิจนั้นได้บ้าง ส่วนม้าซึ่งออก
กระปรกกระเปรี้ยวที่ทำงานมิได้ เพราะที่
ยังก้อย่างที่ไม่ต้องนั่งทนความหนาวจะเยือก

เย็นอันเกิดจากลมที่พัดไปมานั้น ด้วยยังหา
กิ่งและตอสนแห้งมาก่อเป็นกองไฟได้ ทหาร
อีกโดยทั้ง ๑๘ คนนั่งผิงไฟเป็นวงรอบ ทัก ๆ
กันยังไม่ ได้ ลม วัสดุอาหาร ใน มอ น ทง สัน
นายร้อยเอกลาวาลัคคิเคียวมีมาเส้นเหลือ อยู่
เล็กน้อย เขาจึงบรรจุกลองเบรรมันอันใหญ่
เมื่อทุกลบแล้วก็ส่ง ท่อ กนิ โท ที ละ คน จน ทั่ว
ข้างหลังจากทหารเหล่านั้นไปก็มีหม่อมมาดำ
ย่นและเลม ตะไคร่น้ำ ซึ่ง พอ จะ หา ได้ ตาม มี
ตามเกิด

นับแต่วันที่กองทัพย้ายอยู่ณเมืองมอโลโค
จนถึงวันเริ่มลุย แม้ว่าจะยังไม่มีหิมะตก
ก็จริงแต่มีลมพัดแรงไม่ขาดสาย ทหาร
ในกองที่พลเกือบทั่วทุกคนรู้ สึก ว่า ตัว ของ ตัว
แทบจะแข็งไปด้วยความหนาวอยู่แล้ว มีหน้า
ซ้ายยังออกโซ่ด้วยกันทั้งนั้น มาที่ตายลงวัน
หนึ่ง ๆ หลาย ๆ ตัวก็ถูกใช้เป็นอาหาร ฉะนั้น
วันหนึ่ง ๆ ทหาร จึง ล้ม และ ตาย กัน มาก ๆ
ชั่วเวลาอันสั้นเพียง ๑๔ วันเท่านั้น ทหาร
ตายลงไปถึง ๔๓,๐๐๐ คน และต่อจากนั้น
ไปก็มีแต่ทิวชนทุก ๆ วัน

เวลายามเย็นนายร้อยเอกลาวาลัคคิกลูก
นอก เลือ คลม ของ ตัว ห่ม ให้ แก่ นายสิบเอก
อาวีสโคค ผู้ ซึ่งนอนหลับหน้าซีกอยู่ เสร็จ

แล้วก็ออกเดินทางจากพวกเพื่อไป ทรวร ยาม
ที่ใดว่างไว้ พอเดินทางมาได้ประมาณ ๕๐
กิโลเมตร ก็พบคนซึ่งวางยามไว้ นั่นกำลัง
ยืนหลักกลางทางจกภัยกระบอกปืน

“เพื่อนเอ๋ย” เขาทักขึ้นพร้อมกบฏ
คว้าน “ชีวิตของพวกเราอยู่ในความพิทักษ์
รักษาของเจ้าทั้งสิ้น”

“คุณครับ คุณคงกรุณาผมให้พ้นจาก
การยิงเข้านะครับ” เป็นเสียงทหารหนุ่ม
เล็ก ๆ ที่ยืนหลัก ยาม กล่าว ขอ ความ กรุณา
อย่างอ้อมอ้อม “กระผมหนุ่มและเปลี่ยว
เป็นที่สุด”

ก่อนที่ลาวีลัทธิจะตอบก็โยน เสียงแว่ว ๆ
ร้องมาจากทาง ไนน์ เขาทั้งสองหันไป
โดยเร็ว แลเห็นคน ๆ หนึ่งกำลังกลับมา
ทางค่ายของคนข้า ๆ

“เร็ว! เร็ว! พวกเราอาจไปทันเวลา
ได้” เป็นเสียงทหารฝรั่งเศสร้องบอก
เมื่อเข้ามาใกล้ “คืนวันเราพักอยู่ใน
บ้านหลังออกไปนี้ ชาวรัสเซียทักว่าเรา
พวกเรามาถูกเขียวย่นหน่อ มาได้ แต่ท่าน
แม้ก็พักาลังตกอยู่ในเงื้อมมือมัน มันกำลัง
ระเผลาท่านทั้งเป็นโอ...” แล้วก็ควางก้วย
ความเขียวย่นแห่งผลัดกรรพทุดมานั้น

“มองซิ!” ลาวีลัทธิร้องถึง “อยู่ที่

ไหน? ระยะทางก็มากนักอยู่ เบเนอราล
อะไร?”

“สัก ๑๕ กิโลเมตร” ทหารผู้นั้นตอบเสียง
เครือ “เบเนอราลวิรอตโคคริมมองซิเออร์”

“เร็ว, ไปที่ ๆ พักของเรา” ลาวีลัทธิ
สั่งทหารยาม “บอกพวกนั้นให้ตามมาเร็ว
บอกทักว่า เบเนอราลฝรั่งเศสกำลังตก
อยู่ในมือผู้ร้าย เราจะได้เมยเสียไม่ได้

เป็นอันขาด” สั่งแล้วก็ออกวิ่งไปตามทาง
ทักทาวขึ้นบอก สักครู่ก็เขี้ยวกำลังบ้าน
หลังหนึ่งตั้งอยู่ในป่าละเมาะ และทันใดนั้น
ก็โยน เสียงหัวเราะคัง เขามีขมขี้ให้เสีย

เวลาแม้แต่วินาทีเดียว เขาชักควางวิ่งปรก
ข้ามคพนายทหารซึ่งนอน คาย ขวาง ประตู เข้า
เข้าไปในบ้านนั้น

ขณะ นั้นไฟ ใน เคา ของ พวก รัสเซีย ซึ่ง
เตรียมไว้ อย่างวิรอตโคกำลังลุก อยู่ โดด ช่วง
ลาวีลัทธิ กระโดด พรุกเข้า ไป ประจัน หน้า กับ
ชาย รัสเซีย ซึ่งกำลังยืนอยู่ หน้า เคา ๓ คน
แล้ววิ่งลงมือใช้กาย โดยเร็วที่สุด วา ๓ นาที
เท่านั้นชาย ๓ คนก็นอนพับอยู่กับ อีก คนหนึ่ง
ถอยหลังไปเหยียคายทักไว้ข้าง เคาไฟ มาได้
โคดเข้าแท่งลาวีลัทธิกับไวทัน ตอนนั้นการต่อสู้
ด้วยคายกำลังมือ ฝ่ายหนึ่งมีเขี้ยวฟันคาย
อีก ฝ่าย หนึ่ง เป็น ผู้ จำ นวน ใน ทาง พัน คาย

เพราะฉะนั้นใคร่เกี่ยวกับชายผู้เข้กกระเด็น
หลุดจากมือ และในทันทีนั้นเอง ลาวีลก็
พุ่งกายทะลุคอหอยเสียงกึ่งฉี่ระ ชาวเข้ก
เข้กไปสองสามก้าว และลงมายืนหลังล้ม
ลงซากใต้อาบาย ครั้นแล้วลาวีลก็ค่อยแยก

ประตูเข้าไปอีกห้องหนึ่งด้วยควมระวัง พอ
คึกกับ ชาย ชาว เข้ก ๓ คนยืน ถอนไม้ ถอนไม้
ค่อยๆ ค่อยๆ ข้างหน้าเข้กคือตัวเบเนอราล
นอนคว่ำอยู่ “อ้ายสิทวันร” ลาวีลคร้อง
ถึง พลังกระโทกข้ามร่างนายพลเข้าไปแทง
ทรวงอกคนที่ถอนไม้คนหนึ่งลงอยู่ที่ คนที่
สองเงื่อนไม้สอเข้ามาใกล้ถูกปลายดาบสอเข้า
ตรงคอหอยพอดี คนที่สามใจเสาะเลยออก
ประตู พอคึกกับคนตายทหารม้าของบียัดต์
ฟากซ้ายล้มลงไปแล้วถึงรวนมดัมพิศา ประตู
อยู่หน้าเอง

“เริ่มพลิก” บียัดต์กล่าวพร้อมกัย
หัวเราะ “เสร็จหมดแล้วซิเว! ซิเว ผมมา
เข้าไปหน่อยได้ ไม่ยุ่งนี่”

“ช่วยกันพลิกเร็ว” ลาวีลเรียกบียัดต์
พลาญคุกเข่าลงข้างวีรอกโต “คิดว่ายังไม่
ตายนะ”

“นั่นแน่หล้าอู่น” นายร้อยเอกเข้าไป
ยังโต๊ะอาหารที่ลาวีลครีษประทานค้างอยู่ “ส่ง
ขอมมา หยอกกลงไปสักหน่อยอย่างที่เรามีหวัง

แล้วไปงมมามีกัน คนวันเราต้องค้างกัน
ถ้าเข้กยังมีชีวิตอยู่ ฟุ่งนี้ จึงพาไปหาหมอ”

ในไม่ช้านักทหารของ ลาวีล ก็มาพร้อม
เขาจัดการแบ่งปันอาหารบนโต๊ะ ให้บริษัทาน
กันคนละเล็กน้อย ครั้นแล้วก็เข้าไปนั่ง
เป็นกลุ่มอยู่หน้าเตาไฟ ขณะนั้นดูเหมือน
ว่าเป็นเวลาที่เขาได้มารับความสุขที่สุด

เมื่อได้จัดการตรวจดูบาดแผลและพันผ้า
ให้แก่เบเนอราลเสร็จแล้ว เข้กช่วยกัน
ยกขวานขึ้นฟัก ส่วนลาวีลก็นั่งลงข้าง
ตัวผู้เจ็บขึ้นปราศจากสติใน ในไม่ช้าก็
เข้กมาถึงสภาพแห่งความหลังแต่ครั้งเจลาล
สมัย จำได้ว่าพวกเขาเข้าไปจับกุมบียา
ในย่าน มิวรัตโคตนเองเป็นหัวหน้า และ
ระลึกถึงวันที่วีรอกโตคุมหมื่น จนเกิดการต่อสู้
กันในเรสเคอรอง อันเป็นเหตุให้วีรอกโตมี
แผลเป็นที่แก้ม ตั้งแต่วันนั้นมานานมาเช่น
เวลาถึง๑๖๒๕๖๓แล้วรู้ สักว่าวีรอกโตมีความ
พยายามอย่างลึกซึ้ง เขาถูกเกลียดกันความ
ดี ความ ชอบ มาหลายครั้ง ก็ เพราะ วีรอกโต
และคืนวันนั้นเองเป็นคืนที่เขาได้เสี่ยงชีวิตเข้า
มาช่วยคู่ประจักษ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ทหาร
ของเขา รู้ สึกประหลาดใจไม่น้อย ทั้งเขาเอง
ก็ยั้งอริยาบไม่ถูกว่าเป็นเพราะเหตุใด?
รุ่งเช้าเบเนอราลวีรอกโต ค่อยๆ เลา

ขึ้นบ้าง แต่นัยตายังมองอะไรไม่เห็น วัน
นั้นเองเป็นวันที่หนาวจัดเริ่มมีหิมะตก ทหาร
ทั้งปวงช่วยเอาผ้าห่ม คลุม ตัวให้ ท่าน แม่ทัพ
แล้วก็หามาขึ้นรถ มีข้าก็ออกเดินจากยาน
นั้นมาตามถนน

นับแต่วัน นั้นมาบรรดาของทหารที่ กำลัง
ถอยจากกรุงมอสโค ก็ ต้อง ลุย หิมะกันทุก ๆ
กอง ความลำบากในการเดินมีไม่น้อย ทั้ง
หนาวทั้งหิมะตก ทั้งเดินลำบาก ทหาร
ที่เจ็บหรือที่เดินไม่ไหว วันหนึ่ง ๆ ก็เพิ่ม
จำนวนขึ้นเป็นอันมาก ทกลทหารเหล่านั้น
ก็ต้องถูกทอดทิ้งปล่อยปละละเลยไว้ ข้างหลัง
เมื่อเป็นเช่นนั้นความมรคตตาย ของทหารเหล่านี้นัก
ก็เป็นอันไม่มี และแทบจะเห็นว่าตัวใครก็
ตัวใคร แต่เคราะห์ร้ายยังไม่แต่เพียงเท่านั้น
ข้ายังถูก พวก ทหารม้าคออสแซ็ค คุซเชียคอบ
บุโจมกักกลางทางอีกไม่เว้นวัน ถูกฆ่าถูกฟัน
เป็นเหยื่อสุนัขป่าเสียวันละหลายร้อย ภาพ
เหล่านั้นเป็นภาพที่น่าเวทนาและน่าอนาถยิ่งนัก

กรมทหารม้าคารากันที่ ๕๐ ทั้งกรม ยัดกัน
เหลืออยู่ เพียง สองคนคือนายร้อยเอก ลาวัลด์
กับสิบเอกอาร์สโคค ส่วนน้อยยัดกันตายเสีย
แล้วที่เบริเซนาโดยไคทันทกเขเวทนาเดินเท้า
เปล่ามาเป็นเวลาล่วง ๒ วันเต็ม ๆ ในที่สุด
ก็เดินไม่ไหว ต้องคุกเป็นเหยื่อ สุนัขป่าอยู่นั้น

เอง ค่อมานายร้อยเอกกับนายสิบเอกรวม
สองคนนั้นจึงได้มาเข้าสมทบกับกองระวังหลัง
ของมาแซลเนย์

๐ ๐ ๐ ๐ ๐

วันหนึ่งในฤดูใบไม้ผลิ เป็นวันที่นายร้อย
เอกลาวัลด์เดินทางกลับมาจาก โรงพยาบาลที่
ซีเลเซียน รูปทรงเขาพองพึขึ้นมาก แต่
ใบหนายังชืดอยู่ เพราะต้องนอนเจ็บรักษา
ขาดผลอยู่ในโรงพยาบาลถึง ๗ วัน วันนั้น
เอ็ง เป็น วันที่ ได้ ย่าง เท้า มา จังหวัคแวร์ไซล์
ขณะที่เดินมาถึงประตูบ้าน เขาหยุดถอน
ใจใหญ่การถอนใจใหญ่ ครั้นนี้ ก็ ทาใจว่า เป็น
ด้วยกำลังกายอ่อนเพลียก็หาไม่ แท้จริง
เป็นด้วยเมื่อคราว คุ เครือง แขนง ทหาร ม้าอัน
ขาดกระรุ่งกระวังที่เขาสรวมอยู่นั้นแล้ว ภาพ
แห่งการต่อสู้กับข้าศึก โดยไม่ คึก แก่ ชีวีก็
พลันลอยเด่นอยู่เฉพาะหน้า เขาได้กระทำ
น่าที่ไปแล้วอย่างแกล้งกล้าสามารถ ต้อง
ระ กำลำ ขาก และ ผ้า ความ คาย มา นับ ครั้ง
ไม่ถ้วน ทั้งได้ โอบเสด็จไปกษัตริย์
พระเจ้า เอ็มเปอเรอร์ ผู้ เป็น จอม ทัพ อีก ด้วย
แต่แต่เมื่อเหลือบุกหน้าอกของเขาแล้ว ก็
โง่หาย! อ้า! ม้าเคอแลนเอ๊ย เจ้าหล่อน
จะไม่ไ้ชิมควา กล้าหาญ ที่หน้า ออก ของ เขา
เสียแล้ว! เขา ผิดสัญญา กับเจ้าหล่อน

ฆ่าเห็น ฆ่าเห็นจริงต้อง การ ที่สุด นั้น ก็ หลุดมือเสียแล้ว เป็นใครบ้างจะไม่รู้ สักน้อยใด

ขณะล่าวัดก็ขึ้นขี่มคิของไร ร้อย แยก อยู่หน้าประตูนั้น มีนายทหารคนหนึ่งนำซองจากหมามายขึ้นให้ระยิบหนึ่ง ในความในจากหมามันว่า พระเจ้าเอมเปอเรอร์รับสั่งให้เขาเข้าแล้วโดยเร็วที่สุด ล่าวัดก็ขึ้นงอยอยู่สักครู่แล้วก็ออกเดินมุ่งหน้าไป ยังพระราชวัง

เสด็จการ ประชุม นาย ทหาร ผู้ใหญ่ แล้ว นายพลวีรชโต ก็นำนายร้อยเอกล่าวัดขึ้นเฝ้า

“ไจ เจ้าสหายก็แล้วหรือ?” พระเจ้าเนไปเลียนรับสั่ง ถาม ด้วย พระ อาการ ประทศ “ข้าคอยฟังข่าววันกลับของเจ้าเสมอ”

ล่าวัดก็รู้ สักอนคั่นคอหอยด้วยความคิด เพราะตนเองไม่ได้ นี่ก็เลย ว่า พระเจ้าเอมเปอเรอร์จะไม่พระทัยถึงคน และทั้งไม่รู้คั่นสายปลาบเหตุที่ระคายเข้าเฝ้าเสียเลย

“สหายก็แล้วพระเจ้าข้า ทั้งนี้ด้วยอาลัย พระ บัญญา บรมมี ของ ไต่ ผ้า พระ ขาทปกเกล้าฯ” นายร้อยเอกก็รับยังคมทูล

“ข้ายังนึกจำเจ้าได้ ถึงแม้ ว่าเป็นเวลานานมาแล้วถึงวัง ในเรสเคอรองในปารีส ยังไงเล่าเจ้า ข้าก็ถามนานแล้วว่า ทหารม้าควาญคนหนึ่งคือเจ้า-เจ้านั่นแหละ ค่อยไป

จะเป็นยอกแห่งทหารผู้หนึ่ง” ตรัสแล้วก็หันไปทางวีรชโต

“ยังในวีรชโต เจ้า สารภาพ แล้วไม่ ใช่ หรือ ว่าเจ้าต้องการส่วนตัวมากเกินไป ถูกแล้วเจ้าเป็นทหารของข้า เจ้าก็ต้องมีความละเอียดในการที่ปกปิดความคั่งของผู้อื่น ข้าก็เจ้านึกถึงพอแล้ว”

“พระมหากษัตริย์คุณ เป็นล้นเกล้าฯ” วีรชโตกราบทูล

“วีรชโตโดยอกกับข้าว่า เจ้าตายเสียแล้วที่เบเวเรนา” พระองค์หันมาตรัสกับล่าวัดก็

“แต่ครั้นแล้วข้าก็ไต่ความวังวาทวีรชโตอีกว่าเจ้ายังไม่ตาย เจ้าทำศึกที่โบโรโกในอย่างกล้าหาญ ไต่ผลอย่างงาม และนอกจากนั้น เจ้ายังช่วยชีวิตผู้ประภัยของเจ้า ยังมันขึ้นมา

น้ำใจทหารนะ ไปเลียน! ต้องเป็นเช่นนั้น”

ล่าวัดก็แทบจะยกมือขึ้นขยี้ตา ด้วย สงสัยว่าระฝันหรือเพื่อเห็นไป

“เชื่อว่าเจ้าคง จะเสียใจอยู่สักอย่างหนึ่ง มา-มาเดินเข้ามา นายพันเอกของข้า” ล่าวัดก็ก้าวหน้าเข้ามาใกล้แล้ว ก็ถวายคำนับ พระเจ้า เนไปเลียน ทรง ปลก ทราเลยองค็อมเนอรัออกจากพระอุระ ทรงชักให้ที่หน้าอก ล่าวัดก็ด้วยพระพักต์ พระองค์ เองแล้วตรัสว่า

“ คราน เพื่ออำมหิตที่เจ้าคิดข่ม โยโรคิโนได้
กับข้าคงให้เจ้า เป็น นายพันเอกใน กอง ทหาร
การรบของข้า ” คริสต์แล้วก็เสกขึ้น

บรรดา นาย ทหาร ผู้ใหญ่ มี นาย พล เนย์
นายพล เลเฟบเบรอ และ นายพล ยูโนต์
เป็นต้น ต่างก็เข้ามาจับมือแสดงความยินดี
ต่อนายพันเอกลาวัลลิก

“ คุณคงสิ้นสงสัยละหน ” วีรคติ
กล่าวในเมื่อเดินออกจากประตูวังมาด้วยกัน

“ ก็ยังไม่แน่ใจ ” ลาวัลลิกกล่าวตอบ
“ ว่าทำไมได้เพ่งรังการถึงเหล่านัชน ”

“ ก็เพราะผมทราบ จาก นายสิบเอก อาริส
โตคซึ่งนอนเจ็บอยู่ใกล้กับผมก่อนที่เขาจะตาย
เขาเล่าความเป็นไปเรื่องคุณ จักรการ กับ พวก
รุชเชยเหล่านัชนให้ผมฟังทั้งสิ้น เขาเอะ
เป็นอนัยตักนที่เรองนั้น ผมต้องขอถามคุณ
บ้างละว่า เหตุไรคุณจึงช่วยชีวิตคักร-คักร
อันร้ายกาจของคุณ ”

“ ก็เพราะได้เท่าเป็นนายของ ผม และ
นอกจากนั้นได้ เท่า ยี่แปดคน ฝรั่งเศส ผู้หนึ่ง
ซึ่งตกอยู่ในอันตราย ”

“ ดังนั้นผมคนฝรั่งเศสผู้หนึ่ง ก็ต้อง
ขอโทษในการ ที่ให้ ความ อับชัธธรม แก่ คุณ
มาก เชื่อว่าคุณคงเต็มใจที่จะกรุณายกโทษ
ให้เป็นแน่ ”

ขณะนั้น ต่างคนก็จับมือเข้าจับสั่นกันอย่าง

กิริยาสุภาพ ที่สุด เป็น อันว่า ความหลง
ความหมองใจ จะไม่มีอีกต่อไปในระหว่าง
คู่พยายาททั้งสองนี้

“ จง มี ความ เจริญ เดิก พ่อเพื่อนรัก ”
วีรคติกล่าวถึงกำลังกำลังมือ จ้อง หน่ากันอยู่

“ เพื่อนเป็นผู้ ทม โชคคิที่สุด มีความสุข
ที่สุด เพื่อนมีภรรยาที่งาม และมีบุตรชาย
ที่น่ารักคอย คั่นรับ เมื่อ กลับ ผม เองมี
แต่ความพยายาทเท่านั้น ที่คอยรับคอยส่ง

คอยประจักษ์จิตจิตใจ แต่กับเพื่อนได้เป็น
ผู้ประหารมันเสียแล้ว ผมขอใจและคำใจ
เป็นที่สุด ” ครั้นแล้วก็กลายมือออกและลา
แยกทางกันไป ลาวัลลิกก็เดินกลับบ้าน

“ มาเคอแลน ” ลาวัลลิกวิ่งด้วยความ
ยินดี ขณะเมื่อแยกประตูบ้านเข้ามาพบภรรยา
ซึ่งกำลังเดินออกมาพบ

“ คุณกลับมาแล้ว ดินนาอกฉันซีหล่อน
ฉันรักยาสติญาของหล่อนไว้แล้วเห็นไหม ”

และก่อนที่นายพันเอก บอตกทวาร พระเจ้า
นโปเลียนจะพูดต่อไปให้ขย มาเคอแลนก็
โผล่เข้ามาซบศีรษะอยู่กับทรวงอกของเขา
ด้วยความยินดี ลาวัลลิกก็คอย ๆ เหยยคาง
เจ้าหล่อนขึ้นมา คจนเต็มหน้า พลางโน้ม
ศีรษะลงมาจนเกือบจะจกหน้า อันขาวนวลยวน
เล่นที่ แล้ว ก็ บรรจง จูบริมฝีปาก ของ

เจ้าหล่อนด้วยความเสนหา

ฉบับที่ ๑

อิตาลี

เรื่องสั้น

มีเรื่องราวเล่า

สยกันมาแต่ปรีมาว่า
พระรูปหนึ่ง ชื่อ ลอนโดรคิคราเวอซาร์
พำนักอยู่ณวัดในเมือง ราเวนนา เธอผู้
เป็นผู้ที่ประสาสน์รู้จักกันมาก ความเป็น
ผู้ถูกคนรู้จักมากของเธอมิได้เกิดจาก ความ
ดีอื่น เป็น ของ ธรรมภา ซึ่งใคร ๆ ก็ ต้อง สรร
เสริญ แต่เกิดจากความประพฤติซอมุสา
ของเธออันเป็นสิ่งผิด ธรรมภา น้า ตี ลิน ที่ สด
เมซเซออลันโดรผู้ นักรักการโกหกและเกลียด
การพูดจริงเป็นจำนวน มาก น้อยไม่ ยิ่ง หย่อน
กว่ากัน ถ้าวันใดเธอ มิได้ โกหก ออก มา
แม้แต่เพียงคำเดียวหรือครั้งคำ แล้ว วัน
นั้นเธอก็มีอาการเป็น ทุกข์โทมนัส กลัด กลุ้ม
ทุก ๆ ไร้ยัยอันใหญ่หลวง และถ้าเธอพบ
ความจริงเข้าครั้งใด ก็เกิดการขบะเขยง
หวาดกลัว รว กับได้ทำยาบ อย่าง มหันต์ใน

ครั้งนั้น นอกจาก เธอ จะ ประพฤติตน เป็น
คนลือชื่อเชี่ยวชาญในการ “โก” อยู่เพียงตัว
เธอเองเท่านั้นแล้ว เธอยังพยายามชักชวน
ให้พวกเพื่อนทั้งหลายหัดโกเล่งอีกด้วย เช่น
เมื่อเธอเล่าเรื่อง “อันเป็นความจริงแท้ๆ”
ของเธอให้แก่เธอหรือฟัง เมื่อถึง ตอน เล่า
ว่าในเมืองนั้นค้าปล้นมีมาข้างถึงห้า ชั่ว
เธอก็หันไปทางเพื่อนเป็นเชิงยักยอกให้เขารับ
ว่าเป็นจริงตามที่เธอเล่า ถ้าเพื่อน คนใด
ไม่กระทำตาม ก็เกิดขัดใจและแตกสามัคคี
กันขึ้น.

ในครั้งนั้น มี ชาย ชาว เมืองฟลอเรนซ์ ผู้
หนึ่ง พึงสมักเป็นคนใช้ของเมซเซออลันโดร
พระเณรชายผู้นั้นมีนิสัยลงรอยเกี้ยว กับ
กัณยาย คือเป็นผู้ไม่ยิ่งหย่อนในความรัก
อันแรงกล้าแห่งมธุราทกกว่านายของ ตน นัก
เมื่อเห็นนายประพฤติตนในทางนี้ ก็ตั้งใจ

จะหาโอกาสพอสอดคล้องรับรองเรื่องของนาย
ว่าเป็นความจริง เพื่อหวังความโปรดปราน
ของนาย เพราะ... “ข้าพเจ้าประจบนาย มิ
ฉันจะหวังในความเจริญไต่ถึงฤๅ?” และ
โอกาสที่ตนคอยอยู่นั้นก็เหมือนจะมาถึงเร็ว
เกินคาดเสียอีก.

คือวันหนึ่ง ท่านเจ้าอธิการวิเศษนเมช
เซอลันไทรไปเดินเล่นในสวนหลัง กุฏิ ใน
ขณะนั้นคนเฝ้าสวนกำลังรดน้ำต้นผักของท่าน
ซึ่งมีลำต้นใหญ่โตอวบอ้วนดี ท่านสมภาร
จึงขโมยให้ คิยัคคนเฝ้าเหล่านั้น พลายพุด
ด้วยลำ เนิบง ปลีมีใบ นิติ ๆ คุย ออว หน้อย ๆ
เคล้ากันไปคุยยาใหญ่ว่า “ที่จริง ฉันไม่
แกล้งคุยนา ต้นผักที่ว่างาม ๆ กันแพ้ของ
ฉันหลุกหลุย (ไม่คุยก็เหมือนคุย)”

เมชเซอลันไทรฉวยโอกาสอัน ควร คัด
คำขึ้นต้นคำนี้ว่า “ก็จริง ของใดเท่าว่า
ขอรับกระผม แต่ที่กระผมเห็นที่เมืองคุกกันยา
แต่ละต้น ๆ ใหญ่กว่านี้มากมายหลายเท่านัก
ขอรับกระผม ถ้าได้เท่าได้ ไปเห็นเองแล้ว
จะต้องออกปาก”

ท่านสมภารทั้ง “เฮ้! ใหญ่โตสัก
แค่ไหนกัน?”

เมชเซอลันไทร “มันใหญ่โตเหลือ
กำลังจะขอรับกระผม ขอบอก แต่กระผม

ได้ยินเขาเล่าว่า... ทั้งม้า ทั้ง คน ประมาด
สักขี้สีกว่า ๆ ก็พอจะเข้าไปหัก ฝนได้ร่วมได้
สยาย ๆ ที่เดียว.

ท่านสมภารมีนิสัยพอกับคิยัค คือ
ท่านเป็นคนที่ไม่เชื่อสิ่งที่ไม่น่าเชื่อ และไม่เชื่อ
สิ่งที่น่าเชื่อ เมื่อท่านได้ พังเช่นนั้น ก็ถึง
กับล้มคาโพลงร้องออกมาด้วยความพิศวงว่า
“อ้ออ้อ!”

ทันใดนั้น คนใช้ ของเมชเซอลันไทร ก็
ฉวยโอกาสอันดีที่จะ สำแดง ความรู้ ของ ตน
ให้นายเห็น จึงกล่าวขึ้นว่า “พระเดช
พระคุณไม่น่าจะพิศวงเลย ตามที่ นาย เกล้า
กระผมเล่ามาเมื่อตะกี้นี้เป็น ความจริง แท้ ๆ
เกล้ากระผม ก็ได้ เคยไป เห็น ต้นผัก เหล่านี้
ด้วยตาเอง และกระที่ ใช้มีผักนี้ก็ใหญ่
โตเหลือประมาณ แลสกลูกหลูกตา เวลา
ประกบกันให้เป็นรูป ต้องใช้คน ตั้ง ยี่ สิบ กว่า
คนลงไปนั่งเอาค้อนตอกกระที่ทางนี้ คน
ทางโน้นไม่ ได้ยิน เสียงเขาเลยแหละ ขอ รับ
กระผม!”

ท่าน สมภาร เบ่ง คา ซึ่ง โพลง อยู่ แล้วให้
โพลงขึ้นอีก พร้อมกับขอยกท่านด้วยความ
เชื่อ เพราะสิ่งนั้นเหลือ เชื่อว่า “แม่
เจ้าโว้ย!” และแถมท้ายด้วยความเลื่อม
ใสศรัทธาว่า “ถ้ายังงั้น มันก็ใหญ่พอ ๆ

เห็นอะไรของกินเลี้ยงคนโคกหมักเมืองนั้น”

ขณะนั้นนายกับย่าวกำลัง ช่วย กัน คั้นคว่ำ
ตำราในสมอ เพื่อขยายเรื่องผัดอินน้ำเชื้อ
เพราะไม่น่าเชื่อต่อไป และท่าน สมภาร ก็
กำลังเฝ้าหูก คอย ฟัง เรื่อง อัน ควร เชื่อ เพราะ
เหลือเชื่อด้วยอาการเคร่งครัดกำลัง สกัษ ทรวิ
พึงพระธรรมเทศนาฉะนั้น มีชายผู้หนึ่งนำ
สิ่งมาถวายท่านสมภาร ครั้นชายผู้นั้นไป
พ้นแล้ว ท่านสมภาร จึงตั้งปู่ถามอินน้ำใคร
ควรอยู่ข้างว่า “ฉันใด ๆ เห็นว่า เจ้าถึง
ตัวนี้รูปร่างหน้าตาคล้ายคนไม่มีผิด ถ้า
มันมีปัญญาความคึกเหมือนคนแล้ว มัน
คงไม่ทำอะไรกับพวก เรา เลย ใจ เห็น

นิยายถึงเรื่องที่ ๑

ครั้งหนึ่ง ขุนนางผู้มีบรรดาศักดิ์ สูง ขอ
ฮัลเมริโก ที่อินริย์เลี้ยงดู พระราชา คณะ
เชื้อวเชนซาอย่าง แฉง แฉง อาหารต่าง ๆ
ล้วนแต่ปรุงขึ้นอย่างวิเศษ เป็น ต้น ว่าไก่
ทอด, มันเทศ - (กระผมไม่ จำ เป็น จะ ต้อง
เขียนยให้ ได้เท่าฟัง เพราะได้เท่าเคยไป
ในงานชนิดนี้ มาก ครั้ง กว่า กระผม) - รวม
ความ ว่า สรรค์ ขึ้นอย่างโอชะ และ ล้วน ของ
ดี ๆ พอดีของของท่านฮัลเมริโกเลี้ยง ถึงไว้
ตัวหนึ่ง ผักหัดให้เผ่าสำรับ กับ ข้าว อย่าง
กวดขัน คนใช้ทั้งปวงซ่งซ่งหน้าท เกิน ไต่

เป็นยังไร? ฉันว่า ”

เมฆเซอลันโคโร ผู้ปราศจากวงเงียจ
ในการมั่วสวาทเมื่อมีโอกาส กล่าว ทอม
ว่า “ กระผมเชื่อว่าได้เท่าคงไม่ เหม่า ว่า
ถึงเป็นสัตว์ที่ไม่ มี ปัญญา ความ คึกเป็น แน่
ถ้าได้เท่าคึกเช่นนั้น กระผมจะขอเล่าเรื่อง
ถึงอันเป็นเรื่องจริงแท้ ๆ เป็นความสัจย์ ให้
ได้เท่าฟัง สัก เรื่อง หนึ่ง เพื่อได้เท่าจะได้
ใคร่ทรงคิดว่า ถึงมีสัจย์ปัญญา เหมือนดัง
คนเราหรือไม่ ”

ท่านสมภาร “ อ๊ะ ขยิบ จะ ชอบ กล
เล่าไป ”

เมฆเซอลันโคโรเริ่มเล่า

ไม่กล้าละลายละล้งล่อง เกิน กับ อาหาร อัน
โอชะนั้น ๆ ด้วยกลัวถึงจะทำร้ายหรือบอก เจ้า
ของ อันอาหารที่พ่อครัวปรุงขึ้นอย่างปราณีต
ในครั้งนั้น มีกลิ่นรสหอมหวาน ยวน นาสึก
และกระเพาะอาหารยิ่งนัก คนใช้ชาว เมือง
ชาววินยาโนผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ ไม่ค่อย ระวังเกียจ
อาหาร (และยังเป็นอาหารเช่นนั้น !) มา
ตั้งแต่ไหนแต่ไรอยู่แล้ว รู้ สัก เกิดครัน
กระวน กระ วาย ด้วย พิน ไซซึ่งจับกระ เพาะ
อาหารเป็นกำลัง ยิ่งได้ ประสพ พบ อาหาร
อันน่าลิ้มหลายเท่าเขาใช้ก็ยังกำเริบ เซพะ

ครึ่งหนึ่งว่า “ตามที่น่ายเกล้ากระผมเล่า
มานี้ เป็นความจริงที่เกี่ยว เกล้ากระผม
สยดสลายให้ไ้ เป็นความสัคย และ
ถ้าพระเศษพระคุณไม่วังเกียจที่จะ พัง เรือง ที่
เกล้ากระผมคงไ้จะเล่าต่อไปนั้ เพอสนับ
สนับเรองของนายเกล้ากระผมแล้ว เกล้า

กระผมก็...”

ท่านสมภารสอศ “คำนำเ็นเยื่อจริง
จะ อ้ายกันกำลังหล้งอยู่แล้ว”
คนใช้กล่าวว้าเรองที่เรเล่าต่อไปนั้ เป็น
เรองที่ไม่สนุกเท่าเรองของนาย แต่รับรอง
ว้าเป็นเรองจริงพอกัน แล้วก็เริ่มเล่า...

นิยายถึงเรองที่ ๒

แต่ก่อนนั้ เกล้ากระผมเคยเป็นคนใช้
ของท่านลียาโนโร สุภาพบุรุษหนึ่ง แห่ง
เมืองเพอรารา นายเก่า ของ เกล้ากระผม
คนนั้ เลียงถึงขนาดของไว้วางหนิง กุ
เหมือนจะอันยั้เท่า ถึง ของ พระเศษ พระคุณ
ตัวนั้ วัหนิงท่านใช้ ให้เกล้ากระผมนำ
เอาถึงตัวนั้ พร้อมด้วยเหล้าองุ่น ถึง หนึ่ง
กับเจ้าหนูตอนอีกตัวหนึ่ง ลงเรือไปให้คน
ของท่านที่นอก เมือง เกล้ากระผม ก็ จัก
แวง ลงเรือทางใบ เสรี แล้ว ก็ แล่น เรือ
ไปตามแม่น้ำ ลักครุหนึ่ง จะเนื่องจาก
อะไรเกล้ากระผมก็ไม่ทราบ ใบเรือขาดลั้
เรือเอียงชวายน้าเข้าเรือซ้ำๆ ข้าง เจ้าหนู
ตอนขี ซลาคอย่างร้าย ลงนอนดินพรวกๆ
แหก ปากร้องขี้ๆ จน หนวกหู ผม เอง ก็
หมกบ้นดูญาไม่รู้จะทำ อย่างไรมัน ถึง จะ สงบ
ส่วน เจ้าถึงตัวนั้ ถ้า มัน จะ รำคาญ เติม
ที่หรือยังไ้ก็ไม่ทราบ แต่เห็น มัน เอา มือ

อุกหลุด คุมอยู่เป็นนาน แต่ลงท้าย ถ้า
มันจะ ฉิว ชน มา เติม ที่ มัน ผลุก ลูก ชน
ย่นแล้ว ก็ควย เอา จาก ไม่ ก็ออกซงออก ถึงเหล้า
ออก มา และ ที่มัน พรวก ลงไปนั้ ปาก เจ้า
หนู ตัวนั้ ขณะ ที่ มัน กำลัง แหก ปาก
จะร้องตะเบ็งอีกเป็นครั้งท่ร้อยหรือที่ พัน ก็ไม่
ไ้ไ้นัย แหม! พระเศษพระคุณ ซงก็จริง
เสียงร้องเอ้กตะไรๆคออหอยจะ แหก อยู่ เมื่อ
ตะก้นเจียงหายราวปลิกทั้ง มี แต่เสียง
เจ้าหนูตัวนั้ลลลลเสียงออก อักๆ ที่ นั้
เกียกขื่นขื่นกันใหญ่ ข้างเจ้า หนู ก็ ลลลล
เกือยตาย ข้างเจ้าเหล้าก็ไหล พลักๆคค
เทน้ำ เกล้ากระผมจะช่วยข้างไหนก็ไม่ทัน
เพราะมีหัวร่อแทบจะทุกตายเสียแล้ว “เรอง
มันเป็นอย่างนั้แหละขอรับกระผม พระเศษ
พระคุณก็คงเล็งเห็นได้ว้า นายเกล้ากระ
ผมกล่าวความ ตาม เป็น จริง แท้ๆมิไ้เอา
เท้รามาสาเลียบแม่น้ำนั้ขอรับ ที่กล่าวว้าถึง

มีปัญญาความคึกเหมือนคนเรา”

ท่านสมภาร “แม่จ้าว! แพทย์ไม่น่า
เชื่อเชียวนะว่าลิงมันมีปัญญาความคึกถึง
เพียงนั้น มันออกกระเหลื่อเชือกอะไรๆ อยู่
เว้ย แต่อย่าซำกซำก็จะเชื่อๆ เรื่องของเอง
แฮ!”

คนใช้ “แต่อย่าเชื่อเรื่องที่เล่า กระผม
เล่ามาเมื่อตะกี้นี้ยังไม่สนทนากัน สู้เรื่อง

ใหม่ไม่ได้ แพ้กันหลกๆ เล้า กระผม
ทำได้ว่า ถ้าพระเดชพระคุณไม่หัวเราะ
แล้ว ให้ทำไมๆ สมกับยอม ถ้าพระเดช
พระคุณไม่รังเกียจที่จะฟัง—”

ท่านสมภาร รวย พุก “ฮะ แล้วกัน!
ใครบอกว่าจะรังเกียจ เล้าไปซี”

คนใช้ จึงเล่าเรื่องอันเป็นความจริงไม่
น้อยกว่าเรื่องก่อน—

(ซึ่งจะได้ยินในเล่มหน้า)

๒๐. ท่านอย่าอวดตัวของท่านเลย เพราะการอวดเป็นของหลู่कुณที่ท่านมีอยู่ เมื่อ
ท่านใคร่จะอวดก็พึงอวดในคราวเป็นงานเป็นการจริง ๆ การอวดของท่านจะ
เป็นकुณแก่ท่านแท้.

ของ น. ส. พิชชญาตี

เรื่องวิวาท

พระนมหม่อม

โดย

คำตราชีวะ

(ฉบับก่อนแก้ไข)

ฉบับที่ ๒ มีถึง นางสาวสินธุ์ ผู้หลาน เมื่อนางสาวสินธุ์ ออกมาว่า บิดาได้ตกลง
รับหมั้นกับชาย ผู้มีตระกูล ผู้หนึ่ง แลขอศีลพร.

แปดวัน วันที่ ๑๕ กันยายน

ถึง นังสินธุ์ผู้หลาน

ข้าได้รับบอกหมายของเจ้าออกมาว่า พ่อ
เจ้าจะรักให้มีเรือนแลขอศีลพรช้านแล้ว ข้า
อ่านเป็น เาน หาเข้าใจ ความหมาย ของเจ้าไม่
ขึ้นแรกสงสัยว่าใครเขาขังส่งเสียมากทาแว่น
ตาข้าเสียแล้ว แต่ก็เปล่าทั้งเรื่อง เป็นโดย
ความเขลาของข้า หรือข้ามันไม่ทันสมัย
อย่างไรนั่นเอง ข้าจึงไม่เข้าใจว่าการรับหมั้น
นั้น จะต้องให้ศีลให้พรกัน ข้าเคยแต่ว่า
เมื่อเขาทำงานสำนักนักสนิ ผู้หลักผู้ใหญ่

ทั้ง ๒ ฝ่ายจึงขอพรให้คู่บ่าวสาว นี้โดนเจ้า
จึงทวน มาขอพร แต่ช้านั้น ทำให้ข้าพิศวง อยู่
ต่อพ่อสนธิ์ลุงของเจ้าซึ่งเคยไปเมืองฝรั่งมั่ง
คำมานั้น มาอธิบายกับตาของเจ้าจึงได้เข้าใจ
คงึกๆ ที่แรกเสียดเขาพกลาษาฝรั่งกัน ๒
คนว่า “คอนกักทุเหล่ฉิน” ข้าก็ไม่เข้าใจ
ว่าอะไรมันนัก คาใครเหล่ หมาหรือคนขอ
คอนในย่านนี้ไม่มี หมาๆข้าก็ไม่ได้เลี้ยง นัง
คอน จะรัก ข้ายู หรืออู จะรักข้ายคอน จนตา
เหล่บึงไรได้ ต่อเมื่อว่าๆ ธรรมเนียมนสมัย
ใหม่เขาแสดงความเป็นกัน ข้าจึงพึงรู้เรื่อง

นั่นแหละ! นั่งสินธุสถานข้า! ข้าเนมนักรวด
ยินคิยินแคะข้าแสดงไม่เป็น เขาจะทำงานท่า
ไหนก็เหลือที่ข้าจะเอา คนชั้นข้าถ้าลูกหลาน
จะมีเรือน เขาก็ให้โอวาทแลฝึกสอนกับข้า
ของกิน การเรือนงาน เพราะฉะนั้นข้าจะทำ
ตามวิธีของข้า กล่าวคือให้ โอวาทเจ้าตาม
ภาษาของข้า

อันผู้ชายนันมีหลายอย่างหลายชนิด แต่
เมื่อแต่งงานแล้ว ลงท้ายมันก็อ้ายแยกเดี่ยว
กัน ตัวอย่างที่หนึ่งก็คือปลัดท้อง บวชหรือ
ถั้คังแต่เป็นเถร ผู้หญิงวิ่งเรือไต่เคยสนทนา
วิสาสะด้วยนั้นนับด้วยวัน ความรู้ก็กว้างขวาง
ไล่ไต่ถึง ๕ ประโยค ครั้นลี้กออกมาแหละ
เข้าแยกที่เคียว เมื่คังกระบุงตะกล้า แล
ยิ่งกว่านั้นปลัดท้องพยเพื่อนเข้าไม่ได้ เป็น
เกาะเหมือนแมลงวันกับปลัดอกุเรยีน นอก
จากจะถามเพื่อนว่า ที่ไหนเรียมบ้าง ยังชด
เจ้าน้ำลูกไม้กลั่นมาจากเมืองฝรังนั้น จน
กว่าจะมาถึงบ้านไคก็คังพองมา ค้วยอิม
เกินไปหรืออย่างไร แล้วเขาสรรเสริญกัน
ในหมู่ของเขาว่าปลัดท้องเก่ง! เก่งอย่าง
วิเศษที่สุด! ข้าเห็นว่าเก่งแล้วเศษจริงแล้ว
ควรจะทำรูปหิน หรือโลหะ ของคนจำพวกปลัด
ท้องประคิยฐานข้างทุกๆ วงเวียน แลทุรัส
พระนคร จะได้เต็มไปค้วยรูปคนเก่งคนกล้า

ไม่แพ้เมืองฝรัง ที่ข้าเคยเห็นใน รูปที่พ่อสนธิ
เอามาแต่เมืองนอก รูปของเขาข้าสังเกตุ
เห็นว่ามิมีมาชุกชุม แต่ของเราน่าจะเป็น
สิ่งสิ่งไม่ช้ามาเป็นแน่นอน

โรคที่ผู้ชายชนิดปลัดท้อง กลายเป็นอุจ
ขรรทุก น้ำไว้ในท้อง ไค้มาก จนน่ากลัว เป็น
มารนั้น ข้ามาตรวจๆ ดูแล้วเห็นว่าคือเจ้า
บวชนั้นเองเป็นสมุฏฐาน เราพวกผู้หญิงๆ
กินหมาก ทำให้หน้าลายออกมาเหลือปากคอ
ชุ่มอยู่เสมอ ส่วนผู้ชายนั่นคุกไฟเข้าไปววยๆ
น่าจะเผาคอนแห้งผากจึงกระหายน้ำ อากา
รชักให้กระหาย กระวนกระวาย สิวสวายนั้นมิ
ลักษณะต่างกันแล้วแต่ว่าสมุฏฐานอะไร ถ้า
สมุฏฐานลี้กิสพานโพ, นกอินทรีย์ พอร
กลัวค้วยยานกเขาคู้ นกแก้วคู้ ยากลั่นที่
บางยี่ขันทะเลไค้ ถ้าเขียขันเป็นเจ้าแกลแวก
แกลวิค อะไร แล้วก็ต้อง กลั่นมา แต่เมือง ฝรัง
โดยนายจอนเทวดา แลถ้าลูกขึ้นไปเป็นเจ้า
หลวงกำจิก มาแต่เมืองฝรัง ขรรทุกขี้ไม้แล้ว
ต้องเป่กทุกคังคุมที่เคียว แมคัมละ ๘ บาท
๓ คำลึงกระนั้นแล้วก็หาหายขาดไป โรคยังลึ
ยไค้ คืออาการอยากยิ่งทรวงอยู่ ที่นคัง
วางขนานที่เข้าน้ำคาลเลเชื่อมเป็นกระสาย เช่น
เจ้าคอสสองลอนน้ำส้เขียวๆ หรือเจ้าพวก
ขวครูปส้มจันกลั่นเป็นส้มๆ ซึ่งไม่ผิดอะไร

นักกัษทาพรหม ความพระเสวตรวรรสกลที่เป
โรคมืออากรนั่งวงหยาๆ แลกินยากลาง
บ้านขนาน ที่บรรพ หรือศาลมาแต่ เมืองเพ็ชร์
นั้นเที่ยว

ปลักร่อง ค่อนหนีก่อนหนา ว่าเราพวก
หญิงพบกัน เข้าไม่ได้ เป็นต้อง ปล่อยร้องผอง
แลลือว่าเป็นโรคเหมือนกัน แต่คิดดูให้
เถระว่า โรคยวธิช โรคโยเกอร ที่ปลั
กร่องแลมณุษยเพศเดียวกันกับปลักร่องเป็นน
มันแปลกอะไรว่ากัน ผิดกันก็แต่ของปลั
กร่องมันย่นเื้อ ของข้าเลือกมันลงคืนซัก
ขวม ๆ ึ่งใช้เสื้อเมืองจีน การที่ทองใช้เสื้อ
เมืองจีนนั้นก็ เพราะ ของเรา นั้นไม่ได้ ซักมัน
เหมือนของเขาเท่านั้น แต่ว่าถึงอากรหนา
ย่างแห่ง ผิวหน้าของมณุษยเพศเดียวกับปลั
กร่องแล้ว ออกจะต้องการไม่เมเคอร์ คือเจ้า
ยวธิชก็กั โยเกอรก็กั แม้ ไม่มีแท้มคูอะไร
สักก็ ก็ขึ้นแขงเข้าต่อเข้าประมูลราคาได้
เสียกัน ยังมีฤทธินาสักระถึงงาแกซึ่งทำให้
หน้าหนา กว่า อรรพมา แล้วก็ กำเรีย หนัก ขน
ตามส่วน ฝ่ายเรานั้นใครจะกินอัฐเขากัต้อง
มีไข้มต้องเป็นแน่แท้ ไม่ได้คำคำขาย
ช้เทอเลย ซ่อนทำให้ผิดกันมาก

การเล่นของผู้หญิงเรา ข้ามมีความเห็น
ว่า เป็นเครื่องแก้เหงาเมื่อสามีไปทำงาน

เป็นต้น ฝ่ายสามนั้นยว่าแก้เหงาเหมือน
กัน เป็นการต่างฝ่ายต่างเหงากันถึง
แต่อย่างไรก็หนีออกจากออฟฟิศแล้วลีหาตรง
มาบ้าน มาให้ภริยาหาเหงาหรือแก้เหงา
ของคนในสมาคมภริยาไม่ ไพล่ไปแก้เหงา
เลยคนเกียวกัมนักเซหมหรือสรรพานิช มี
ฉนั้นก็เดินชหรือแบ็กมันตัน เอาเถะเอา
เป็นว่าผู้ชายนั้มีลักษณะเหมือนแมว กล่าว
คือเมื่อแมวเห็นกลุ่มค้ายกลุ่มใหม่พรม หรือ
อะไรกลม ๆ ก็อึกที่วิ่งไล่เฉี่ยมันไม่ได้--
ฉนโก ผู้ชายก็อึกที่ระเคะด้อยลูกกลม ๆ
ฉนมีสมญาต่างกันตามภาษาไกของพ่อสนธิ
ว่า รานเกอร, เดินนิช, พุกบอล, เบ็สบอล
ควิกเก็ด เหล่านี้ไม่ได้ฉนั้นแล้ว ก็พอจะ
อธิบายได้ แต่การที่ไปยืนร้องเซอ ๆ านส
เสียง ๒-๓ ท่อรอง สดลสาบาลควัสควสัน
กระพืออยู่ข้างสนามฟุตบอล โดยที่คนไม่
ได้มีโอกาสจะกระกับเขาสักคุ่ม นอกจาก
นาน ๆ มันจะหลุดออกมานอกเส้น ก็ต้อง
กระวักกระวักทุ่มไปให้เขาเตะกัน ต่อไปถึง
เขาจะแก้ตัวว่ากระไร ?

ปลักร่องซึ่งเมื่อเป็นบรรพชิต เข้าสอย
ภาษา มคธใน เถรสมาคม ทวิท พระแก้วไค
ประโยค ก็ออกมายกัเป็นคฤหิ เข้า
สอยวิชาคฤในสหยา สมาคมที่วานองแดง

ได้ ๔ ประโยคแล้วนั้น อธิบายว่าเป็นกรณี
อันส่งเสริมการบำรุงพละของพลเมือง “ยัง
กริชกาย ของเขาทั้งหลายให้ ถึงซึ่งลักษณะ
อันมี กำลังกล้าแข็งเป็น สมบัติ คุณธรรม ของ
บุรุษย์เพศจักพึงแสวง”

ข้าอู! พวกกันอยู่เป็นนานจึงเข้าใจ ด้วย
ประโยค ปลัดทอง นั้น ก่อน ข้าง สูง เกินเข้าไป
หน่อย แต่พอเห็นวาง ๆ ได้ว่า ถึงแม้จะไม่มี
โอกาส จะบำรุง ขวี่หวาร ร่างกายตนเอง แล้ว
การที่ไปช่วยกระพ้อยก็ ไชยขอโทษ ข้า
ล้มไป การที่ไปช่วยส่งเสริมอยู่เช่นนั้น
นั้นว่าเป็นคุณประโยชน์ในการบำรุงกำลังของ
ผู้อื่นเหมือนกัน แต่ข้าอูก็ยังสงสัยครั้น ๆ
อยู่ ด้วยว่ามีการส่งเสริมอีกอย่าง เป็น
ชนิดซึ่งต้องกระพ้อยบกร่างกว่า ตะโกนดัง
กว่า คอรองก็หนักกว่า กระเข้าคู้ยหรือ
แห้งกว่า แห้งเสียแน่แหละมาก กล่าว
คือการแข่งม้า นั้น ข้าอูมองไม่เห็นเลยว่า
บำรุงกำลังพลึงใครกัน ถ้าจะเรียกว่าบำรุง
กำลังม้าก็พอจะฟังได้ แต่ข้าอูเห็นว่าบำรุง
กระเข้า ขุนพัตมน ทริยแท่งม้า ก็ดีกว่า จะชนะ
นั้นแหละมากกว่าอัน

ที่ข้าพระณามานี้ ข้าอูเห็นไม่ใช่อนไกล
เลย ก็ยังเรียกว่าโรคของผู้ชายแท้ ๆ แล
เป็นชนิดที่ติดต่อกันได้ด้วย บางคนเป็นจน

โรครังรักษาไม่ใคร่หาย บางคนก็เป็นอย่าง
หนักก็เคย พวกที่เป็นหนักนั้นนอนกลาง
คืนมีอาการมากถึงเพื่อได้ข้อย ๆ ทั้งเช่น
เมื่อยปลัดทองเคยเล่าให้ข้าพงว่า คืนวันหนึ่ง
ปลัดทองนอนอยู่ ๆ ลุกขึ้นคืบคืบทางกลาง
คืนร้องว่า “ซู้ด! ซู้ด!”

โรคของผู้ชายตามคำหวัชแพทย์ เห็น
จะมีหลายเล่มสมุดไทย แต่ตามที่ข้าอูสังเกต
มา และเคยเห็นเคยพยายามมาข้างนั้นก็
มากมาย มาคิดเห็นว่า โหน ๆ เจ้าก็จะมี
เรือนมีชานดังนั้นแล้ว ควรจะต้องศึกษาไว้
บ้าง นอกจากโรคสำคัญ ๆ ที่กล่าวแล้ว ยังมี
โรคเข็ดเตล็ดอีก คงข้าอูได้เลือกมา
กล่าวตามทันที่ได้ ต่อไปนี้—

โรคลัดกระเปิด ถ้าสามีใดได้รัยเชื้อติด
ต่อแห่งโรคนี้เข้าสู่ร่างกาย แล้วก็มีอาการ
ขึ้นไกรธง่ายเป็นกำลัง ขึ้นต้นบ่นเรื่อง
ก๊วยเข้าไม่อร่อย นั่นคือแปลว่าเป็นเล่ห์เท
ทนายที่จะไม่กินยากกลางบ้าน ต้องการกินยา
จีนหรือยาฝรั่ง คือชาน ห้อยเทียนเหลา
หรือชานวอแอลโซเคิลเท่านั้น เมื่อถึง
แล้วโรคอาจแปรไป หรือมีโรคอื่นแทรกแซง
เข้ามาทมิทมิได้ โรคแทรกต่าง ๆ ก็คือ โรค
พัตมนกร โรควิมานเนาวรัตนเป็นต้น—
โรคแทรกเหล่านี้ร้ายนัก เวลาค้าคินอาจถึง

ลเมื่อเพ็พยไค่ต่าง ๆ แม่ตัวจะเป็นซึกก็กั
โรคพัฒนาการท้องระวังมูกของเจ้า เพราะ
ซาร ถูก ต่อย ใน เวลา นอน หลับ โดย มี วั ตัว
แพทยผู้ชำนาญท่านเรียกว่า อาการเอ็คคิ
เมื่อโรคนี้แก่กล้าขึ้นตามลำดับ แล้วก็
เป็นการยากที่จะรักษาเยียวยาได้ มักมี
อาการชักให้ " ลัก " และชักให้ " เบ็ค "
เสมอ ๆ กล่าวคือ ลักเงินเบ็คไปเที่ยว
สมดังที่ท่านเรียกว่า โรคลักก็จะชักนั้นทุก
ประการ วิธีรักษาพยาบาลใช้ชนิดนี้ท่านว่า
ยากนัก มีทางอยู่ข้างก็เพียงใช้ยาชานาน
ตรวจรับเงิน เกือน ของ คน ใช้ ใน วันที่ ๑ ให้
ถ้วน ๆ แล เกียให้มันแล

โรคทหารกะ โรคนี้บังความว่า คนใช้
ให้มีอาการกลับเป็นทวารก กล่าวคือให้มี
อาการเหลวไหลต่าง ๆ เช่นให้อยากรู้
อยาก เห็น ว่าอะไร มัน ทำให้โรค ยนต์ เค้นไค่
จักรยานยนต์เค้นไค่เป็นคัน ที่เป้นกันซุกซุม
นั้น คือตะเกียงลานและนาฬิกา คนใช้เห็น
สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ เป้นต้องถลอกออกเล่น ซึ่ง
ในที่สุดผู้พยาบาลก็ต้องนำเฟืองจักรหลุดเป้น
ชิ้น ๆ ดังซามโคม ๑ ไปให้ช่างแก้หน้าฬิกาคุม
กันเข้าทั้งเคิม คนใช้ที่มีรถยนต์เรือนยนต์
จักรยานยนต์ หรือรถจักรยานธรรมดา แม่
สิ่งเหล่านี้อยู่ ๆ ก็ไค่กันให้เห็นไปว่า เสียที่

นั้น, เสียที่นั้น สาละวนแต่ถลอกเข้าถลอกออก
โน่นอย่างนี้อย่าง ซึ่งในที่สุดอาจเสียจริง ๆ ได้
อาการขึ้นคันสังเกตให้เห็นไค่ด้วยมือคน
ใช้นั้น ซึกจะเขื่อนน้ำมันและกำ มักรวบรวม
เครื่องมือต่าง ๆ อยู่พร้อม อย่างน้อยก็ไข
ควงหรือกฏแจกล่อน

คนใช้ที่มียานยนต์นั้นอันตรายมาก มี
อาการชักให้พุกพัวเพือ แต่เรื่องค่ายเร็ค
เตอร์, แมกนีโค, ไฟ, น้ำมัน อะไรเหล่านี้
ต้องระวังจงกวดขัน อย่าให้พยเพื่อนผู้มียาน
ยนต์อย่างหนึ่งอย่างใดจึงระค้อยหายหนวกห
อย่างน้อยก็ไปปลามเสียที่ออฟฟิศรัแล้วไป

วิธีที่จะวางยาแก้ไขโรคชนิดนี้ ไม่มี
อะไรดีกว่า ที่จะเก็บข้าว หึ่งสี่หึ่งพัว เรือรถ
ยนต์เอกซิเค้นต์ แล้วคนคายนั่นออกอ่าน
ถึง ๆ ให้ฟังวันละ ๓ เวลาหลังอาหาร

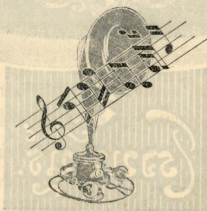
แต่ข้าของเจ้า
หุ้ม

ปล. ข่าลิ้มกล่าวไปถึง โรคอื่นเป็นธรรมดา
แก่ผู้เป็นสามีโดยมาก คำว่าแพทย์ท่านจะ
เรียกว่าอะไร ข่าถอกแวนคาเสียแล้วซึกเกีย
คัน โรคนี้มีอาการ ให้มันคุบคับริ้อยอย่างพัน
อย่างล้วนไม่เป็นสาระ หน้าคาก็ไม่มแ้มแ่ม
ใสและไม่ร้นน้ำรับเจ้า ถ้าคนใช้กล่าวพรรณา
ถึงอะไร ๆ ที่คนใช้หรือใคร ๆ ทำขาดเหลือ

หรือไม่พอใจคนต่างๆ อย่างไร ความตั้งใจ
นั้นก็หมายถึงเราผู้ภริยานั่นเอง แต่ใช้ชนิด
นี้ไม่สู้เก่งกาจนัก แลเกรงใจอย่างยิ่งพูด
อ้อมค้อมพาโลเลอะไรก็งั้น โอภาสเช่น
นี้สำคัญหนักหนาที่ภริยาจะต้องโดนใจให้อีก
ยาวๆ ถ้าเช่นนั้นน้ำตาให้ออกมา ล้อหน่วยหรือ
ยิ่งหยกเผาะๆ ทั่วทั้งขี้กี้ ขย้าพุกะไรสักคำ

แลอย่าโกรธซึ่งอย่างใดหมก มองคนใช้
ด้วยหน้าอันสลก ดอนใจใหญ่ให้ยาวๆ น้ำตา
หล่นให้มากเมล็ด คนใช้จะกลบขี้สีกตัวและ
ในไม่ช้าไม่ชวนไปคูหนึ่ง ก็ไปห้าง ไวก์ เอ เว
เท่านั้น

ร.

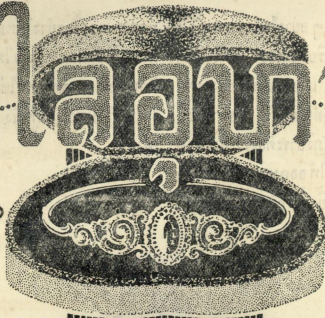
๒๑. ท่านเกิดมาประดับโลกดงาม มิใช่เกิดมาพลาญโลก สิ่งใดที่โลกนิยมนำดี

ท่านจงทำสิ่งนั้นเถิด เมื่อท่านเห็นตามนี้ แล้วพร้อมกันกระทำความดี

โลกมนุษย์จะกลับเป็นโลกสวรรค์โดยเร็วพลัน.

ของ ฉ. ฉ. พิชยญาติ

ก๊อเลอบาทหัว

ใครบ้าง

จะไม่ตกตะลึงใน
เมื่อได้ ประสพ

เหตุการณ อัน น่า หวาด
เสียว เช่นนี้ แน่ นอน
ที่เคียว ถ้าเป็นหัวอก
คนอนักพอประมาณ แต่
สำหรับชายหนุ่ม ทั้งสอง
แล้ว เห็น ว่า เป็น ของล้ำ
ค่ายิ่งกว่าสรรพสิ่งใด ๆ
ทั้ง สิ้น ในโลก กว๊าย
อาการมรณะ ของ ชาย ผู้
กบฏพร้อมไป กว๊าย คุณ

ความกึกก้องคำเนินเข้าสู่ทุกขณะจิตต์ อีก
ในไม่ช้า อ้ายมหาโจร ผู้ซ่อนเร้นกาย ก็จจะรค
ปลายมีค อันแหลมคม ลง ยัง เบื้อง ทรวงอก
ของท่าน ซึ่งไม่มีขั้วหนว่าท่านจะรคพัน
รากขั้วมฤตยูอันนี้ไปได้ อาการที่อ้ายมีค

จิ.
โรนันท์

(ต่อจากหน้า ๕๔๖ ฉบับ สิงห์)

บทที่ ๒

ความในพินัยกรรม

เงือกเงือกมค ชัน
สูง แต่ หากยังมี
ได้จ้วงแทงลงไป

พร้อม กับ ดวง หน้า ใน
เครื่องกำบัง ทุ่มลงไปยัง
ชายหนุ่ม ด้วยสายคาอัน
คม วาวนั้น คล้ายกับ
จะเป็นเครื่องหมาย บอก
ให้รู้ว่า “อย่าเข้ามานะ
ถ้า ชันเข้า มาละเป็นแทง
เค็กเทียว” ซึ่ง ชาย
หนุ่ม ทั้งคู่ ก็ พอจะทราบ
ความหมายอันนี้ได้

สำหรับ อ้ายมณ หรือ คาง ทรหด ตัวนั้น
ชาย หนุ่ม ทั้ง สอง ไม่มี ความ รู้ ถึง เสีย เลย
นอกจากรู้สึก ว่า มันจะเป็นอะไรก็ตามแต่
กบฏไป ด้วย ความ แกล้งลักๆ ร้ายไม่ แพ้
อ้ายมหาโจรทั้งหลาย การกระทำของมัน

ซึ่งยังเป็น อาณัติ โดย ชัก เจน แล้ว ทำให้ ชาย
หนุ่ม ยืน จัง จ้อง อ้า งอ โคมิ วัระ ทำ ฉันท โคก หาก
จะ โทก เข้า ไป เวลานั้น คง ไม่ ทน เป็น แน่ เพราะ
อ้าย ผู้ ร้าย เควีย มตัว พรอม ที่ จะ ประหาร ชีวิต
บิดา ผู้ ยัง เกิด เกล่า อยู่ แล้ว และ ผล แห่ง การ
กระทำ ของ ตน เอง จะ เป็น เครื่อง ส่ง เสริม ให้
ชีวิต รัน หล่อ แลหลม ค่อม ฤๅ ญู ของ ท่าน ถึง
ขอ สถาน กาล เร็ว เข้า อนิจจา นาย ชล จะ
มี วัฏ แก่ ไช เหตุ การณ์ อัน นำ สก พง กลว น โค โดย
วิธี ไท หนอ !

เสียง กระ สั่น ชื่น ทลัน ชื่น นึก หึ่ง ใน ตอน
แรก นั้น เป็น เหตุ ให้ คน ใช้ พากัน คั่น ตก ใจ
ทั่ว ทก คน และ เมื่อ ความ ตก ใจ ผ่าน พ้น ไป
แล้ว จึง รบ วง ทร กัน ขึ้น มา ตาม เสียง ชื่น ทน ท
เสียง ฝ เท้า ทพว ก คน ใช้ วง ชิง กัน ชื่น ชื่น ไค
เอง ทำ ให้ นาย ชล อม หวัง และ โดย เร็ว รว
กั ย ฟ้า แลย นาย ชล พุ่ง ตัว ปราก เข้า ไล่ อ้าย
มหา ไร โดย เร็ว

ความจริง อ้าย มีค มนุษย์ ปลาก ผู้ นั้น เป็น ผู้
กอบ ปร ไป ด้วย ความ ไหว พริบ เฉียบ แลหลม มัน
รู้ ทั่ว ว่า เสียง ฝ เท้า ทว่ ง ชิง กัน ชื่น ชื่น ไค นั้น คง
เป็น สัต ุร มาก กว่า มี ทร หรือ อย่าง น้อย ก็ เป็น
บุค คล ที่ มัน ไม่ สม ควร จะ อยู่ รอ หน้า มาก กว่า
อย่าง อื่น ถึง นั้น ณะ ทน ไค ที่ นาย ชล โสน
เข้า ไล่ มัน จึง จ้วง มี คตลง อย่าง สด แรง เกิด แล้ว

ตัว มัน เอง ก็ กระ เค้น ไป ไล่ ไล่ คลุก คลั กั ย ชาย
หนุ่ม ผู้ กอบ ปร ด้วย กำลัง พละ ญ อยู่ ทาง หึ่ง
ปลอ ย ให้ มี คต ชาย ขง อิน ชาว ปลาย บั กั นึ่ง อยู่ บน
ทรวง อก ของ บุรุษ อิน นำ สง สว พระ ยา
ประ เสรี วั ร้อง กัน ครวญ คราง ด้วย ความ เจ็บ
ปวด อย่าง น่า เวทนา ท่าน พยา ยาม จะ ถอน
อว ุข ของ อ้าย มหา ไร ออกจาก ทรวง อก แต่
ไม่ ไหว ท่าน ไม่ มี กำลัง พอ เสีย แล้ว

“จินดา พยุง ฉันท ชื่น” ท่าน พก กั ย นาย
จินดา ซึ่ง ได้ เข้า ประ คอง อยู่ ข้าง ๆ ด้วย เสียง สั่น
เครือ “ฉันท กาลัง __ กาลัง __ จะ __ คาย
__ คาย เคียว น __ แล้ว ขอก __ ขอก __
ชลอ _ _ _ _ _”

น้ำ เสียง ของ ท่าน ชาต หาย ไป แต่ เพียง เท่า
นี้ ท่าน ก็ แน่น งลง ภาย ใน วง แขน ของ ชาย หนุ่ม
และ ปลอ ย ให้ เขา พยุง เลี้ย ง ไป ทาง หึ่ง ด้วย
ความ เจ็บ ปวด ครว ครว แทะ ชีวิต ทร จะ ออกจาก ร่าง

การ ค่อ สู้ ใน ระหว่าง ชาย หนุ่ม บุร ชชาย
เจ้า ของ ยาน กั ย อ้าย มีค อ้าย มหา ไร ลัก ด้ ย คง
เป็น ไป อย่าง ทร ทค คต น สด ที่ จะ ประ มา ณ ต่าง
คน ต่าง ปล้า ปลก คลุก คลั เพื่อ ชิง กวรม ลิต ุ
แห่ง ความ มี ชัย ชิง กัน และ กัน เป็น สามารถ
วง แห่ง การ ค่อ สู้ ได้ ขยาย กว้าง ออก โดย ไม่ มี
เขตร กั หนค ชาย ทร กร วั ทัง สอง ต่าง ปล้า
พั กกัน ไป มา นำ สก พง กลว และ ผล ที่ สด ุ กแห่ง

การต่อสู้ความมีชัยก็ตกอยู่กับฝ่าย อ้ายมหา
โรยอย่างเด็ดขาด กล่าวคือ มันขึ้นคร่อม
อยู่ข้างบน เควียมจะทำการหักคอกู้ประจักษ์
เสียด้วยวิชาวิชัยอย่างเชี่ยวชาญ

ซึ่ง นายชลอ, ชายหนุ่ม ผู้ กอปร ้วย
ความสามารถ จะยอมเสียชีวิตเพราะผิ
มอดิศรนั้นยอมเป็นของเป็นไปได้ อย่างแน
นอน คณะนั้นก็รู้สึกว่าการกระทำ

ได้เปรียบกว่าโดย ขึ้น คร่อม อยู่ ข้าง บน นั้น
นายชลอจึงค่อย ๆ พยายาม สอดข้างอเข้ามา

และพอได้ โอกาส ก็รีบ โครม ออก ไปอย่าง สด
แรงเกิด กลับเกิดผลสมความมุ่งหมายคือ

อ้าย มหาโรย ล้ม ด้ว กระ เค้น ลอย ขึ้น ไป ใน
อากาศ และไป กระแทก เข้ากับ ฝ่าเท้า โครม

ใหญ่ แต่อ้ายมิกไม่ใช้มนุยหะยอมใคร
ง่าย ๆ ดังนั้น พอลูกขึ้นได้ มันก็ป่วนเข้าใส่

นายชลอหลบหลีกของมันเสียเล็กน้อยพลาง
เปล่งเสียงขึ้นข้างซ้ายพุ่งสวนเข้าไปเต็มเหนี่ยว

ทำให้อ้าย มหาโรย เหวไป ข้าง หลัง ประ มาณ
๒๒๒ ก้าว และเกือบจะเป็นในเวลาเดียว

กับชายหนุ่มได้ ความคิดเข้าไปพร้อมกับหมัก
ขว้างเข้าที่ขาอันใดครู่ประจักษ์สุดแรง อ้าย

มนุยหะขาดว ะระเหิน ลงไป พลากกับ พ้นห้อง
อย่างงามหน้า พอมันระ โกลงเข้าได้ก็ประค

เข้าไปโดยเร็ว อ้ายมหาโรยแลเห็นภัยของ
มันระเหินยังเกิดขึ้นเช่นนั้นแล้ว จึงเปลี่ยน
ความคิดที่ จะสู้ เป็น กลัย หลัดหัน โกลง แล้ว
ออกหน้าต่างไป

“จอละมิง อ้ายเปรด” นายผืนคน
ใช้ ที่นั่งหน้า ร้องขึ้น พลาจระ โกลง หน้าต่าง

มอง เห็นอ้ายมิก กำลังกลิ้งจากหลังค
เกลี้ยงลงไปยังล่าง จึงหันมาพูด อย่าง คั้น ๆ

ว่า “อ้ายควั่นซอมกลไวย มั่นไม่ยักตาย,
เร็ว ! พวกเราลงไปคอยคักข้างล่าง

พอซาคำ พวกคนใช้ ๔ - ๕ คน ก็พากัน
ถลันออกนอกห้องไปตามคำสั่งทันที ส่วน

นายผืนคงเข้าไปประคอง นายชลอ ซึ่งกำลัง
ยืนไขว่เชิงฝ่าหอบอยู่ด้วยความเหนื่อย

“นี่เรอรวา มันเป็นอย่างไร กันควบี คุณ
ชลอ” นายผืนถามโดยพิศวง “ผมเห็น

อ้ายควั่น มันเพิ่มอินทวโนหนะขื่น มากกว่า
อย่างอื่น”

นายชลอโยก มือ และ จี ไปทาง ร่วง ของ
ขีตาผู้ยังเกิดเกล้า ซึ่งกำลังอยู่ในวงแขน

ของนายจินดา พูดว่า “อย่าเพ้อตาม นั้น,
คุณนั้นแน่ คุณพ่อถูกแทงรีบไปตามหมอมา

เร็วเข้า” นายผืนคนใช้หันไปถามมือใช้ และพอ
ประสพภาพ อันน่า ทุเรศของ พระยา ประเสริฐ

ชนสาว มมีกชยบักอยู่ ที่อกเจ้า ก็แทบจะ
ต้องร้อง ชนด้วย ความตกใจ แล้ววิ่งออก
จากห้องไปโดยเร็ว

พอนายฉันทไปแล้ว นายชลอจึงค่อย ๆ
โซเซเข้าไป ยังร่างของ ขรรค์ ผู้เป็น บิดา ด้วย
อาการซึมซม เห็นได้ว่าเขากำลังเต็มไปด้วย
ด้วยความโศรกสลดในประพาศกิจการที่ได้เป็น
ไป พอรู้สึกว่ อาการที่ยังเกิดขึ้นแก่ บิดา
ไม่มีหนทาง ที่จะแก้ไขได้เสียแล้ว ชาย
หนุ่ม ก็รำคาญ ชนด้วย ความเคียดแค้นพร้อม
กับน้ำตาที่ไหลมาพราก ๆ ว่า

“โอ! อ้ายชาติสัตว์, อ้ายผู้ร้ายโทมพิ
การชอ แก่แก่นในการ กระทำ ของมึงจนทุก
ก้าวให้ ได้ และถ้าความตั้งใจ ของกูอัน
ไม่เป็นผลสำเร็จ ขอเทพยเจ้าจงบรรดาล
ให้กูมิอื่นเป็นไปต่าง ๆ เกิด”

ชายหนุ่มทั้งสอง ค่อย ๆ ประคอง วางคน
เจ็บลงกับพนักห้อง ความกระทบกระเทือน
ทำให้ คนเจ็บ เผลอ นัยตา ชื่นชื่นมิว ซึ่งแสดง
วาระสุกท่ายชื่นซ้ำ ๆ พอเหลือบเห็นหน้า
บุตรชาย พระยาประเสริฐก็ฝันพคอออกมา
ด้วย ลำ เนียง อัน แหะ แห้งเคี้ยว และลำยาก
ลายนว่า

“พ่อ - พ่อ - จะตาย - เกี้ยว - เกี้ยว -
แล้ว - จงระ - ระวัง - อ้าย - อ้าย -”

น้ำเสียง ของท่านยังไม่ทันจะขาดหายไป
ยานประตูห้องก็เญคคว้างออกอีกคนหนึ่งชาย
อายุกลางคน สวมกางเกงขาวเสื้อผ้าบ้านบาง
เก็นงงเข้ามาด้วยอาการมึน ๆ ข้างหลังมี
พวกคนใช้ตามมาด้วย ๒-๓ คน พอเหลือบ
เห็นชายหนุ่ม ทั้งคู่ กำลัง ประคอง คนเจ็บอยู่
ก็ร้องออกมาด้วยความปลาบใจว่า

“เฮ้ ! นั่น - นั่น - เจ้าคุณเป็นอะไรไป
นั่นนะ ?”

แท้จริงบุคคลผู้หนึ่งคือหลวงเชียวชาญทะเล
ขาวของนายชลอตนเอง แต่น้ำปลาบที่ใน
เวลาเกิดเหตุไม่ทราบว่าจะไป ชุ่มอยู่ที่ไหน จึง
ไม่ทราบเรื่องราวอะไรเสียเลย อาการที่เกิดขึ้น
ง ๆ และ ผมเผ้า บนศีรษะยุ่งเหยิง คล้ายคน
ตื่นนอนใหม่ ๆ นั้น ทำให้ นายชลอรู้สึก
พิศวงเป็นอย่างยิ่ง คอยเขา ๆ ว่า

“ท่านถูกอ้ายผู้ร้ายแทงชอวัย แต่เฮ !
ทำไมคุณขาวไปไหนเสียละชอวัย จึงไม่ทราบ
เรื่องราว”

“ไปไหน” หลวงเชียวทวนคำอย่างคั่น ๆ
“อ้าย กาแฟถ้วย เมื่อก่อนนะ ชื่น มันทำให้อ้าว
นอนจมอยู่ในห้อง จนพวกคนเขาไปเขย่าตัว
อยู่เป็นนานจึงได้รู้สึก เขาบอกว่าเขาเห็น
อ้ายตัวอะไรที่คล้าย ๆ ในหนังสือมันนะ มันวิ่ง
เข้าไปในห้องอ้าว พวกเขาก็กวาดกันวิ่งไล่

คึก ๆ เข้าไปเหมือนกัน แต่ไม่พบใครนอก
จากอ่าว นอนแผ่อยู่กลางห้อง เขาจึงได้
เข้เข้าตัวขึ้น แะ ! ลองถามเขาตัวเองเถอะ”

นายชลอหนึ่งอยู่สักครู่จึงตอบว่า “ข้าง
เถอะครึ๋ย เวลานี้คุณพ่อมีอาการหนักมาก
เรามาช่วยกันจัดการทางนี้ดีกว่า”

หลวงเชียวชาญทะเล นายทหารกอง
หนุน ยอมทำตาม คำพูดของ นายชลอโดยไม่
โต้ เอ่ยปากว่า กระไรอีก ทั้งสาม คนต่าง
ช่วยกัน พุง ร้างของ พระยาประเสริฐสุนสาร
ขึ้นนอนบนเตียง แล้วจัดการถอนมึกอันคม
กล้าออกจากทรวงอก แต่คงไม่มีประโยชน์
อะไร นอก จาก โล หิต จะ ไหล ปรุ ออก มา อีก
เพราะท่านได้หุ้มกลมเสีย ตั้งแต่คำพูด ที่ข้าก
หายไปแล้ว !

อาการมรณะของ พระยาประเสริฐสุนสาร
เจ้าของบ้านจินตปรีชาช่วยยั้งความเศร้าสลด
ให้แก่ผู้คนในบ้านเป็นอรรวมคา เพราะนอก
จากจะเป็นเหตุการณ์ ที่ควร จะสลด ถึงเวสไซ
แล้ว ท่านยังเป็นพ่อบ้านที่ก่อปรพร้อมไป
ด้วยคุณความดีอีกเอนกประการ มาตราว่า
ความรู้สึก ซินกันจะได้ อุดขึ้นใน ดวง ใจของ
นายชลอ จนเต็มเปี่ยม เป็น ครั้งแรก แล้ว ก็
เขาก็พยายามส่งสติอาารมรณข่มหัวใจมิให้มี
กิริยาฉีกจากปรกติไปได้ พลังออกคำสั่ง

ให้คนใช้ จักการ เอาผ้า มาคลุม ศพไว้ที่ก่อน
ส่วนตนเองหันไปหยิบกำไล ก้านแข็ง ซึ่งอยู่ที่
พนักแขน

“เฮ้ ! นั่น นั่นอะไร !” หลวงเชียวชาญ
ทะเล ร้อง ขึ้น เมื่อ เหลือบ เห็นกำไล อาภรณ์
ปลาก้อนนั้น “โหน, ขอให้อ่าวคูทรี !”

“กำไลขอรับ กำไลก้านแข็ง” นาย
ชลอ คอยพลาจ ลอยส่งเกตุ คุโมหน้า หลวง
เชียว และแกลังทำเป็นไม่ได้ยินประโยค
สุดท้าย

หลวงเชียวแข็งตาขึ้นฉับทัน เกิดตรงเข้า
มาพูดซ้ำอีกว่า “โหน บอกว่าขออ่าวคูทรี !”

“เสียใจขอรับคุณอ่าว, ไม่ใช่ของผม
ของจินตนาเขา” นายชลอตอบอย่างไม่เกรง
ใจ พลาจส่งกำไลให้นายจินตนา “เอาเอา
ของแกไปซิ !”

หลวงเชียวซังก ยกมือขึ้นเกตุศีรษะ
และ หันไปลอยค้อนในขณะ ที่ นายชลอ พุกกับ
นายจินตนา

“อ้อ ของคุณนี่ ผมไม่ทราบ ขอโทษ”
หลวงเชียวพุก

นายจินตนารีบรับสมอ้าง “ขอรับ ไม่เป็น
ไรมิได้ ของผมเอง”

อย่างไรก็ดีแสงแห่งความอาชาวาทได้ฉาย
ขึ้นภายในดวงตาอันลึกของหลวงเชียว แต่

ความเป็นผู้มีสติ รวยคอบ บังคับให้แกว่งทั้ง
กิริยาอันนั้นเสียโดยเร็ว แล้วแกว่งเสพก
กลบเกลื่อนไปอีก ทางหนึ่ง คล้ายกับไม่รู้สัก
ปลากะไรเลย

เสียงบัน ทนขึ้นน้กหนึ่ง ใน ตอนแรก นั้น
นอกจากจะทำให้ พวกคนใช้ ตรึงกันขึ้นมาแล้ว
ยัง เป็น อาทิจบอก เจ้า หน้าทีให้รู้ถือว่าได้ มี
เหตุออกฉกรรจ์ยังเกิดขึ้นภายในบ้าน ดังนั้น
ในไม่ช้า นายร้อยตำรวจ ผู้หนึ่ง พร้อมด้วยพล
ตำรวจอีกสองนายก็มายังที่เกิดเหตุทันที และ
เมื่อใด ที่แจ้งความประสงค์แก่คนใช้แล้ว ก็
ถูกนำขึ้นไปหา ชายหนุ่ม เจ้าของบ้าน ยังห้อง
ชั้นบนซึ่งกำลังอยู่กันพร้อมหน้า

“อ้อ ! เชิญสิครับ คุณเห็นอะไรมาไ้สวน
ละมัง ?” นายชลอเอ่ยขึ้นกับนายร้อยตำรวจ
ผู้นั้น

“ขอรับ, ผมไ้ยินเสียง บัน ดัน ขึ้น น้ก
หนึ่ง ในบ้านนี้ จึงไ้มาไ้สวนดูว่าเกิด
อะไรขึ้น”

นายชลอ “ยินดีครับ เชิญจัดการตาม
หน้าที่เถียว ผมไม่รังเกียจอะไรเลย”

“ชั้นแรก คุณไปรท เล่า เรื่อง ให้ผม ฟัง
หน่อยเห็นะก็ !” นายร้อยตำรวจผู้นั้นว่า

“ไ้ครับ คือในชั้นเดิมผมกับนายจินดา
กำลังนั่งคุยกันอยู่ในห้องสมุดข้างล่าง แล้ว

มีเสียงบัน ดัน ขึ้น น้กหนึ่งข้างบน ผมกับจินดา
จึงวิ่งขึ้นมาดู พอเปิด ประตู ห้องนอนของ
คุณพ่อ เข้าไปก็พบ ตัวอะไร ตัวหนึ่งปักหน้าปัก
ตามค กำไลปล้ระแวงคุณพ่อ ผมจึง

โศกเข้าไปช่วยเหลือ แต่อ้ายตัวปลากผู้
นั้นชิงแทงไ้เสียก่อน แล้วมันก็โศกหน้า
ต่างหนีไป เท่านั้นแหละครับ”

ตลอดเวลาที่เล่า หลวงเชียวคังอก ตั้งใจ
ฟังอย่างเต็มที่

“อ้าย ตัว ปลาก นั้น แ่ง ตัว อย่างไร ไม่
ทราบ ?” นายร้อยตำรวจถาม

“นั่งกางเกงขีม้าคำสวมเสื้อเชือกดำ ที่
เข็มขัด คาคับนพก กับมีคชขย สวมหมวก
นักบินปักหน้าหมค”

“คุณทราบไหมว่าผู้ตายเคยมีสาเหตุกับ
ใครมายัง ?”

“ไม่ทราบเลย”

“เมื่อ อ้าย ตัว ปลาก นั้น ไป แล้ว คุณ ไ้
จัดการอย่างไร ?”

“ผมหนีไป จัดการ คุณพ่อ ซึ่งเวลานั้น ยัง
ไม่หมดลม แต่พวกคนใช้ เขาลงไ้ไ้ดัก
อ้ายผู้ร้ายอยู่ข้างล่าง”

นายร้อยตำรวจผู้นั้นนั่ง แสดงว่าใช้หัวคิด
อยู่สักครู่ จึงพูดว่า

“ไหนไปรทเรียกคนใช้ของคุณขึ้นมาหา

สมเด็จพระศรี

นายชลอ หันไปทาง คนใช้ คนหนึ่ง ซึ่งยังคงอยู่ในห้อง พูกว่า

“นายแม่นช่วยไปตามพวกเรามาให้หมดทีเถอะ”

นายแม่นหายออกไปตามคำสั่งอยู่สักครู่ ก็กลับเข้ามามีพวกคนใช้ตามมากับ ๓-๔ คน

“คนใช้ของคุณทั้งหมดกี่คน?” นายร้อยตำรวจหันมาถาม

“ห้าคนครับ นายนายสี่คนแล้ว ยังขาดอยู่อีกคนหนึ่งผมใช้ให้ไปตามหมอ นอกนั้นเป็นผีหูงูอีก ๔-๕ คน

“พวกหนอรอครับที่ไล่ตาม อ้ายผีร้ายไป”

“ขอรับ พวกคน แหะละ เขิญถามเขาทีเถอะ”

ท่านนายร้อย ตำรวจ หันไป ซักถาม อะไร นายแม่นสองสามคำ แล้วนายแม่นจึงเริ่มบรรยายเรื่องขึ้นว่า

“เมื่อ นายผืน บอกให้ พวกผมลงไปคอย คักข้างล่างแล้ว ผมจึงส่งให้นายจอนไป เฝ้าประตูหน้า ให้นายเทพกับนายสินอ้อมหัวมุดตักไปกันคนละทาง ส่วนตัวผมเองวิ่งไปออกเฉลียงหลังตึก เห็นอ้ายตัวดำๆ แหะละครีบมันกำลังขึ้นหน้าต่างเข้าไปในห้อง ที่คุณหลวงเขียวค่างเมื่อก่อนนี้ ผมก็วิ่งตาม

ปราศเข้าไปเหมือนกัน แต่มันขึ้นหน้าต่าง ไล่กลอนเสีย พอก็กับนายสินนายเทพตาม มาทัน จึงพากันไปเข้าประตูข้างใน พอเปิดประตูแล้ววิ่งเข้าไปซิ พบคุณหลวงเขียว นอนแผ่อยู่กลางห้อง ส่วนอ้ายตัวดำๆ นั้น ไม่รู้หายไปไหน พวกผมต้องเข้าตัวท่าน อยู่เป็นนานท่านจึงได้คืนถามว่าอะไรกัน ผม บอกว่าอะไรไม่ขึ้นบ้านท่านจึงได้จ้วงเหย ลุกขึ้น มาเอะอะกับเขาด้วย”

“คุณหลวงคนนั้นใครกันครับ?” นายร้อยตำรวจหันไปถามนายชลอ

“น้องของคุณพ่อ ชาวของผมนะ นั้น แะะครับยืนอยู่นั้นแะะ” นายชลอชมมือไปทางหลวงเขียว ซึ่งยืนฟังอยู่ด้วยความ ตั้งอก ตั้งใจ

ท่านนายร้อยตำรวจหันไปมองหลวงเขียว แล้วถามนายแม่นว่า “เมื่อจะเข้าห้องนั้น เปิดประตูยากหรือง่าย”

“ง่ายนิดเดียวแหละครับ เพราะไม่ได้ ไล่กลอนหรืออุปญแจ”

นายร้อย ตำรวจ ผู้ นั้น ก็ วิม ติปาก ด้วย ความไม่สมหมาย ทันใดนั้นนายผืนคนใช้ ซึ่งกลับจากการตามหมอก็มาถึง และบรรยายว่า

“หมอ ที่ เคย รักษา เจ้าคุณไม่ อยู่ ทหรอ

ขอรับ ผมเลยเอาหมอนนอนมาแทน”

“โหน-หมอน ไม่ต้องหอรอกครับ เพราะ
คุณจะต้องส่งไปตรวจที่โรงพยาบาล คุณ
ไม่รังเกียจไม่ใช้ครับ?” นายร้อยตำรวจ
หันไปถามนายชวลต แรกชน

“ไม่รังเกียจหอรอกครับ เชิญเถอะ”

เมื่อได้รยอนุญาตก็เช่นนั้นแล้ว ท่านนาย
ร้อย ตำรวจ ผู้เป็น เจ้าหน้าที จึงสั่งให้ ตำรวจ ที่
ตาม มาด้วย สองคน จักการ เอา รถ มารับ ศพ
แล้วถามหลวงเชียวว่า

“เมื่อ กระสุนปืน ลั่นชน นึกหนึ่งทำไมได้
เท่าจึงไม่ร้อง”

หลวงเชียวเลิกลีคิว คอยอย่างไรเห็นว่า
“จะให้ผมร้องอย่างไรได้ เล่นเอาขานอนหลับได้
ให้ผมกินนี่”

“ได้เท่ารู้ ได้ อย่างไรว่าถูกขานอนหลับ”

“ง่ายนักเชียว เพราะถ้าไม่ถูกผมก็คง
ไม่ลงไปในนอนดังที่ตออยู่อย่างนั้น”

“ขานั่นใส่ในอะไร?”

“เข้าใจว่าเป็นกาแพ”

“ทำไมได้เท่าจึงเข้าใจอย่างนั้น”

“เพราะผมไม่ได้รับทานอะไรเลยเมื่อเข้า
นอนออกจากกาแพ”

ท่านนายร้อยตำรวจนั่งนิ่งอยู่สักครู่ แล้ว
พุกกับนายชวลตว่า

“คุณช่วยสั่งให้ใครไปตรวจดูในตู้ กาแพ
ที่เดอะคริบ ถ้ามีอะไรที่แปลกจาก ปกติ
ล่ะก็เอามาให้ผม”

นายชวลต ยอมทำตาม คำขอรับของนาย
ตำรวจทันที พลงสั่งให้นายแมนไปจัดการ
ตามคำสั่ง สักครู่ให้นายแมนก็กลับ
มา และนำหีบผางขาว ขุนมาด้วย

“นี่ไม่ ทราบว่า หีบอะไรครับ วาง อยู่ใน ตู้
เมื่อเข้าผางกาแพก็ไม่เห็นมี ฟังไปพบ
เข้าเคียวเอง”

ท่านนายร้อยตำรวจรับมาดู และร้องขึ้นว่า
“ขานอนหลับนั้นอะไรเสียอีกล่ะ”

หลวงเชียวหัวเราะ “ผมหนักแล้วเที่ยว
ว่าคงต้อง โคนขานอนหลับ!”

ท่านนายร้อยตำรวจผู้เป็น เจ้าหน้าที ฝ่าย
นิติบาล ยกมือ ขึ้นเกล้า คิ้วระคายความหัว
เสีย เมื่อได้ซักถามข้อความอะไรอย่าง
อีกข้างแล้วก็ลาท่านเจ้าของบ้านกลับ และ
สั่งว่าเมื่อส่งศพไปตรวจให้ความว่าอย่างไรจะ
นำมาบอกภายหลัง

พอท่าน นายร้อย ตำรวจ ผู้นั้น ลา กลับไป
แล้ว หลวงเชียวพุกกับนายชวลตว่า

“อ้าว รู้สึก เสียใจ มาก ที่พ่อชวลตแสดง
กิริยาเมื่อตะกน.....”

“เอ๊ะ ผมแสดงกิริยาอะไร?” นายชวลต

ถามอย่างสนิท

หลวงเชียว “แสดงกิริยาอย่างคนก
นะซี ขอบอกอย่ากำไลอันนั้นหน้อยเขี้ยวแหละ
แก่งขอกบักไปโก๊ ก็แล้วเมื่ออาร์ไม่เป็น
ที่พอใจของพ่อชลออาร์ก็ต้องชลอกลับ ถ้า
มีธุระอะไรให้คนใช้ไปตามก็แล้วกัน”

นายชลอหัวเราะอย่างไม่รู้สึกปลาตในคำ
พูดของบุรุษผู้เป็นอาร์ ปลดปล่อยหลวงเชียว
เดิน ออกจากห้องไปด้วย อากา อั้น แสงงอน
กลาย ๆ

“เฮอ! แกเอากำไลอันของกันว้างไว้น
โต๊ะไม่ใช่รึ?” นายจินตา เคือนขัน เมื่อ
หลวงเชียวออกไปแล้ว

“วังซี! กันลิมไป” นายชลอร้องขึ้น
พลางสั่งให้นายแม่น จัดแจงห้องหับให้เรียบร้อย
แล้วตนเองพร้อมด้วยนายจินตาทิ้งพา
กันลงบันไดไปห้องสมุด

ภายในห้องคง เรียบร้อยดีไม่มีอะไรผิด
ปรกติไปจากเดิม แต่กำไลก้านแข็งทว้าง
ไว้นโต๊ะก็หายไปแล้ว!

“ชะ ๆ ไวรึงนะ!” นายชลอขยับด้วย
ความหัวเสีย และหันไปถามคนใช้คนหนึ่ง
ที่เกิดขึ้นมาว่า “นายสิน คุณอาร์ไป
แล้วรึ?”

“ไปแล้วขอรับ ผมเห็นท่านหน้ายังดำ

ระเคื่องใครมา” นายสินตอบ

นายชลอหนึ่งจุ่มอยู่สักครู่จึงพูดว่า “ไหน
เอากำไลอันที่โดนโน้นมาครึ”

นายจินตาทามคำสั่งทันที คือหยิบ
กำไลออกจากกระเป๋าสั่งส่งให้

“แกดู เองนะแหละ มัน เหมือน กัน
ใหม่?” นายชลอว่า

นายจินตาทารณาแล้วตอบว่า “เหมือน
กันราวกับพิมพ์เขียวเชียว”

“ก็ละ ดังนั้น เราเอา อันนี้ไปให้เจ้าหล่อน
แทนก็แล้วกัน แต่แกกินเข้าแล้วยังละ?”

“ยังเลย!”

“ถ้าฉัน กิน ด้วยกัน เสียก่อน สายแล้ว
แล้วถึงค่อยไปที่หลัง”

เวลา ๑๑ นาฬิกาก่อนเที่ยงวันนั้น ชาย
หนุ่ม ทั้งสองได้กระทำ คนไป เป็น แยก ของ
พระรัตนังการพร้อมด้วยบุตรสาวจะบ้าน
ลอลักษณ์ ห้องที่ใครรับเชิญให้เข้าไปนั่ง
พักอยู่ก่อนเป็นห้องรับแขก คบแต่งหรูหรา
ต้องด้วยสมัยนิยม ตามหน้าต้ามี่มีานลูก
ไม้ ขาว สดาก ซึ่ง เป็น ระเบียบ เรียบร้อย น่า
ขำฝ่า ทั้งสีกาน ประดับ ด้วยฉายลักษณ์ ซึ่ง
ใส่กรวยต่าง ๆ กันอย่างวิจิตรพิศดาร นาฬิกา
ปาร์คี เรือนใหญ่ ตั้ง อยู่ ที่มุม ห้อง ที่ควรส่ง
เสียงกังวานแจ่มใส ตรงกลางห้องมีโต๊ะ

(เชิญอ่านต่อในเล่มหน้า)

บทร้อง ลาวเสียงเทียน

ของ

หมื่นศรี

เขียนจากโคลงพระราชนิพนธ์

- ๑ ควงมน้อยน้อยจ้านมน
มอมพระผู้เสวยสวาทอันเป็นใหญ่
แขนทั้งสองของน้อยนงใจ
ถายไว้แต่ท้าวผู้ทรงธรรม
อันดวงแถมอมแม่และเมียรัก
เก็บตักศักดิ์น้อยจ้านมน
มอมแต่กิ่งน้อยทุกคืนวัน
ถนอมขวัญมิให้พล้อสักน้อย เอย ฯ

ครูเลข นาย

คุณ ! สมมติ
ว่าฉันให้ ยศ

เออ ยม เงิน

๓๐๐ บาท

และสัญญา

ว่าจะ ผ่อนใช้ คืนฉันก่อนละ ๒๐ บาท
เมื่อ ๓ เดือนผ่านไป แล้ว บิศาเออ
ยังจึกต้อง ใช้เงินฉันอีกเท่าใด ?

นายคุณ "๘๐ บาท ครับ"

ครูเลข "ฉัน น่ากลัว ว่านายคุณจะไม่รู้จักคึก
เลขจนวันตาย"

นายคุณ "ผม น่ากลัว ว่า ครู จะไม่
รู้จัก บิศา สม เจน วัน ตาย
เหมือนกัน"

"นายโช่ง ฅนคลองส้ว"

เจ๊กใหม่ "ไปล็ก - ไปล็ก - ไปล็ก"

พลตำรวจเอก ว่า เจ๊ก ทุ้ย บัง ไป

ถาม "เวรอะไรกัน"

เจ๊ก งง "น - ลอ คอไป - ล็ก ทวอ"

พลตำรวจ "เออ ลอตะ โทณเวรยกทำ ไมกัน"

เจ๊ก "อ้อ ไม่ส่าย โงะจาย เลยก ลอให้ มา

อ้อ โงะ โข้มๆ ยากไว้ เผอจะมี

เห็กเก็กขึ้น หลอกทวงไป - ล็กแะๆ

ส. ชินทิพย์

ชาวบ้านนอก สอง คน ทา หลาน
ไม่เคยเห็นเรือกำปั่นใหญ่ๆ ที่มีเสา
กะโคงสูงๆ วันหนึ่ง แว เรือ พาย
มามีมาด้วยกันตาม ลำน้ำ เจ้าพระยา
เห็นเรือรบหลวง ทอศ สมออยู่ กลาง
ลำน้ำเป็นแถว หลานซึ่งแหวท่าย
พุกก็ยั่วว่า "ตา, ตา โอ้เรือ
โตๆ ยิ่งจะแหวล่อกันยิ่งงั"

ตา "โอ้ แหว โอ้ ล่อนะ ยกเสี่ยเถอะ หลาน
เอ๊ย โอ้ เวลาคว่ำลงยานั้นแะๆ ทำ
ยังงั ข้าแลไม่เห็นเลย.

"กินลือ."

เจ้าหน้ งาม เก็ก บุตรชาย ของ
ลูกหน้.

"หน้พ่ออยู่ไหม"

"ไม่อยู่ครับ ไปเชียงใหม่เสี่ยเมอวาน
นเอง"

เจ้าหน้ "ฉันมาควรวไรไม่พบล็กที่ เมอ
ไหว่เขาจะกลั้มละ ?"

เจ๊ก "ไปตรวจเคียวผมจะเข้าไปถามแก
ูก่อน" นายรัญ วุฒาพิสัย

หนุ่มสาวคู่หนึ่งกำลัง

แต่งงาน วก น้ำ กัน

อยู่ ท่านผู้ใหญ่

จึง กล่าว คำให้ คัด ให้ พร ให้ อยู่ เย็น
 เปน สุข เมื่อ ไป ไหน ต้อง ทัก สรรบ ห้อย
 ตาม กัน ไป ย่ำ พลัก พลาก จาก กัน -
 ทันใด เจ้า สาว รุ่ง เอย ชื่น ว่า “ไม่ ไหว
 ละคะ เพราะว่า สามี ของ คิด นึก เขา เปน
 ก้าว ราว ไฟ สาย เหนือ ระ ทึก ความ เขา
 ไป อย่างไร ไ้ ---

พ. สุนทรารชุน

ภรรยาสมัย

ใหม่ เต็ม ไป ด้วย

ความ รั ใน สุข

วิทยา และ อนุ

มัย กำลัง ค้ม หัว ร้อน ลวก ขาม ซึ่ง สามี
 ของ หล่อน ผู้ ขวย เปน วรรณ ไรค์ ใต้ แล้ว นั้น อยู่
 บุตร น้อย “คุณ แม่ จะ ลวก งาน ขาม ทำ ไหม คะ?”
 มารดา “อ้าย หน่อกั คุณ พ่อ มั เชื้อ ไรค์ นั สิ่ง

คุณ พ่อ ใช้ แล้ว

เชื้อ ไรค์ กั ทึก

มา จึง ต้อง

ฆ่า เชื้อ ไรค์ ให้

ตาย ให้ หมก ”

บุตร น้อย ลวก คุณ พ่อ ไม่ ก็ กั ว่า หัร คะ?

ใช่. ณ คลอง สว

ผู้ พิพากษา “เมื่อ แรก เกีย ดุง

เงิน ได้ ทำ ไหม ไม่ ไ้

แก้ ความ โรง พัก ”

จำเลย “เพราะ เวลา เกีย ไ้ เปน เวลา กลาง
 คน นชอริบ.

ผู้ พิพากษา “กั

วัน รุ่ง ชน ละ”

จำเลย “กั

วัน รุ่ง ชน ไม่ มี

อะ ไร เหลือ อยู่

ใน ดุง แล้ว นชอริบ ”

นาย จัน ตะ ขน

คุณ นาย “ยาย แว่ว ปลาท แก แกรง นั แก

ไม่ ได้ ล้าง คอก หรือ เหม็น คาว ออก ”

ยาย แว่ว แม่ ครีว “โอ้! คุณ นาย ก็ ปลามัน

อยู่ ใน น้ำ ทั้ง คาย สัก ซาก ยัง จะ ต้อง

ล้าง มัน อีก หรือ คะ! ” สัม ทัด หม

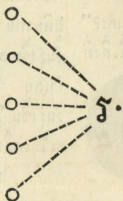
วิธีเขียน ตัวไทย

ศ, เทสะแพทย

ภาค ๕

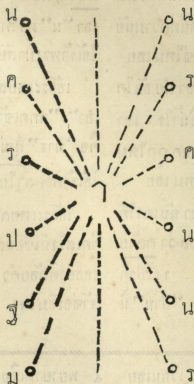
- ๑ พยางค์หนึ่งฟังจักแจ้ง
นามพิศผลกผาย
พยางค์สองร้องสืลาย
สองพระบางคว่ำมได้

โดยหมาย
เกรไถล
ทองทาบ เทอดเฮ
ข้อตั้งแห่งสภา

เมื่อได้ความตามโคลงข้างบนนี้แล้ว จึงใช้พยัญชนะของนามนั้น เรียงจากบนลง
มาหาล่างตาม ๐ พยัญชนะเหล่านั้นถ้าผสมกับตัว ร. จะได้คำศัพท์ กับควระแปล
ส่งมาด้วย เมื่อท่านทั้งหลายประพันธ์ค้อยปริศนานั้นแล้ว ขอจงประพันธ์ถึงสารประโยชน์
แห่งสถาน และมหาชนสมควรจะปฏิบัติแก่สถานอย่างไร ในเมื่อประพันธ์แล้ว ขอให้
ส่งนามเรียงกับคำขอลาให้ทราบด้วย ความมุ่งหมายของข้าพเจ้า ก็คือ ระนาคำประพันธ์
ของท่านให้ปรากฏเป็นคุณสมมุติในทางกุศลด้วยอีกโสตร์หนึ่ง

ไขปริศนาภาค ๔

นามเมืองที่ใช้นามสกุลเจดีย์ คือ “นครปฐม”

เพลงพวงมาลัย

เอักระเหยลอยมา ปริศนาท่านทวยไฉ่ กรุงไกร สยเหมาะสมกับปริศนา ที่ทนายมา
ภาคสี่คมขำ เลิศล้ำแลลึก เฝ้าคึกคึกคั่นก นักระไร โอ้เจ้าพวงมาลัย ฉันทมน้ำใจ
ฉันทองตวีก ค้วย น้ำใจ ก็เห็นมียากนัก วัง เอย
แต่พอประจักษ์ฉันทอไซ โอ้เจ้าซ้อ มะไฟ เอักระเหยลอยมา “น” อา ประสมไว้
นครปฐมนี้ใช้ไหม เอย ทำให้ คั่น คัว สกค ตาม กำหนดมาให้

เอักระเหยลอยมา ฉันทระว่าเพลงมาลัย แปลว่า ขำ ขำคึก เอา “น” ประคิษฐ์เข้าไป
เพราะว่า เป็น เพลง พนเมือง จน ลือเลื่อง โอ้เจ้าซ้อทองอนไก่อ “นาน” นี้ใช้ไหม เอย

เอื้อระเหยลอมมา “ค” อา ประสมอะไร
ให้คำแปลแปลว่า เรือน มีให้เชื่อนเหลวไหล
ฉันฮา “ร” เข้าไปซิด เห็นสนิทความนัย
โอเจ้าช่อคอกไม้ “คาร” นี้ใช้ใหม่ เอย

เอื้อระเหยลอมมา “ร” อา กับ อันใด
และแปลความว่า ยินดี ฉันยังมีน้ำใจ เขา
“ค” เข้า มา สกค ตาม กำหนดกฎใหม่
โอเจ้าช่อชู่ไสว “ราก” นี้ใช้ใหม่ เอย

เอื้อระเหยลอมมา “ป” อา ฉันเกาได้
เอา “น” สกคข้าง ท้าย แปลว่า คล้าย
จริงใหม่ ผิดพลาดฉันขอโทษ จงไปรค
ให้ถ้าย โอเจ้าช่อคอกไม้ “ยาน” นี้
ได้ ใหม่ เอย

เอื้อระเหยลอมมา เห็น “รู” อา ก็นักได้
ที่ซึ่ง ก็ คือ “ฐาน” ฉัน คิด อ่าน ได้ ไหว
เอา “น” มา สกค ได้ถามกำหนดคอกไว้
โอเจ้าพวงมาลัย ฉันคิดได้จริง เอย

เอื้อระเหยลอมมา “ม” อา นั้นจะบอกให้
เอา “ร” สกคเข้าข้างหลัง แปลได้ทั้งตั้งใจ
คือ “มาร” ผู้ฆ่าบุญ นรพ้อเนออุ้นขอไซ
โอเจ้าคอกกล้วย ฉันได้ใจจริง เอย

เอื้อระเหยลอมมา ลอมมาแล้วลอมไป
คิดเสร็จก็เขียนส่ง ทั้งจิตต์จงมาให้ แต่
ขออย่าคิดน้อยคำ ที่ฉันทาเหลวไหล โอ
เจ้าช่อเข็มไพร ฉันรักชาลย์จริง เอย

ศุข ทิมศิลป์

๑ ยลปริศนาน่าแก่ กลวง เวียนเอย
ช่างคิดช่างครองลง เล่ห์ร้อย
เสริมโสทรประโยชน์ครอง ตรึกคอบ
หวังเพียงเรื่องวิทย์คล้อย คึกคั่นปริศนา ฯ
๒ แถวน่าหายากแท้ ทำความ
เมืองอะไรมีนาม แฉ่นใช้
เจกียสลุไปตาม เคือนคอบ
จึงครบหกสนับได้ กุรีเชิงแฉ่งลง ฯ
๓ เปลี่ยนแปลงหลายเล่ห์ปล้ำ ปลุกคึก
เมืองโน้นเมืองนี้ผิด เลือคเค้า
แพททั่วประเทศปดิด ปก่อกค ลงเอย
พย “นครปฐม” เข้า คึกคึกเรียงความ ฯ

๔ พยายามเรียงแต่ของ ขนมา ล่างเขย
ศูนย์ละอักษรรจา วิกไว้
ครบแถวน่าปริศนา นักเหมา
ลงผสมสระฮาให้ ถูกต้องตามขบิลา
๕ น.นิลบันทักคั่น สระฮา ตามเขย
นำอักษร น. มา สกคซ้ำ
อ่าน “น่าน” สมปริศนา หมายเน้น
แปลว่า “ซ้ำ” เล่ห์ล้า รับผิดชอบลงกัน ฯ
๖ ยันทักสองค.คึกซ้อน สดคผสม อาแฮ
ร.รักษามารคม กักท้าย
รวมอ่านว่า “คาร” นิยม มคอพากย์
แปลว่า “เรือน” ถูกย้าย ยักข้อแปลเพลง ฯ

๘ พลาญแก้งยันทักถ้อย	แถวสาม	อีกชา	๑๐ สุกท้ายม, แม่นหมื่น	มีหัวง
ร, วิกษาชาตาม	ค้อคล้อย		ร, วิกษาสกลบั้ง	คัมคั้น
ค, กิสิกคความ	อ่าน "ราก"		สระอาอยู่กลางคิง	ทายอ่าน "มาร" เอย
แปลว่า "ยีน" ซ้อย	คิกเค้าควาเฉลย	๑	"ผู้ฆ่าบุญ" สมขึ้น	ซ้อยขี้เซิงแผลน
๘ ว่าเผยแถวสปีล่า	ทัวป, อาแซ		๑๑ ตามแกนแก่งคอบไต	ทั้งประสงค
เออาะไรสกลทหนอ	ว่า "คล้าย"		ผสมอ่านแถวหลังคง	คาคเค้า
เห็นควรแต่ควิน	นิลอ่าน "ปาน" นอ		ค่อหนึ่งกัยสามตรง	"นร" ศัพท อ่านนา
คงถูกตรงไม่ย้าย	ยักยาล้านวน	๑	แปลคิงคูลองเร้า	เล่เห็นคือ "คน" ๑
๘ คำฉนวนแถวที่ห้า	ทากเห็น		๑๒ แปลงกลคิกไตไก่อ	ตามถาม
รู, สระอา, น, เจิน	ขนาบข้าง		อุทส่าห์พยายาม	ย่ำเยื่อ
แปลว่า "ที่คัง" เปน	"ฐาน" อ่าน ศัพทเซย		แรกคอบเริ่มแก่งตาม	สติ พลึงเซย
ถูกกั๋งคำเฉลยอ้าง	อรรถถวันฎาไฉนา		จงทำนอย่าย่นเพื่อ	ฝึกพลึงซออลัย ๑

"วาคินา"

ยลข่าวกล่าวทักกร่อน	รณคิต		เมื่อว่าพระณลมพิคทอง	เป็นสยาย
เปนปริศนลิต	อีกครั้ง		ยบจิตคักค้อยคลาย	คิกไต
ให้ชนช่วยแก่งคิก	แกลงสู่ กั้นเซย		การ "เรือน" คังมันหมาย	มุงเทยง แท่นอ
คิงลองวิทัง	อ้อนแก่ทางคิลป์		อีกหนึ่งนั้นแคะไค	คัพทไต ให้คิง
จินตักวาทกพ้อง	พยพาน		คือ รวค ฟังเร่งจ้อง	พิจารณ
ขอช่งช่วยแก้สาร	แห่งข้า		คำร่วม "ยีน" สรวณ	จิตกลั่น
ญาย่าพุกเราะราน	รวมเห็นย คุนา		แลอีกหนึ่งคำขาน	ปาน ครอบนัก แล้วนา
ทูลไช่ปราชญ์ขึ้นท้าว	ท่านผู้เมอ		อิมอกว่า "คล้าย" คน	คิกไตคำแปล
พจเอยเผยพณคัน	คอบปริศน		แลสพพคำท้าว	เติมอีก
คำว่า "ข้า" นั้นคิก	เช่นช		ใจจิตคิกค่านก	ใหม่เมอ
คือนาน แ่นสนท	เทียบท่าน		ฐาน คือ "ที่คัง" บิก	แผ่นแล
ผิวพลาจจากมุงน	โปรคให้อภัยฉน		เผยหกเปน มาร เซย	"ท่านผู้ฆ่าบุญ"

บุญมีมาช่วยแล้ว ท่านเอ๋ย เสรีสันคึกพร้อม เพียรงกัน
 หากแนบสวาทหน้าเขย ชิคแจ้ คุแ่งเพอเกษมสันคึก สว่างเคว้า
 “นครปฐม” เวย! บอกกล่าว พับเสรีสอคของพลัน โดยทวน
 คือแหล่งมณฑลแซวัง แซ่ชว่องนามมี รัยส่ง “ไทยเชวม” ไว้ เร่งลั่นร้อนใจ
 ข. ประเสริฐธรรม

๐๐ ภาคลีของวงเวียน

ครกทานามาผอง

๐ เภาไค่ควยปรีดิ์

อ้านแ่นแล้วไม่ขาม

๐ คงถูกเผงนามนี้

ล้มคังที่ท้านไซ

๐ อักษรเลียบเสรีพลัน

คือเคียงวางเวียงลาย

๐ กังคัพที่ขังคัยไว้

น แรกนั้นคือนาน

๐ ขาทสองจะว่าคาร

กต้องประกูใน

๐ ที่สามเฉลยสว

รณณันนฤชาสา

๐ คัพที่ “คล้าย” ขยายต่อ

คือ “ปาน” แหละค้องใน

๐ ที่สี่พ “ฐาน”

“ที่คัง” แหละตรงวา

คนเพียรพินิจตรอง

บุเรศที่สถูปงาม

นครปฐมนาม

จะชักกันย่นวันไหว

เพราะว่ามีสถูปใหญ่

พจิเอยเฉลยทาย

จะต้องสรรประกอบหมาย

ผสมให้ประจักษ์สาร

ขนานไค่ประหนึ่งมาน

จะแปล “จ้ำ” ก็เป็นไร

พจน์ขานจะถูกใหม่

มติแจ้แดงมา

ปริทีมานสรวญอา

ถก “ราก” จะใช้ใหม่

คนขออภิปรายไซ

กลศัพทขัยมา

ฉิวจะขานคำศัพท์หา

ทะนุปรายขยายความ

๑ “ผู้ฆ่ากูดแรง”

สุกปรินาตาม

๑ การมกนนั้น

ฝึกไหนกรณสอน

๑ ข้าน้อยประพันธ์ตอบ

แต่ว่ามีเขี้ยวชาญ

มนะแจ้งวิ “มาร” นาม

ก็ระชออำนาจ

วิประพันธ์คำฉันท์กลอน

และแสงทองแสงมา

ก็เพราะชอขะแสงสาร

ก็เพราะชอขะแสงสาร

ก็เพราะชอขะแสงสาร

อินทรวีรเจียรณ

๑ หีบไทยเขมมสาร

๑ ชลเร่องกรระวิ

๑ ชาญเขี้ยวฉลากหลาย

๑ ช้างอันก็ย้งนำ

๑ อิกปริศนาตาม

๑ ขวนจิตคึกคึกเหิม

๑ อันนามนครหนอ

“นครปฐม ตรีอง

๑ มีสร้อยฉกอนท้าย

๑ เขี้ยวฉกจะเหลียว

๑ ขีตวันระเวงใจ

๑ วรวาทย์พิชิต

๑ ขิปปรายชยายคำ

๑ มนะมุงระอานเคิม

๑ ระบุความระบิลเสริม

๑ หักขมุงชยายลง

๑ คนชอเฉลยปอง

๑ มตชกรระเงียว

๑ คคิหมายสกลเกี่ยว

๑ ระกะผ่านเกลี้ยง

โคลงสี่สุภาพ

๑ ไถ้นามจังหวัดแล้ว

๑ ึ่งเลอกอักษรา

๑ หาตัวที่จะมา

๑ ตามกฎขังขังวัน

๑ แลนา

๑ ถัดวัน

๑ สกท กันเขย

๑ ถุกคังสยสรรพ

บรรพตที่หนึ่งนั้น
อ่านว่า “น่าน” ศัพท์ไซ
ตัว “ร” ใส่ลงใน
ไค้ซึ่งคำ “การ” ทำ

เหมือนป่องล่องกึกแก
“ค” สกคคือ “ราก” กาม
ทำให้จิตมีความ
“ปน” วรรณลีลัม

“ฐาน” แหละคือที่ตั้ง
ฉิระลิตอาบไ
วรรณที่หก “มาร” ใหญ่
รวมหกบรรพตแก่

ฉิระเอาตัวสกคทั้งหมดนั้น
คู่ที่หนึ่งไค้ “นร” อธิบาย
ตรงกัปลักคู่สองทั้งของไว้
คำ “นร” อีกหนอชอชออย่าเ็น

ภุขกปชาตรจันท์

- ๑ คนกิลลิตกัถ
ประพันธ์พิศประคิยูยาม
- ๑ มิใช่ปราชญ์ผู้ฉลาดกัถ
กะทาน, ไซระไซซาน
- ๑ กระหนนอ๊กชอปราชญ์
วรรณกัถสัภาคเพียง

ควรไค้ “น” เชย
ว่าข้า
วรรณที่ สองนา
แม่นแท้นักเรือน
วรรณสาม อีกวา
กลักกลุ้ม
กำหนด
ความคล้ายลิตไฉน

ถูกใหม่
อาคมแท้
ผู้มา ยูนนอ
เยียงนี้เป็นไฉน
มาเรียงกันเข้าคู่กันทั้งหมาย
แปลว่าคนจะนายหมายอย่าเ็น
คู่สามกัถ ไม่ผันเ็น
มีคำแปลประเ็นกัถเหมือนกัน

ประคิยอชอชอความ
ชดะว่างและทางการ
วงนชิตมนคิยาน
มนะชันประชันเสียง
นรชาคฉลาดเรียง
สุเมธไค้กัถเยย

ปริโยสาน

อินทวงศ์ฉันท

๖๒ ยามวายุแรงไซย
ยามเป็นวิเวกเคื่อน

๑ ผลอยหทัยระงับนี้
กลีบผลอดเมอชดง

๑ วงเวียนลีไวยวนวง
เฉกกล่นดสิ่งขร

๑ เจ็บใจเซใจเจ็บ
ลูกต้นผวาอ้า

๑ จิตผูกณบัตหา
ชยากหลบลิกลัยเป็น

๑ จำใจฝนนี้
แก้กลกรทุ์สำส่น

๑ อันนามะจึงทวัก
พ้องนามสถูปส่ม

๖๓ สบสิ่งประสงค์แล้ว
เริ่มคึกคึกคึกขาน

๑ แถวหน้าและหลังวาง
ถูกถ้วนประมวดทรง

๑ วรรณแรกประสย "น่าน"
สาม "ราก" เร่วไว

๑ วรรณสี่ประสิทธิ์ "ปาน"
วรรณหกพิชาเขาวุ่น

มนะไทยทภัยสเทือน
สดีสู่พระวงภวัก

จะประวิงประหวักประทัง
กละเช่นนิมิตนิวรณ์

จิตรงกระเด็นกระดอน
ผะหงายมระงิมมะงำ

กละเล็ยดลากดล้า
มรโกรธพิโรพิเรน

ปรีศนาประคักประค่น
วิปริตวิสัยวิวิศาล

มนะตรึกนินพธการ
ปฏิสนธิเลิศปรม

ยลชัก "นครปฐม"
กะทียวินวิจิตรณ

กรรมผลแล้วและเบิกขาน
ระปวกศักรษะงุนง

วัญญูเช่นอย่างวินัยคง
มีกลาคเคอชอนเลอะเลือนไกล

และสอง "การ" มีฝักไป
วินิจเทอญกนเขาว

และห้า "ฐาน" สดิกย์นา
ชนวนซัดคำ "มาร"

อินทลิลิตฉันท

อินทรวีรชนันท์

๐๐ คำนั่งและสามสย
คือคัพทวิสัยฐีสถาสน

๐ เพียวพิศพินิจมของ

จนเสร้างเหลือทน

๐ นกง่ายไฉนยาก

ปวงสรรพสิ่งรอน

๐ สันธรรตระบิลความ

ทั้งง่วงและหาวพล

๐๕ ครอบงำวิลาส

จงครบสัดขยูลอัน

๐ แดงหน้าคโลกคณิจะเลลย

มุ่งเมือง “นครปฐม” ทมาย

๐ หนึ่งหน้าและกลางสิริกระษั

คือ “นาน” ฤชชัยมิติน

๐ สองหน้าและกลางสิริกระษั

มุ่ง “การ” เรือนวรพู

๐ สามหน้าและกลางสิริกระษั

คือ “ราก” คณทวิสัย

๐ สี่หน้าและกลางสิริกระษั

คือ “ปาน” ฤคชัยวรยุพิน

๐ ห้าหน้าและกลางสิริกระษั

คือ “ฐาน” ที่จุติประจำ

ฉะเพาะพยพิศราญ

“นร” นักคือน

กละปองททัยคน

ฉะเพาะหยาและหาวอน

มนะยากและขันทอน

วิริยให้กษัยสูญ

ประลุยามนิสาณ

ทวิทัยและทลัษย์ลัน

ศิริวิมลโณ (พลชัย พรปรีชา)

นชนาถวิสัยพรณ

กนุข้าระบวรยาย

พิชเฝยสทำนาย

ขมิณคณิเพยณณ

ฉิมหนึ่งฉสมกัน

ยุวน้องสคัยกุ

ฉิมไทฉสมช

ฉิสคัยสคัยไ

ฉิมทวิประมวณุไซ

อรนุชควรวิน

ฉิมสัประชุมจินต์

พิมลภักทรวรร

ฉิมห้าสรปคำ

ฤจะพลากก็ฉิกที่

- ๑ ทักหน้าและกลางสิริกระซิบ
คือ “มาร” วิชัยพยหส์
๑ ทิ้งหลังและขี้ฉ้อฉล
คือชานิก “นร” แสกก
๑ ท้าหลังและขี้ฉ้อฉล
คือชานิก “นร” ประชา
๑ ส่วนสามและสี่ประจิมทิศ
คือ “คน” นิกนรอนัน

ฉิมทกฉลิมทวิ
วณ้องสิพิงแหง
ฉิประมวณูประมาณแง
ยพยอกสคัยหนา
ก็ประคกเกียวนา
ชนคนสิเช้นกัน
ฉิฉสมฉลานพลัน
ทศทาสคัยครอง

นางสาววรัธ บันแกง ร.ร. สตรี วัชรพงษ์

- ๑ ทายปฤศน ‘ข้า’ ทิ้ง “น่าน”
แปลว่า ‘เรือน’ เรือนาคัย
๑ สาม “ราก” คือ ‘ความพอใจ’
และทัก “ฐาน” ‘ที่ตั้ง’ คง
๑ ทัก “มาร” ผู้ ‘ม่ายญ’ บ่ง
อักษรรากน้าทั้งหมก
๑ คือ “นครปฐม” ปรากฏ
ไล่เคารพนยประณาม
๑ อักษรคู่หนึ่งคู่สาม
คือ “นร” แปลว่าคน
๑ ตรงกับคู่สองคังกล
เราท่านทั้งหลายโดยตรา
๑ คอขหมคยทถามปฤศนา
ผู้ผู้มีนามชาวชล

คำสองคือ “การ”
สี่ “ปาน” ‘คล้าย’ ในัย
รวความประสงค
มีศฤปอันสก
แถวหลังคังความ
อ่านออกว่าคน
เสีรสันอรรดา

ผ. มณียุคชัย

วสันตคิลกฉันท

๑๕ ยามเมื่อฉวีวิษณฺวณ
ปริศนาทำนองวิภวาท

๑๖ เวียนกสิณจิตฺตวนทอย
เพียรคิกประภิชฐ์กิลกฉันท

๑๗ ถ้วนภาคเสมอชยฐาน
เขียนเสร์จำเริญวินะฉย

โกยกอยก้ออิฐตั้ง
ช่างโยกปูนสูงชัน
เจดีย์ทชชนอนันต์
ทุกขอบบ่ มีข้า

มากคนคงสยแล้ว
ที่ “นครปฐม”
แถวหน้าหูกคำสม
เป็นชื่อเมืองและทั้ง

วาง ‘น’ คำแรกนั้น
ผิวอ่านออกเสียง “นาน”
อีกคำหนึ่งคือ “การ”
มีอยู่แทบทั่วหล้า

“ราก” ในคำเยี่ยงนี้
ศัพท์ว่าความยินดี
กลับ ‘น’ เทียบอีกที่
“ปาน” ว่าคึกก็ไ้

มณฑาญเฉยแก่

สติกกลุ่มสมองกัน

ขณะชอยก่ไ้พลัน

และคำโคลงก็ไ้รุ่งโร

จิระสานคณชื้อไซ

อระเพลยระเทียไทย

ค่อกัน

ชิกฟ้า

นยนอย

ครบแล้วอีกทณ

เคยชม

แหล่งตั้ง

ในปริศ นานอ

จักใช้สกกหลัง

ประสาน ‘นา’ เซย

เนินข้า

‘ร’ เซย หลังนา

ปลูกไว้อาศัย

‘ค’ มี สกคแซ

ชอกไว้

‘ป’ สระ ‘อา’ เซย

ว่าคล้ายก็ไ้

ทั้งคำที่หา
‘น’ สกคคือ “ฐาน”
ยลคำหคคือ “มาร”
เทียบศัพท์พลาทพลั้ง

วิจารณ์
ที่ทั้ง
‘ร’ ชิต
ฝึกเพี้ยนญาโดน?

ป. ชมโชติ

๑๐ ปริศนาวงเวียนข้าเพียรคิด
นามจังหวัดบอกชักร่างใจ
แต่ครองๆ ค้นหาค้นคว้าดู
ระเหลียวหน้าปฤษาใครก็ไม่
นักรจะปลุกขวัญอ่อนให้หล่อนตน
เลยกลายจะเสียบกิริยาน่าซึ้งซึ่ง
เปิดหน้าทางพลาทมองตอทั้งฟ้า
พลาทกลยักทุกทิศเกี่ยว
จึงกลัยมาครองอยู่ครุใหญ่ ๆ
เป็นสลับปะเจียกทินยม
คำที่ หนงคือ “นาน” ทานแปล “ข้า”
แปลว่า “บ้าน” เหมาะโลงใคร่ครวญ
‘ความยินดี’ คำนี้ทานแปลไว้
ต้องกับ ‘คล้าย’ ง่ายหน้อยค่อยใจเย็น
อะไรหนอพอกับ ‘ทั้ง’
คำที่หคคึกไม่ตกอยู่เป็นนาน
ตามคำราแปลว่า ‘ผู้ช่วย’
ตรงกับทแรกตรงกลองนกเง้ง
อินอักษรแถวหลังระวังจัก

ลงนิจิตวงเวียนงนกสงสัย
ว่าใช้ไ้ร่วมสลับปะเจียก
สมองคู้คู้คั่นคั่นสนท
เขานอนหมกเงียบฉัชรกักรัง
เห็นคึกคึกเกรงจะหว่ายุงจึง
ต้องทนนิ่งคึกอยู่แต่ผู้เดียว
ช่างมีกลลมเวหาสกลแลเหลียว
รู้สึกเปลี่ยวสรว้อยเศร้าเฝ้าออกตรม
อ้อ! นึกไ้แนละพระปฐม
คงจะสมคึกแนไม่แปรปรวน
ทั้งสอง “การ” กระมิงหนาฉีกอย่าสรวล
ที่สาม “ราศ” ตามกระบวนควรจะเป็น
ที่สี่ใช้คำว่า “บ้าน” ไม่นานเห็น
ไม่พุดเล่นคำที่หาได้ไ้การ
เอะ! ค่วนคึกระมิงคือว่า “ฐาน”
นกลึง “มาร” เห็นเขาที่ค่วนเอง
เลยกายวุ่นด้วยจำเพาะถูกเหมาะเผง
คงไม่เง้งปลุกหน้าข้าคอบเภา
หนังกกับสองเห็นถนกมิพักเขลา

ได้ "นร" ซอบกลแปล 'คน' เรา
 คำห้าหกเลขล้นหนึ่งกับสอง
 ก็เสร็จสิ้นปฤศนานานพันธ
 ลุกซนขุนาพิภากว่าสำยาม
 รู้สึกง่วงอยู่ข้างวางปากกา
 ครั้นพลิกค้นแสงทองส่องสว่าง
 สิ่งสทางค์ให้เจ้าทองส่องสามอัน
 เจ้าทองไปไค้สักกรว้างอีกลย
 ข้าเจ้ารับประทัยยักคังคตรา
 เรียกเจ้าทองเขาไปทั้งวังเร็วหนอย
 มัวชักช้าแล้วคางไม่ทัน

สามกับสี่รวมเข้าอ่านว่า 'คน'
 รวมถูกต้องขอกไว้ ไม่ขัดสน
 คึงยุบลข้อเคาท์กล่าวมา
 พยายามเพียรคิปปฤศนา
 เข้าสู่ที่นทราสำราญพลัน
 กุกระเร่งไปค้วยแสงสุริฉิน
 ข้ามำวังนรียไปซื้อแสดคมย์มา
 นัชอริยแสดคมย์หลวงคองละห้
 ทุมมของมิไค้ข้าณักพลัน
 ข้ามำว้ออยเร็วคัมมิขมน
 เถอะกลับมาระวางวลให้สมใจ

พ. ๒.

อมฤตาทิ

ท่านทราบบว่า "หมื่นศรี" คือใคร คง
ระปลากไ้มากว่า หนังสือไทยเขมมได้ขุด
ขึ้นภายหลังวันถึงแก่กรรมของ มหาเสวกศรี
พระยา ศรีสุนทรโวหาร (ฉิ้น สาลักษณ)
เจ้ากรม พระ อาลักษณ์ ว่า เหตุใดหมื่นศรี
จึงมาอยู่ที่หนังสือไทยเขมม อีก

เพื่อยोगกันความเข้าใจผิด คณะ "ไทย
เขมม" ขอเรียนว่า หนังสือไทยเขมม มี
ความประสงค์ไม่แต่จะนำลง แต่เรื่องท แด่ง
ขึ้นใหม่เท่านั้น หนังสือใดเรื่องใดที่ด้อยค่า
สำนวนที่ เป็นหนังสือเก่า ยังไม่มีใครพิมพ์
หรือตีพิมพ์ขึ้นแล้วแต่จำนวนเล็กน้อย ซึ่ง
เวลานเป็นของหายาก เมื่อคณะเห็นว่า
เป็นคุณประโยชน์ แก่ผู้ที่ได้พบเห็นแล้ว
จึงจัดการชวนชวนนำมาลงเพื่อสักันอ่าน

ส่วนบทของ ของหมื่นศรีนี้ ก็ในทำนอง
เดียวกัน คณะ "ไทยเขมม" เห็นว่าท่าน
ผู้เป็นกวีที่มีชื่อเสียง ในรัชสมัยปรัศยุบัน
ผู้หนึ่ง เพื่อคุณประโยชน์ดังกล่าวแล้ว
คณะจึงได้นำมาลงในที่นี้

ในโอกาสนี้ คณะ "ไทยเขมม" ขอ
แสดงความขอบคุณ รองเสวกโท ขุนปฎิภาณ
พิริตร (กมลพงศ์ สาลักษณ) บุตรชาย
คนใหญ่ ของ ท่านเจ้าคุณ พระยา ศรีสุนทร
โวหาร ในการทมิความเอื้อเฟื้อ อนุญาต
ให้คณะ "ไทยเขมม" นำลงได้ ตาม ความ
ประสงค์ มาในที่นี้ด้วย

คณะ "ไทยเขมม" ขอเรียนว่า คณะมี
ความยินดีที่จะรับ เรืองราว บทกลอนเก่าๆ
และด้อยค่าของท่านที่มีชื่อเสียงในทางวรรณ
คดี ที่ล่วงลับไปแล้ว ถ้าผู้ใดมีความ
กรุณาเอื้อเฟื้อ คณะ "ไทยเขมม" ขอ
แสดงความขอบคุณล่วงหน้ามาด้วย

เพื่อยोगกันความเข้าใจผิด ท่านที่
เคยพบเคยเห็นภาพในปักหนังสือ นิยายเรี
รมย์ เรื่อง "ทหารพระเพทราชา" เรียบ
เรียงโดย "เพ็ญสุข" คณะ "ไทยเขมม"
ขอแสดงว่า ความจริง เรื่อง "ทหารพระ
เพทราชา" นี้ เพ็ญสุข ไม่มีความเอื้อเฟื้อ
ส่งมาให้ลงในหนังสือไทยเขมม คณะได้
ตรวจดูแล้ว เห็น เป็นเรื่องท คมคาย น่าอ่าน

นำฟ้ง มีบางตอนบางแห่งควรตัดทอนแก้ไข
 ครั้งจะนำลงพิมพ์ตามต้นฉบับเดิมแล้ว ก็
 อาจจะเพี้ยนเพี้ยนเสียได้ ด้วยกันทั้งสองฝ่าย
 ทั้งผู้แต่งและผู้นำลงพิมพ์ ด้วยความหวังดี
 และรักษาความเป็นผู้มีมรรยาท คณะจึงมี
 จดหมายขอแจ้งเหตุผลให้ท่าน เพิ่มคำ ทราบ
 ไทยตระหนักแน่ และขอรับรองให้แก้แปลง
 แก้ไข ให้ ถูก กับ ภาษะ และ เทศะ อัน ควร
 เพิ่มคำ ก็มีความยินดี รับไปแก้ไขด้วยความ
 เห็นชอบ

ต่อมาจึงมีผู้มีมรรยาท ท่าน ออกพระรวม
 อินทรา ภาพในเรื่อง "สร้อยสยมันต์กวี"
 ของท่าน อายัดโนไช ซึ่งลงในเล่ม กรกฎาคม
 ไทยมิได้ทราบตระหนักว่าจะนำไปพิมพ์ในปก
 ของเรื่อง "ทหารพระเพทราชา" ซึ่งกล่าว
 แล้ว ออกพิมพ์ขายโดยราคารย่อมเยาว์กว่า
 หนังสือ "เล่มสลึงพวงท่านผู้ขอ" หรือที่
 เรียกว่า "หนังสือวัดเกาะพระชนกนา" ^๕
 ครั้นทราบตระหนักก็เป็นการล่วงเลยเสียแล้ว

ในที่สุดนี้ คณะ "ไทยเซหม" ขอเรียน
 ข้างแจ้งว่า คณะไทยเซหม พร้อมทั้ง ท่าน
 อายัดโนไช เจ้าของเรื่อง "สร้อยสยมันต์ก
 วี" และท่านผู้เขียนภาพ มิได้ มีการ
 เกี่ยวข้องด้วยในการนี้เลย

เจ้าของหนังสือผูกพานิชย์ได้ส่งหนังสือ
 ผูก พานิชย์ เล่ม ๑-๒ มาให้แก่ห้อง สมุค
 "ไทยเซหม" คณะ "ไทยเซหม" ได้รับ
 ไว้แล้วด้วยความขอบใจ มีขายตามร้าน
 ขายหนังสือทั่วไป คำบำรุงบิละ ๓ บาท
 ขายปลีกเล่มละ ๑๐ สตางค์

เนื่องในการที่มีผู้พอใจโดยปริศนาวงเวียน
 มากขึ้นเป็นลำดับ ครั้งจะนำลงให้ทั่วถึงกัน
 ต่อไปภายหน้าก็จะมากเกินควร เมื่อจะตัด
 ทอน ทั้ง เสีย ก็รู้สึกเสียภายใน ความ
 พยายาม เพราะฉะนั้นจึงแก้ขึ้นเป็นต้นไป
 คณะไทยเซหม จะได้ จัดวางวัด ขึ้น ๒ วางวัด
 คือ ที่ ๑ และ ที่ ๒ เพื่อ ตอบแทนในความ
 อุตสาหะของท่าน คณะไทยเซหม จะได้ จัด
 ตั้งกรรมการตัดสิน ๕ นาย หลวงธรรมา
 ภิรมย์เป็นประธานกรรมการ ผู้ชี้ขาด เมื่อ
 กรรมการได้ ตัดสิน แล้ว จะ ถือว่า เป็นคำ
 แก้ไขขาด

การ ส่ง คำ คอย เข้า ประกวดชิงรางวัล
 ขอให้ส่งภายในวันที่ ๕ และ ๖ ถ้ามีผู้ส่ง
 ภายหลัง กรรมการ จะ ไม่นับ อยู่ใน เกณฑ์
 ประกวด

การ นำ ลงใน หนังสือ พิมพ์ ไทยเซหม นี้
 จะได้ นำ ลงเพียง ๕ ฉบับเท่านั้นเป็นอย่างมาก